

RANNIKU
MATKARADA

REISIJUHT

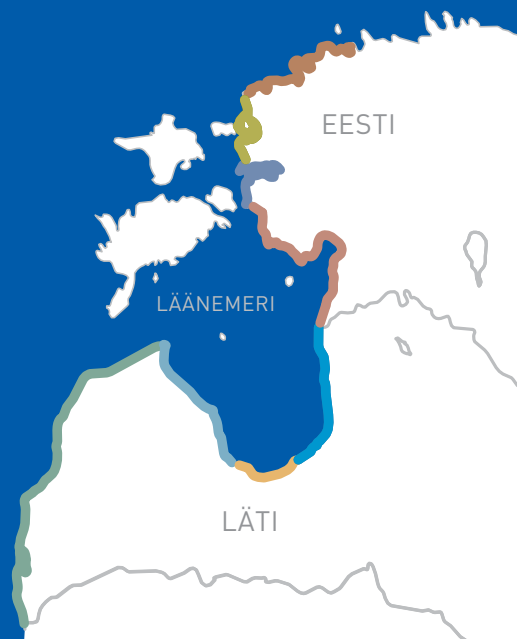
RANNIKU MATKARADA

Lätis / Eestis

1200 km

COASTALHIKING.EU

RANNIKU MATKARADA – FAKTID JA ARVUD

RANNIKU MATKARADA

on osa Euroopa pikamaarajast E9

E9 marsruut algab São Vicente neemel Portugalis ja lõpeb Narva-Jõesuus Eestis, kus Narva jõgi suubub Soome lahte.

EESTI KEELES: Ranniku matkarada

LÄTI KEELES: Jūrtaka

INGLISE KEELES: Baltic Coastal Hiking

ALGUS: Leedu-Läti piir, Nida küla Lätis

LÕPP: Tallinna sadam Eestis. Marsruut on läbitav mõlemas suunas ja Tallinn võib olla ka lähtepunktiks

KAKS PEALINNA,
mille vanalinnadele on antud **UNESCO** staatus: Riia, Tallinn.

TERRITOOORIUM: Läänemere rannik

PIKKUS: ~ 1200 km (~ 1,5 miljonit sammu), millest:
Lätis – 580 km, Eestis – 620 km

MARSRUUT: Nida – Liepāja – Ventspils – Kolka – Jūrmala – Riia – Saulkrasti – Heinaste – Ikla – Pärnu – Virtsu – Lihula – Haapsalu – Paldiski – Tallinn

KÕIGE KÕRGEMAD PUNKTID:

Rannamõisa pank: 35 m üle merepinna, Pakri tuletorni vaateplatvorm koos Pakri pangaga kõrgusega: ~ 70 m üle merepinna, asuvad Eestis

TEEKONNA LÄBIMISEKS VAJALIK AEG:

~ 60 päeva. Kogenud matkajad võivad selle lühema ajaga läbida.

NÄHA SAAB > 500 loodus-, ajaloo- ja kultuurialast objekti

RANNIKU MATKARADA hõlmab ka Eesti saari: Kihnu, Saaremaa, Muhu, Hiiumaa, Vormsi, Osmussaar

LISAINFO: COASTALHIKING.EU

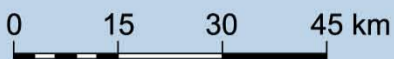

Interreg
Estonia-Latvia
European Regional Development Fund

EUROPEAN UNION

1: 1 500 000

LÄÄNEMERI

Soome laht

Legend

- Põhimaanteed
- Piirkondlikud teed
- Muud teed
- Raudtee
- Laevaliiklus
- Riigipiir
- TALLINN** Riigi paelinn
- Nida-Päpe **1** Päevamarsruut

SISU

- 2 RANNIKULOODUS
- 2 TEENUSED JA TARISTU
- 3 KUIDAS REISIJUHTI KASUTADA?
- 3 KUIDAS LÄBIDA RANNIKU MATKARADA?

LÄTIS

4	DIŽJŪRA (ÜRGMERI)	PÄEVAD 1–15
36	MAZJŪRA (VÄIKE MERI)	PÄEVAD 16–20
48	JŪRMALA JA RIIA	PÄEVAD 21–24
58	VIDZEME RANNIK	PÄEVAD 25–30

EESTIS

72	PÄRNU JA KALURIKÜLAD	PÄEVAD 31–41
96	MATSALU RAHVUSPARK JA LÄÄNE-EESTI SAARED	PÄEVAD 42–46
114	HAAPSALU JA RANNAROOTSI KÜLAD	PÄEVAD 47–52
128	LOODE-EESTI PANKRANNIK JA JOAD	PÄEVAD 53–60

146 KASULIKUD SOOVITUSED

RANNIKULOODUS

- Lätis liigub matkarada peamiselt mööda liiva-, kohati kiviseid randu ja lühemates etappides ka mööda mereäärseid niite. Rannikuäärsetes metsades on sissetallatud rajad ja väikesed teed. Mõnedes etappides võib liiv olla nii pehme, et kõndimine on raskendatud.
- Eestis liigub Ranniku matkarada piki merekallast ~100 km, peamiselt Haapsalu ja Tallinna vahel. Mujal on rannajoon keeruline ja koosneb paljudest maaninadest, poolsaartest, märgaladest, roostikest, luhamaadest ja madalatest lahtedest, nii et ülejäänud ~500 km saab läbida mööda rannikuäärseid radu, teid ja autotee serva.
- Linnades ja asulates kulgeb Ranniku matkarada mööda kõnniteed.
- Ranniku maastik on üldiselt tasane.
- Liivakivipaljandeid leiab Lätis Strantest kuni Ošvalkini ning Staldzene ümbruses, nagu ka Vidzeme kivisel rannikul, kaljumoodustisi saab näha ka Harjumaal Tallinna lähedal.
- Marsruut on läbitav igal aastaajal. Erinevatel aastaegadel reisesid ilmnevad oma plussid ja miinused:
 - Suvi (juuni – august) on Eestis ja Lätis turismihooaeg ning rannikul viibib rohkem inimesi kui muudel aastaegadel, seega on

võimalik, et mereäärsed majutusasutused on juba varem broneeritud. Suvel võib merevee temperatuur ulatuda kuni +18–20 °C või olla veelgi soojem, nii et tõenäoliselt saab minna ka ujuma. Liivarandadel on meeldiv kõndida paljajalu, ületades sel viisil ka väikesed ojasid ja jõgesid, mis merre voolavad. Suvel võib ette tulla pikemaid vihma- ja madalama õhutemperatuuriga (ca +13 °C) perioode, nii et soovitatav on kontrollida eelnevalt ilmateadet.

- Sügisel (september – november) läbi metsa kõndides, eriti Eestis, kohtab rohkem värve – puulehed on kirjud, leidub seeni, marju ja pähkleid. See on ka lindude rännuaeg. Võib kogeda tormi. Sel hooajal võib osa majutus- ja toidukohti olla suletud.
- Marsruut on läbitav ka talvel (detsember – märts), kuid siis tuleb arvestada, et enamik teenuseid ei ole sel ajal kättesaadavad. Kui on püsiv lumi ja pakane, siis on võimalik mitu matkaetappi, läbida suuskadel. Sel ajal saab imetleda ka jäämoodustisi.
- Kevadel (märts – mai) matkates saab olla tunnistajaks looduse ärkamisele, roheline värv võtab võimust, Kuramaa rannikul lõhnavad sirelid, linnud lendavad lõunamaalt tagasi. Ojades ja jõgedes, mis on suvel hõlpsasti ületatavad, võib veetase olla kevadel kõrge, mistõttu tuleb leida lähim sild. Kevadel on majutus- ja

toitlustusteenuste pakkumine endiselt piiratud.

- Peamised takistused on suuremate jõgede suudmed – Saka, Irbe, Venta, Lielupe, Daugava, Gauja, Salatsi, Pärnu jt. Ranniku matkarada möödub neist lähimate teede ja sildade kaudu.
- Väiksemad jõed ja ojad on kuival perioodil ületatavad jalgsi. Paljude väiksemate jõgede suudme lähedale on ehitatud jalakäijate sillad või purded.
- Läänemere rannik on suhteliselt ohutu – tugevad tormid võivad tabada sügis-talvisel perioodil ja on harva tugevamad kui 30 m/s.
- Lätis on valdavad läänetuuled. Need on Läänemere rannikul just Lätis oluliselt tugevamad, mistõttu võib teekond Leedu piirist kuni Kolkani mugavam olla selles suunas, tuulelil tagant lükkamas.
- Ranniku matkarajal ei tule ette mööna ega tõusu, mis piiraksid liikumist piki merekallast või muudaksid selle ohtlikuks.
- Mererannik on muutlik ja igal järgneval korral võib see samas kohas olla teistsugune. Tormid uhuvad panku, rand muutub. Kuna lained uuristavad pinnast, siis võib pankrannikul olla oht varingute ja maalihete tekkeks.

TEENUSED JA TARISTU

Majutuse valik on matkarajal etapiti erinev. Majutuskohad on kaardil tähistatud sümboliga ja kääpingud sümboliga. Teavet majutuste kohta võib leida igapäevase marsruudi kirjeldustest www.coastalhiking.eu. Reisijuhis on esitatud majutuskohade nimed ja . Majutust on soovitatav broneerida aegsasti, sest kõrghooajal võivad rannikuäärsed kohad olla juba hõivatud.

 Toitlustuse pakujate hulk on sõltuvalt ranniku osast samuti erinev. Reisijuhis marsruuti tutvustaval lehel on välja toodud, millistes kohtades toitlustusteenuseid ei pakuta. On ettevõtteid, mis tegutsevad ainult suvehooajal, nii et mõistlik on ette helistada.

 Ranniku matkaraja kõrvale on loodud rohkem kui 70 tasuta avalikku puhkekohta. Need on varustatud varikatuste, laudade, pinkide, prügikastide ning paljudel juhtudel lõkke- või grillikohtade ning tualettidega. Puhkekohad on ka kääpingutes ja ööbimiskohtades, kuid nende kasutamist tuleb võrustajatega kooskõlastada.

 Kauplusi leiab suuremates asulates, kuid teatud matkaraja etappidel ei kohta ühtegi poodi terve päevase marsruudi jooksul. Sellealane teave on esitatud marsruudi lehel.

 Enamikul rannikuäärsetel aladel on ühistransport kättesaadav (tavaliselt buss, harvemini rong), kuid reisiajad tuleb eelnevalt välja selgitada – Lätis: www.1188.lv/satiksme, Eestis: www.peatus.ee, www.tpilet.ee. Liepājas, Ventspilsis, Jūrmalas, Riias, Pärnus, Haapsalus ja Tallinnas saab kasutada linnatransporti. Eesti saartele pääseb praamiga: Kihnu, Vormsi (www.veeteed.com), Saaremaa, Hiiumaa (www.praamid.ee). Osmussaarele regulaarseid reise ei toimu ja soovi korral tuleb transport saarele eraldi tellida.

Arstiabi ja apteeki leiab linnadest ja suurematest asulatest. Hädaolukordades: 112!

KUIDAS REISIJUHTI KASUTADA?

Reisijuht on Ranniku matkarada ~ 1200 km jaotatud 8 etapiks ja igaüks neist on kaardil tähistatud eri värviga: Dižjūra (Läänemere Kuramaa rannik), Mazjūra (Riia lahe Kuramaa rannik), Jürmata ja Riia (Läti kõige populaarsem kuurortlinn ning pealinn), Vidzeme rannik (Riia lahe idarannik), Pärnu ja kalurikülad (Pärnu lahe rannik), Matsalu rahvuspark ja Lääne-Eesti saared (Matsalu laht ning Saaremaa, Muhu, Hiiumaa ja Vormsi saared), Haapsalu ja rannarootsi külad (Haapsalu laht, Noarootsi poolsaar ja Osmussaar) ning Loode-Eesti pankrannik ja kosed (Soome lahe rannik).

Ranniku matkarada ~1200 km on jaotatud 60 päevasteks etappideks (iga etapp 12–25 km). Kõigi matkaetappide kohta on esitatud üksikasjalik kirjeldus. Kolm reisijuhi lisalehte on pühendatud Eesti saartele, kus reisija saab matka jätkata või hoopis vastupidi – puhata ning nautida vaba aega ning saartele omast loodust ja kultuuripärandit.

PÄEVAKIRJELDUS SISALDAB:

KAART

kuhu on märgitud kindla päeva marsruut stardi ja finiši punktid

kõige huvitavamad vaatamisväärsused

teenused ning linnade- vaheliste busside peatused

PRAKTLINE TEAVE

Pikkus: päevalõigu pikkus kilomeetrites.

Kestus: päevateekonna läbimiseks vajalik aeg.

Start: koht, kust on sobiv jalutuskäiku alustada.

Finiš: koht, kus on sobiv jalutuskäiku lõpetada. Rada võib läbida ka vastupidises suunas.

Marsruut: suurimad asustatud kohad.

Teekate: mereranna tüüp, teede ja radade kate.

Raskusaste: lihtne

Raskusaste: keskmine

Raskusaste: raske

Takistused: reisijuhti on märgitud looduslikud või inimeste loodud takistused ning soovitusel, kuidas neist mööduda.

Ohtlikud kohad: kohad, kus peaks olema eriti ettevaatlik.

Hea teada! Kasulik teave.

Alternatiivid: teed ja rajad, mida mööda võib minna ebasoodsa ilma puhul või kui puudub soov rannal kõndida.

Vaatamisväärsused! Huvitavamate vaatamisväärsuste lühikirjeldused koos GPX-koordinaatidega.

TEENUSED

teave   kohta

 Turismiinfo: lähima turismiinfokeskuse kontaktandmed.

 Looduskaitseala.

KUIDAS LÄBIDA RANNIKU MATKARADA?

- Ranniku matkarada koosneb 60 ühepäevasest teekonnast mida on reisijuht kirjeldatud.
- Päevamarsruuti on võimalik läbida eraldiseisvana, sõltumata eelmisest ja järgmisest päevast. Päevi kokku liites on võimalik läbida mitme päeva marsruuti.
- Ranniku matkarada saab alustada igas füüsiliselt ligipääsetavas kohas ja liikuda kummaski suunas (mõlemad suunad on märgitud). Reisijuht näitab iga päeva soovitatavat algus- ja lõpp-punkti.
- Sõltuvalt huvist ja võimalusest saab erinevaid etappe läbida mitte jalgsi, vaid ühistranspordiga või leppida võõrustajatega kokku transpordis ja asjade vedamises.
- Veebilehel www.coastalhiking.eu saate välja printida päeva kirjeldused ja alla laadida GPX-failid.
- Looduses aitavad orienteeruda marsruudi markeeringud (valge–sinine–valge) puudel, kivil ja muudel loodusobjektidel ning ranniku matkaraja kleebisid liiklusmärkidel, elektripostidel, sildade piiretel külades ja linnades ning ka teeviidad.

- Kohtades, kus Ranniku matkarada liigub mööda randa ja pikemat aega ei pea suunda muutma, ei ole rada märgistatud. Dižjūras (Läänemere Kuramaa rannikul) ja Mazjūras (Riia lahe Kuramaa rannikul) on asula lähedal asuvates kohtades luidetele paigutatud suured puidust infotahvlid, mis kirjeldavad asulat ning näitavad mõlemas suunas kaugust järgmise külani.
- Ranniku matkaraja äärde on paigutatud infostendid.

KUIDAS LIIKUDA MÖÖDA RANNIKU MATKARADA, KUI JÄTSITE AUTO LÄHTEPUNKTI?

- Võimaluse korral võib ühistranspordiga minna tagasi oma auto juurde, edasi teise sihtkohta või ööbimiskohta.
- Majutuskoha omanikuga võib transporditeenuse osas kokku leppida.
- Mitmekesi matkajad võivad korraldada oma logistika, jättes ühe auto finišisse, teise stardipunkti.

Dižjūra pakutavad eredamad elamused

- Liivakivipaljand
- Puutumatu loodus
- Vaiksemad rannad ja valge laulev liiv
- Merevaik
- Kalurikülad
- Tuletornid
- Liepāja, selle sõjasadam ja Ventspils
- Slītere rahvuspark
- Liivlaste, maailma väikseima etnilise vähemuse, pärand

LÄTIS DIŽJŪRA (ÜRGMERI)

LÄÄNEMERE KURAMAA RANNIK NIDA – KOLKA: 270 km

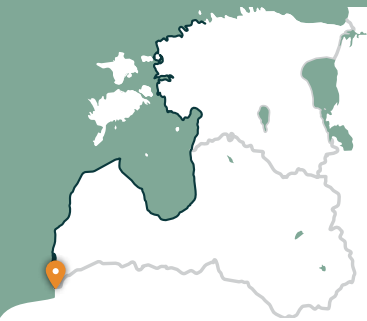
Päev 1-15, 15 päeva

Dižjūraks ehk ürgmereks nimetatakse Lätis Kuramaal asuvat Läänemere läänerannikut. Ranniku matkaraja alguses, Läti ja Leedu piirist kuni Kolka ninani, on mererand enamasti liivane. Ürgmere lõik on Läti ranniku kõige vähem asustatud osa, samas asub siin Läti suuruselt kolmas linn Liepāja. Pāvilosta ja Sārnate vahel asub liivakivipaljand. Külad on hõreda asustusega, suurem osa elanikest veedab siin ainult suve. Siitere rahvuspargis kulgeb matkarada mööda põllu- ja metsateid läbi ajalooliste liivi kalurikülade. Mazirbes ja Kolkas käivad kohalikud kalamehed endiselt merel ning müüvad omasuitsutatud kala. Ürgmere lõik lõppeb Kolka nina juures, mis eraldab Läänemerd Riia lahest.

Ürgmere lugu – “Roheline kiir”

Mõnikord suve jooksul saab mere kaldal jälgida päikeseloojangu ajal loodusnähtust, mida nimetatakse roheliseks kiireks. Hetkel, kui päike kaob silmapiiri taha, on päikese ümber näha rohelist joont. Maa atmosfäär murrab prismana päikesevalgust ning seejuures tekivad vikerkaarevärvid. Päikeseratta alumist osa on näha vikerkaaretriibuna. Antud loodusnähtus on vaadeldav vaid väga selge ilmaga.

Nida – Pape

Läti kõige kivisem rand

Ranniku matkarada algab Läti – Leedu piirilt ja kulgeb läbi Pape looduspargi, piki Läänemere lainetega uhitud randa ja mööda kauneid eelluited. Teelõiku iseloomustavad ka kivised rannad, väiksemad turbapaljandid ja puutumatu loodus.

Pape kanalil avaneb rannaalale iseloomulik vaade koos roostikku peitunud Pape järvega. Ranniku matkarada lookleb läbi Pape küla ja keerab Pape tuletorni juures tagasi randa.

3

PRAKTILINE INFO

..... 12 km

🕒 4–6 tundi

🚩 Nida, Läti – Leedu piiril

🚩 Pape rannas, Pūķaragsi puhkekompleksi vastas

📍 Nida – Papes Ķõņu küla – Pape

Liivased ja kivised rannad, kohati peenike kruus. Nida poolsaare juures mitme kilomeetri jagu kivist randa. Kohati moodustuvad kividest mõnekümne sentimeetri kõrgused lainete uhitud paljandid. Pape külas kruusateed.

Lihtne

Lõigupe – Paurupe kanal (üle kanali on sild), Pape kanal (sild Rucava – Pape teel)

Puuduvad

Kaasas peab olema kehtiv isikut tõendav dokument, sest ületatakse riigipiiri. Nidast kuni Papani ei ole ühtegi toitlustusasutust. Lähim pood asub Rucavas, Papest 8,5 km kaugusel.

Tugeva tuule korral võib kasutada Nida ja Papes Ķõņu küla vahel eelluudete taga kulgevat 4 km pikkust metsateed.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Lāti Vabariigi 100. aastapäeva tammed.
GPS: 56.06946, 21.06521
- 2 Lāti Vabariigi esimene piiripost nr 0001.
GPS: 56.06934, 21.06516
- 3 Nida munakivirand. 8,2 ha suurune kaitsealune geoloogiline piirkond.
GPS: 56.09617, 21.05343
- 4 Kunstnik Mikēlis Goltsi majakoht.
GPS: 56.07835, 21.06258
- 5 Nida raba vaateplatvorm.
GPS: 56.11520, 21.04623
- 6 Papes Ņonu küla. Ainulaadne ajalooline kaluriküla – üks vähestest, mis on tänapäevani nii hästi säilinud. GPS: 56.14481, 21.03479
- 7 Vabaõhumuuseum Vitolnieki,
T: +371 29262283;
GPS: 56.14072, 21.03804
- 8 Pape tuletorn. Tuletorni kõrgus on 22 m.
GPS: 56.15492, 21.02327
- 9 Linnuvaatlusjaam. Avatud lindude rände ajal augusti keskpaigast oktoobri lõpuni, vajalik etteteatamine. T: +371 29236300;
GPS: 56.16579, 21.01723
- 10 Looduslik rohumaa,
GPS: 56.19248, 21.08330

TEENUSED

Majutus

1. Kāmping Zvejnieki,
T: +371 29235120;
GPS: 56.09203, 21.05839
2. Kūlalistemaja Skrāblas,
T: +370 61061114;
GPS: 56.09482, 21.05535
3. Telkimsala Jauntīlībi,
T: +371 29897589;
GPS: 56.13231, 21.0399
4. Kāmping Mikjāņi,
T: +371 26759199;
GPS: 56.13785, 21.03788
5. Kūlalistemaja Pūķarags,
T: +371 28378625;
GPS: 56.16482, 21.02127
- 6 Kūlalistemaja Papes Čakstes,
T: +371 26402386, T: +370 65790213;
GPS: 56.16470, 21.02364
7. Kūlalistemaja Stiebrī,
T: +370 65980214, +370 65980211;
GPS: 56.17121, 21.01851
8. Puhkemaja Aulaukio Baltija, T: +370 69973656, +370 65605061;
GPS: 56.17116, 21.02014
9. Kūlalistemaja Jēkaupi,
T: +370 68111333;
GPS: 56.17491, 21.01649
10. Kūlalistemaja Jurģi,
T: +370 67868148;
GPS: 56.17260, 21.01747
11. Puhkemaja Šalkoņi,
T: +370 61278816, T: +371 25852200;
GPS: 56.18283, 21.01282
12. Kūlalistemaja Mežsargi,
T: +371 24954904;
GPS: 56.18273, 21.01222

Toitlustus

1. Amber wind beach cafe (avatud suvel), T: +371 26695777;
GPS: 56.15064, 21.03117

Poed

- Rucavas, GPS: 56.15919, 21.16104;

Avalik transport

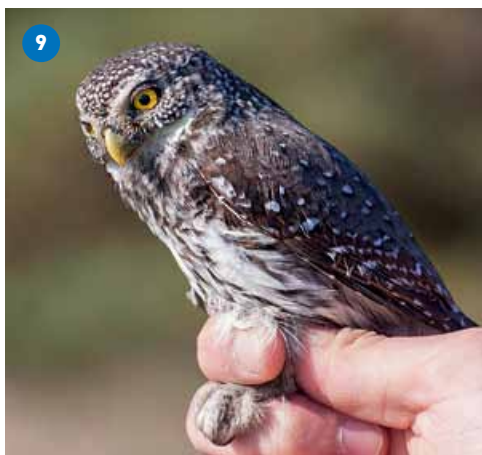
- Puudub

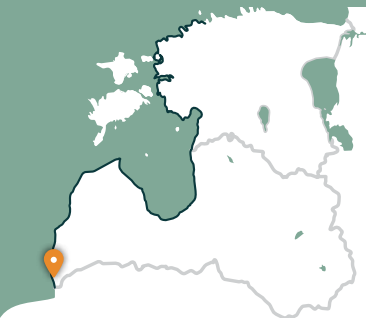
Puhkekohad

- Pape tuletorni parklas,
GPS: 56.15384, 21.02446

TURISMIINFO

- i** Pape infopunkt (1.06.-31.08.) Dzintarvēji, Pape, Rucavas novads, www.rucava.lv, T: +371 26759199, 29134903;
GPS: 6.15054, 21.03086
- i** Rucava infopunkt (1.05.-30.09.) Pietura, GPS: 56.15954, 21.16206
- i** Infopunkt Pagastmāja (1.10.-30.04.), Rucava, GPS: 56.15955, 21.16626, www.rucava.lv, T: +371 29134903

Pape – Bernāti

Läti läänepoolsem tipp

Ranniku matkaraja lõik kulgeb kogu pikkuses mööda randa, mis Pape ümbruses on ääristatud kaunite eelluidetega. Pärast küla asenduvad eelluided 10 km pikkuses langenud männitüvesid täis kaldapealsega. Lauged luided ilmuvad taas välja Jürmalciemsi lähedal. Bernāti neeme lähistel kõrgub muljetavaldav männimetsaga kaetud ja paiguti mere poolt uhutud liivakivipaljand.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Jürmalciemsi Naatsareti evangeelne luterlik kirik, T: +371 26461735; GPS: 56.30651, 20.99406
- 2 Vana vints ja vahimajake. GPS: 56.30139, 20.98551
- 3 Püsēni māgi. Läti kõrgeim luide. GPS: 56.32671, 20.98758
- 4 Näitus rannarahva ajaloo. T: +371 26461735; GPS: 56.30149, 20.99786
- 5 Läti Vabariigi esimese presidendi Jānis Čakste mälestuskivi. GPS: 56.37831, 20.98271
- 6 Rohelise kiire piirikivi Zaļais stars. GPS: 56.37700, 20.97848

TEENUSED

Majutus

1. Kāmping Klajumi, T: +371 26114601, 26212997; GPS: 56.29912, 20.99270
2. Turismitalu Jūrmaļi, T: +371 63454490, 26366206; GPS: 56.31850, 20.98700
3. Puhkemaja Laimes stari, T: +371 29265619, 29494519; GPS: 56.34893, 21.00156
4. Puhkemaja Šķiperi, T: +371 26421276, 29125213; GPS: 56.35288, 21.00452
5. Puhkemaja Lavandas, T: +371 29144084; GPS: 56.36715, 20.98499
6. Külalistemaja Smilgas, T: +371 29649583; GPS: 56.37132, 20.98956
7. Kāmping Ērgļi, T: +371 29402272, 29295337; GPS: 56.37231, 20.99528
8. Turismitalu Pātari, T: +371 28379410; GPS: 56.37382, 20.98890
9. Puhkemaja Krēslīni, T: +371 28888432; GPS: 56.37812, 20.98746
10. Puhkemaja Sklandas, T: +371 26643815, 29237650; GPS: 56.38480, 20.98756

PRAKTILINE INFO

..... 25 km

 8–10 tundi

 Pape rannas Pūķi kompleksis vastas

 Bernāti rand, **P** vastas

 Pape – Jürmalciems – Bernāti

 Liivased ja munakivised rannad, kohati raskesti läbitav pehme liiv. Jürmalciemsi ja Bernāti külade lähistel laiad liivarannaribad.

 Keskmine

 Puuduvad

 Puuduvad

 Lõigul Läti – Leedu piirist kuni Bernāti küalani on ainukesed poed Jürmalciemsi külas.

 Tugeva tuule korral võib kasutada Pape ja Jürmalciemsi külade vahelisi metsateid.

11. Kūlalistemaja Chill Inn,

T: +371 26425800;
GPS: 56.38469, 20.98836

12. Puhkemaja Sīpoli Design,

T: +371 29145753;
GPS: 56.38585, 20.9951848

13. Puhkemaja Atmatas,

T: +371 28807584, 26424299;
GPS: 56.38646, 20.98753

14. Kāmping Jūrmaļjēkuļi,

T: +371 29490769;
GPS: 56.38786, 20.98468

Toitlustus

1. Dzintariņš, T: +371 28262321;
GPS: 56.37898, 20.98616

2. Paviljons, T: +371 26326035;
GPS: 56.368833, 20.995625

Poed

Jūrmalciems kūlas,
GPS: 56.29994, 20.99668

Avalik transport

Pape – Bernāti lōiġul ūhistransport puudub. Rucava – Nīca lōiġul liiġuvad bussid umbes kolm korda pāevas.

Puhkekohad

Jūrmalciems kūla paadisadam,
GPS: 56.30139, 20.98551
Pūsēni luite parkla,
GPS: 56.32884, 20.99294
Puhkekoht, GPS: 56.36621, 20.97665
Rohelise kiire piirikivi juures,
GPS: 56.37700, 20.97848

1

TURISMIINFO

Pape infopunkt (1.06.-31.08.) Dzintarvēji,
Pape, Rucavas novads,
www.rucava.lv, T: +371 26759199,
29134903; GPS: 56.15054, 21.03086

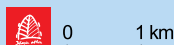

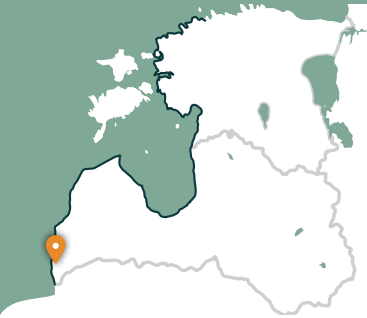
Rucava infopunkt (1.05.-30.09.) Pietura,
GPS: 56.15954, 21.16206;
1.10.-30.04., Infopunkt Pagastmāja,
Rucava, GPS: 56.15995, 21.16626,
www.rucava.lv, T: +371 29134903

Nīca infopunkt Bārtas iela 6, Nīca,
GPS: 56.34698, 21.06632, www.nica.lv,
T: +371 29458532

BALTIJAS JŪRA

Bernāti – Liepāja – Karosta

Linn, kus sünnib tuul

Ranniku matkarada kulgeb Bernātiest Liepājani mööda laia rannariba, mida maismaa poolt ääristavad algul paiguti mere poolt uhitud liivakivipaljand, muutudes Liepāja lähedal kõrgeteks eelluideteks. Rada lookleb läbi Liepāja vanalinna ja üle Karosta kanali. Vana sõjasadama Karosta militaar- ja kaitserajatistega tutvumiseks soovitame võtta vähemalt pool päeva. Kindlasti soovitame maitsta Liepāja erirooga, Liepājas menciņi, vana Lõuna-Kuramaa retsepti järgi suitsutursast valmistatud toitu.

PRAKTILINE INFO

- 23 km
- 8–10 tundi
- Bernāti rand, **P** vastas
- Karosta põhjamuul
- Bernāti – Liepāja – Karosta

- Liivased rannaribad. Linnas kõnniteed.
- Keskmine
- Veckrümi maja Bernāti külas, mida lained vähehaaval merre uhuvad. Tugeva tuule korral saab kasutada mere ja maja vahel looklevat rada.
- Puuduvad

- Üle Karosta kanali viib Oskars Kalpaksi nimeline pöörsild, mis on laevaliikluse läbilaskmiseks avatud viiel korral ööpäevas: 01.00–03.00, 05.00–06.30, 10.30–12.00, 14.30–15.30, 19.30–21.00. Kuni laeva möödumiseni ei saa nimetatud aegadel silda ületada (ajad võivad muutuda). Ümbersõit on u 7,5 km pikk.

- Liepāja kesklinna ja Karosta vahel liigub linnasisene ühistransport (sõiduplaanid: www.lap.lv).

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** Mālestusmārk hukkunud meremeestele.
GPS: 56.509256, 20.991326
- 2** Mālestusmārk "Spoku koks".
Muljetavaldav 6 m kōrgune vaimude puu on 4000 metallvardast koosnev mālestusmārk, mis on pūhendatud Lāti kuulsale rokkbāndile Līvi.
GPS: 56.50657, 20.99553
- 3** Liepāja hūmni tegelaste skulptuurid.
Kurmāja puiestee āārde on pūstītatud Liepāja hūmni "Pilsēta, kurā piedzimst vējš" (Linn, kus sūnnib tuul) tegelaskujude pronkskulptuurid.
- 4** Kontserdimāja Lielais dzintars.
GPS: 56.51151, 21.01057
- 5** Oskars Kalpaksi nimelīne pōrdsīdī. Lāti ūks vanemaid metallkonstruktsiooniga sīdīu on īnsenertehnilīne mālestis.
GPS: 56.54466, 21.00439
- 6** Karosta vangla. Mīnge ekskursioonīle, osalege tōsīeluetenduses, proovīge vangīkongīs vōi tutvuge pōhījapoolsete kaitserajāstītega. T: +371 26369470; GPS: 56.54632, 21.02097
- 7** Pūha Nikolai ūgeusu mere katedraal.
GPS: 56.55284, 21.01238
- 8** Pōhījamuul. Muulī kogupīkkus on 1800 m jā laius 7,35 m. GPS: 56.55709, 20.99691
- 9** Pōhījapoolsed kaitserajāstīdes.
Osa 19. sajāndī lōpus, 20. sajāndī alguses ehitātur līnna kaitserajāstīdes sūsteemīst. Tānase pāevānī on sāīlīnūdur tāīelīkust ūhkāmīsesīst pāāsenūdur suurtūkīpatāreīdur, maa-ālused ehitīsesīdī jā pūssīrohulāod. GPS: 56.59090, 21.01502

TEENUSED

Majutus

- 1.** Kūlālistemāja Brakšī,
T: +371 29423291, 63469555;
GPS: 56.41509, 21.00805
 - 2.** Puhkekomplekss Jūrnieka līgzda,
T: +371 26596877;
GPS: 56.42431, 20.99950
 - 3.** Puhkekomplekss Vērbēlnīekī,
T: +371 29138565;
GPS: 56.42785, 20.99698
 - 4.** Kūlālistemāja Škīlas,
T: +371 25458444;
GPS: 56.43423, 21.00534
 - 5.** Kūlālistemāja Jančī,
T: +371 22069094, 22057825; GPS: 56.43603, 21.00799
 - 6.** Puhkemāja Eko Oāze,
T: +371 29665999;
GPS: 56.44773, 21.01367
- Majutus Liepāja līnnas**
www.liepaja.travel

Toitlustus

- 1.** Dzintariņš, T: +371 28262321;
GPS: 56.37898, 20.98616
- Toitlustuskohad Liepāja līnnas**
www.liepaja.travel

Poed

Liepāja līnnas

Avalīk transport

Bussīlīkklus Bernāte jā Liepāja vahel (u 16 korda pāevas). www.lap.lv

TURISMIINFO

- i** Liepāja pīrkonna turīsmīinfobūroo,
Rožu laukums 5/6, Liepāja,
GPS: 56.50775, 21.01249,
www.liepaja.travel,
T: +371 634 80808, 29402111
- i** Karostase kūlāstuskeskus,
Invalīdu īela 4, Liepāja,
GPS: 56.54630, 21.02102
www.karostascietums.lv,
T: +371 26369470

Karosta – Ziemupe

Karosta – Läänemere äärne militaarpärand

Ranniku matkaraja esimesel neljal kilomeetril kohtub erinevaid kaitserajatisi ja rannapatareide varemeid, mis võivad huvi pakkuda sõjaajaloo huvilistele, kuid matkamiseks on tegu kõige keerulisema lõiguga Kuramaa rannikul. Kindluse taga, pärast Cietokšna kanalit, lookleb rada lühikest aega rannaäärsel niidul, jõudes seejärel rannaribale ja jätkudes mööda randa kuni Ziemupeni. Rannariba on lai, muutudes tugeva tuulega Lenkupe ja Kärļupīte jõgede vahel kitsamaks. Kohati on teel väiksemaid pankrannikuid, kuid valdavalt kulgeb tee mööda kõrgeid, paiguti merre uhitud eelluiteid. Räägitakse, et Ziemupe sügavikus on hukkunud palju laevu ning üks olla põhja läinud koguni koos pronkskahuritega.

PRAKTILINE INFO

●●●●● 22 km

8–10 tundi

Karosta põhjamuul, **P** vastas

Ziemupe rand, **P** vastas

Karosta – Saraiķi mõis – Ziemupe

Liivased, munakividega rannaribad, kohati pehme rannaliiv, paiguti kivine, osaliselt merre uhitud ranna kaitserajatiste varemed.

Keskmine – raske

Kaitserajatistest saab mööduda metsaradu pidi või mõõnaperioodil ka mööda rannariba.

Cietokšna kanal, väiksemad jõed, ojad ja kraavid on kuival perioodil läbitavad jalgsi. Liepāja linna veepuhastusseadmetest pääseb mööda, kõndides piki rannajoont. Tugeva meretuule korral pääseb Cietokšna kanalist ja veepuhastusseadmetest mööda Lībieši ja Viestura tänavate kaudu (u 2,5 km). Ranna kaitseks paigaldatud betoonplokkidest Saraiķi lähedal pääseb mööda piki rannajoont või tugeva tuule korral betoonplokkidel ronides.

Kaitserajatiste vahel liikudes tuleb järgida ohutusnõudeid.

Rajatised ei ole hästi varustatud turismiobjektid, vaid mere poolt räsitud varemed. Meres sumpamist tuleks vältida, sest vee all võivad peituda ohtlikult teravad objektid.

Saraiķi kandis puudub eravalduste tõttu pääs mere äärde. Karostast kuni Ziemupeni ei ole rannarajoonis poode ega toitlustuskohti.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** Holokaustiohvrite memoriaal.
GPS: 56.59966, 21.02060
- 2** Kuramaa kaluritalu. T: +371 26540345;
GPS: 56.65519, 21.02251
- 3** Saraiķi evangeelne luterlik kirik.
GPS: 56.66178, 21.07428
- 4** Endine nõukogude armee sõjaväeosa. Osa hoonetest on uhitud merre, mõned hooned on muudetud eramajadeks.
GPS: 56.74053, 21.06535
- 5** Ziemupe evangeelne luterlik kirik. See kirik eristub teistest Kuramaa pühakodadest oma tagasihoidlike mõõtmete (25 x 11 m) ning arhitektuurilise lihtsuse poolest. Hoonel puudub kellatorn.
T: +371 26274155;
GPS: 56.74080, 21.06803
- 6** Mõõkkala näitus. Kaldale uhitud mõõkkala oli 2,08 m pikk ja kaalus 37 kg, selle ülalõualuu pikenduse ehk "mõõga" pikkus oli u 70 cm.
T: +371 29437166;
GPS: 56.74886, 21.07829
- 7** Ziemupe kadakasalu. Küllastamine giidi juhendamisel. T: +371 29437166;
GPS: 56.742075, 21.067057
- 8** Liinilaeva Maskava mälestuspaik.
GPS: 56.74499, 21.06176
- 9** Aužuļi pärn. Üks Läti põlispuudest (kõrgus 7,65 m), mille murdunud oks on latvapidi maasse kasvanud, moodustades omapärase värava.
GPS: 56.76447, 21.07617

TEENUSED

 Majutus

Ööbimiskohad Liepāja linnas, Karostas
www.liepaja.travel

1. Kūlalistemaja Zariņi,
T: +371 26540345;
GPS: 56.661587, 21.07331.
2. Kūlalistemaja Smiltņieki,
T: +371 29122204;
GPS: 56.69997, 21.06052
3. Kāmping Kalēji, T: +371 29141389,
63454562; GPS: 56.71158, 21.06234
4. Kūlalistemaja Indrāni,
T: +371 63453560, 29393866;
GPS: 56.71943, 21.06914
5. Kūlalistemaja Dvēseles veldzes
dārzs, T: +371 22007874;
GPS: 56.72749, 21.09286
6. Telkmisala Ziemupes jūrmalas
stāvlaukums, T: +371 29400470;
GPS: 56.74499, 21.06176
7. Kūlalistemaja Kaijas,
T: +371 29454425;
GPS: 56.74581, 21.07256
8. Puhkemaja Stumbrenieki,
T: +371 29296551;
GPS: 56.76013, 21.07873.
9. Kūlalistemaja Laikas,
T: +371 29432314;
GPS: 56.78145, 21.06333

 Toitlustus

Toitlustusasutusi vaadake
www.liepaja.travel

 Poed

Liepājas, Saraiķis,
GPS: 56.66351, 21.07806,
Ziemupe parklas (kerged suupisted),
GPS: 56.74499, 21.06176

 Avalik transport

Bussiliiklus Liepāja ja Zemupe vahel
(u 2 korda pāevas). www.lap.lv

 Puhkekohad

Cietokšņa kanali suudme juures,
GPS: 56.59222, 21.01623
Puhkekoht, GPS: 56.62447, 21.03519

TURISMIINFO

 Karostase kūlastuskeskus,
Invalīdu iela 4, Liepāja,
GPS: 56.54630, 21.02102,
www.karostascietums.lv,
T: +371 26369470

 Vērgale / Ziemupese infopunkt,
Ziemupes tautas nams (rahvamaja),
Ziemupe, GPS: 56.74885, 21.07831,
T: +371 29437166

BALTIJAS JŪRA

Ziemupe – Pāvilosta

Laulvad liivad ja merevaik

Ranniku matkaraja lõik saab alguse laulvate liivadega rannalt, kus võib leiduda merevaiku ja fossiilidega kivistisi. Ziemupe kandis on näha osaliselt lainete poolt uhitud liivakivipaljandit.

Edasi laiuvad Akmensragsi neemeni ja Pāvilostani kaunid rannaluited ja vareskaerast läbikasvanud ning mere uhitud eelluited. Paiguti on näha ka halle luiteid. Akmensragsi tuletorni juures on hea jalgu puhata. Pāvilosta väikelinna sarm ning sadama ja suitsukala hõng toovad matkaja puutumata looduse rüpest tagasi tsivilisatsiooni juurde.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Akmensragsi tuletorn.** T: +371 28350899; GPS: 56.83237, 21.05684
- 2 Väikelaev Dole.** Pāvilosta ajaloomuuseumi juures eksponeeritud kalurite laev 1950-60. aastatest. GPS: 56.88738, 21.18327
- 3 Ehtekoda ja pood Jūras rotas.** T: +371 29401273; GPS: 56.888964, 21.17324
- 4 Pāvilosta koduloomuuseum ja paadikuur.** + 371 29226273; GPS: 56.88935, 21.17256
- 5 Mererahn Jūrakmens.** Kõrgus 3,5 m (vee all 1,5 m), ümbermõõt 15 m. GPS: 56.89458, 21.18593

TEENUSED

Majutus

- 1. Kämping Miera osta,** T: +371 26444168, 20203073; GPS: 56.85633, 21.10316
- 2. Telkimisala,** T: +371 29121894; GPS: 56.88818, 21.16708
- 3. Kämping Pāvilosta Marina,** T: +371 63498581, 27480131; GPS: 56.88845, 21.16916
- 4. Kämping Zvejnieksēta,** T: +371 29449927; GPS: 56.88661, 21.16966
- 5. Külaliskorterid Boatpark Pāvilosta,** T: +371 29104444; GPS: 56.88712, 21.17728
- 6. Puhkemaja Zem ozola,** T: +371 26371578, 63498362; GPS: 56.88597, 21.18186
- 7. Puhkemaja Pie upes,** T: +371 29592411, 25677765; GPS: 56.87429, 21.21225
- 8. Puhkemaja Oāze ģimenei,** T: +371 63498115, 26046489; GPS: 56.87484, 21.21335
- 9. Puhkemaja Ordziņas,** T: +371 26434902; GPS: 56.88313, 21.21061

PRAKTILINE INFO

..... 21 km

 7–9 tundi

 Ziemupe rand, **P** vastas

 Pāvilosta turismiinfopunkt, **P**

 Ziemupe – Akmensrags – Pāvilosta

 Liivased, munakividega, Akmensragsi neeme kandis liivased luitealad, Pāvilostas asfaltteed.

 Lihtne

Sild üle Saka jõe (Meža tänaval). Pāvilosta sadamas pakutakse võimalust ületada Saka jõge ka jõelaevaga (+371 2748 0131, +371 29448446). Väiksemad jõed ja ojad on kuival perioodil läbitavad jalgsi.

Ostmala tänaval ei ole kõnniteed.

Ziemupe ja Pāvilosta vahel ei ole poode ega toitlustusasutusi.

Ziemupest Akmensragsi neemeni ja sealt edasi kuni Pāvilostani saab kehvade ilmastikuoludega liikuda mööda metsaradu.

- 10. Puhkemaja Priežu muiža,**
T: +371 29272547;
GPS: 56.88512, 21.21031
- 11. Puhkemaja Divi Jāni,**
T: +371 26447242, 29165356;
GPS: 56.88482, 21.20466
- 12. Puhkemaja Puerto VV,**
T: +371 29488247;
GPS: 56.88372, 21.19812
- 13. Puhkemaja Zvejnieksēta,**
T: +371 63498400, 26321587;
GPS: 56.88433, 21.19812
- 14. Puhkemaja Pie Pīfa,**
T: +371 63498161, 29286723;
GPS: 56.88505, 21.19559
- 15. Puhkemaja Martas māja,**
T: +371 29353600;
GPS: 56.88539, 21.19431
- 16. Puhkemaja Akmentiņi,**
T: +371 26348745;
GPS: 56.88817, 21.18529
- 17. Hotell Das Crocodill,**
T: +371 26151333;
GPS: 56.88881, 21.18388
- 18. Puhkemaja Pie Jūras,**
T: +371 25677765, 29592411;
GPS: 56.8887, 21.17643
- 19. Puhkemaja Vīga,** T: +371 26424389;
GPS: 56.88914, 21.17701
- 20. Puhkemaja Ķiršu dārzs,**
T: +371 29474462;
GPS: 56.88897, 21.17568
- 21. Kūlalistemaja Āķagals,**
T: +371 63451098, 29161533;
GPS: 56.889355, 21.173199
- 22. Puhkemaja Ostgals,** T: +371 26160689,
27793773; GPS: 56.89063, 21.17617
- 23. Puhkemaja Vējš vītolos,**
T: +371 29193182,
GPS: 56.89106, 21.17725
- 24. Puhkemaja Dandzenieki,**
T: +371 29126098;
GPS: 56.89074, 21.18434
- 25. Kūlalistemaja Jūras sāga,**
T: +371 26349061;
GPS: 56.89173, 21.18297
- 26. Puhkemaja Zvilnis,** T: +371 29190745,
29207243; GPS: 56.89103, 21.18675
- 27. Telkimsala,** T: +371 29121894;
GPS: 56.89291, 21.18631

BALTIJAS JŪRA

Toitlustus

- 1. Laiva,** T: +371 29335575; GPS: 56.88853, 21.17832
- 2. Āķagals,** T: +371 29161533, 63451098;
GPS: 56.88924, 21.17320

Poed

- Ziemeupe parklas (kerged suupisted),
GPS: 56.744999, 21.061768,
Pāvilostā, GPS: 56.88351, 21.20362;
GPS: 56.88442, 21.19937;
GPS: 56.88720, 21.18917;
GPS: 56.88882, 21.17925

Avalik transport Puudub

Puhkekohad

- Jūras tānava parkla,
GPS: 56.88818, 21.16708
- Kalna tānava parkla,
GPS: 56.89291, 21.18631

TURISMIINFO

Vērgale / Ziemeupe infopunkt,
Ziemeupes tautas nams, Ziemeupe,
GPS: 56.74885, 21.07831;
T: +371 29437166

Pāvilosta infopunkt,
Dzintaru iela 2, Pāvilosta,
www.pavilosta.lv,
GPS: 56.88817, 21.17914;
T: +371 63498229, 29121894

Pävilosta – Jürkalne

Läänemere uhkeimad liivaklindid

Ranniku matkaraja lõigul jäävad Pävilostast kirdesse erakordsed vaated hallidele luidetele. Mõne kilomeetri pärast algab ka üks matkaraja kaunimaid lõike: 20 km uhkeid liivaklinte. Kõige huvitavamad rannikuvaated avanevad Strante, Ulmale ja Rīva jõesuudme juures. Varisenud ranniku alaosas õitsevad suviti orhideed. Jürkalne kandis saab näha kahte päikeseloojangut – esimest rannajoonelt ning teist hetk hiljem kõrge pankranniku otsast vaadates.

- 20 km
- 7–9 tundi
- Pävilosta turismiinfopunkt, **P**
- Läänemere liivaklindi vaateplatvormil, Jürkalne **P** vastas
- Pävilosta – Ulmale – Labrags – Jürkalne

PRAKTILINE INFO

Liivased, erinevas suuruses munakividega luited, kiviklibused luited. Pävilosta ja Jürkalne kandis laiad liivaluited.

Keskmine – raske

Pävilostast poole tunni tee kaugusel on kivine luitekitsend. Liivaklindi jalamil on paar kohta, kus peab vahel 100–200 m pikkusel lõigul madalas vees sumpama. Seda siis, kui puhub tugev lääne-, loode- või edelatuul ja laine on kõrge või meri tormine. Jõed ja ojad on kuival ajal läbitavad jalgsi. Ka Rīva jõest saab jalgsi üle, kui ei ole olnud tugevaid vihmahooge. Umbes 1,5 km kaugusel merest on üle Rīva jõe kaks silda.

Üle Saka jõe saab paadiga, vajalik ettetellimine telefonidel +371 27480131, +371 29448446.

Liivaklindil esineb varinguid, kuna lained uuristavad rannajoont ja vihmad uhuvad kallast. Teel võib esineda liiva- ja kivivaringuid, sellepärast on liivapankadel ronimine keelatud. Paljudes kohtades on liikumiseks ettenähtud trepiastmed. Varinguid esineb sagedamini tormihooajal, samuti pärast tugevaid vihmavalinguid, aga ka muul ajal.

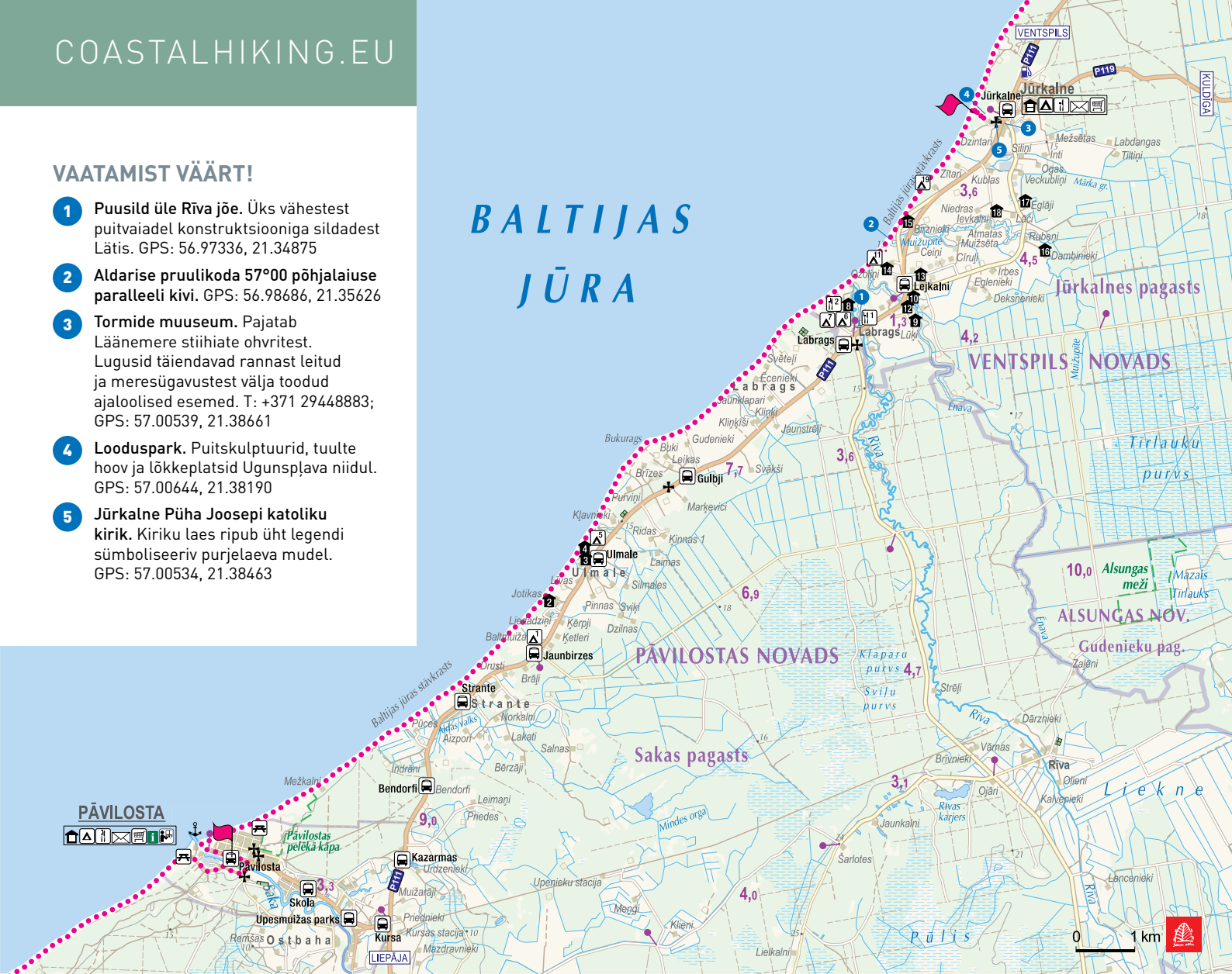
Pävilosta ja Jürkalne vahelisel lõigul ei ole poode. Soovitame kanda sobivaid jalatseid ja kasutada käimiskeppe.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Puusild üle Rīva jõe. Üks vähestest puitvaiadel konstruksiooniga sildadest Lātis. GPS: 56.97336, 21.34875
- 2 Aldarise pruulikoda 57°00 põhjalaiuse paralleeli kivi. GPS: 56.98686, 21.35626
- 3 Tormide muuseum. Pajatab Läänemere stiihiate ohvritest. Lugusid täiendavad rannast leitud ja meresügavustest välja toodud ajaloolised esemed. T: +371 29448883; GPS: 57.00539, 21.38661
- 4 Looduspark. Puitskulptuurid, tuulte hoov ja lõkkeplatsid Ugunsplāva niidul. GPS: 57.00644, 21.38190
- 5 Jūrkalne Pūha Joosepi katoliku kirik. Kiriku laes ripub üht legendi sümboliseeriv purjelaeva mudel. GPS: 57.00534, 21.38463

BALTIJAS JŪRA

TEENUSED

Majutus

1. Kāmping Baltmuiža, T: +371 26356527; GPS: 56.92321, 21.26141
2. Puhkemaja Sunset house, T: +371 29412343; GPS: 56.92885, 21.265325
3. Külalistemaja Zālītes, T: +371 26661773, 26128650; GPS: 56.93590, 21.27516
4. Külalistemaja Viļņi, T: +371 29101439, 2849848; GPS: 56.93643, 21.27529
5. Telkimisala Oši, T: +371 29101439, 22849848; GPS: 56.93888, 21.27866
6. Kāmping Sīļi, T: +371 22086858; GPS: 56.9739922, 21.34391
7. Kāmping Hortus, T: +371 26795690; GPS: 56.97357, 21.34143
8. Külalistemaja Imantas, T: +371 29479335; GPS: 56.97567, 21.34410
9. Turismitalu Lūķi, T: +371 29364347; GPS: 56.97380, 21.36396
10. Külalistemaja Liedags, T: +371 26595202; GPS: 56.97761, 21.36265
11. Kāmping Vēverlejas, T: +371 26149960; GPS: 56.98345, 21.35120

12. Puhkemaja Birztales, T: +371 26019461; GPS: 56.97572, 21.36217
13. Puhkemaja Priežkalni, T: +371 29714801, 22014687; GPS: 56.98019, 21.36527
14. Külalistemaja Ozoliņi, T: +371 26427606; GPS: 56.98180, 21.35484
15. Külalistemaja Četri vēji, T: +371 29131329; GPS: 56.98891, 21.36121
16. Puhkemaja Dambenieki, T: +371 29475099; GPS: 56.98507, 21.39983
17. Turismitalu Eglāji, T: +371 26496400; GPS: 56.99277, 21.39353
18. Puhkemaja Ievkalni, T: +371 29211119; GPS: 56.99141, 21.38489
19. Telkimisala Kaiķu birzs, T: +371 28320219; GPS: 56.99482, 21.36502

Toitlustus

1. Rīva kūrts, T: +371 26140577; GPS: 56.97360, 21.34904
 2. Imantas, T: +371 29479335; GPS: 56.97555, 21.34446
- Vaata Jūrkalne ööbimis- ja toitlustusvõimalusi ka 7. päeva lehelt.

Poed

Pāvilstas (mitu) ja Jūrkalnes, GPS: 57.00537, 21.38668.

Avalik transport

Bussiliiklus Pāvilsta ja Jūrkalne vahel (u 5 korda päevas). Üle Saka jõe saab paadiga. T: +371 27480131, 29448446

TURISMIINFO

i Pāvilsta infopunkt, Pāvilsta, Dzintaru iela 2, GPS: 56.88817, 21.17914; www.pavilosta.lv, T: +371 63498229, 29121894

Jürkalne – Särnate

Paik, kust inimesed asusid paatides teele üle Läänemere

Ranniku matkaraja Jürkalne – Särnate lõigul jätkub muljetavaldav Läänemere kõrge liivakallas. Ošvalki kandis laskub kallas alla, muutudes tihedate pajutihnikutega kaetud eelluitekts. Särnate juures näeb aga taas piirkonnale iseloomulikke kõrgeid kaldaid. Siin avanevad suhteliselt lühikese rännaku jooksul mitmed meeldejäädavad loodusvaated.

PRAKTILINE INFO

- 14 km
- 5–7 tundi
- Läänemere liivaklindi vaateplatvormil, Jürkalne **P** vastas
- Särnate rannas
- Jürkalne – Ošvalki – Särnate

Liivased, erinevas suuruses munakividega kaetud teed, liiva-kivisegused, kohati kiviklibused rannaalad.

Lihtne

Teele jäävatest ojadest saab jalgsi läbi kahtlata.

Liivaklindil esineb varinguid, kuna lained uuristavad rannajoont ja vihmad uhuvad kallast. Võib esineda liiva- ja kivivaringuid. Kõrgel liivaklindil ei tohi ronida kohtades, kus ei ole selleks ettenähtud treppe (trepid on ehitatud piisava vahemaa

tagant). Samuti ei ole lubatud liikuda kõrge kalda all ega ülaseras. Varinguid esineb sagedamini tormihooajal, samuti pärast tugevaid vihmavalinguid, aga ka muul ajal.

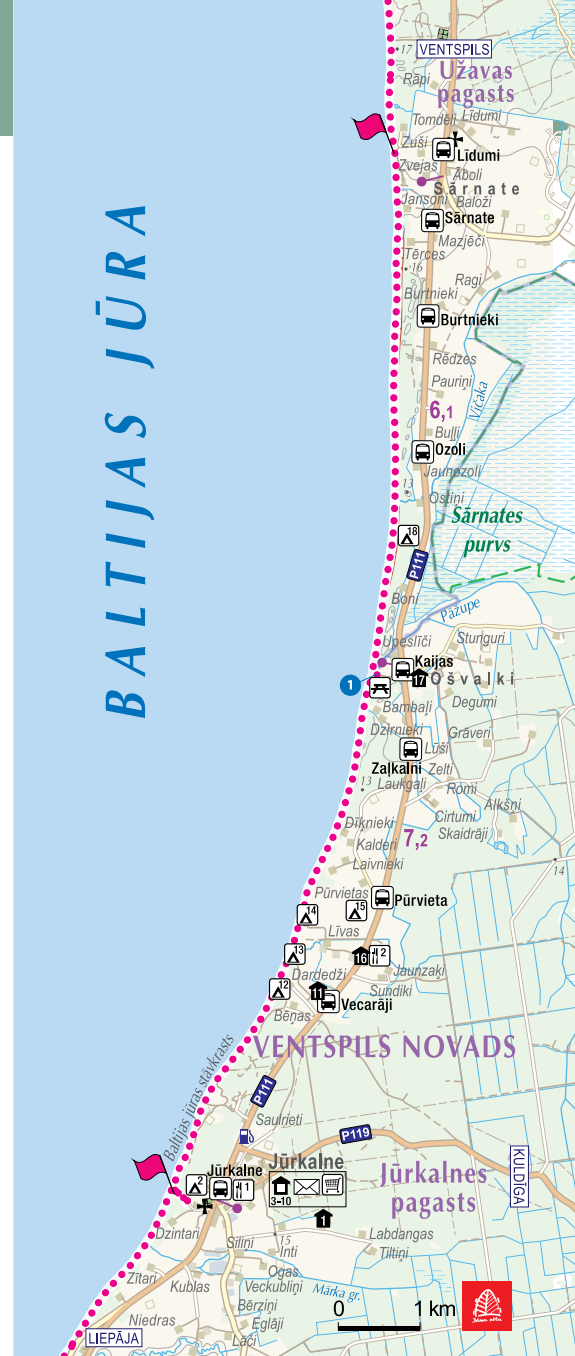
Kõik ostud tuleks sooritada Jürkalnes, sest Särnates poode ei ole. Soovitame kasutada käimiskeppe.

Võimekamad matkajad võivad selle lõigu ühendada järgmise päeva marsruudiga, lõpetades Užavas.

BALTIJAS JŪRA

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Mālestusmārk "Cerību bura". Projekti looja, skulptor Ģirts Burvis, pūhendas lootuse purje sūmboliseeriva mālestusmārgi lāti pagulastele. Nagu paljudest teistest Kuramaa rannakūladest, nii asusid kohalikud elanikud ka Sārnatēst pagulastēna kalapaatidega teele 150 km kaugusel asuva Gottlandi poole. Teisel pool Lānenemerd loodeti pāāsēda nūkogude terrori eest. Mālestusmārgil selgelt eristuv pragu sūmboliseerib lāti pagulaste lahkumise ahistust, valu ja vōōrsil lābielatud katsumusi. GPS: 57.06456, 21.41572

TEENUSED

Majutus

- 1. Puhkemaja Zalmeži, T: +371 29930568; GPS: 57.00377, 21.40882
- 2. Telkėmisala Senči, T: +371 28335239; GPS: 57.00749, 21.38145
- 3. Hotell Pilsberģu krogs, T: +371 27436888; GPS: 57.00750, 21.38541
- 4. Kūlaliskorterid Jūrkalnes Šalkas, T: +371 27436888; GPS: 57.00648, 21.38990
- 5. Puhkemaja Avoti, T: +371 28320219; GPS: 57.00595, 21.39325
- 6. Puhkemaja Atvari, T: +371 27436888; GPS: 57.00807, 21.39333
- 7. Puhkemaja Kāpas, T: +371 28320219; GPS: 57.00821, 21.3942015
- 8. Puhkemaja Rozes, T: +371 26138337; GPS: 57.00942, 21.3956311
- 9. Puhkemaja Palmas, T: +371 26138337; GPS: 57.01063, 21.39586
- 10. Puhkemaja Gulbji, T: +371 26196859; GPS: 57.02873, 21.40625

- 11. Kāmping Šāfliki, T: +371 26305790, 29242134; GPS: 57.02942, 21.39887
- 12. Kāmping Zaķi, T: +371 26452767; GPS: 57.03253, 21.40110
- 13. Kāmping Ceriņi, T: +371 26157875; GPS: 57.03703, 21.40279
- 14. Telkėmisala Nikkes, T: +371 29296730; GPS: 57.03831, 21.41313
- 15. Hotell Zaķu krogs, T: +371 26133995; GPS: 57.03305, 21.41541
- 16. Turismitalu Kaijas, T: +371 26405743; GPS: 57.06367, 21.42369
- 17. Telkėmisala Irbes, T: +371 27815962; GPS: 57.07970, 21.42176

Toitlustus

- 1. Kōrts Pilsberģu krogs, T: +371 27436888; GPS: 57.007350, 21.38541
- 2. Kōrts Zaķu krogs, T: +371 26133995; GPS: 57.03305, 21.41541

Poed

Jūrkalnē, GPS: 57.00537, 21.38668

Avalik transport

Bussiliiklus Jūrkalne ja Sārnatē vahel (u 4 korda pāēvas).

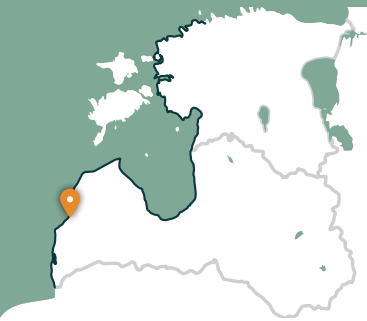
Puhkekohad

Puhkeala mālestusmārgi "Cerību bura" juures, GPS: 57.06439, 21.41604

TURISMIINFO

i Ventspils infopunkt, Dārzu iela 6, Ventspils, GPS: 57.39838, 21.56953, www.visitventspils.com, T: +371 63622263, 29232226

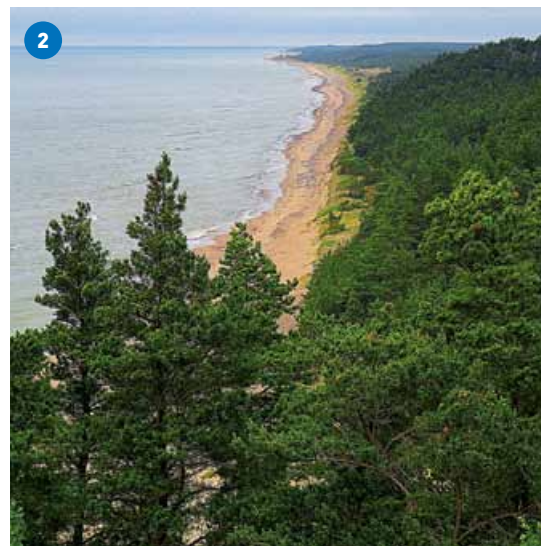

Särnate – Užava

Läti ranniku kauneimad vaated

Ranniku matkaraja Särnate – Užava lõigul on Särnate kandis näha Läänemere kõrget liivarannikut, mis põhja poole liikudes jääb järjest madalamaks, kuni muutub merre uhitud luitevalliks. Venzavase ja Užava tuletorni vahel avanevad Läti jaoks ebatavalised vaated – loodus meenutab siin hõreda taimestikuga mahajäetud liiva-kivikõrbe – see on nõukogude armee endine sõjaväepolügon. Užava jõe suudme lähedal muutub luiteala järjest laiemaks ja luitevall madalamaks. Romantilise Užava tuletorni juurest avaneb üks matkaraja kaunimaid vaateid.

PRAKTILINE INFO

..... 15 km

 5–7 tundi

 Särnate rannas – 600 m
Liepāja – Ventspils teest
(tee nr P111)

 Užava rannas Užava
jõesuudme juures, **P** vastas

 Särnate – Užava

Liivased ning suuremate ja väiksemate munakividega luited.

Lihtne

Užava tuletorni juures tuleb kõndida mööda muulide vahele tekkinud betoonist rada. Užava jõe võib madala veetaseme ajal ületada sellest jalgsi läbi kahlates. 300 m kaugusel jõesuudmest on ka sild.

Liivaklindil esineb varinguid, kuna lained uuristavad rannajoont ja vihmad uhuvad

kallast. Teel võib esineda liiva- ja kivivaringuid, sellepärast on liivapankadel ronimine keelatud. Liivapangal võib üles-alla liikuda ainult mööda treppe. Varinguid esineb sagedamini tormihooajal, samuti pärast tugevaid vihmavalinguid, aga ka muul ajal.

Lähim pood asub Užavas.

Võimekamad matkajad võivad selle lõigu ühendada eelmise päeva marsruudiga Jūrkalne – Särnate.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Užava pruulikoda.** Užava pruulikoja ja õllepruulimise ajalugu tutvustav ekskursioon kestab 50 minutit, sisaldades ka õlle degusteerimist. Pruulikoja poest saab osta õlut ja erinevaid suupisteid.
T: +371 29219145;
GPS: 57.19783, 21.44137
- 2 **Užava tuletorn.** 21 m kõrgune kividest laotud silinderjas majakas on ehitatud 1879. aastal. Majaka tuli süttib kaks korda 10 sekundi jooksul. 1930. aastal kindlustati tuletorni juures asuvat luidet kadakaokstest punutud ja kividega täidetud korvidega ning suurte maakividega. Seitsmekümnendatel tugevdati kallast betoonplakkidega.
T: +371 28341836;
GPS: 57.20907, 21.41465
- 3 **Užava luterlik kirik.** Lāti ainuke ilma tornita luteri kirik. Kirikul on nelja küljega viilkatus ja kiriku kaks kella paiknevad peasissekäigu kohal eenduva puitkatuse all. Säilinud on kaks põnevat 1784. aasta tuulelippu, millel on tähed PHC. See annab tunnistust, et kirik ehitati hertsog Peter von Bireni käsul.
GPS: 57.23230, 21.46119
- 4 **Užava baptistikirik.** Užava baptistkogudus on Lätis tegutsevatest omataolistest vanim. See asutati 1861. aastal, mil Užava jõel toimus esimene ristimistseremoonia. Kirik ehitati 1888. aastal. T: +371 28307685;
GPS: 57.23003, 21.47143

TEENUSED

Majutus

1. **Ühiselamu Užavas pamatskola,**
T: +371 63630597, 29144077;
GPS: 57.22970, 21.45525

2. **Külastemaja Auseklītis,**
T: +371 29249019;
GPS: 57.22707, 21.45581
3. **Turismitalu Tarzeri,**
T: +371 29786852;
GPS: 57.22941, 21.44939
4. **Puhkemaja Krikši,**
T: +371 26002049, 26585602;
GPS: 57.23300, 21.44118
5. **Puhkemaja Upmalnieki,**
T: +371 26121799;
GPS: 57.23352, 21.44051
6. **Puhkemaja Ganu būda,**
T: +371 29474730;
GPS: 57.23831, 21.43466
7. **Telkimisala Salīnas,**
T: +371 29462898;
GPS: 57.23993, 21.42784

Toitlustus

Toitlustusteenuseid ei pakuta

Poed

Užavas, GPS: 57.22926, 21.45514

Avalik transport

Bussiliiklus Sārnate ja Užava vahel (u 4 korda päevas).

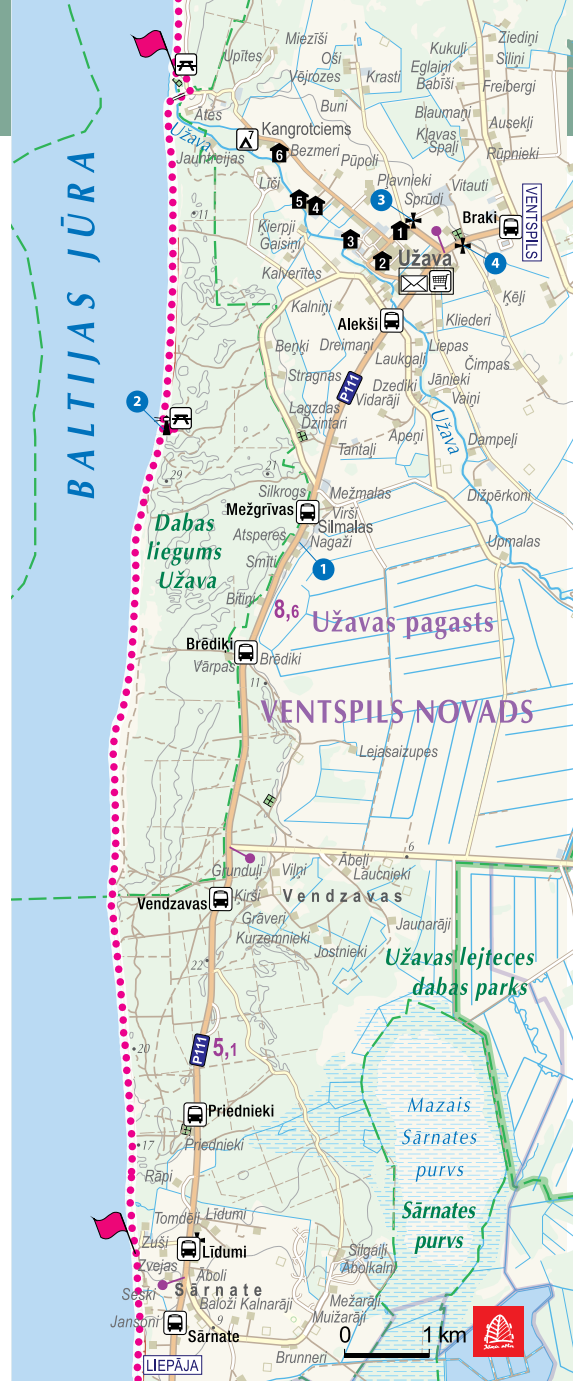
Puhkekohad

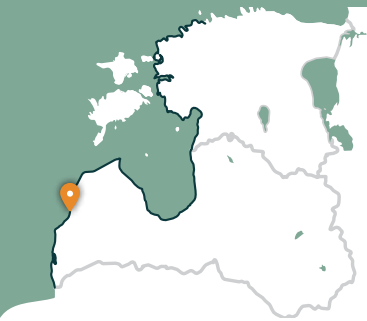
Užava tuletorni juures,
GPS: 57.20948, 21.41598
Užava jõe suudmes,
GPS: 57.24702, 21.41474

TURISMIINFO

Ventspils infopunkt,
Dārzu iela 6, Ventspils,
GPS: 57.39838, 21.56953,
www.visitventspils.com,
T: +371 63622263, 29232226

Užava – Ventspils

Nopi rannast oma merevaigukogu!

Ranniku matkaraja Užava – Ventspils lõigul kulgeb teekond esimesed 6 km mööda laiade rannaluidete ja madalate eelluidetega randa, mille seljandikke katavad hõbehallid rand-luidekaera ja liiv-vareskaera puhmad. Alates Medole oja suudmest kerkib muljetavaldav ligi 19 m kõrge, kitsa kivise merepiiriga liivakivipaljand. Kõrge rannik alaneb kiiresti, et kahe kilomeetri pärast taas tõusta. Kahe kõrge ranniku vahele jääb nõukogude armee endine sõjaväepolügon. Matkaraja viimased viis kilomeetrit kuni Ventspils'i lõunamuulini kulgevad mööda laia liivaluidet.

PRAKTILINE INFO

..... 20 km

🕒 7–9 tundi

🚩 Užava rannas Užava jõesuudme juures, **P** vastas

🚩 Ventspils'i lõunamuuli juures, **P** vastas

📍🗺️ Užava – Ventspils

Liivased, erinevas suuruses munakividega luided, kohati esineb suuremaid kive. Rannik võib tormide järel kõvasti muutuda – lained on liiva merre uhtunud, vaheldumisi on näha kivi- ja liivaribasid. Paiguti võib märgata savipaljandikke. Liiv on kohati väga pehme, nii et sellel on raske kõndida.

Keskmine

Puuduvad

Kõrgetel rannikupankadel ei ole lubatud ronida, sest on varinguht.

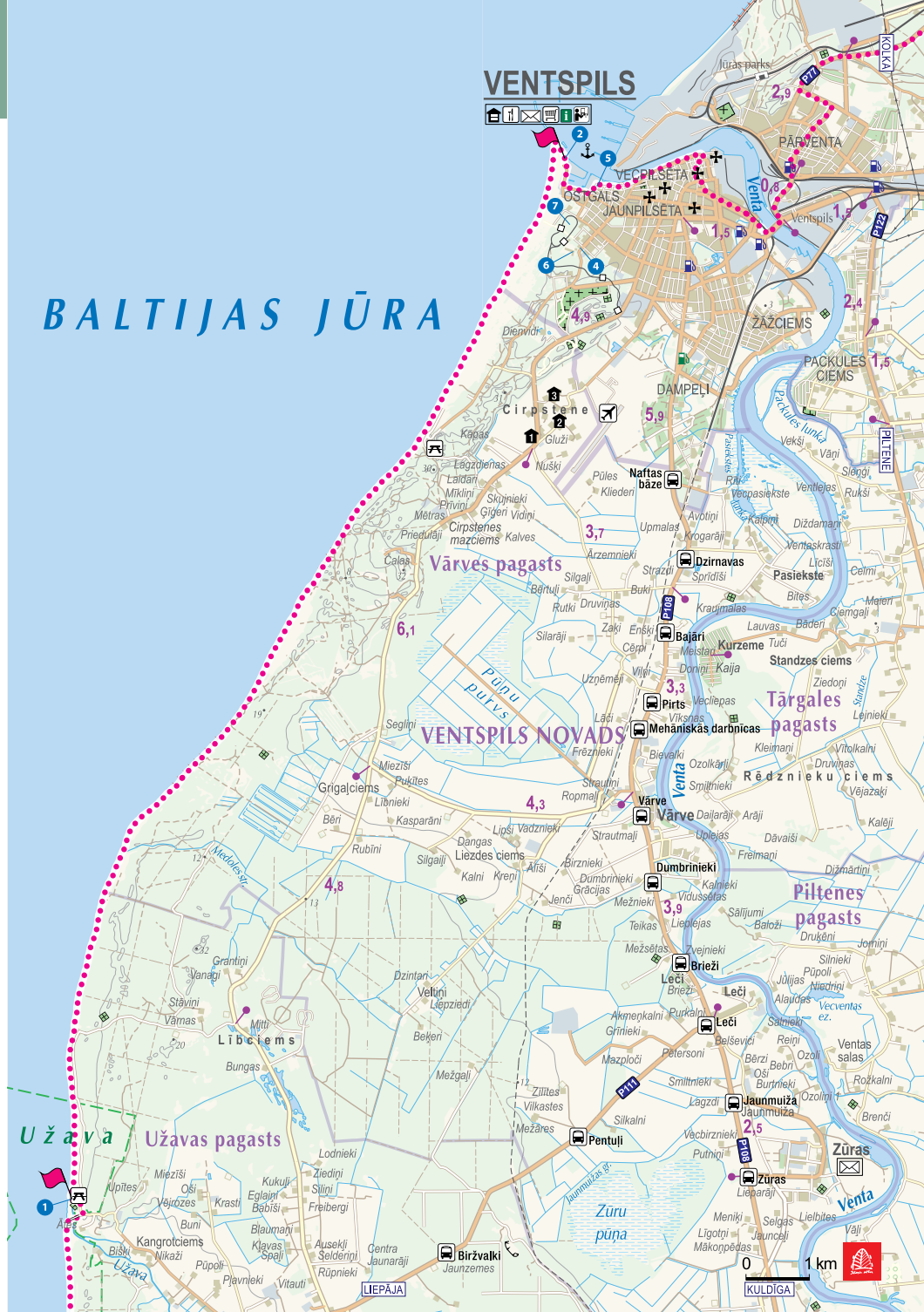
Užavast kuni Ventspils'i linnani on rannik sisuliselt inimtühi ja ei pakuta mingeid teenuseid. Ventspils'i ranna lõunaosas on nudistide rand.

2,7 km enne Ventspils'i, Cīrpstene juures, vana nõukogude armee tee, mis jookseb paralleelselt rannajoonega. Teed on soovitatavkasutada tugeva tuule korral.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Užava looduskaitseala ja hallid luited.** Lai, kivi kõrbe sarnane hall luide üllatab igäht, kes satub siia esmakordselt. Mitu kilomeetrit pikad mõnesaja meetri laiused kiviväljad, kus kasvavad nõmmnelgid ja samblikest moodustuvad ainulaadsed kollakad, rohekad, hallikad ja mustjad pitsmustrid. Užava ümbruse kiviväljad on kodus 11 samblikuliigile. GPS: 57.24730, 21.41335
- 2 **Lõunamuul.** Sadama muulid ehitati 1905. aastal insener M. Šistovski projekti järgi. Lõunamuul on võrratu koht pikkadeks jalutuskäikudeks, imetlemaks päikeseloojangut, tormise mere lainetemõllu või suurte laevade sisenemist sadamasse. GPS: 57.39808, 21.53262
- 3 **Ventspils lehmiparaad.** Linnapildis võib näha 24 elusuuruses klaaskiudkangast valmistatud lehmaskulptuuri ja kolme suurt, 4 m kõrget ja 7 m laia skulptuuri – Lehm-madrust, Lillelehma ja Rändurlehma.
- 4 **Mereäärne vabaõhumuuseum.** Vaadata saab suurt kalapaatide kogu ning Läänemere maade suurimas ankrukollektsioonis on üle 100 eksponaadi alates 17. sajandist tänapäevani. Muuseumikogu suurimatest ankrustest on mereäärseis pargis moodustatud nn ankrurada. Muuseumi territooriumil saab teha lõbusõitu minirongiga. GPS: 57.38501, 21.53788
- 5 **Ostgals.** Omapärane, romantiline, vaikselt kivisillutisega tänavatega rajoon, mille 19. sajandist pärit puitmajade aknaid kaunistavad pelargooniõied. GPS: 57.39392, 21.54172
- 6 **Ankrurada.** Vabaõhumuuseumis asuv ankrutest rada. Kõige suurem, 23 t kaalu ja 6 m kõrgune ankur paikneb pargi sissepääsu juures. GPS: 57.38901, 21.53644

TEENUSED

Majutus

1. Külalistemaja Spicīte,
T: +371 29508200;
GPS: 57.35710, 21.52758
 2. Külalistemaja Kāpsargi,
T: +371 22020327;
GPS: 57.35942, 21.53419
 3. Puhkemaja Gatīni,
T: +371 26353588;
GPS: 57.36292, 21.53410
- Ööbimisvõimalused Ventspils linnas
www.visitventspils.com

Toitlustus

Toitlustusasutused Ventspils linnas
www.visitventspils.com

Poed

Užavas, GPS: 57.22926, 21.45514
ja Ventspilsis.

Avalik transport

Bussiliiklus Užava ja Ventspils vahel (u 4 korda päevas).

Puhkekohad

Puhkekoht, GPS: 57.35520, 21.50033

TURISMIINFO

Ventspils infopunkt, Dārzu iela 6,
Ventspils, GPS: 57.39838, 21.56953,
www.visitventspils.com,
T: +371 63622263, 29232226

Ventspils – Staldzene

Läbi Ventspilsi linna

Ranniku matkaraja lõik läbib Ventspilsi linna ja seda ümbritsevaid metsi. Matkarada lookleb lõunamuuli juurest läbi ajaloolise Ostgala linnaosa ja vanalinna, üle Venta jõe ning mööda kergliiklusteed läbi Pärventa linnaosa Staldzene poole. Tehes tiiru ümber Ventspilsi sadama naaseb rada taas mereranda. Nüüd tasub võtta üks matkavaba päev ja tutvuda põnevate paikadega Ventspilsis linnas ning külastada ka mereäärset vabaõhumuuseumi.

PRAKTIINE INFO

..... 15 km

🕒 5–7 tundi

🚩 Ventspilsis lõunamuuli juures, **P** vastas

🚩 Staldzene **P**, ranna vastas

📍 Lõunamuul – Ostgals – Ventspilsis vanalinn – Sarkanmuiža väljad – Venta jõe sild – Pärventa – Talsu tänav – Bangu tänav – Staldzene

Asfalt (kõnni- ja kergliiklusteed), kivisillutis

Lihtne

Puuduvad

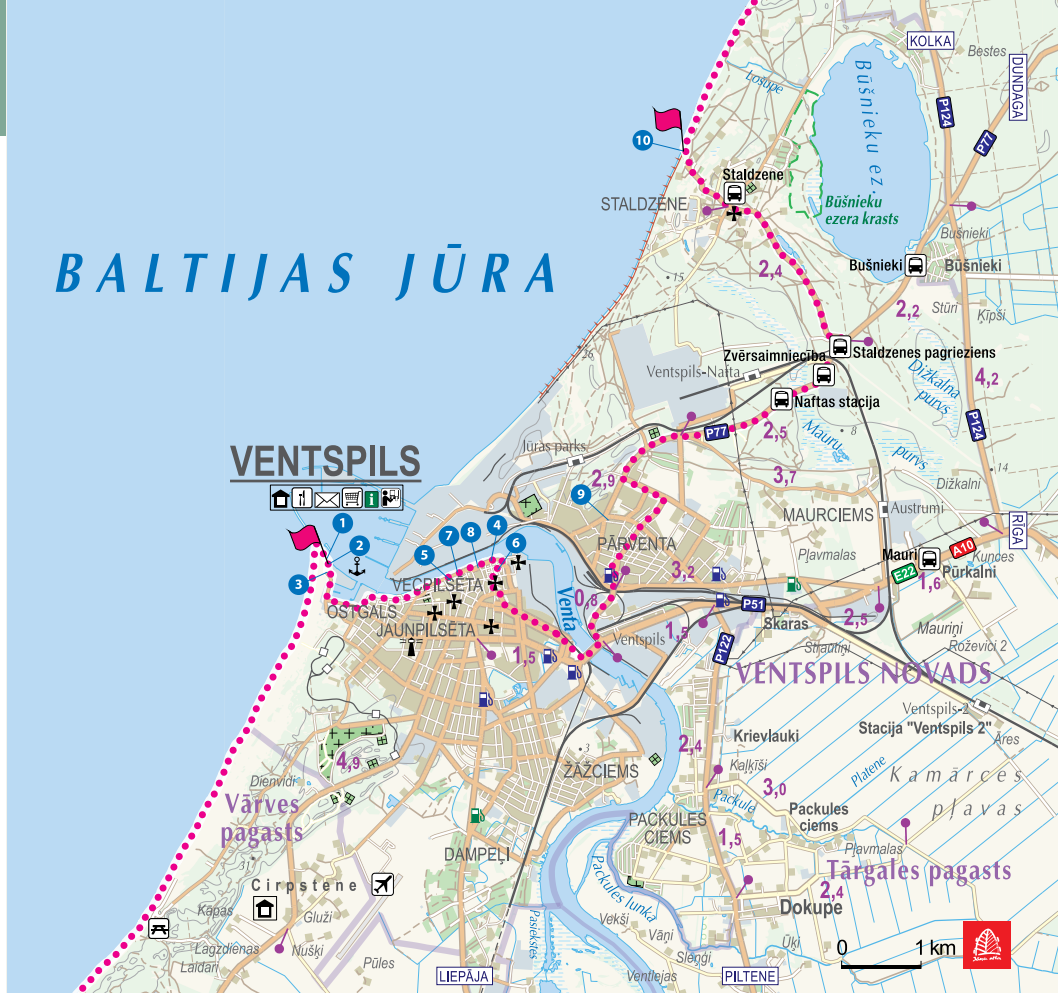
Staldzene kõrgel rannikupangal ei ole lubatud ronida, sest varitseb varingu- ja pinnaselihete oht. Bangu tänaval ei ole paiguti kõnniteed. Soovitame tippaajal, tiheda autoliiklusega perioodidel valida mõni teine tee.

Enne Staldzenet jõuate mereranda kiiremini, kui pöörate Talsu tänavalt vanale Staldzene teele ja liigute piki Ventspilsis naftaterminali aia äärt 1,7 km mereni – Pärventa rannani.

BALTIJAS JŪRA

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Kalalaevad Azova ja Grots.
GPS: 57.39761, 21.53319
- 2 Suur ankruketidest tool.
GPS: 57.39722, 21.53368
- 3 Vaatetorn.
GPS: 57.39662, 21.53297
- 4 Osta tänava promenaad.
GPS: 57.39847, 21.56707
- 5 Liivi ordu loss. Liivi ordu loss eristub teistest keskaegsetest linnustest oma interjööri, kus tänapäevane muuseumistendide kujundus sulandub kaunilt ajaloolisesse keskkonda. Lossis asub Ventspils linnamuuseum, mis on üks moodsamaid Baltimaades.
T: +371 63622031;
GPS: 57.39614, 21.55875
- 6 Ventspils turuplats. Rekonstrueeritud turuväljaku keskmesse on püstitatud kellatorn. Kell ja kellamäng on hea kooslus aja ja helide harmooniast. Kellatorni hoonest võib leida põneva suure arvelaua ning kunstnik Gleb Pantelejevi kujundatud kaaluvihtide, mahu- ja mõõtühikute väljapaneku.
GPS: 57.39758, 21.56850
- 7 Mälestusmärk Läti merenduse loojale Krišjānis Valdemārsile.
GPS: 57.39698, 21.56025
- 8 Purskkaev Kuģu vērotājs.
GPS: 57.39769, 21.56441
- 9 Purskkaev Kāpu priede.
GPS: 57.40389, 21.59078
- 10 Staldzene pankrannik. Ligi 400 m pikkuse liivakiviranniku kõrgused küünivad 4–8 meetrini.
GPS: 57.44539, 21.60438

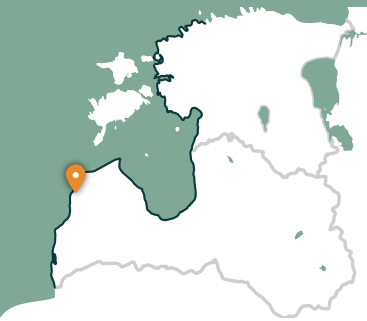
TEENUSED

- **Majutus**
Ööbimisvõimalused Ventspils linnas
www.visitventspils.com
- **Toitlustus**
Toitlustusasutused
www.visitventspils.com
- **Poed**
Ventspilsis.
- **Avalik transport**
Bussiliiklus Ventspils ja Staldzene vahel (keskmiselt kord tunnis).
www.ventspilsreiss.lv

TURISMIINFO

- **Ventspils infopunkt,**
Dārzu iela 6, Ventspils,
GPS: 57.39838, 21.56953,
www.visitventspils.com,
T: +371 63622263, 29232226

Staldzene – Oviši

Lõppeesmärk – Ovišragsi neem

Ranniku matkaraja lõigul Staldzene – Oviši näeb Staldzene rannas mõne meetri kõrgust liivakivipaljandit, mis tõuseb järjest kõrgemaks (kõrgeim punkt Kokkalns – 29 m). Pärast Liepenet muutub rannik tasapisi madalamaks ning Jaunupest Ovišragsi neemeni saab näha laiu liivaluiteid, mis on kõige laiemad Ovišragsi neeme tipus.

PRAKTILINE INFO

..... 17 km

 6–8 tundi

 Staldzene **P**, ranna vastas

 Oviši keskus **P**,
500 m rannast

 Staldzene – Liepene –
Jaunupe – Oviši

Liivased ja munakivised rannaalad. Kui meri on kõrge ja lained suured, tuleb kõndida mööda kive. Madalama veeseisu ajal on nähtaval liivarannad. Pärast torme on liivapinnas kohati pehme. Pankranniku juures on välja uhitud savi.

Keskmine

Jaunupe jõe võib madala veetaseme ajal ületada sellest jalgsi läbi kahlates.

Varinguohu tõttu on pankrannikul ronimine keelatud, samuti ei ole lubatud tormi ja vihmaga viibida

pankranniku all. Tuulise ilmaga (üle 10 m/s puhuva loode-, lääne- või edelatuule korral) peaks 3–4 km peale Staldzenet valima liikumiseks Staldzene tänava, mis Liepene suunal muutub metsateeks, jõudes Liepenes välja mereranda.

Staldzene ja Oviši vahel ei ole poode ega toitlustuskohti. Eelmine pood asub Ventspilsis (Pärventas) ja järgmine alles 60 km pärast Mazirbes, seega tuleb toiduvarusid täiendada kolme ja poole päevaseks teekonnaks.

Jaunupe ja Oviši vahel kulgeb mitmeid metsaradasid.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Oviši.** Esimese Läti Vabariigi ajal oli Ovišis 51 talumajapidamist, tänapäeval on neid vaid 10. Säilinud on mõned vanaaegsed hooned ja omanäoline tarade süsteem. GPS: 57.57085, 21.72471
- 2 **Sümboolne Austra puu Ovišis.** See rahvuslik metallist puusümbol on 6,5 m kõrge ja 5 m lai. Austra puu on püstitatud nii, et sealt peegelduvad tagasi jaanihommiku esimesed päikesekiired. GPS: 57.56744, 21.71665
- 3 **Oviši tuletorn.** 1814. aastal rajatud ja tänaseni säilinud Oviši tuletorni peetakse esimeseks navigatsiooniehitiseks Lätis. Kivitorni läbimõõt on 11,5 m ja majaka kõrgus 37 m. Tuletornist avaneb vaade Läti uusimale majakale Irbes ja Läti kõrgeimale majakale Miķel'tornises. T: +371 26264616; GPS: 57.56872, 21.71592

TEENUSED

Majutus

1. **Kämping Videnieki,** T: +371 29262139; GPS: 57.48716, 21.64973
2. **Kämping Liepene,** T: +371 29130012; GPS: 57.48942, 21.64773
3. **Puhkemaja Vējciems,** T: +371 29225912, 26180479; GPS: 57.49158, 21.64756
4. **Telkimisala Oviši tuletorni juures,** T: +371 26264616; GPS: 57.56877, 21.71594
5. **Kämping Jēni,** T: +371 26382706; GPS: 57.57030, 21.71637
6. **Puhkemaja Kadīki,** T: +371 26163236, 29420236; GPS: 57.57011, 21.71707

Toitlustus

Rajalõigul toitlustusteenuseid ei pakuta ja poed puuduvad.

Poed

Rajalõigul toitlustusteenuseid ei pakuta ja poed puuduvad.

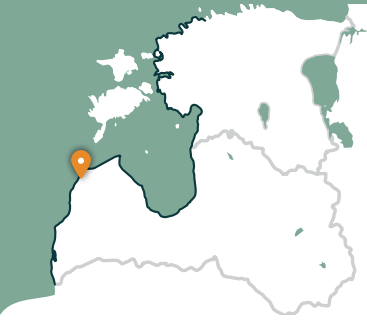
Avalik transport

Bussiliiklus Ventspils ja Staldzene vahel (keskmiselt kord tunnis).
www.ventspilsreiss.lv.

TURISMIINFO

Ventspils infopunkt, Dāru iela 6, Ventspils, GPS: 57.39838, 21.56953, www.visitventspils.com, T: +371 63622263, 29232226

Oviši – Miķeļtornis

Oviši ja Miķeļbāka tuletornide vahel

Ranniku matkaraja lõik viib läbi Oviši looduskaitseala, mida iseloomustavad laiad liivarannad ja luited. Siinse ranna munakivid ja liiv moodustavad suuri maastikumosaiki.

Lūžnas köidab tähelepanu erinevatest ajastutest pärit militaarpäränd. Lūžupe jõe suudmealal peab arvestama lindude pesitsusajal kehtivate piirangutega: 01.04–15.07 on seal liikumine keelatud. Ümber saab minna, jälgides matkaraja viitasid. Marsruudi lõpp-punkt, Miķeļbāka tuletorn, paistab juba kaugel.

PRAKTILINE INFO

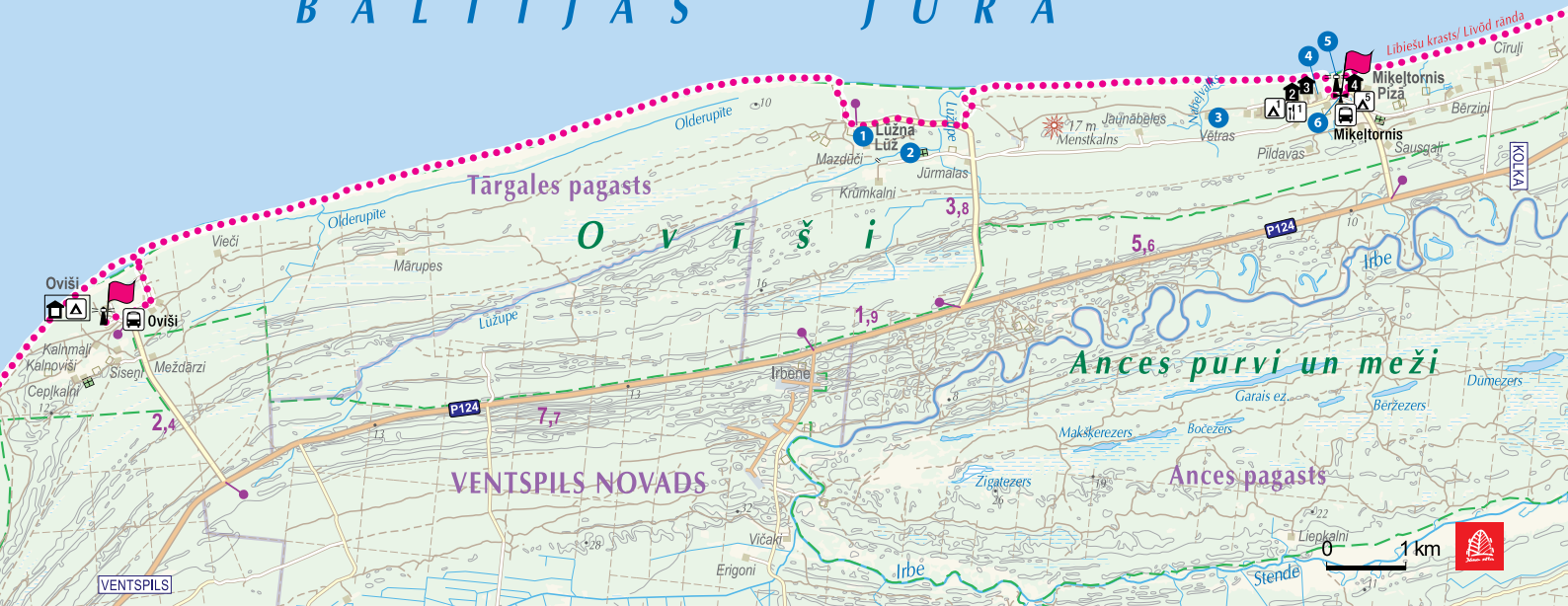
- 18 km
- 6–8 tundi
- Oviši tuletorn
- Miķeļtornsi keskuses luteri kiriku juures
- Oviši – Lūžna – Miķeļtornis

- Peamiselt laiad ja liivased rannaalad, mis on kohati veidi kivised.
- Lihtne
- Väikesed ojad, mis on kuival ajal läbitavad jalgsi.
- Endise nõukogude armee sõjaväebaas Lūžnas.
- Lūžna küla lähedal, Lūžupe jõe suudmealal, kehtib lindude pesitsemise ajal liikumiskeeld. Alal viibimine on keelatud 01.04–15.07.

Matkarada keerab siin Lūžna külla. Minnes läbi küla, tuleb kohas, kus kruusatee pöörab lõunasse (maanteele P124), pöörata vasakule ning liikuda läbi endise sõjaväebaasi Miķeļtornise suunas tagasi randa (jälgige matkaraja viitasid). Ventspilsist (Pārventa rajoonist) kuni Mazirbeni ei ole toidupode.

Tugeva tuulega võib liikuda 4,5 km mööda Lūžni ja Miķeļtornise vahelisi metsateid.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Lūžņa.** Lūžņa on kilomeetritepikkune küla, mis paikneb Lūžņa jõe mõlemal kaldal. 1937. aastal olla siin olnud 36 maja ja kaks paadisadamat. Täna on säilinud ainult kuus maja. Nõukogude okupatsiooni aastatel oli siinkandis nõukogude armee sõjaväebaas, mille hoonete varemeid on näha ka praegu. GPS: 57.59357, 21.87273
- 2 Lūžņa kalmistu.** Siia on maetud viimane liivi keele läänemurde oskaja Lizete Švanenberga (1902–1987). GPS: 57.59084, 21.88759
- 3 Nabelkalnsi mägi.** Tuntud ka kui piirimägi. See riikliku kaitse all olev arheoloogiline mälestis paikneb kahe maakonna piiril. Mäe kõrval voolab Vecnābele jõgi, tuntud ka kui Lūžupe või Nabelupe. GPS: 57.59643, 21.94717
- 4 Miķeltornis.** Küla sai oma praeguse nimetuse keisrivõimu ajal ehitatud tuletorni järgi – see nimetati keiser Aleksander II vennapoja järgi *Mihailovskij majakaks*. Varem oli küla nimi Pize, liivi keeles Pizā, mis läti keeles tähendab pajuvitsa. Tänapäeval on külas asustatud vaid kaheksa maja. GPS: 57.59906, 21.97488

- 5 Miķelbāka tuletorn.** Miķelbāka tuletorn on Baltimaade kõrgeim majakas – 62 m. Majakale ligipääs puudub ja on vaadeldav vaid eemalt. GPS: 57.59975, 21.97445
- 6 Miķeltornise luterlik kirik.** Miķeltornise (Pize) kirik on punastest tellistest hoone, mis kerkis 1883. aastal vana palkidest ehitatud luteri kiriku asemele. Kirik on seestpoolt kaunistatud vanade ornamentidega. Aastatel 1963–1989 kogudus ei tegutsenud ja hoones asus pioneerilaagri kultuurimaja. Kirikut saab külastada ainult enne ja pärast jumalateenistusi, mis toimuvad suuremate kirikupühade ajal. GPS: 57.59892, 21.97543

TEENUSED

Majutus

- 1. Kāmping Miķelbāka,** T: +371 27884438; GPS: 57.59724, 21.96463
- 2. Külalistemaja Prinči,** T: +371 29333854; GPS: 57.59840, 21.96635
- 3. Külalistemaja Pizā,** T: +371 23308622; GPS: 57.59972, 21.96863
- 4. Puhkemaja Tālrīti,** T: +371 29272226; GPS: 57.59935, 21.97681
- 5. Telkimisala Lību ligzda,** T: +371 26131413; GPS: 57.59894, 21.97820

Toitlustus

- 1. Miķelbāka,** T: +371 29469614; GPS: 57.59734, 21.96565

Poed

Puuduvad

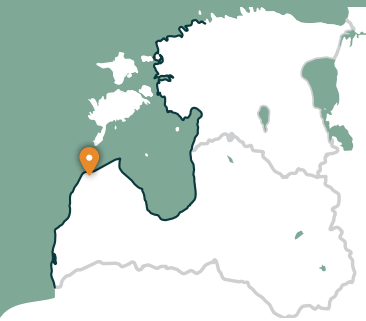
Avalik transport

Puudub

TURISMIINFO

- i** Ventspils infopunkt, Dārzu iela 6, Ventspils, GPS: 57.39838, 21.56953, www.visitventspils.com, T: +371 63622263, 29232226

Miķeļtornis – Sīkrags

Sihtpunkt – Slītere rahvuspark

Ranniku matkaraja lõigul Miķeļtornisest kuni Irbe vantsilla pöördeni avanevad vaated madala ja hõreda eelluutega rannaalale. Umbes 4,5 km kulgeb rada ümber Irbe suudmeala – siin on hooajaline looduskaitseala ja lindude pesitsusperioodil 01.04–15.07 on alal viibimine keelatud. Matkarada viib kaitsealast mööda läbi kõrgete luitevallidega männimetsa, mille nõlvad on seene- ja marjarikkad. Irbe jõe suudme järel kuni Sīkragsini laiub avar liivarand, millest jookseb umbes kilomeeter enne Sīkragsi risti läbi Kikansi oja, tähistades Slītere rahvusparki piiri.

PRAKTILINE INFO

..... 19 km

 6–8 tundi

 Miķeļtornis keskuses luteri kiriku juures

 Sīkragsi ranna vastas

 Miķeļtornis – Lielirbe – Jaunciems – Sīkrags

Liivased rannaalad, metsateed (kohati lahtise liivaga)

Lihtne

Kikansi oja, millest saab kuivemal ajal jalgsi läbi kahlata. Suurvee ajal saab minna üle silla, mis asub 500 m kaugusel mererannast.

Puuduvad

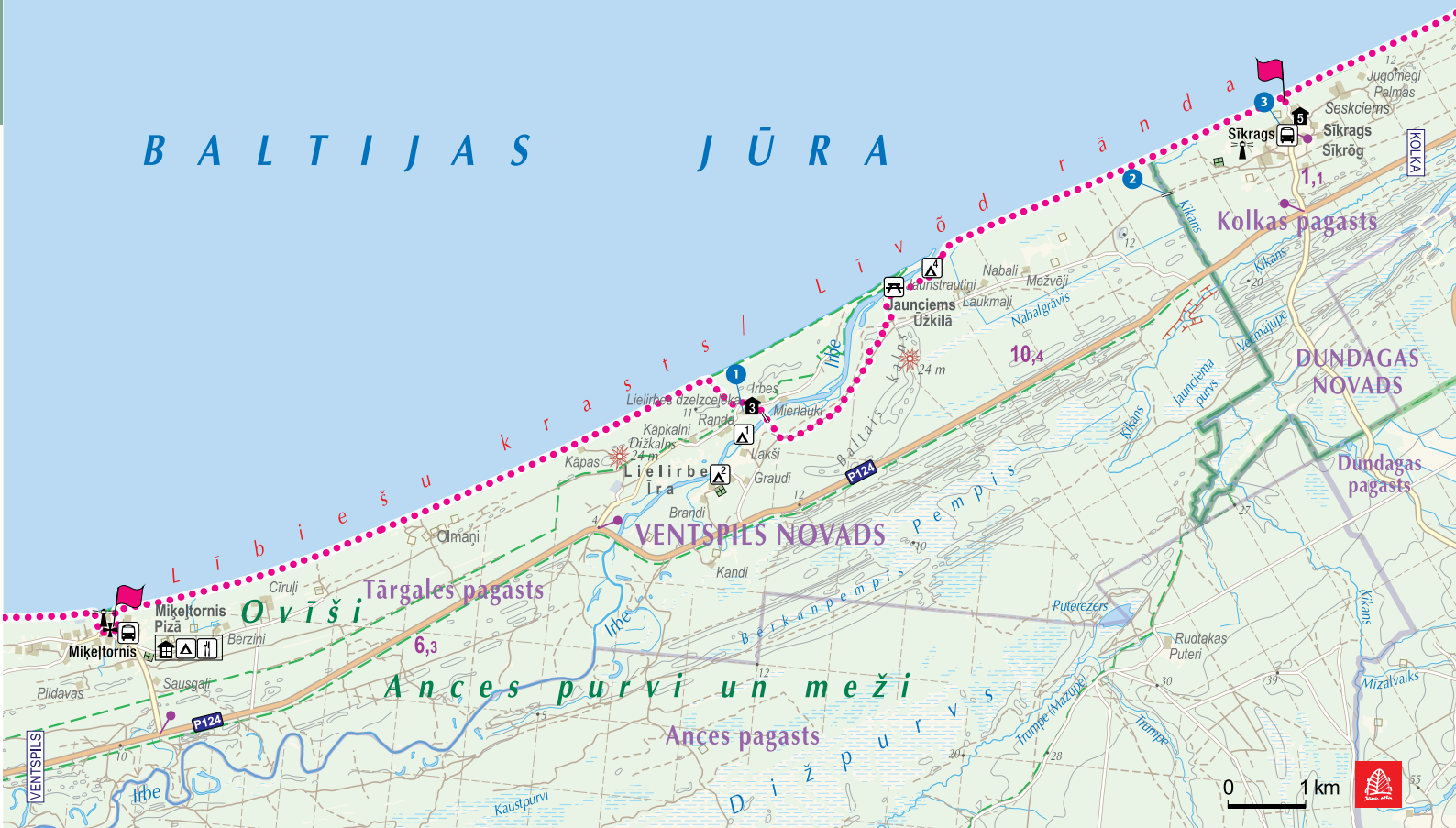
Irbe jõe suudmeala on hooajaline keeluala. Alal

viibimine on keelatud 01.04–15.07. Ventspilsist (Pārventa rajoonist) kuni Mazirbeni ei ole toidupoode.

Miķeļtornise ja Irbe jõe, Lielirbe ja Sīkragsi vahel jookseb rannajoonega paralleelselt üksik metsatee – kunagine Mazirbe – Ventspils kitsarööpmelise raudteetamm. Tammi saab kasutada kehvade ilmastikuolude korral.

BALTIJAS JŪRA

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Lielirbe.** Küla paikneb Irbe (tuntud ka kui Dižirve, Īra) jõe mõlemal kaldal u 6 km pikkuselt jõe suudmest. 1939. a. oli külas ligi 300 elanikku ja enam kui 70 maja. Külast läks läbi kitsarööpmeline raudtee, mis tagas ühenduse piirkonnakeskuse Ventspils, Dundaga ja Stendega ning sealt edasi Riigaga. Irbe jõe suudmealal paiknes vanade liivi meresõitjate sadam. Tänapäeval vaid 10 majaga rannaküla oli 19. sajandil aktiivne puitmaterjali müügi- ja transpordikeskus.
GPS: 57.62664, 22.11036
- 2 **Jalakäijate sild üle Kikansi oja.** Jalakäijate sild läheb üle Kikansi oja kohast, kus omal ajal kulges Ventspils – Mazirbe – Stende kitsarööpmeline raudtee ehk kohalike sõnutsi minirongirada. Raudteed kasutati kuni 1963. aastani. Jalgsi liikudes pääseb mööda raudteetammi ja kruusateed kuni Irbe jõe sillani, mis asub Ventspils – Kolka teel.
GPS: 57.65303, 22.20040
- 3 **Sīkrags.** See on üks vanimaid liivlaste asu alasid, mida on küllana mainitud juba 1387. aastal. 17. sajandil kujunes Sīkragsist kogu Põhja-Kuramaa üks olulisemaid väikesadamaid. Sajandi lõpus olevat külas asunud suured kaubalaod, milles 1690. aastal hoiustatud 12 000 vakka rukist. Siin olevat asunud ka meremeestele mõeldud külalistemaja. 20. sajandi alguses muutus küla asustus tihedamaks – mitmes paigas kerkisid kalurite majakesed ja uued majapidamised.
GPS: 57.66078, 22.22574

TEENUSED

Majutus

1. **Kāmping Kērikšī,** T: +371 29563902; GPS: 57.62449, 22.11135
2. **Telkimisala Vecalkšņi,** T: +371 26405065; GPS: 57.61887, 22.10508
3. **Kūtalistemaja Dzelzceļa ēka,** T: +371 27474822, 26759430; GPS: 57.62665, 22.11056
4. **Telkimisala Irbes ieteka,** GPS: 57.64422, 22.114989; GPS: 57.64114, 22.14279
5. **Turismitalu Jaunklāvi,** T: +371 29469614; GPS: 57.66170, 22.22832

Toitlustus

1. **Mīkelbāka,** T: +371 29469614; GPS: 57.59734, 21.96567

Poed

Puuduvad

Avalik transport

Puudub

Puhkekohad

Irbe jõe suudmealal,
GPS: 57.64114, 22.14279

TURISMIINFO

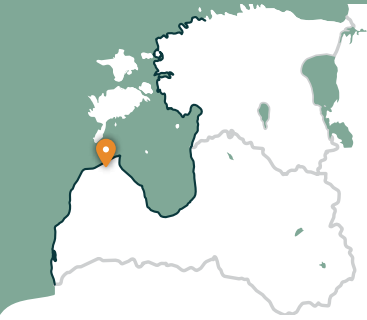

Ventspils infopunkt,
Dārzu iela 6, Ventspils,
GPS: 57.39838, 21.56953,
www.visitventsplis.com,
T: +371 63622263, 29232226

Dundaga piirkonna infopunkt,
Pils iela 14, Dundaga,
GPS: 57.51061, 22.35566,
www.visit.dundaga.lv,
T: +371 29444395, 63232293

Sīkrags – Saunags

Liivlaste rannas

Ranniku matkaraja lõigul Sīkragsist kuni Mazirbeni laiub liivane rannaala, millest voolab risti läbi Mazirbe jõgi. Matkarada viib läbi Mazirbe keskuse, kus saab tutvuda liivlaste ajaloo. Edasi kulgeb rada mööda väikeseid metsa- ja põlluteid läbi liivlaste rannakülade, Košragsi ja Pitragsi, kuni jõuab Saunagsisse. Kuramaa rand on ainuke paik, kus saab tutvuda maailma ühe väikseima rahva, liivlaste, kultuuripärandiga. Siin on ka kakskeelsed teeviidad: läti ja liivi keeltes.

PRAKTIILINE INFO

- 16 km
- 5–7 tundi
- Sīkragsis **P**, ranna vastas
- Saunagsi keskuses
- Sīkrags – Mazirbe – Košrags – Pitrags – Saunags

- Liivased rannaalad, metsa- ja kruusateed. Mazirbes asfalt.
- Lihtne
- Mazirbe jõest saab madala veetasemega jalgsi läbi kahlata (500 m kaugusel rannast on ka sild).
- Puuduvad

- Ainuke pood Vetspilsī – Kolka neeme vahelisel lõigul asub Mazirbes. Matkatee kulgeb läbi Slītere rahvusparki.

- Mazirbe ja Saunagsi vahelise lõigu võib läbida ka mööda supelranda. Võimekamad matkajad võivad selle lõigu ühendada järgmise päeva marsruudiga, lõpetades Kolka neemel.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Mazirbe.** 20. sajandi alguses ja keskpaigas oli Mazirbe liivi kalurikūla ja laevanduse keskus, olles suurim liivlaste asundus Kuramaa rannal. Kūlaelu ei ole kustunud tänaseni.
GPS: 57.68295, 22.31733
- 2 Mazirbe kaluripaate kalmistu.** Nōukogude vōim keelas kohalikel elanikel merele minna, nii vāhenes elanike arv ja vanu paate ei kasutanud enam keegi.
GPS: 57.69014, 22.31978
- 3 Tarbeesemete nāitus Mazirbe liivi majas Stūrīši-Branki.** Vālja on pandud ka liivlaste heegeldiste nāitus Lībiešu Tambors. T: +371 29469165, GPS: 57.68345, 22.31685
- 4 Liivi rahvamaja,** T: +371 28603233, Etnograafiatuba 2. korrusel, T: +371 29463028, GPS: 57.68363, 22.31784
- 5 27 erinevat tara puhkekohas Pie Andra Pitragā.** T: +371 26493087; GPS: 57.70172, 22.38596
- 6 Košrags.** Asulat peetakse noorimaks liivlaste rannakūlaks (17. sajandist). Košragsi vanim talu on Anduļi. Praegusel ajal on kūlas 13 majapidamist, kuigi pūsvālt elatakse neist vaid mōnes. GPS: 57.69787, 22.36071
- 7 Pitrags.** Pitragsi rannas nāeb muuli varemeid. Muul ehitati 1938. aastal eesmārgiga koguda mereadru rannarahva kehavōitu pōllumaade turgutamiseks. Pitragsi madalikul on oma huku leidnud paljud laevad, veel praegugi vōib tormi jārel leida rannast vanu laevatūkke. GPS: 57.70386, 22.3876036

- 8 Saunags.** Saunagsi kūlas elatakse aastaringsett kuues majas. Suvitajate saabumisel on aga kasutusel 28 talumajapidamist. GPS: 57.72090, 22.44356

TEENUSED

Majutus

- 1. Puhkemaja Upeskalni,** T: +371 29259510, 26464483; GPS: 57.68083, 22.30647
- 2. Puhkemaja Vecvalgani,** T: +371 26159870; GPS: 57.68582, 22.31583
- 3. Puhkemaja Stūrīši – Branki,** T: +371 29469165; GPS: 57.68390 22.31510
- 4. Puhkemaja Kastūgi,** T: +371 22423294; GPS: 57.68459, 22.31469
- 5. Kāmping Jūrmaļnieki,** T: +371 22334904; GPS: 57.68295, 22.31670
- 6. Puhkemaja Mazirbes – Dzelmes,** T: +371 20139070; GPS: 57.68992, 22.33104
- 7. Kāmping Kalēji,** T: +371 28829474, 29213412; GPS: 57.68194, 22.31873
- 8. Turismitalu Jauntilmači,** T: +371 29412974; GPS: 57.69864, 22.35957
- 9. Kāmping Place to relax Liblabi,** T: +371 29212610; GPS: 57.69725, 22.35301
- 10. Kāmping Pītagi,** T: +371 29372728; GPS: 57.69540, 22.36213

- 11. Kāmping Pie Andra Pitagā,**

T: +371 26493087;
GPS: 57.70172, 22.38596

- 12. Puhkemaja Alpi,** T: +371 22066233;
GPS: 57.70540, 22.39132

Toitlustus

- 1. Suvkohvik Dižjūra,** T: +371 28658791; GPS: 57.68364, 232.31783
- 2. Liivi rahvuskōōk Stūrīši – Branki,** ainult ettetellimisel, T: +371 29469165, GPS: 57.68390 22.31510

Poed

Mazirbes, GPS: 57.68299, 22.31722

Avalik transport

Lōiugl Sīkrags – Saunags ūhistransport puudub. Lōiugl Mazirbe – Saunags buss kaks korda pāevas.

Puhkekohad

Mazirbes poe juures, GPS: 57.68309, 22.31723
Košragsi keskuses, postkastide juures, GPS: 57.69738, 22.36092

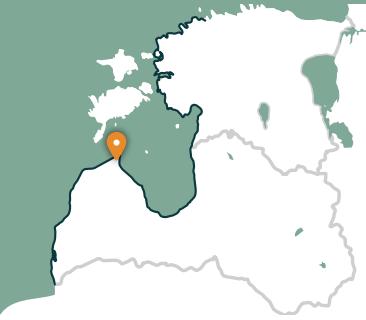
TURISMIINFO

Kolka neeme kūlastuskeskus ja infopunkt, Kolkasrags, Kolka, GPS: 57.75650, 22.59991, www.kolkasrags.lv, T: +371 29149105

Dundaga pīrkonna infopunkt, Pils iela 14, Dundaga, GPS: 57.51061, 22.35566, www.visit.dundaga.lv, T: +371 63232293, 29444395

Saunags – Kolka

Kolka neem – Euroopa süda

Ranniku matkaraja lõik lookleb mööda väikeseid põllu- ja metsateid Saunagsist Vaideni, kus pöördub tagasi mereranda. Kolka neemeni sirutuvad laiad, liivased rannaribad, vaheldudes madalate ja hõreda taimestikuga eelluidetega, mille järel ilmuvad taas metsatukkadega kaetud rannaluited. Ligikaudu 2 km jagu on lainete uhutud liivaranda, mille taga kerkivad Dumbrkalni künkad. Kolka neem – Läänemere ja Liivi lahe vaheline piirineem – on Läänemere ranniku üks populaarsemaid linnuvaatluspiirkondi.

PRAKTILINE INFO

..... 13 km

🕒 5–7 tundi

🚩 Saunagsi keskuses

🚩 Kolka neemel, külustuskeskuse ja infopunkti vastas **P**

📍 Saunags – Vaide – Kolka neem

Kruusateed, liivane rannaala

Lihtne

Vecroçupe jõe võib madala veetaseme ajal ületada sellest jalgsi läbi kahlates.

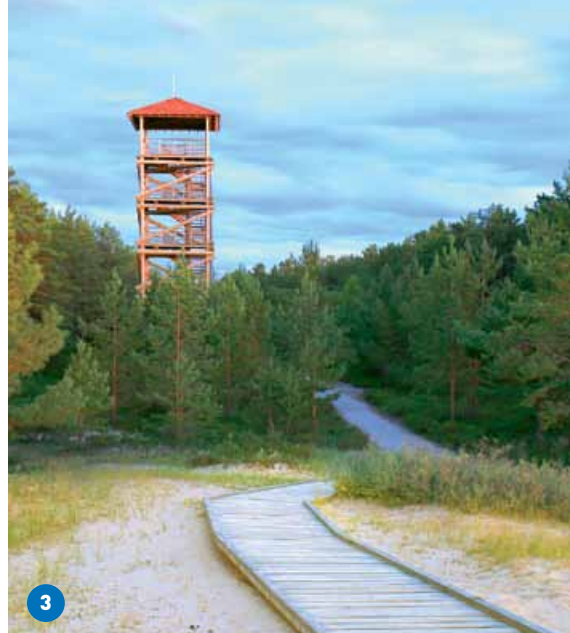
Puuduvad

Matkatee kulgeb läbi Slitere rahvuspargi.

Saunaga – Vaide lõigu võib läbida ka piki supelranda kõndides. Vaidest Kolkani saab ka mööda metsateed, mis on tähistatud puudel kollasega ja rattatee tähisega nr 558. Võimekamad matkajad võivad selle lõigu ühendada eelmise matkapäevaga, alustades Sirkagsist.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Sarvekolektsioon Vaides.** Enam kui 550 loomasarve. T: +371 29395624; GPS: 57.72684, 22.45993
- 2 **Männikurada.** Rada on eriti kaunis kevadel ja suve alguses, mändide õitsemise ajal: madalate võradega puude laiad oksad moodustavad omapäraseid õitsvaid vaipu. Näha saab ka "Emamändi", tõenäoliselt üht siinset vanimat puud. Bioloogide hinnangul jääb selle puu vanus 200–300 aasta kanti. GPS: 57.75708, 22.59076
- 3 **Linnuvaatlustorn.** Kõrgus 20 m. GPS: 57.75742, 22.59194
- 4 **Kolka vana tuletorn.** Majakast on järel vaid varemed, mis on kui tõestus Kolgasragsi neeme mere, tuule ja hoovuste jõust. GPS: 57.75891, 22.60471
- 5 **Kolka tuletorn.** Ainuke majakas Lätis, mis on ehitatud tehissaarele, ligi 5 m kaugusele rannast. GPS: 57.80238, 22.63398
- 6 **Mälestusmärk "Jūras paņemtiem"** ehk merele kaotatud hingedele. Sümbolne värv, läbi mille näeb Kolka tuletorni. GPS: 57.75829, 22.60278
- 7 **Kolka neem.** Kolka nina on Kuramaa poolsaare kaugeim põhjapoolne punkt. Kolka neeme madalik sirutub 6 km kaugusele merre ning lained uhuvad rannikut 0,5–3 m sügavusel. Madalikul neeme tipus ristuvad Läänemere ja Liivi lahe lained. Tormi ajal võib lainekõrgus ulatuda 7 meetrini. GPS: 57.75847, 22.60447
- 8 **Liivi keskus Kūolka,** kus võib vaadata liivlastest vändatud filmi, kuulata liivikeelseid salvestisi ning tutvuda lähemalt liivlaste kultuuri ja tavadega. T: +371 29198596; GPS: 57.74306, 22.58509
- 9 **Kolka Meretähe Jumalaema Rooma katoliku kirik.** T: +371 29644609; GPS: 57.73849, 22.58289

TEENUSED

Majutus

1. **Puhkemaja Zemeņlauki,** T: +371 26376974; GPS: 57.72026, 22.43500
2. **Kāmping Purvziēdi,** T: +371 29395624, 63200179; GPS: 57.72686, 22.45994
3. **Kāmping Saules mājas,** T: +371 28368830, 26322972; GPS: 57.75852, 22.60015
4. **Puhkemaja Ūši,** T: +371 29475692, 63276507; GPS: 57.74822, 22.59502
5. **Puhkemaja Mežlauki,** T: +371 26536887; GPS: 57.74794, 22.58908
6. **Kūlistemaja Vītoli,** T: +371 29135764; GPS: 57.74003, 22.58265
7. **Hotell Zitari,** T: +371 29808111, 20019608; GPS: 57.73810, 22.58163
8. **Telkimsala Pūpoli,** T: +371 28311813, 29163592; GPS: 57.72784, 22.58058
9. **Puhkemaja Kolka,** T: +371 26404053; GPS: 57.7476401, 22.5880225

Toitlustus

1. **Divjūriņas,** T: +371 28658791; GPS: 57.75635, 22.60022
2. **Ūši,** T: +371 29475692; GPS: 57.74836, 22.59503 (porgandikarask, liivi rahvusköök, ettetellimisel)
3. **Zitari,** T: +371 20019608, 29808111; GPS: 57.73797, 22.58171

Poed

Kolkas, GPS: 57.74371, 22.58672; GPS: 57.73784, 22.58172

Avalik transport

Bussiliiklus Saunagsi ja Kolka vahel (2–4 korda päevas).

Puhkekohad

Kolkas neeme külastuskeskuse juures, GPS: 57.75650, 22.60046

TURISMIINFO

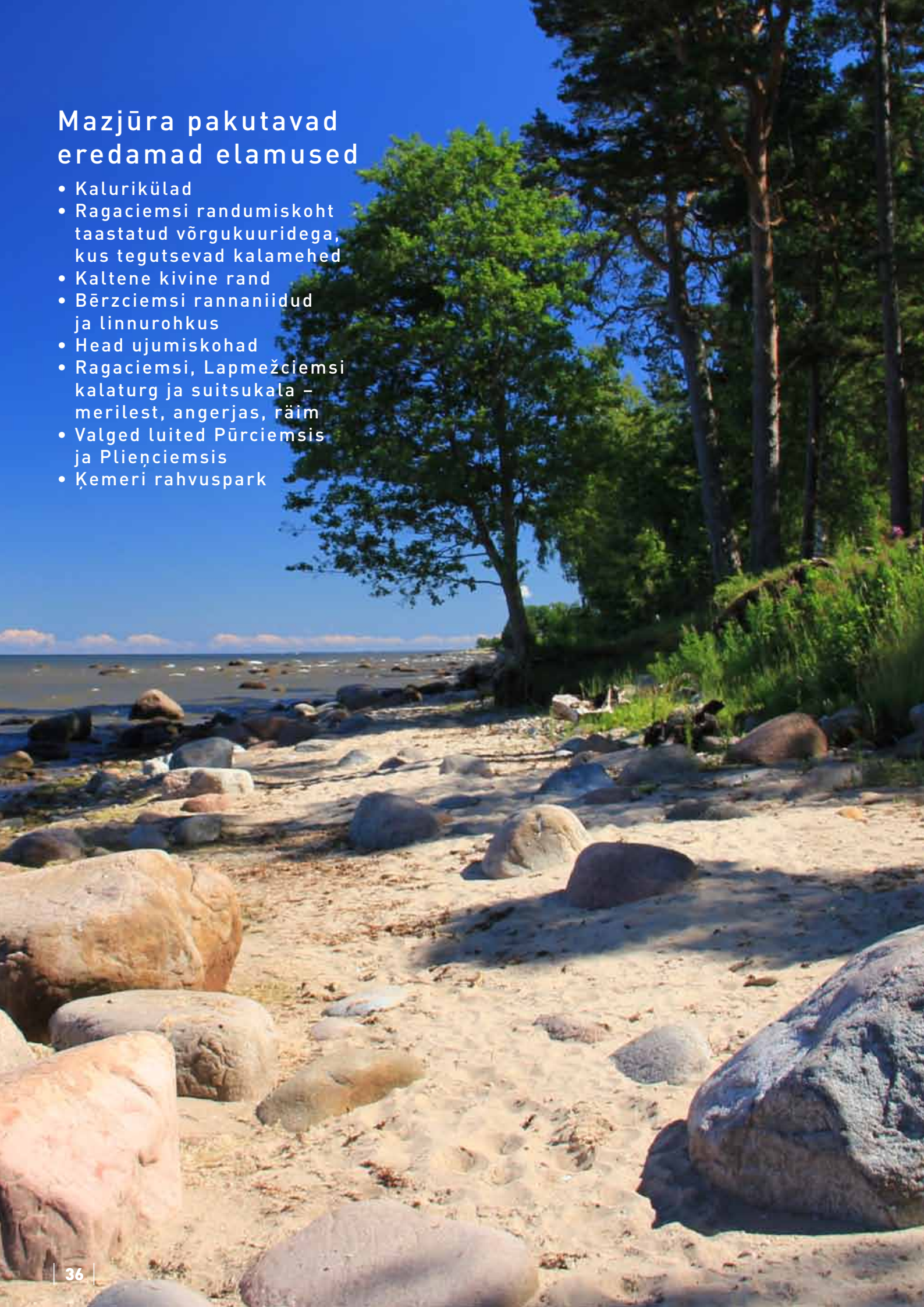
Kolka neeme külastuskeskus ja infopunkt, Kolkasrags, Kolka, T: +371 29149105, www.kolkasrags.lv; GPS: 57.75650, 22.59991

Dundaga piirkonna infopunkt, Pils iela 14, Dundaga, T: +371 63232293, T: +371 29444395; www.visit.dundaga.lv; GPS: 57.51061, 22.35566

Mazjūra pakutavad eredamad elamused

- Kalurikülad
- Ragaciemsi randumiskoht taastatud võrgukuuridega, kus tegutsevad kalamehed
- Kaltene kivine rand
- Bērziemsi rannaniidud ja linnurohkus
- Head ujumiskohad
- Ragaciemsi, Lapmežciemsi kalaturg ja suitsukala – merilest, angerjas, räim
- Valged luited Pūrciemsis ja Pliņciemsis
- Ķemeri rahvuspark

LÄTIS MAZJŪRA (VÄIKE MERI)

**RIIA LAHE KURAMAA RANNIK
KOLKA – JŪRMALA: 115 km**

Päev **16-20, 5** päeva

Mazjūraks ehk väikeseks mereks nimetavad kuramaalased Riia lahe läänerannikut. Väikese mere lõik algab Kolka ninal Slītere rahvusparkis, mida ületab Valge ja Läänemere vaheline lindude rändetee. Matkarada kulgeb piki Riia lahe rannikut kuni Jūrmalani. Raja äärde jääb palju liivaseid randu, kohati võib siin nautida rannaniitude ilu.

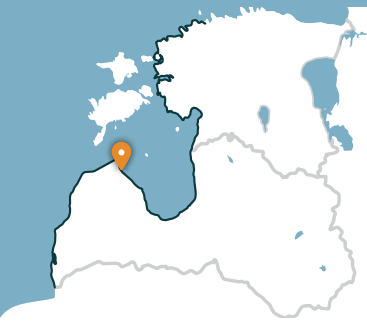
Kaltene juures on lühike kivine ja väikeste lahtedega lõik, kus suvel pesitsevad luigid.

Rannikul asuvad üksteise järel tänapäevased kalurikülad ja väikesed jahisadamad. Merel toimub tööstuslik kalapüük ja siin asuvad ka mõned kalatöötlemise ettevõtted. Rannakülade turgudel ja kauplustes, aga ka kalameeste juures saab osta värskelt suitsutatud kala.

Väikese mere lugu

Läänemeri on üks maailma karmimaid ja ohtlikumaid meresid, seejuures on suurimad laevahukud toimunud Kolka nina ümbrus. Siin on laevu merepõhja jäänud juba viikingite ajast peale. Pärast tormi võib endiselt leida kaldale uhitud purjelaevade vrakkide tükke. Samuti on lahes ja ranniku madalates vetes vrakkide jäänuseid.

Kolka – Ģipka

Mööda “suletud randa”

Ranniku matkaraja lõigul Kolkast Ģipka suunas märkab Kolka neemelt ära pöörates selget erinevust Läänemere ja Liivi lahe vahel. Matkaraja esimesed 10 km kulgevad piki Slitere rahvusparki rannikut, mida iseloomustavad merre uhitud männitüved, kunagise kalurikolhoosi tootmishooned, sadamakaj ja Ēvaži pankrannik. Viimase lähistel on ebatavaliselt kitsas liivane rannariba, mille kohale on kaardunud sanglepad. Ka edasist lõiku kuni Ģipkani iseloomustab kitsas, liivane ja siia suubuvate väikeste ojadega rannariba (suvi on veetase väga madal). Slitere rahvusparki rannik oli nõukogude ajal kahekordne keeluala – siin oli looduskaitseala ja piiritsoon.

PRAKTILINE INFO

••••• 24 km

🕒 8–10 tundi

🚩 Kolka neeme külastuskeskuse ja infopunkti juures **P**

🚩 Ģipka

📍 Kolka – Melnsils – Pūrciems – Ģipka

Liivakivirannik, merre uhitud mändide juures metsarada.

Keskmine

Väikesed ojad, Melnsilupe jõgi (sild asub 1,3 km kaugusel rannast) ja Pilsupe jõgi (sild 300 m rannast) on madala veetaseme korral ületatavad jalgsi, kahlates läbi vee.

Puuduvad

Tugeva kirde- ja idatuulega võivad lained lüüa üle kitsa rannariba. Siis tuleb liikuda mööda metsaradu. Kolkas ei ole pangaautomaati.

Melnsilupe ja Pilsupe jõgede vahel kulgeb paralleelselt rannajoonega metsatee.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Melnsils.** See on viimane küla Kuramaa rannikul paiknevate liivlaste asumite rivis, kus liivi rahvuse esindajad elasid veel 20. sajandi keskpaigaski. 19. sajandil nimetati kõiki Liivi lahe äärseid talusid Žēņist (u 3 km Kolkast Melnsilsī poole) kuni Melnsilsini Kruste külaks. Tänapäeval on selles piirkonnas palju väiksemaid asumeid: Uši, Ēvaži, Aizklāņi ja Melnsils. Bakupīte jõe kõrgel vasakkaldal asus Melnsilsī luite otsas mererövel Trommelsī loss. GPS: 57.65267, 22.57335
- 2 Pūrciemsi valge luide.** 20 m kõrge valge liivaluide. Pilsupīte jõe kallastel asub 900 m pikkune rada, millelt avaneb luitele hea vaade. GPS: 57.57663, 22.62983
- 3 Ķipka evaangēlne luterlik kirik.** Omal ajal oli kirik kasutusel navigatsioonikeskusena laevade asukoha määramiseks merel. T: +371 29212933; GPS: 57.56003, 22.65616

5. Brīvdienu maja Joki,
T: +371 26429973;
GPS: 57.57042, 22.65331

6. Puhkemaja Roņi 2,
T: +371 26605770;
GPS: 57.56920, 22.65306

7. Vöörastemaja Klētnieki,
T: +371 26234377;
GPS: 57.56672, 22.65432

Toitlustus
1. Melnsils, T: +371 28605606;
GPS: 57.65252, 22.58092
2. Smilšu krupīts, T: +371 29297797;
GPS: 57.67777, 22.56783

Poed
Kolkas, 57.74371, 22.58672;
GPS: 57.73784, 22.58172,
Melnsils, GPS: 57.65291, 22.57352
un Ķipkas, GPS: 57.56990, 22.65008

Avalik transport
Bussiliiklus Kolkas ja Ķipka vahel
(4–6 korda päevas).

Puhkekohad
Puhkekoht Zēndīki,
GPS: 57.72190, 22.57759

TEENUSED

Majutus

- 1. Kāmping Melnsils,**
T: +371 28605606;
GPS: 57.65252, 22.58092
- 2. Puhkemaja Kāpas,**
T: +371 29128403;
GPS: 57.64619, 22.57435
- 3. Külalistemaja Brāltūrūmi,**
T: +371 29440276;
GPS: 57.583729, 22.63090
- 4. Kāmping Plauckaki,**
T: +371 26445124;
GPS: 57.58303, 22.63072

TURISMIINFO

- i** Kolkas neeme külustuskesus ja infopunkt, Kolkasrags, Kolkas, GPS: 57.75650, 22.59991, www.kolkasrags.lv, T: +371 29149105
- i** Dundaga piirkonna infopunkt, Pils iela 14, Dundaga, GPS: 57.51061, 22.35566, www.visit.dundaga.lv, T: +371 63232293, 29444395
- i** Roja infopunkt, Selgas iela 14e, Roja; GPS: 57.50393, 22.80762, www.roja.lv, T: +371 28630590

Ģipka – Kaltene

Kuramaa kivine rand

Ranniku matkaraja lõik Ģipkast kuni Rojani kulgeb liivarannal, kus on kaunid luited ja männimetsad. Vahetult enne Rojat on rand kõrkjatesse kasvanud. Roja ja Kaltene kiriku vaheline lõik on aga kogu Läti rannajoone üks omapärasemaid, sest siin sirutuvad merre paljud väikesed maaninad, moodustades lahtesid ja kitsa siksakilise mereranna. Rand on tihedalt täis erinevas suuruses maakive, mille kohale kaarduvad sangleppade võrad. Paiguti kulgeb ranna lähedal kruusatee, mida ääristavad endised kalurite elamud.

PRAKTILINE INFO

..... 20 km

⌚ 7–9 tundi

🚩 Ģipkas

🚩 Kaltene luterlik kirik

Ģipka – Žocene – Roja – Kaltene

Kuni Rojani peamiselt liivaluited, vahetult enne asulat on rand rohtu kasvanud ja kõrkjane. Edasisel lõigul metsatee, Rojas asfalt. Pärast Rojat on kruusatee ja kivine rand, kus on liiva, erineva suurusega kive, kruusa ning rohtukasvanud löike. Kaltenes on kruusatee.

Kuni Rojani

Roja ja Kaltene vahel

Kohati on rannariba kitsas, tuule põhjustatud veetõusu korral saab kasutada lähimat teed. Jõed ja ojad on kuival ajal läbitavad jalgsi.

Kivisel rannal liikudes peab olema ettevaatlik, sest kivid võivad olla märjad ja libedad (vetikate tõttu) ning kohati ka lahtised.

Tugeva kirde- ja idatuulega võivad lained lüüa üle kitsa rannariba. Siis tuleb liikumiseks valida mõni metsarada või ranna lähedal kulgev tee. Soovitame kanda matkamiseks sobivaid (kinniseid) jalatseid ning kasutada käimiskeppe.

Avalik transport

Bussiliiklus Ģipka ja Kaltene vahel (u 4 korda päevas).

Puhkekohad

Roja rannas, GPS: 57.51015, 22.80094

TURISMIINFO

Roja infopunkt, Selgas iela 14e, Roja; GPS: 57.50393, 22.80762, www.roja.lv, T: +371 28630590

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Kohalike tootjate turg, kust saab osta kohalike väiketootjate kaupu, hooajalisi marju, puu- ja köögivilju. GPS: 57.50560, 22.80355
- 2 Purjelaevamudelite kollektsiooni väljapanek. T: +371 29434345; GPS: 57.50316, 22.80670
- 3 Roja kalastusmuuseum. T: +371 29432899; GPS: 57.50142, 22.81486
- 4 Roja rändrahn. GPS: 57.50058, 22.82087
- 5 Kaltenes kaluriküla kultuuri- ja ajaloopärandi näitus. T: +371 26203381; GPS: 57.46388, 22.88122
- 6 Flamenkokitarriisti Andres El Letoni majamuuseum. T: +371 26623781; GPS: 57.45958, 22.88431
- 7 Kaltene linnuvaatlustorn. GPS: 57.44563, 22.90578
- 8 Koduveinidegustatsioon Cīrulīši talus. T: +371 28308124; GPS: 57.45939, 22.88031
- 9 Kalasalati tootmisettevõtte Kaltenes zivis. T: +371 20201250; GPS: 57.45133, 22.88606

TEENUSED

Majutus

1. Puhke- ja spordikompleks Dzintarkrasts, T: +371 28600600, 28606060; GPS: 57.54112, 22.70901
2. Telkimisala Randas, T: +371 29406240; GPS: 57.54031, 22.71030
3. Ööbimisvõimalused Rojas www.roja.lv
4. Külalistemaja Vecmuižas, T: +371 29244537, 29343119; GPS: 57.48387, 22.85292
5. Hotell Rēderi, T: +371 63220558, 29238929; GPS: 57.47349, 22.86660
6. Külalistemaja Vanataurs, T: +371 26441722; GPS: 57.47403, 22.86879
7. Külalistemaja Vīnkalni, T: +371 26596275; GPS: 57.46500, 22.87968
8. Külalistemaja Akmens stāsti, T: +371 20347286; GPS: 57.46074, 22.87720
9. Puhkemaja Vimbas, T: +371 29203899; GPS: 57.465441, 22.879948

10. Külalistemaja Zivtīni,

T: +371 29231907; GPS: 57.45026, 22.89868

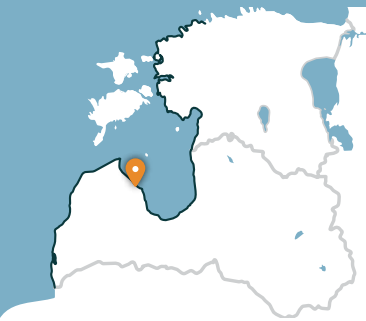
Toitlustus

1. Dzintarkrasti, T: +371 29105411; GPS: 57.54111, 22.70918
2. Otra puse, T: +371 63232226, 29477602; GPS: 57.50805, 22.79861
3. Mare, T: +371 28328599, 29169490; GPS: 57.50614, 22.80208
4. Kīpītis, T: +371 63291658, 26373806; GPS: 57.50521, 22.80273
5. Čiekurs, T: +371 28317997; GPS: 57.50494, 22.80291
6. Rēderi, T: +371 63220558, 29238929; GPS: 57.47335, 22.86676
7. Akmens stāsti, T: +371 20347286; GPS: 57.46074, 22.87720

Poed

Ģipkas, GPS: 57.56990, 22.65008, Rojas [mitmed], Kaltenes, GPS: 57.45228, 22.89146

Kaltene – Mērsrags

Mitmekülgne rannajoon

Ranniku matkaraja Kaltene – Mērsrags lõigu muudavad eriti mitmekülgseks selle loodus, kultuuri- ja ajaloopärand ning kaunid vaated. Kaltene lähistel rikastavad rannajoont väikesed lahesopid ja kivised kaldad. Edasi kulgeb matkarada kõrkjatest ja taimestikust kinnikasvanud randa. Hiljem on kivine rannariba kohati vaid paari meetri laiune, paiguti savine, kõrkjatest läbikasvanud ning tihti täis adruvalle. Valgaciemsi ja Mērsragsi vahel muutub rand jälle liivaseks.

PRAKTIINE INFO

..... 24 km 8–10 tundi

 Kaltene luterlik kirik

 Mērsragsi infopunkti juures,

 Kaltene – Valgaciems – Upesgrīva – Mērsrags

 Kaltene – Valgaciemsi lähistel kivised ja adruvallidega lahesopid, palju on kõrkjaid ja kõrget, kohati üle pea ulatuvat taimestikku. Valgaciemsi juures liivane ja kivine rand, kohati kruusane ja savine pinnas. Upesgrīva lähistel liivane ja kruusane rand. Mērsragsis lühike asfaldilõik, edasi niitudel ja rohumaadel kulgevad jalgrajad.

 Kuni Valgaciemsi

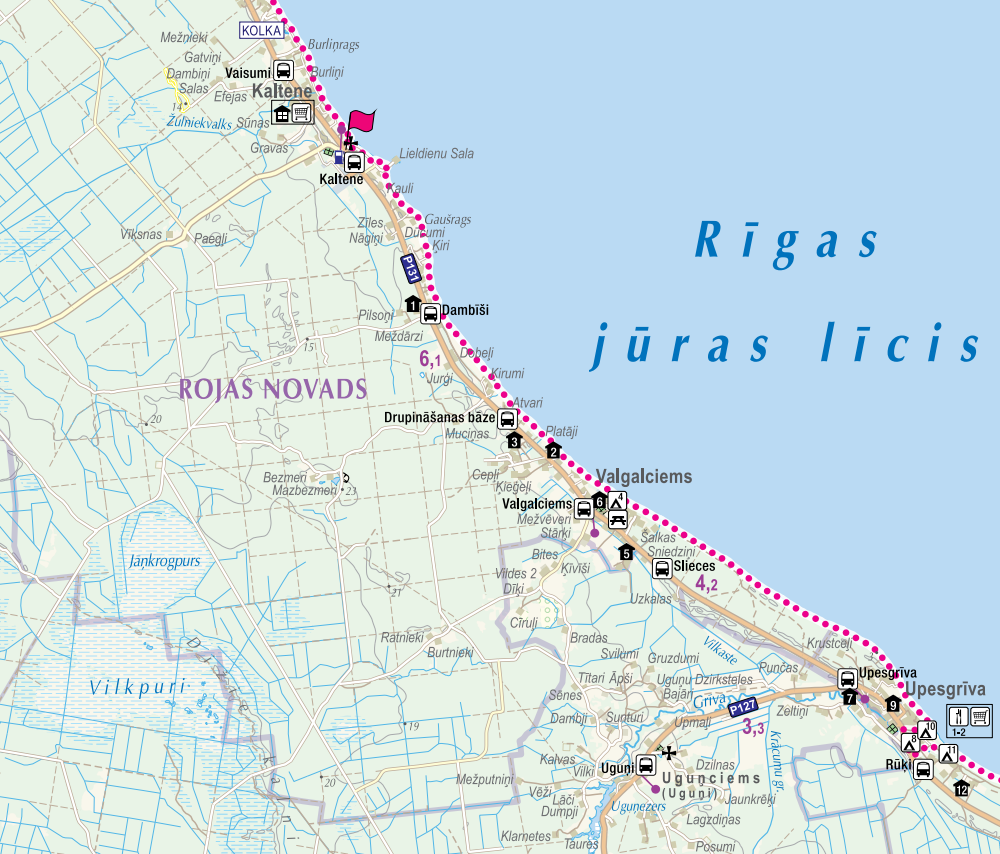
 Valgaciemsi Mērsragsini

 Kohati on rannariba kitsas, tuule põhjustatud veetõusu korral saab kasutada lähimat teed. Väikesed ojad ja Grīva jõgi (sild asub 400 m kaugusel rannast) on madala veetaseme korral ületatavad jalgsi, kahlates läbi vee. Mērsragsi juures tuleb rannaniidul ületada kraav.

 Kivisel rannal liikudes peab olema ettevaatlik, sest kivid võivad olla märjad ja libedad (vetikate tõttu) ning kohati ka lahtised.

 Tugeva kirde- ja idatuulega võivad lained lüüa üle kitsa rannariba. Siis tuleb liikumiseks valida mõni metsarada või ranna lähedal kulgev tee. Palju on randa uhutud adruvalle. Soovitame kanda matkamiseks sobivaid (kinniseid, niiskuskindlaid) jalatseid ning kasutada käimiskeppe. Linnuvaatluseks on hea kaasa võtta binokkel.

 Valgaciemsi ja Upesgrīva vahel kulgevad u 3 km ulatuses mereäärsed metsarajad. Tugeva tuule korral võib kasutada u 6 km pikkust Upesgrīvat ja Mērsragsi vahelist metsateed.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** Mērsragsi tuletorn. T: +371 28325803; GPS: 57.36547, 23.12011
- 2** Vaatetornid. 57.36544, 23.12241; GPS: 57.34436, 23.12376
- 3** Mērsragsi evaņģeelne luterlik kirik. GPS: 57.35391, 23.12430
- 4** Muuseum Saieta Nams. T: +371 63235995; GPS: 57.34878, 23.12146
- 5** Mērsragsi sadama pōhjamuul. GPS: 57.33529, 23.14123

GPS: 57.37663, 23.03021

13. Kāmping Noras, T: +371 20037000, 20038000; GPS: 57.36553, 23.12038

14. Kūlalistemaja Cerību liedags, T: +371 29264207; GPS: 57.35732, 23.10243

15. Kāmping Saules kempings, T: +371 26126205; GPS: 57.35784, 23.12956

16. Puhkemaja Jaunbodnieki, T: +371 28866784, 29761167; GPS: 57.34552, 23.11498

17. Mērsragsi keskkooli ūhiselamu, T: +371 63237841; GPS: 57.34469, 23.11089

18. Kūlalistemaja Vētrasputns, T: +371 29717383; GPS: 57.33964, 23.11814

19. Mērsragsi jahisadam, T: +371 29409290; GPS: 57.33434, 23.13347

20. Kūlalistemaja Zālītes, T: +371 29421069; GPS: 57.32850, 23.09851

21. Puhkemaja Sauleskrasti, T: +371 27727772; GPS: 57.32552, 23.10034

22. Telkimisala Auči, T: +371 26300016; GPS: 57.32729, 23.13041

23. Kāmping Bebri, T: +371 29264008; GPS: 57.31886, 23.09266

Toitlustus

1. Nāriņa, T: +371 27523691, 29241417; GPS: 57.38624, 23.01445

2. Stieres, T: +371 29408291, 26583075; GPS: 57.38265, 23.01821

3. Vētrasputns, T: +371 29717383; GPS: 57.33976, 23.11793

4. Kreses, T: +371 26511167, 29278642; GPS: 57.33713, 23.12351

TEENUSED

Majutus

1. Puhkemaja Raudiņi, T: +371 26345921; GPS: 57.43400, 22.90746

2. Puhkemaja Lettland, T: +49 651 689101, GPS: 57.41640, 22.93776

3. Kūlalistemaja Lēveri, T: +371 29235485, 29481598; GPS: 57.41751, 22.92952

4. Kāmping Vasaroši, T: +371 22409683; GPS: 57.41066, 22.94921

5. Puhkemaja Birzītes, T: +371 26538894; GPS: 57.40414, 22.95508

6. Puhkemaja Sniedzīni, T: +371 26536652; GPS: 57.41010, 22.94851

7. Puhkemaja Audas, T: +371 29285404; GPS: 57.38756, 23.00629

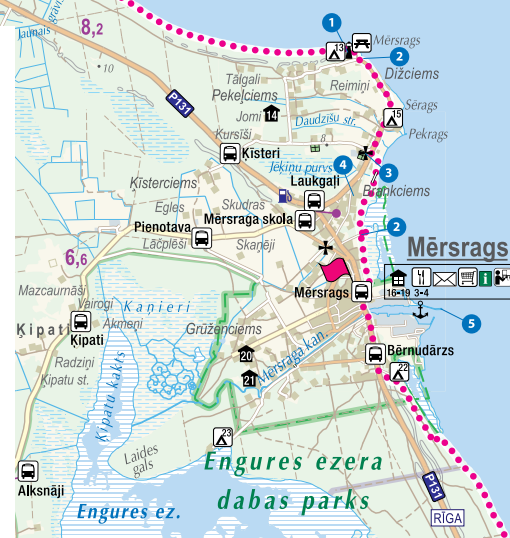
8. Kāmping Stieres, T: +371 29408291, 26583075; GPS: 57.38278, 23.01834

9. Apartaments Nāriņas, T: +371 27523691, GPS: 57.38625, 23.01483

10. Telkimisala Krastiņi, T: +371 26812119; GPS: 57.38361, 23.02129

11. Telkimisala Knaģi, T: +371 26842413; GPS: 57.38066, 23.02688

12. Kūlalistemaja Bērzlejas, T: +371 27523691, 29241417;

Poed

Kaltenes, GPS: 57.45228, 22.89146, Upesgrīvas, GPS: 57.38627, 23.01470, Mērsragsis, GPS: 57.33868, 23.12107; GPS: 57.33688, 23.12294; GPS: 57.33630, 23.12262

Avalik transport

Bussiliklus Kaltene ja Mērsragsi vahel (u 5 korda pāevas).

Puhkekohad

Valgalciems kūlas, GPS: 57.40934, 22.95126 Mērsragsi tuletorni juures, GPS: 57.36668, 23.12022

TURISMIINFO

i Mērsragsi infopunkt, Zvejnieku iela 2, Mērsrags, GPS: 57.33665, 23.12287, www.mersrags.lv, T: +371 63237704

Mērsrags – Engure

Engure looduspargis

Ranniku matkaraja Mērsrags – Engure lõigul viib tee Mērsragsi külakeskusest läbi männimetsa randa. Edasi jääb matkarajast ühele poole rohtu ja kõrkjatesse kasvanud kivine rannariba ning teisele poole metsaga kaetud rannaluided. Kohati on rand justkui sillutatud väikeste ümarate kividega, teisalt kohtab liigirikkaid halle luiteid. Bērziemsis juures avanevad rannaniidud ja kaugele merre ulatuvad madalikud (populaarne linnuvaatluskoht). Kinnikasvanud rand jätkub kuni Abragciemsini, edasi kuni Engureni on liivaluided.

5

PRAKTIINE INFO

..... 22 km

🕒 7–9 tundi

🚩 Mērsragsi infopunkti juures, **P**

🚩 Engure keskuses, Jūra ja Osta tänavate ristmikul, **P**

📍 Mērsrags – Bērziems –
Abragciems – Engure

Liiva ja peene kruusaga kaetud rannaalad, rannaniidud, väikesed rajad ja metsateed. Külades on asfaltteed, veidi ka kruusateelõike.

Keskmine

Ümber rannaniitude viivad külavaheteed ja rajad. Üle Engure jõe läheb sild.

Puuduvad

Linnuvaatluseks soovitame kaasa võtta binokli, matkamiseks sobivad kinnised jalatsid ja käimisepid.

Mērsragsi ja Abragciemsi vahelisel lõigul saab tugeva tuule korral valida liikumiseks mere ja maantee P131 vahelisel alal kulgevad väiksemad teed.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Kaluritalu Dieniņas.**
Etendus – kohalikuss murdes esitatav rahvateater kalasuutsutamises, kala maitmine. T: +371 26676283; GPS: 57.24489, 23.17317
- 2 Engure seltsimaja.**
Engure merekoolile pühendatud mälestusnäitus. T: +371 26323201; GPS: 57.17069, 23.22087
- 3 Engure evangeelne luterlik kirik.** T: +371 29177920; GPS: 57.15978, 23.23001
- 4 Zušuciemi park.**
GPS: 57.16261, 23.22721
- 5 Engure sadam.**
GPS: 57.16273, 23.23106

TEENUSED

Majutus

- 1. Puhkemaja Branguļi,**
T: +371 29676126;
GPS: 57.25576, 23.17223
- 2. Puhkemaja Bērciema Salnas,** T: +371 26100923;
GPS: 57.25482, 23.17264
- 3. Puhkemaja Lauri,**
T: +371 28657250, 28356109;
GPS: 57.25361, 23.17365
- 4. Turismitalu Dieniņas,**
T: +371 63154331, 26676283;
GPS: 57.24489, 23.17317
- 5. Kūlalistemaja Mazā kaija,** T: +371 26690952;
GPS: 57.24462, 23.17495
- 6. Kūlalistemaja Vizbuļi,**
T: +371 29424934, 28254749;
GPS: 57.23781, 23.17362
- 7. Puhkemaja Mikas,**
T: +371 29243197, 29244198;
GPS: 57.20076, 23.20450
- 8. Kāmping Abragciems,**
T: +371 63161668, 26110738;
GPS: 57.19673, 23.20705
- 9. Kūlalistemaja Villa Elizabete,** T: +371 29117510;
GPS: 57.16568, 23.22504
- 10. Engure keskkooli ūhiselamu,** T: +371 29544650;
GPS: 57.16245, 23.21917
- 11. Kūlalistemaja Stagars,**
T: +371 29628101;
GPS: 57.16256, 23.22888
- 12. Puhkemaja Gundegas,**
T: +371 29529880;
GPS: 57.1612467, 23.22001
- 13. Kūlalistemaja Klāņas,**
T: +371 26444123;
GPS: 57.15326, 23.22974
- 14. Kūlalistemaja Neļļu nams,** T: +371 26431483,
T: +371 27414559;
GPS: 57.15724, 23.21202

Toitlustus

- 1. Mazā kaija,**
T: +371 20692525;
GPS: 57.24454, 23.17480
- 2. Cafe Vizbuļi,**
T: +371 29424934, 28254749;
GPS: 57.23780, 23.17357
- 3. Abragciems,**
T: +371 631616688;
GPS: 57.19673, 23.20705
- 4. Kapteinis&Grants,**
T: +371 26565680;
GPS: 57.16598, 23.22498
- 5. Būda,** T: +371 29179184;
GPS: 57.16524, 23.22460
- 6. Mežābele,**
T: +371 29256041;
GPS: 57.16236, 23.22847
- 7. Engure Cafe,**
T: +371 28368868;
GPS: 57.16047, 23.22947
- 8. KAFFF,** T: +371 29355558;
GPS: 57.16030, 23.22918

Poed

- Mērsragsis,
GPS: 57.33868, 23.12107;
GPS: 57.33688, 23.12294;
GPS: 57.33630, 23.12262,
Bērciemsis,
GPS: 57.24621, 23.17302,
Engures,
GPS: 57.16450, 23.22515;
GPS: 57.16276, 23.22847;
GPS: 57.16105, 23.22859;
GPS: 57.16081, 23.22909;
GPS: 57.16086, 23.23021

Avalik transport

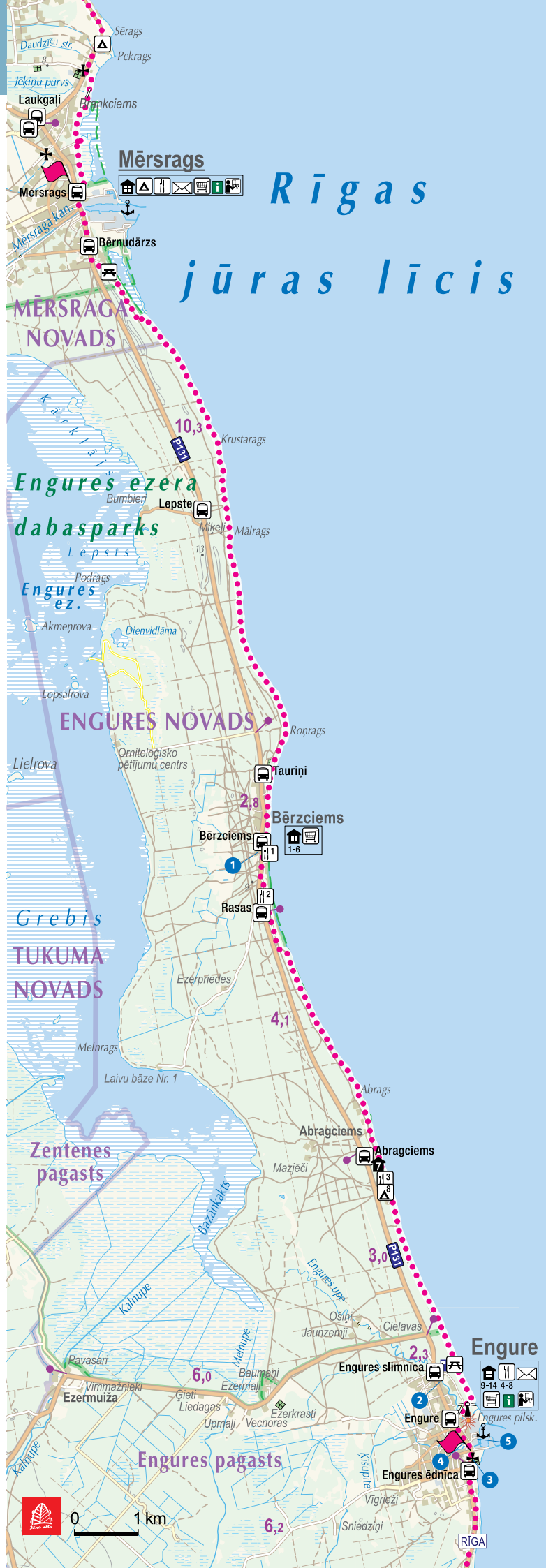
Bussiliiklus Mērsragsi ja Engure vahel (u 5 korda pāevas).

Puhkekohad

- Pasaku kalniņš,
(Muinasjutumāgil),
GPS: 57.32645, 23.12973
Engures,
GPS: 57.17248, 23.22522

TURISMIINFO

- 1 Mērsragsi infopunkt,**
Zvejnieku iela 2, Mērsrags
GPS: 57.33665, 23.12287,
www.mersrags.lv,
T: + 371 63237704
- 2 Engure piirkonna infopunkt,**
Jūras iela 114, Engure,
GPS: 57.17068, 23.22087,
www.enguresnovads.lv,
T: +371 63161701, 26323201
- 3 Tukumsi infopunkt,**
Talsu iela 5, Tukums,
GPS: 56.96659, 23.15256,
www.visititukums.lv,
T: +371 63124451, 28311557

Engure – Ragaciems

Kalurikülad ja suitsukala

Ranniku matkaraja Engure – Ragaciems lõigu algus lookleb rannamändide vahel, mööda suhteliselt kitsast rannariba läbi Engure küla. Pliņciemsi luite juures muutub liivariba üha laiemaks. Maismaa pool kõrguvad kuni Kolka – Tukumsi maanteeni taimestikuga kaetud ja treppidega varustatud kaldad. Soojadel suvepäevadel on siin palju puhkajaid. Marsruudi viimane kolmandik asub Ķemeri rahvuspargis.

PRAKTILINE INFO

- 25 km
- 8–10 tundi
- Engure keskkuses, Jūra ja Osta tänavate ristmikul, **P**
- Supelrannas Ragaciemsi tuletorni juures
- Engure – Ķesterciems – Pliņciems – Apšuciems – Klapkalnciems – Ragaciems

Engures kõnniteed. Engure lähistel kivine rand. Kuni Ķesterciemsi ja Pliņciemsi küladeni liivarannad. Apšuciemsi lähistel ja kuni Ragaciemsi puhkajate armastatud liivarannad.

Lihtne

Väikesed ojad ja Lāčupīte jõgi (sild asub 200 m rannast) on madala veetaseme korral ületatavad jalgsi, kahlates läbi vee.

Jūras iela ületamisel Engures tuleb olla ettevaatlik.

Engure lähistel on head linnuvaatluskohad. Soovitame kaasa võtta binokli.

Engure ja Pliņciemsi vahel jooksevad rannaga paralleelselt metsateed.

Toitlustus

- Villa Anna**, T: +371 63143185, 26122679; GPS: 57.06133, 23.31166
- Apsīte**, T: +371 26545266; GPS: 57.05943, 23.30613
- Bermudas**, T: +371 63163225, 29999557; GPS: 57.02667, 23.48819
- Ribas**, T: +371 22330034; GPS: 57.02674, 23.48870

Poed

- Engures (mitmed), Ķesterciems (suvehooajal), GPS: 57.11069, 23.22922, Apšuciemsis GPS: 57.05950, 23.30594, Klapkalnciemsis, GPS: 57.04262, 23.36325 un Ragaciemsis, GPS: 57.02444, 23.49180; GPS: 57.02391, 23.49239.

Avalik transport

Bussiliiklus Engure ja Ragaciemsis vahel (u 6 korda pāevas).

Puhkekohad

Plienčiemsi kūlas, GPS: 57.08713, 23.25980

TURISMIINFO

Engure piirkonna infopunkt,

Jūras iela 114, Engure, GPS: 57.17068, 23.22087, www.enguresnovads.lv, T: +371 63161701, +371 26323201

Tukumsi infopunkt, Talsu iela 5,

Tukums, GPS: 56.96659, 23.15256, www.visittukums.lv, T: +371 63124451, +371 28311557

Rīgas jūras līcis

VAATAMIST VĀART!

- Keraamikatōōkoda Grašu māja.** T: +371 26369362, GPS: 57.05878, 23.31125
- Lāčupīte dendrarium.** Mais ja jaunīs ōitsevad siin rododendronid. GPS: 57.04458, 23.35587
- Rahulik miil.** 8 km pikkune mereāarne metsariba. GPS: 57.03547, 23.42677
- Ragaciemsi tuletorn.** GPS: 57.03447, 23.48639
- Ragaciemsi paadikuurid.** Koht, kus kogunesid kohalikud kaluripaadid, peeti nōu ja hoiustati vōrke ning kalapūūgivarustust. T: +371 26451024; GPS: 57.02631, 23.49563
- Ragaciemsi kalaturg.** GPS: 57.02436, 23.49178

TEENUSED

Majutus

- Kūlalistemaja Piejūras nams,** T: +371 26435515; GPS: 57.12467, 23.22509

- Ūhiselamu Pludmalis,** T: +371 29287271; GPS: 57.11744, 23.23339
- Kūlalistemaja Rītenī,** T: +371 29142764; GPS: 57.11669, 23.22789
- Hostel Albatross,** T: +371 26103435; GPS: 57.10942, 23.23261
- Kūlalistemaja Strautiņi,** T: +371 26163064, GPS: 57.08398, 23.26176
- Kūlalistemaja Riekstnieki,** T: +371 29279728; GPS: 57.08164, 23.26379
- Kūlalistemaja Pļava,** T: +371 26561500; GPS: 57.07871, 23.26307
- Telkimsala Zivartiņš,** T: +371 28234099; GPS: 57.07296, 23.28295
- Telkimsala Čiekuri,** T: +371 26527168; GPS: 57.06572, 23.29334
- Apšuciemsi kooli ūhiselamu,** T: +371 29544650; GPS: 57.06138, 23.31010

- Hotell Villa Anna,** T: +371 63143185, 26122679; GPS: 57.06133, 23.31166
- Hotell ja spaa Arkadia,** T: +371 63143130; GPS: 57.05675, 23.31353
- Kāmping Ronīši,** T: +371 26305551; GPS: 57.04270, 23.36666
- Kūlalistemaja Arnicanī,** Ragaciems, +371 29193503; GPS: 57.02804, 23.48799
- Kūlalistemaja Smaidas (Lindaga),** Ragaciems, T: +371 29265552; GPS: 57.02303, 23.49051
- Puhkemaja Lauri un Nordes,** Ragaciems, T: +371 25660353, 27000400; GPS: 57.02312, 23.49810
- Kūlalistemaja AAK Service,** T: +371 63163736, 29118812; GPS: 57.01890, 23.49826
- Kūlalistemaja K.V.N.,** T: +371 20268864, 63163620; GPS: 57.01825, 23.49718

Jūrmala ja Riia pakutavad eredamad elamused

- Jūrmala puitarhitektuur
- Ragakāpa laudteega looduspark
- Ķīpsala ajalooline hoonestus
- Riia vanalinn – UNESCO maailmapärand
- Riia juugendarhitektuur
- Riia keskturg

LÄTIS JŪRMALA JA RIIA

LÄTI POPULAARSEIM
KUURORTLINN JA PEALINN
JŪRMALA – VECĀĶI: **84** km

Päev **21-24**, **4** päeva

Matkaraja lõik läbib kuurortlinna Jūrmala ja Läti pealinna Riia. Jūrmalas on liivane rand, kuid jalutada võib ka läbi kesklinna ja vaadata oma silmaga üle Joma iela. Jūrmala on suvitajate poolt hinnatud linn, kus on palju spaahotelle ja kohvikuid ning kus suveõhtutel mängib elav muusika.

Linnale on iseloomulik silmapaistev puitarhitektuur ajalooliste suvilate piirkonnas, samuti tänapäevased eramajad ja villad. Rannaäärsetes lüitemetsades on tihedalt radu, mis sobivad hästi jalutamiseks ja kepikõnni harrastamiseks. Jūrmalat eraldab Riia ümbruse metsadest Lielupe jõgi. Priedainest võib minna Riiga mööda Kleisti metsateid ja eeslinna tänavaid kuni Daugavani. Jõge ületades jõuame Riia südamesse – Raekoja platsile (Rātslaukums). Riia võib läbida jalgsi ja õppida nii tundma linna eri piirkondi või siis kasutada ühistransporti – rongi või bussi.

Riia legend

Daugava kaldal elas kord väga suurt ja tugevat kasvu ülevedaja, keda kutsuti Suureks Kristapsiks. Inimesed kutsusid ta appi, kui oli vaja saada jõe ühelt kaldalt teisele. Kord ühel hilisel õhtul kuulis Kristaps, et jõe kaldal nutab laps. Kristaps ei tahtnud enam sõita, aga võttis siiski lapse ja kandis ta paati. Laps muutus aga järjest raskemaks ja raskemaks, nii et Kristaps ei jaksanud teda enam kanda. Kuna oli juba üsnä pime ja laps oli magama jäänud, otsustas Kristaps minna üle jõe järgmisel hommikul. Nii võttis ta lapse, kandis oma onni ja pani voodisse. Ise heitis ta sinnasamasse maha tukastama. Hommikul ärgates tõusis Kristaps üles ja läks voodi juurde, et võtta laps, ent ennäe imet – last ei olnud enam! Seal, kus laps oli maganud, oli nüüd hunnik raha. Kristaps ostis selle raha eest ära terve Riia, sest linn oli veel nii väike, et hunt jaksas sellest läbi joosta. Nüüd võib Suure Kristapsi kuju näha Daugava kaldal vanalinna vastas.

Ragaciems – Dubulti

Jūrmala – ajalooline kuurortlinn

Ranniku matkaraja Ragaciems – Dubulti vahelise lõigu esimene kolmandik kulgeb Ķemersi rahvusparkis, kus saab tutvuda ajalooliste kalurikülade, paadikuuride ja kalaturuga. Starpiņupīte jõe suudmeala on populaarne linnuvaatluskoht. Ragaciemsi külast paistab hästi ka kogu Jūrmala rannajoon. Jaunķemerist kuni Dubultini kulgeb rada mööda Liivi lahe kõige laiemat liivaranda ja läbi Jūrmala ajaloolise kuurortlinna, mis on ühtlasi Läti pikim linn. Ilusate suviste ilmadega on siinses rannas palju suvitajaid.

Foto: Jānis Salins

Foto: Artis Veigurs

PRAKTILINE INFO

..... 22 km

🕒 7-9 tundi

🚩 Supelrannas Ragaciemsi tuletorni juures

🚩 Dubulti rand, **P** vastas

📍 Ragaciems – Lapmežciems – Bigauņciems – Jaunķemeri – Kaugurciems – Vaivari – Pumpuri – Jaundubulti – Dubulti

Ragaciemsi kandis dolomiidiklibu, üksikud maakivid, kruus. Starpiņupīte jõe juures adruvallid. Lapmežciemsi asulas kõnniteed. Kaugurist kuni Dubultini laiad liivaluited.

Lihtne

Starpiņupīte jõest saab üle mööda tammi, mis asub rannast 150 m kaugusel. Kuivemal ajal võib kahlata ka läbi vee. Pärast Starpiņupīte jõge järgneb kitsam rannariba, mille võib vaikse ilmaga ilmaga läbida päris mere äärest. Tugeva tuulega peab

minema läbi Lapmežciemsi. Siliņupe jõe võib madala veetaseme ajal ületada sellest jalgsi läbi kahlates.

Jaunā iela (tee P128) ületamisel Ragaciemsis ja Lapmežciemsis tuleb olla ettevaatlik.

Starpiņupīte jõe suudmealal on hea linnuvaatluspiirkond. Soovitame kaasa võtta binokli.

Kaugurciemist saab Dubultisse ka mööda rannaga paralleelselt kulgevaid teid.

Rīgas jūras līcis

VAATAMIST VĀERT!

- 1** Reinise kalapood Lapmežciems. Saab maitsta suitsukala. T: +371 29219491; GPS: 57.00011, 23.50783
- 2** Lapmežciems külamuseum. T: +371 27000380; GPS: 57.00074, 23.51220
- 3** Lapmežciems vana muul ja Kupskalnsi loodusrada. GPS: 56.99210, 23.52864
- 4** Jaunķemeri. Sinilipurand, kohaldatud ka liikumispuudega inimeste vajadustele. Ķemeri rahvusparki männimetsade rūpes asuvad mitmed sanatooriumid ja spaad, kus pakutakse laia raviteenuste valikut. GPS: 56.97580, 23.56825
- 5** Jūrmala kuurordi ajaloo- ja meditsiinimuseum. Siin saab tutvuda ammuse meditsiiniseadmetega, tarbeesemetega, fotode ja dokumentidega. Külāstus tuleb ette registreerida: T: +371 67735850; GPS: 56.97107, 23.57304
- 6** Kaugurciems. Vana kalurikūla. GPS: 56.96934, 23.60670
- 7** Kauguri pōlistamm. Kōrgus 17,2 m, lābimōōt 4,3 m. GPS: 56.96248, 23.62162
- 8** Vaivari rand. Kohaldatud ka liikumispuudega inimeste vajadustele. Kohe liivaluidete taga jookseb Kāpu iela – tānav, mida kaunistavad nii vanad puitarhitektuuri pārlid kui ka moodsad eramajad. GPS: 56.96119, 23.662996
- 9** Asari kalmistu ja I maailmasōjas hukkunute mālestusmārk. GPS: 56.96335, 23.69549
- 10** Melluži park ja vabaōhulava. GPS: 56.96245, 23.72739
- 11** Kirjanik Janis Rainise mānmid ja skulptuur "Raina priedes". GPS: 56.96659, 23.74506

TEENUSED

Majutus

- 1. Kūlalistemaja Kronkalniņi,** T: +371 20173303; GPS: 57.01412, 23.50867
 - 2. Peremajutus Lapmežciems,** T: +371 29459540, 29224178; GPS: 57.00778, 23.50593
 - 3. Puhkemaja Kāmenes,** T: +371 26162212; GPS: 56.99861, 23.51568
 - 4. Kūlalistemaja Monikas,** T: +371 26161247; GPS: 56.99666, 23.51600
 - 5. Kūlalistemaja Rudzīši,** T: +371 29990509; GPS: 56.99507, 23.52235
 - 6. Kāmping ja haagissuvilate parkla Baltijas kempings,** T: +371 26404097; GPS: 56.99496, 23.52095
 - 7. Kūlalistemaja Jūras mols,** T: +371 27099099; GPS: 56.98950, 23.52668
- Jūrmalas on ōobimisvōimāluste valik vāga lai: kāmpingud, Kūlalistemajad, hotellid, spaahotellid ja sanatooriumid. Rohkem infot: www.visitjurmala.lv

Toitlustus

- 1. Nostalgj,** T: +371 28458855; GPS: 57.00310, 23.51359
 - 2. Stallis,** T: +371 29181014; GPS: 56.99983, 23.51663
 - 3. Dižpriede,** T: +371 28756095; GPS: 56.98585, 23.53765
 - 4. Gardo zivju namiņš,** T: +371 26553881; GPS: 56.99490, 23.52179
 - 5. Restoran Neptūns,** T: +371 29999319; GPS: 56.97532, 23.55681
 - 6. Kōrts Kūriņš,** T: +371 26529539; GPS: 56.96678, 23.61057
- Jūrmalas on toitlustusasutuste valik vāga lai: restoranid, kohvikud jms. Rohkem infot: www.visitjurmala.lv

Poed

Ragaciemsis, GPS: 57.02444, 23.49180; GPS: 57.02391, 23.49239, Lapmežciemsis, GPS: 57.00217, 23.51402; GPS: 56.99381, 23.52202, Bigauņciemsis, GPS: 56.98585, 23.53765 ja kōikjal Jūrmala linnas.

Avalik transport

Bussiliiklus Ragaciemi ja Dubulti vahel (u 16 korda pāevas). Linnadevaheline bussiliiklus marsruudil Talsi – Rīga ja Roja – Rīga (u 15 korda pāevas, www.autoosta.lv.)

TURISMIINFO

- i Engure piirkonna infopunkt,** Jūras iela 114, Engure, GPS: 57.17068, 23.22087, www.enguresnovads.lv, +371 63161701, 26323201
- i Tukumsi infopunkt,** Talsu iela 5, Tukums, GPS: 56.96659, 23.15256, www.visittukums.lv, T: +371 63124451, 28311557
- i Jūrmala infopunkt,** Lienes iela 5, Majori, www.visitjurmala.lv, T: +371 67147900, GPS: 56.9715756, 23.7980068

Foto: Jānis Salins

Dubulti – Lielupe – Bulduri

Läti populaarseimad supelrannad

Ranniku matkaraja lõigul Dubulti ja Lielupe vahel paikneb Liivi lahe kõige laiem liivarand – oma lugematute rannakohvikute ja puhkamisvõimalustega on see Jūrmala kuurortlinna suurim väärtus ja tõmbenumber. Rannaäärsetes luitemetsades on tihe tihe radade võrgustik, mis sobib hästi jalutamiseks ja kepikõnni harrastamiseks. Lielupe ranna ja Jūrmala vabaõhumuuseumi vaheline matkaraja lõik kulgeb Ragakāpa looduspargi territooriumil. Buldurisse saab mugavalt tagasi kõndida mööda Bulduri prospekti või 5. liini.

10

Foto: Jānis Salins

PRAKTILINE INFO

..... 15 km

🕒 5–7 tundi

🚩 Dubulti rand, **P** vastas

🚩 Bulduri raudteejaamas

📍 Dubulti – Majori – Dzintari –
Bulduri – Lielupe – Bulduri
raudteejaam

Liivaluited, metsateed
ja -rajad, asfaltkattega
kõnniteed.

Lihtne

Puudevad

Ragakāpa loodusraja laudteed
võivad niiskena olla libedad.

Lielupe jõe suudmeala on hea
linnauatluspaik.

Kogu lõigu pikkuses võib
kõndimiseks valida luidete
taga asuvaid tänavaid,
kõnniteid ja metsaradu.
Põnev on ära käia ka Lielupe
jõe suudmealal (umbes
kilomeeter põhimarsruudist
eemal).

Rīgas jūras līcis

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** **Dubulti kunstijaam.** Euroopa ainuke kaasaegse kunsti ruum, mis toimib ühe katuse all tegutseva raudteejaama. T: +371 29548719; GPS: 56.97116, 23.77761
- 2** **Aspazijas māja – kirjanik Aspazija maja.** Mitte ainult autentsed mööduvad sajandi esimese poole sisustuselemendid ja tarbeesemed, aga ka nüüdisaegse projektsioonitehnika loodud kujutised ja interaktiivsed harivad mängud. T: +371 67769445; GPS: 56.97144, 23.78113
- 3** **Endine Marienbāde sanatoorium.** Jūrmala esimene sanatoorium, mis ehitati 1870. aastal. GPS: 56.97301, 23.78650
- 4** **Majori.** Jūrmala keskus ja sinilipurand. Luitega paralleelselt kulgeb valgustatud promenaad.
- 5** **Merepaviljon ja kilpkonnaskulptuur "Bruņurupucis".** 20. sajandi alguse juugendstiilis ehitatud merepaviljonis asus legendaarne restoran ja kuulus tantsusaal. Hoone on praegu elumaja. GPS: 56.97620, 23.79826
- 6** **Emīlija Rācene supelasutus.** Ehitatud 20. sajandi alguses. Hoone on praegu elumaja. GPS: 56.97700, 23.80086
- 7** **Jūras iela.** Sellel tänaval kohtab pea kõiki Jūrmalale iseloomulikke arhitektuuristiile, mida esindavad 23 riikliku ja kohaliku tähtsusega arhitektuurimälestist. GPS: 56.9754656, 23.8009798
- 8** **Jomas iela.** Jalakäijate tänav aastast 1987. Hooned on enamasti arhitektuurimälestised. GPS: 56.97300, 23.80110
- 9** **Jūrmala linnamuuseum.** Sisepääs tasuta. T: +371 67761915; GPS: 56.97123, 23.80139
- 10** **Dzintari.** Rikkaliku puhketaristuga sinilipurand. Kohe luitevalli taga asub legendaarne Dzintari kontserdisaal, kus saab aastaringelt nautida head muusikat. GPS: 56.97584, 23.81917
- 11** **Lielupe.** Üks linna vaiksemaid randasid, Lielupe jõe suudmeala lähedal. Seal asub ka nudistide rand. GPS: 57.00548, 23.92705
- 12** **Ragakāpa looduspark.** Kaitsealune piirkond, mis moodustati vana männimetsaga kaetud luidete ja rannapiirkonna mitmekesise taimestiku säilitamiseks. GPS: 56.99613, 23.91551
- 13** **Jūrmala vabaõhumuuseum.** Jūrmala kaluritalu majapidamised 19. sajandi lõpust ja 20. sajandi algusest. Sisepääs tasuta. T: +371 67754909; GPS: 56.99653, 23.91645
- 14** **Jūrmala jahtklubi.** Saab rentida paate ja SUP-i laudu. T: +371 29629947; GPS: 56.98136, 23.87521

TEENUSED

Majutus

Lai ööbimisvõimaluste valik.
Rohkem infot: www.visitjurmala.lv

Toitlustus

Lai toitlustusasutuste valik.
Rohkem infot: www.visitjurmala.lv

Poed

Jūrmalas

Avalik transport

Rongiühendus Riia, Sloka ja Tukumsiga u iga 20 minuti tagant. www.pv.lv
Linnaliinibusside ja mikrobuside liiklus www.marsruti.lv/jurmala
Üle Lielupe jõe Vakarbuļļi asumisse saab parvega SolVita, T: +371 29549910.

TURISMIINFO

Jūrmala infopunkt, Lienes iela 5, Majori, www.visitjurmala.lv, T: +371 67147900

Foto: Ojārs Martinsons

Foto: Ivars Kezbers

4

Foto: Jānis Salins

Bulduri – Riia kesklinn

Läbi metsade Riia

Ranniku matkaraja lõik kulgeb Jürmalast läbi metsaste alade Riia suunas. Pärast Lielupe jõe silda lookleb rada läbi puithoonestusega Priedaine, piki Lielupe jõe paremkallast ja keerab Bolderāja luute lõunaosa suunas. Põigates läbi Kleistu metsa ja kulgedes paralleelselt Lāčupe kalmistuga jätkub matkarada ajaloolises Pārdaugava linnaosas – mööda Buļļi ja Daugavgrīva tänavaid ning läbides Dzegužkalnsi. Mõödudes Zunda kanalist ja Āgenskalnsi lahest jõuab matkaja Daugava jõeni, ületab vana kivisilla ja on matkapäeva lõpuks jõudnud Riia raekoja platsile.

3

Foto: Ivars Kezbers

PRAKTILINE INFO

..... 23 km

 8–10 tundi

 Bulduri raudteejaamas

 Riia raekoja platsil, Riia turismiinfokeskuse kõrval

 Bulduri – Priedaine –
Liepezers – Lāčupe –
Ilģūciems – Riia vanalinn

Enamjaolt asfalt, (liivased) metsateed, kivisillutis, paiguti ka kruusateed.

Keskmine

Puuduvad

Värnukrogsi tee on käännuline ja ilma kõnniteeta, seal tuleb olla ettevaatlik. Kleistu ja Buļļu tänavate ristmik.

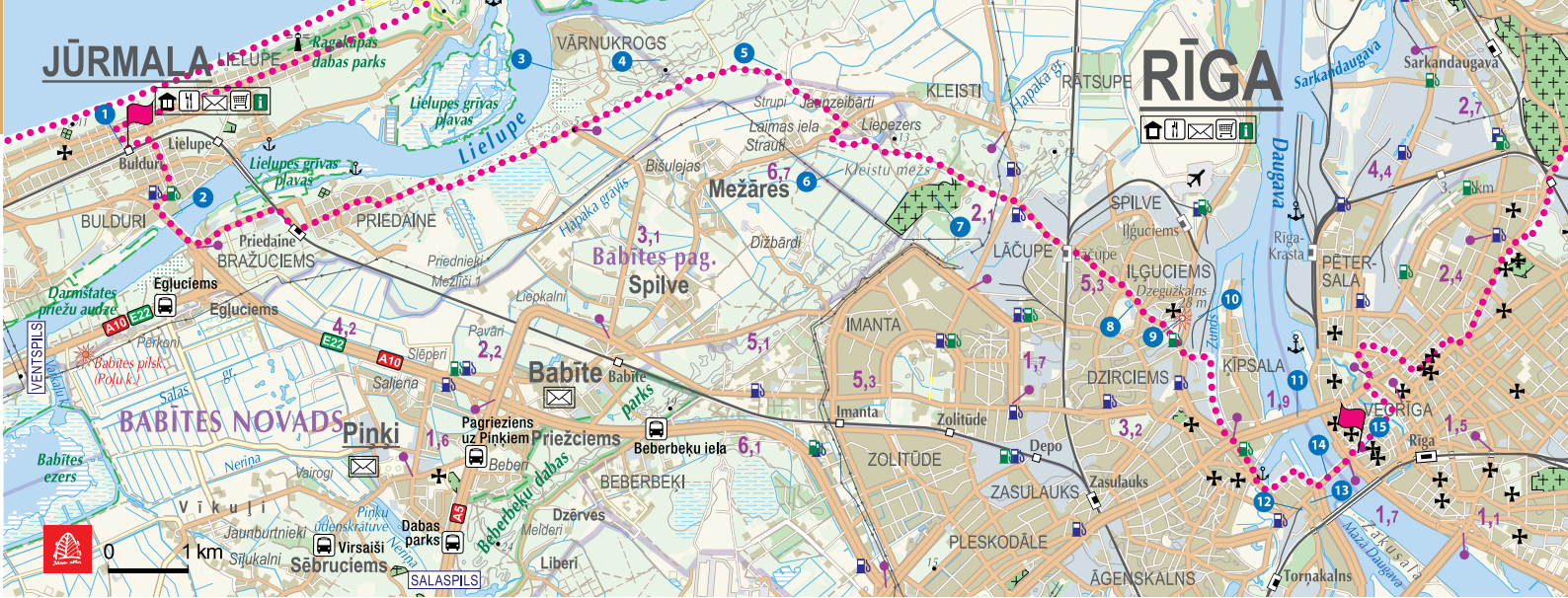

Metsateed võivad olla liivased või niiskel ajal ka porised. Tänavatel ja teedel liigeldes tuleb järgida liikluseeskirja.

Priedaine ja Lāčupe vahel ei ole teenindusasutusi. Kergliiklusteedel tuleb kõndida jalakäijatele mõeldud alal. Tähelepanelik tuleb olla ka kergliiklusteid ületades.

Liepezersist, Kleistist ja Lāčupe kalmistu juurest saab Riiga ühistranspordiga (sõiduplaanid: saraksti.rigassatiksme.lv). Buldurist ja Priedainest saab Riiga ka rongiga (www.1188.lv). Līvu veekeskuse juures on rattarent. Riiga viib 16 km pikkune kergliiklustee.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** **Bulduri.** Sinilipurand. Lähikonnas asub 19. sajandist pärit luteri kirik. Rannast tulles viib tee läbi maineka elurajooni, kus on nii ajaloolisi kui ka tänapäevaseid maju. On võimalus külastada Jūrmala kunstnike maja näitusesaale. GPS: 56.98156, 23.85076
- 2** **Līvu veepark.** Üks suurimaid veeparkke kogu Põhja-Euroopas. T: +371 67147240; GPS: 56.97387, 23.86020
- 3** **Baltā kāpa – valge luide.** Lielupe jõe paremkaldal, Bulļupe jõe lähedal, moodustus 18. sajandi keskpaigas 15–17 m kõrgune luitetaljand. GPS: 56.99033, 23.93989
- 4** **Bolderāja luide.** Suurim Pārdaugavas asuv luidete rida. GPS: 56.99138, 23.96206
- 5** **8. Daugavpilsī jalaväepolgu mälestuspaik.** Asutati 1919. aasta vabadusvõitluses hukkunud sõdurite auks. GPS: 56.98904, 23.98634
- 6** **Kleistu mets.** GPS: 56.97940, 23.99917
- 7** **Lāčupe kalmistu** ehk Laatsaruse kalmistu rajati 19. sajandi lõpus. GPS: 56.97616, 24.02042
- 8** **Nordeķi mõis.** Üks Riia väljapaistvamaid barokiajastu puitehitisi, esmakordselt mainitud 16. sajandil. GPS: 56.96364, 24.06036
- 9** **Dzegužkalns.** Riia kõrgeim punkt, kõrgus 28 m merepinnast. GPS: 56.960914, 24.068169

- 10** **Ajaloolise Zunda küla ala,** mis asub Daugavgrīva tänava ja Zunda kanali vahel. Piirkonna vanim ja suurim teadaolev 17. sajandi asum. GPS: 56.96197, 24.07268
- 11** **Vantsild.** Pikkus 560 m, kandekonstruktsioon: 312-meetrine terasvalust sille ja üks kandev raudbetoonpiilar. Avati 1981. a. GPS: 56.94808, 24.07976
- 12** **Raudteemuuseum.** Muuseumis saab teada, kuidas juhitakse rongiliiklust ja mismoodi töötavad erinevad seadmed. Välja on pandud mitmesugused vedurid ja vagunid. GPS: 56.94089, 24.09456
- 13** **Lāti rahvusraamatukogu.** Suursugune hoone avati külastajatele 2014. aastal ning rahvasuus on see saanud hüdnime Valguse loss – see on väljend kirjanik Auseklise (1850–1879) luuletusest, mis tähistab võimast teadmiste pagasit. Hoone välisilmel on inspireerinud kirjanik Rainise (1865–1929) näidendis “Kuldne ratsu” kirjeldatud klaasist mägi, mille tipus on uinuv printsess. Mäetipu vallutada ja printsessi unest äratada suudab vaid siiraste kavatsustega heasüdamlik lihtne noormees. GPS: 56.94112, 24.09649
- 14** **Kivisild.** 503 m pikk graniidist, metallkonstruktsiooniga sild, mis ühendab ülejõe piirkonda Pārdaugavat Riia vanalinnaga. GPS: 56.94321, 24.09832
- 15** **Raekoja plats** oli keskajal linna keskväljak ning kuni 19. sajandini linna majanduslik ja administratiivne keskus. II maailmasõjas väljak sisuliselt hävis.

Raekoda taastati täielikult 2003. aastal, samuti Mustpeade maja ja Rolandi kju. Kõrvalasavas, 1970. aastal nõukogude ajal ehitatud hoones asus Läti okupatsioonide muuseum, mille ekspositsioon on hoone renoveerimise ajaks viidud Rainise bulvarile. GPS: 56.94751, 24.10651

TEENUSED

Majutus

Riia linnas on ööbimisvõimaluste valik väga lai.

Toitlustus

Riia linnas on toitlustusasutuste valik väga lai.

Poed

Leitavad kogu marsruudi vältel.

Avalik transport

Rong: Bulduri – Riia www.pv.lv
 Babīte jaam – kesklinn – Preču 2 (buss nr 13); Lāčupe kalmistu – kesklinn – Abrene tänav (buss nr 39)
 Riia ühistransport: www.rigassatiksme.lv

TURISMIINFO

Riia turismiinfokeskus, Raekoja plats, Rātslaukums 6, www.LiveRiga.com, T: +371 6703 7900; GPS: 56.947260, 24.107069

13

12

Foto: Ivars Kezbers

Riia kesklinn – Vecāķi

Riia vanalinn – UNESCO maailmapärandi hulka arvatud paik

Ranniku matkarada teeb alguses väikese tiiru Riia kesklinnas – vanalinnas ja kanali ääres, jätkub läbi Kronvaldsi pargi, mööda juugendstilis Alberti tänavat kuni Miera tänavani, liikudes edasi läbi suure kalmistu (Lielie kapi) ning piki Koknese ja Osta puiesteid. Läbides Mežaparki linnaosa jõuab rada Jaunmīlgrāvisesse ja ületab Mīlgrāvisē kanali. Edasi lookleb rada mööda Vecāķi puiesteed kuni Ziemeļblāzma kultuurikeskuseni ja Vecdaugava jõe kallasteni, millest mõne kilomeetri kaugusele jääb Vecāķi asula. Pärast kahepäevast teekonda läbi Riia linna jõuab matkarada tagasi randa.

PRAKTILINE INFO

..... 24 km

🕒 8–10 tundi

🚩 Riia raekoja platsil, Riia turismiinfokeskuse kõrval

🚩 Vecāķi rannas, Pludmale tänava otsas **P**

📍 Riia vanalinn – Miera iela – Mežaparks – Ziemeļblāzma – Vecdaugava – Vecāķi

Kogu rajalõigul kõnniteed ja kergliiklusteed (eraldatud jalakäijate ja ratturite rajad). Asfalt, kohati kivisillutus.

Keskmine

Puuduvad

Kergliiklusteedel tuleb kõnelda jalakäijatele mõeldud alal. Ületades rattateid, trammi- ja rongirööpaid ning tänavaid, tuleb olla ettevaatlik.

Riia kesklinnas saab rentida jalgrattaid. Riia kesklinnast (Skanstes iela) kuni Vecāķini saab liikuda mööda kergliiklusteed (u 18 km). Riia kesklinna ja Vecāķi vahel toimib bussi- ja rongiliiklus (jaamad: Zemitāni, Brasa, Sarkandaugava, Mangaļi, Ziemeļblāzma, Vecdaugava, Vecāķi), kuni Mežaparksini saab sõita trammiga nr 11. Ühistranspordi sõiduplaanid: saraksti.rigassatiksme.lv, www.1188.lv.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Riia vanalinn. Riia linna vanim osa ja linna keskus, UNESCO maailmapärand.
- 2 Līvi väljak. Ehitatud pärast II maailmasõda, säilitades 18. sajandi eluhoonete algupärase ilme. GPS: 56.949563, 24.109073
- 3 Laima kell. Üks Riia linna sümbolitest, ehitatud 1924. aastal. GPS: 56.95041, 24.11199
- 4 Vabadussammas. Läti iseseisvuse sümbol, mis püstitati 1935. aastal rahva annetustest kogutud raha eest. GPS: 56.95148, 24.11328
- 5 Kronvaldsi park. Osa Riia vanalinna kanali ümbruse 11,92 ha suurusest haljasalast. GPS: 56.95677, 24.10502
- 6 Alberta iela, juugendstiili muuseum. Tänavajaagu uhkeid, ajaloolisi juugendstiilis hooned. GPS: 56.95941, 24.10855
- 7 Nurgamaja. 1911. aasta rahvusromantismi ja juugendstiilis hoone. Alates 1940. aastast asus siin Läti NSV siseasjade rahvakomissariaat ehk NKVD, mis viis läbi ülekuulamisi ja hukkamisi. Alates 2014. aastast asub hoones muuseum. T: +371 27875692; GPS: 56.95813, 24.12412
- 8 Daile teater. 20. sajandi suursuguseim ehitis kogu Riias, nõukogude modernistliku arhitektuuri ere stiilinäide. GPS: 56.95974, 24.12620
- 9 Laima šokolaadimuseum. 1925. aastal asutatud Laima AS on Läti šokolaaditööstuse lipulaev. T: +371 66154777; GPS: 56.96305, 24.13174
- 10 Riia vennaskalmistu memoriaal. Väljapaistvaim ja olulisim memoriaal kompleks kogu Lätis. Avati 1936. aastal. GPS: 56.98738, 24.14448
- 11 Riia loomaaed. 20 ha suurune loomaaed, mis on koduks 430 loomaliigile, kellest enam kui 40 on kantud punasesse raamatusse. T: +371 67518409; GPS: 57.00619, 24.15752

- 12 Mežaparks. Riia üks kaunimaid, rohelisemaid ja prestiižsemaid elurajone, aga ka armastatud vaba aja veetmise piirkond. GPS: 57.00581, 24.15535
- 13 Ziemeļblāzma kultuurikeskus. 1913. aastal puidutöösturi ja metseeni A. Dombrovskise ehitatud hoone. Tänapäeval kasutusel kontserdisaalina. T: +371 20270966; GPS: 57.03673, 24.10123.
- 14 Vecdaugava looduskaitseala. Oluline sisemaa luhtade ja rannaniitude kaitseala, tähtis lindude pesitsuspiirkond. GPS: 57.05891, 24.09558
- 15 Luitevall. 10 meetri kõrgune ja meetrilaiune, umbes paarisaja aasta vanune liivavall. GPS: 57.07789, 24.09832
- 16 Vecāķi supelrand. Vörk- ja jalgpalliväljakud, tuulise ilmaga saab siin harrastada lohesurfi. GPS: 57.08137, 24.10398

TEENUSED

 Majutus. Riia linnas on ööbimisvõimaluste valik väga lai.

 Toitlustus. Riia linnas on toitlustusasutuste valik väga lai.

 Poed
Leitavad kogu marsruudi vältel.

 Avalik transport
Rong: Riia kesklinn – Vecāķi www.pv.lv
Riia kesklinn – Vecāķi buss nr 24 rigassatiksme.lv

TURISMIINFO

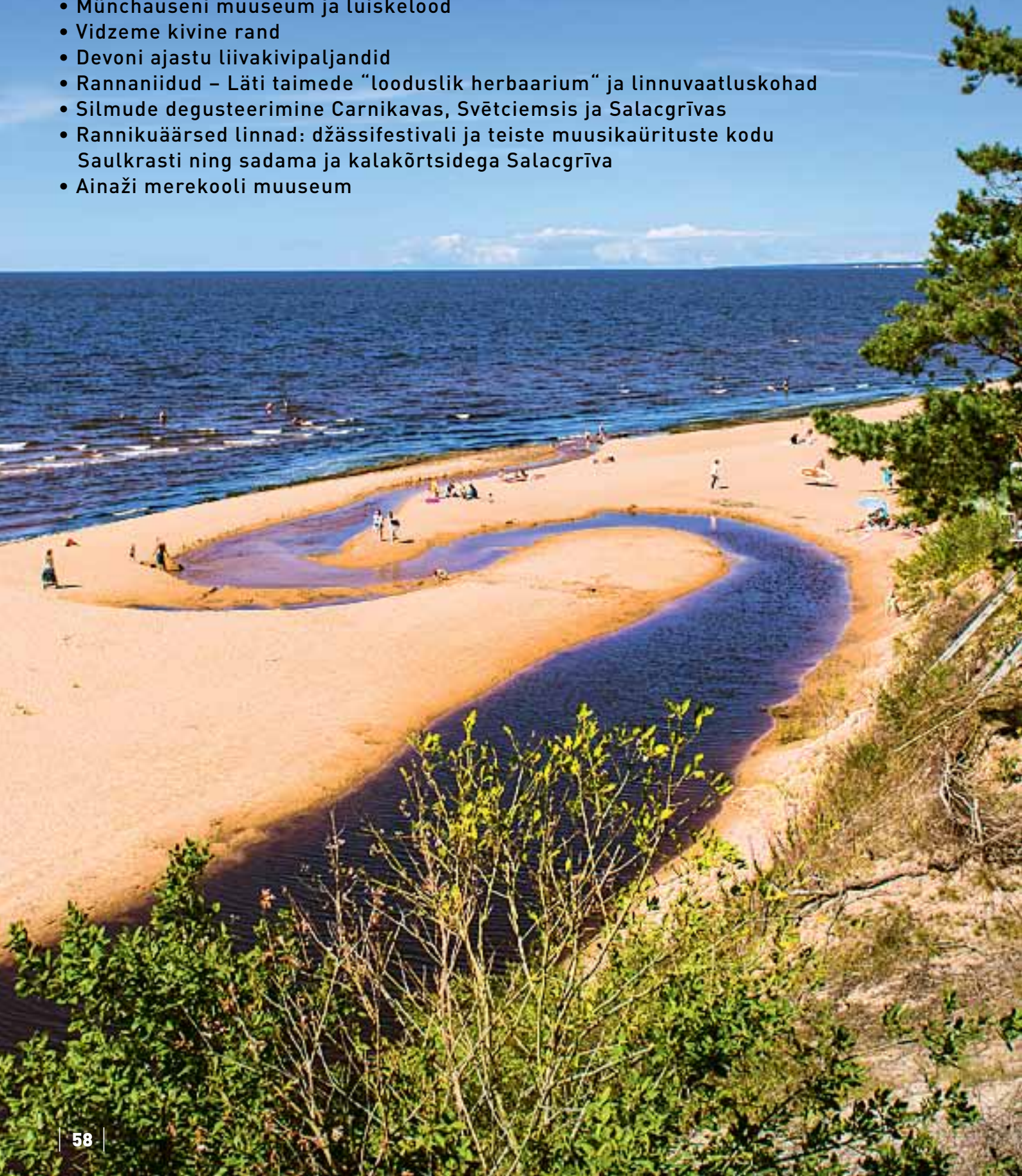
 Riia turismiinfokeskus, Rātslaukums 6, www.LiveRiga.com, T: +371 6703 7900; GPS: 56.947260, 24.107069

 Riia turismiinfokeskus, Līvi väljak, Kaļķu iela 16, www.LiveRiga.com, T: +371 6722 7444; GPS: 56.948933, 24.109274

Vidzeme ranniku pakutavad eredamad elamused

- Mereäärne looduspark Koiva jõe suudmes ning männimetsaga kaetud luided Vecāķi ja Carnikava vahel
- Suvitajate poolt hinnatud Saulkrasti rand
- Saulkrasti Valge luide koos Päikeseloojangu matkarajaga
- Münchauseni muuseum ja luiskelood
- Vidzeme kivine rand
- Devoni ajastu liivakivipaljandid
- Rannaniidud – Läti taimede “looduslik herbaarium” ja linnuvaatluskohad
- Silmude degusteerimine Carnikavas, Svētciemis ja Salacgrīvas
- Rannikuäärsed linnad: džässifestivali ja teiste muusikaürituste kodu Saulkrasti ning sadama ja kalakörtsidega Salacgrīva
- Ainaži merekooli muuseum

LÄTIS

VIDZEME RANNIK

RIIA LAHE IDARANNIK VECĀĶI – AINAŽI: 112 km

Päev **25-30**, 6 päeva

Maastike ja vaadete poolest on see matkaraja kõige mitmekesisem lõik Lätis. Siin võib näha nii liivaseid kui ka kiviseid randu, rannaniite, pillirootihnikuid, luiteid, liivakivipaljandeid, metsi, neemi ja lahti, kalurikülasid ja väikeseid jõesuid. Rada kulgeb läbi Carnikava, Saulkrasti, Zvejniekciemsi, Salacgrīva ja Ainaži. See ületab jõekesi, millest suvel saab tavaliselt läbi kahlata. Raja selles lõigus asuvad Koiva ja Salatsi jõe suudmed, mida saab ületada sildu mööda. Carnikava ja Salacgrīva on kuulsad silmude poolest, mida valmistatakse kohalike kalameeste retseptide järgi.

Duntes saab külastada kuulsa luiskajast parun Münchauseni muuseumi. Rannaniidud on oluline lindude rände- ja pesitsuskoht. Veidi maad enne Eestit kulgeb marsruut mööda metsaradasid.

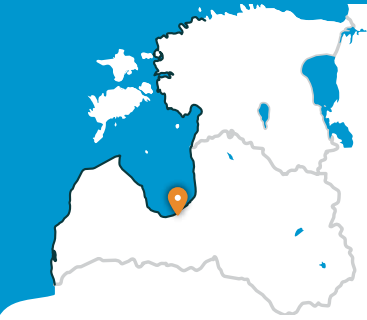
Vidzeme ranniku lugu

19. sajandi keskel hakati Vidzeme rannikul ehitama purjelaevu. Mere ääres elavad Läti talupojad asusid õppima äsja asutatud merekoolides, ehitasid ise kaugsõiduks mõeldud puidust purjelaevu ning suundusid pikkadele sõitudele mööda maailma ookeane.

Saulkrasti rannikul oli tollal kolm laevaehituskohta: Pabaži, Pēterupe ja Skulte. Aastatel 1852–1913 ehitati siin 52 purjelaeva.

No J. Seregina kolekcijas

Vecāķi – Carnikava

Kahe jõe – Daugava ja Gauja (Koiva) – suudmealade vahel

Ranniku matkaraja Vecāķi – Carnikava lõik algab piki kaunist liivaranda. Maismaa poolt piiravad randa muljetavaldavate luitevallidega valgusküllased rannamännikud. Edasi jätkub matkarada metsateel kuni Carnikavani, teeb tiiru mööda tammi ümber Vecgauja ja jõuab Koiva jõe jalakäijate sillani. Nii matkapäeva alguses kui lõpus on mõnus istuda kas mõnes Vecāķi rannakohvikus või Carnikava kõrtsis.

PRAKTILINE INFO

..... 14 km

 5–6 tundi

 Vecāķi rannas, Pludmale tänava otsas

 Carnikavas, Koiva jõe jalakäijate silla juures

 Vecāķi – Mežciems – Carnikava

Peamiselt liivased rannaalad, metsatee rannast kuni Laivu tänavani, Koiva jõe tamm (kruusatee).

Keskmine

Eimura kanali suudmest saab üle silla (u 100 m merest).

Puuduvad

Vecāķi toitlustusasutused on avatud ainult suviti. Vecāķi asulast veidi eemal on nudistide rand. Soovitame

pühendada mõne tunni Carnikavaga tutvumisele. Silmupüügihooaeg kestab 01.08–01.02.

Luidete vahel ja taga on külasid ühendavad metsateed. Koiva jõe suudme saab ületada ka parvetades (parv 12 inimesele). Teenus on tasuline ja vajalik on ettetellimine telefonil +371 29214438.

Vältimaks nudistide ranna läbimist saab teekonda alustada Garciemsist.

1

1

Rīgas jūras līcis

VAATAMIST VĀĒRT!

- 1 **Piejūra loodusparks.** Carnikava ja Inčupe vahelisel alat on tāhtsad kaitsealused kasvukohad: luited ja eelluited, Ummise jārve vesipāhklid ja pōlismsadega kaetud rannikuluited. GPS: 57.151073, 24.252958
- 2 **Carnikava koduloo uurimiskeskus.** Vaadata saab nāitust ja nautida hāstvarustatud puhkekohta. GPS: 57.135495, 24.271367
- 3 **Koiva jōe jalakāijate sild.** Lāti pikim kergliiklussild ūle Koiva jōe avati 18. novembril 2014. See on oluline lōik projekti EuroVelo 13 raudse eesriide marsruudist. GPS: 57.134194, 24.283184
- 4 **Carnikava mōisa kapiteel.** Detail, mis annab tunnistust kunagisest Vidzeme piirkonna uhkeimast mōisahoonest. GPS: 57.130457, 24.274082
- 5 **Koiva jōe suudmeala.** Sāilīnud on Koiva jōesuudme looduslik vālimus ning tasakaal jōe ja mere vahel. Suudmeala vaated on kantud Lāti kauneimāte vaadete digivaramusse. GPS: 57.159648, 24.265892

- 6 **Skulptuur "Atceroties".** V. Titānsi skulptuur sūmboliseerib vastupanu, igāvest vōimet tōusta ja edasi liikuda. GPS: 57.132677, 24.281304

TEENUSED

Majutus

1. **Hotell Porto Resort**, T: +371 22722258; GPS: 57.185164, 24.346336

Toitlustus

1. **Pitsarestoran** (suviti), T: +371 20865000; GPS: 57.1287839, 24.2792399
2. **Arita A**, T: +371 67903044; GPS: 57.08204, 24.15929
3. **Tine**, T: +371 29684818; GPS: 57.128824, 24.278446
4. **Kondiitriāri**, T: +371 67993454; GPS: 57.1290892, 24.2785814
5. **Priedes IT**, T: +371 29232048; GPS: 57.1054977, 24.1994377
6. **Lila Mare** (suviti), T: +371 29810089; GPS: 57.1878533, 24.3286332
7. **Porto Resort**, T: +371 22722258; GPS: 57.185164, 24.346336

Poed

Kalngales, Garciemsis ja Carnikavas.

Avalik transport

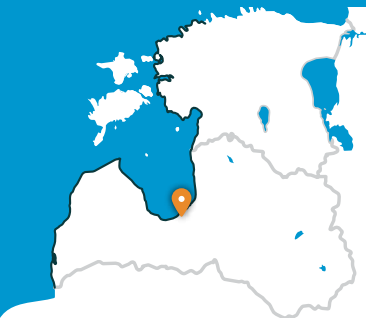
Regulārne rongūhēndus Kalngale ja Lilaste vahel (u 14 korda pāevas). Bussūhēndus Kalngale ja Lilaste vahel (u 6 korda pāevas).

Puhkekohad

Eimura kanāli juures, GPS: 57.11312, 24.19015 koduloo uurimiskeskuse juures, GPS: 57.1354098, 24.2715979
Atpūtase tānava lōpus, GPS: 57.133487, 24.278380

TURISMIINFO

Carnikava piirkonna infopunkt, Stācijas iela 5, Carnikava, www.tourism.carnikava.lv, T: +371 67708443, 371 29326285

Carnikava – Saulkrasti

Romantiliste päikeseloojangutega rada

Ranniku matkaraja Carnikava – Saulkrasti lõik viib läbi Gauja küla Koiva jõe suudmealale, mis on suurepärane linnuvaatluspiirkond. Edasi kulgeb matkarada mööda liivaranda kuni Inčupe jõe suudmeni. Enne suudmeala tuleb keerata maismaa suunas, et jõuda sillani. Pēterupe jõe ripp silla ületamise järel jõuab matkarada piki mereranda Saulkrasti rannaparki (Jūras parks).

1

7

PRAKTILINE INFO

..... 20 km

 7–9 tundi

 Carnikavas, Koiva jõe jalakäijate silla juures **P**

 Saulkrasti rannapargis, Saulkrasti infopunkti juures

 Carnikava – Gauja – Lilaste – Pabaži – Saulkrasti

 Asfalt- ja kruusateed, Koiva jõe tammil muru, kohati liivased teed (Koiva jõe kallarasjad), liivaluited, metsarajad ja päikeseloojanguraja laudtee.

Saulkrasti lähedal peene killustikuga kaetud tee.

 Keskmine

 Lilaste jõgi, mille võib kuivemal ajal ületada jalgse läbi vee kahlates, suurvee ajal ja vihmavalingute korral tuleb minna ringi A1 maantee kaudu. Üle Inčupe ja Pēterupe jõgede viivad sillad.

 Koiva jões ja suudmealal kahlates või supeldes tuleb olla ettevaatlik (vool, kuhjunud liiv, madalad kohad vahelduvad ootamatult sügavikega). Lilaste jõesuudme ja Bätciemsi vahel asub endine nõukogude sõjaväebaas.

Carnikava ja Saulkrasti vahel ei ole rannapiirkonnas toitlustusasutusi. Linnuvaatluseks on hea kaasa võtta binokkel. Enne Saulkrasti asulat on nudistide rand.

Koiva jõe suudme saab ületada ka parvetades (12 inimese parved). Teenus on tasuline ja vajalik on ettetellimine telefonil +371 29214438. Põhimarsruut juhatab Inčupe jõesuudme järel päikeseloojangurajale, aga tee võib läbida ka merepiiril kõndides.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Piejūra looduspark.** Carnikava ja Inčupe vahelisel alal on tähtsad kaitsealuste taimede kasvukohad: luited, eelluited, Ummise järve vesipähklid ja põlismetsadega kaetud rannikuluited. GPS: 57.161387, 24.268422
- 2 **Valge luide ja Inčupe.** Siin avanevad matkaraja lõigu kauneimad loodusvaated. GPS: 57.23491, 24.39173
- 3 **Päikeseloojangurada.** Looduskaunis 3,6 km pikkune luiterada Inčupe ja Pēterupe jõgede vahel, kus jalutades näeb imelisi päikeseloojanguid. GPS: 57.23503, 24.39192
- 4 **Saulkrasti jalgrattamuseum.** Ainuke jalgrattateemaline, unikaalsete eksponaatidega muuseum Lätis. T: +371 28883160; GPS: 57.24189, 24.40109
- 5 **Pabaži luited ja Pēterupe.** Kilomeetrisel merega rööbiti kulgeval rajalõigul avanevad merele ja Pēterupe jõekäärudele kaunid loodusvaated. Rajal saab näha põlismände ja ebatavalise kujuga puid. GPS: 57.24280, 24.39855
- 6 **Pēterupe ajalooline keskus.** Pēterupe luterlik kirik ja mõisamaja. GPS: 57.26087, 24.41655
- 7 **Rannapark ja sinilipurand Centrs.** GPS: 57.26664, 24.41103

TEENUSED

- **Majutus**
1. **Hotell Pine Resort,** T: +371 67951960; GPS: 57.23854, 24.39813
 2. **Külastemaja VinDen,** T: +371 26558349; GPS: 57.24736, 24.40395
 3. **Külastemaja Pie Maijas,** T: +371 29405480, T: +371 25873406; GPS: 57.25734, 24.41399
 4. **Külastemaja Saulrieti,** T: +371 67951400, T: +371 29407267; GPS: 57.26207, 24.41019

- **Toitlustus**
1. **Baltā kāpa,** T: +371 29113766; GPS: 57.23302, 24.39335
 2. **Restoran Pino (suviti),** T: +371 26326916; GPS: 57.23854, 24.39813
 3. **Cietais rieksts,** T: +371 22079570; GPS: 57.24683, 24.40476
 4. **Bemberi,** T: +371 67952236; GPS: 57.26292, 24.41447
 5. **10 balles,** T: +371 67952873; GPS: 57.26332, 24.41474
 6. **Costa del Sol (suviti),** T: +371 29378620; GPS: 57.26634, 24.41154
 7. **Mare (suviti),** T: +371 29216204; GPS: 57.26719, 24.41186
 8. **Saules dārsz (suviti),** T: +371 26304868, +371 28386518; GPS: 57.26723, 24.41351

 Poed
Carnikavas ja Saulkrastis.

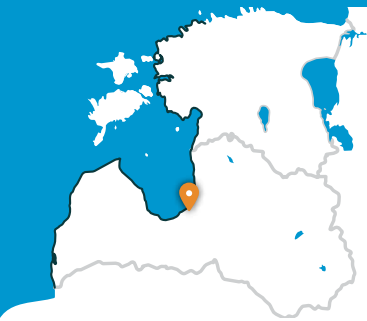
 Avalik transport
Regulaarne rongühendus Carnikava ja Saulkrasti vahel (u 14 korda päevas).
Regulaarne bussühendus Carnikava ja Saulkrasti vahel (u 6 korda päevas).

 Puhkekohad
Sidrabsaliņa, GPS: 57.143680, 24.325053
Päikeseloojangurajal, GPS: 57.23444, 24.39197 ja
GPS: 57.23506, 24.39190
Rannapargis, GPS: 57.26634, 24.41130

TURISMIINFO

 Saulkrasti infopunkt, Saulkrasti,
Ainažu iela 13b, www.visitsaulkrasti.lv,
T: +371 67952641;
GPS: 57.26714, 24.41276

Saulkrasti – Lauči

Vidzeme kiviste randade värav

Ranniku matkaraja Saulkrasti – Lauči lõigu esimesed kilomeetrid kuni Zvejniekciemsini võib läbida mööda randa või liikuda läbi rannikuäärse männimetsa. Teele jääb vana kalavõrkude ja –tarvikute hoiustamise kuur. Enne Skulte sadamat ilmestavad Zvejniekciemsi rannikut ka kivid. Tehes tiiru ümber Aģe jõe suudmeala ja sadama, naaseb matkarada mereranda, kus juba kaugelt paistab Ārņi neem ja selle taga suure pruuni kivirahnu selg – Lielais Lauču akmens. Matkaraja lõigule jäävad mitmekülgsed rannikuvaated.

PRAKTILINE INFO

..... 13 km

 4–6 tundi

 Saulkrasti rannapargis, Saulkrasti infopunkti juures

 Laučis, mereranna lähedal, tasuta P juures

 Saulkrasti – Zvejniekciems – Ārņi – Lauči

Peenike kruus, liiv, laudteed, metsateed, Zvejniekciemsis asfalt, lahtede ümbruses liivaluited, kivised neemed, paiguti munakivid.

Keskmine

Üle Ķīšupe jõe viib sild. Zvejniekciemsi sadamast peab minema ümber, üle Aģe jõe viib vantsild. Ojadest saab kuival ajal läbi kahlata. Kui veetase meres on alanenud, on lihtsam liikuda mööda madalikke.

Vetikatega kaetud kivid on libedad. Paljud kivid on lahtised ja võivad paigast liikuda. Soovitame kanda matkamiseks sobivaid (kinniseid) jalatseid ning kasutada käimiskeppe.

Paiguti on randa uhtud peenikest kiviklibu, mis muudab liikumise raskeks.

Tugeva tuulega saab Zvejniekciemsi ka mööda metsaradu, sealt edasi Ārņini mööda rannikuteed. Võimekamad matkajad võivad selle lõigu ühendada järgmise päeva marsruudiga, lõpetades Tūjas.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Kišupe jõesuue.**
GPS: 57.32705, 24.40748
- 2 **Neibāde ajalooline keskus.** Saulkrasti vabaohulava, vana supelmaja jpm.
GPS: 57.27707, 24.41789
- 3 **Rūķīši ujumiskoht.**
GPS: 57.28367, 24.41299
- 4 **Zvejniekciemsiv kivine rand.** Algab Kuņurdziņa taga ja ulatub kuni Skulte sadamani. GPS: 57.29457, 24.40783
- 5 **Arhitekt Marta Staņa pārand Zvejniekciemsiv.** Melnalkšņi elumajad, GPS: 57.30154, 24.40879; Zvejniekciemsiv kultuurimaja, Zvejniekciemsiv keskkool, GPS: 57.31721, 24.41594
- 6 **Aģe jōgi.**
GPS: 57.31849, 24.41337
- 7 **Skulte sadam ja pōhjamuul.**
GPS: 57.31785, 24.40130
- 8 **Ārņū neem.**
GPS: 57.35604, 24.40079
- 9 **Lauču akmeņi – rāndrahnuud.**
GPS: 57.36711, 24.40114

TEENUSED

Majutus

1. **Kūlalistemaja Tereza,**
T: +371 67952541, +371 29134171;
GPS: 57.28396, 24.41510 (avatud suvel)
2. **Hotell Minhauzena Unda,**
+371 67955198; GPS: 57.29192, 24.41537
3. **Kūlalistemaja Baltās dūjas,**
T: +371 29735650;
GPS: 57.29672, 24.41053
4. **Kāmping Uzkalni,** T: +371 26346047;
GPS: 57.31102, 24.41037
5. **Kāmping Jūras priede,**
T: +371 67954780;
GPS: 57.32001, 24.40674
6. **Kūlalistemaja Aizvēji,**
T: +371 26547055;
GPS: 57.32661, 24.40880

7. **Puhkemaja Summerhome,**
T: +371 67527222,
GPS: 57.3211493, 24.4459587
8. **Turismitalu Jauneglītes,**
T: +371 29218153,
GPS: 57.3285870, 24.4421668
9. **Kūlalistemaja Vidlauči,**
T: +371 29239197;
GPS: 57.3661999, 24.4025664
10. **Kāmping ja Kūlalistemaja Lauču akmens,** +371 26350536;
GPS: 57.3672431, 24.4025622

Toitlustus

1. **Lagūna,** T: +371 26178744;
GPS: 57.27174, 24.41262 (avatud suvel)
2. **Tereza,** T: +371 67952541,
T: +371 29134171;
GPS: 57.28396, 24.41510 (avatud suvel)
3. **Koklītes,** T: +371 29171596;
GPS: 57.29343, 24.40833
(maist oktoobrini)
4. **Saltwater,** T: +371 27527551,
+371 23073608; GPS: 57.29869, 24.41005
5. **Vēja rags,** T: +371 26738774;
GPS: 57.29867, 24.41179
6. **Mezglis,** T: +371 67954256;
GPS: 57.30672, 24.41082
7. **Jūras priede,** T: +371 67954780;
GPS: 57.31979, 24.40720 (avatud suvel)
8. **Aizvēji,** T: +371 26547055;
GPS: 57.32705, 24.40748 (avatud suvel)
9. **Restorāns Lauču akmens,**
T: +371 26350536;
GPS: 57.36733, 24.40276

Poed

Saulkrastis, Zvejniekciemsiv.

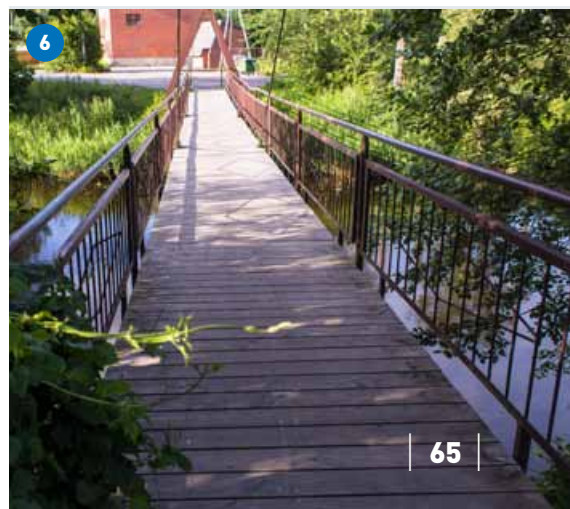
Avalik transport

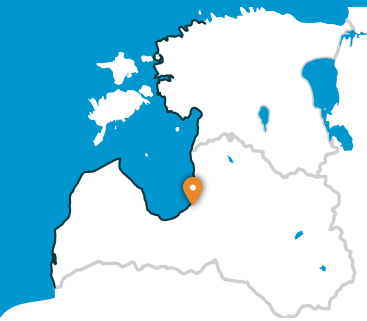
Regulaarne rongiūhendus Saulkrasti ja Skulte vahel (u 11 korda pāevas).
Regulaarne bussūhendus Saulkrasti ja Dunte vahel (u 13 korda pāevas).

TURISMIINFO

i **Saulkrasti infopunkt,** Saulkrasti, Ainažu iela 13b, www.visitsaulkrasti.lv,
T: +371 67952641;
GPS: 57.26714, 24.41276

Lauči - Tūja

Kadunud purjelaevade ajastu

Ranniku matkaraja Lauči - Tūja idülliliste vaadetega Vidzeme rannalõigul vahelduvad kivised maaninad ja meres asuvad rändrahnud väikeste liivaste abajatega, kuhu suubuvad tillukeste jõgede ja suviti kuivama kippuvate ojade veed. Kohati on kogu rannariba kaetud hallide kividega. Paiguti ilmuvad väiksemad kõrkjatihnikud. Tūja kandis võib märgata esimesi liivakivipaljandeid.

PRAKTILINE INFO

..... 15 km

 5-7 tundi

 Laučis, mereranna lähedal, tasuta **P** juures

 Tūjas, enne Zakupīte jõesuuet, **P** kõrval

 Lauči - Lembuži - Tūja

Kruus, liiv, erineva suurusega kivid, munakivid.

Raske

Liepupe jõest saab kuivemal ajal üle ka läbi vee kahlates, 700 m jõesuudmest on ka sild. Teistest ojadest saab läbi jalgsi.

Liivakivipaljandid on haprad ja poorsed, nende serval ja jalamil kõndimine ning urgudesse ja koobastesse ronimine võib olla ohtlik.

Vetikatega kaetud kivid on libedad. Paljud kivid on lahtised ja võivad paigast liikuda. Soovitame kanda matkamiseks sobivaid (kinniseid) jalatseid ning kasutada käimiskeppe.

Lembuži ja Tūja vahel jookseb ranniku ülaosas väike, 2,5 km pikkune metsatee, mida saab kasutada tugeva tuule korral. Võimekamad matkajad võivad soovi korral selle lõigu ühendada eelmisega ning alustada matka Saulkrastist.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** Skulte rand, ujumiskoht Vārzas.
GPS: 57.379654, 24.400140
- 2** ZUGA õnne ja edu imeline
keraamikatuba. Jālgida saab nõude
valmistamist, vaadata näitust ja
osta kaasa tooteid. Mesila külastus.
T: +371 29783447;
GPS: 57.3994381, 24.4334471
- 3** Ingrīda Žagata keraamatöökoda Cepļi.
Osaleda saab töötubades, kunstniku
tööde näitus ja müük galeriis Ligzda.
T: +371 29234867;
GPS: 57.3997957, 24.4333015
- 4** Münchhauseni muuseum ja rada.
T: +371 26481904, +371 67955198;
GPS: 57.40476, 24.42517
- 5** Purjekakivi. Mālestuskivi Liepupe
kunagisele laevaehitusele.
GPS: 57.4544808, 24.3860725
- 6** Tūja paljand. Looduskaunis merelainete
poolt uhitud liivakivipaljand asub
Zaķupe jõesuudmest veidi lõuna pool.
GPS: 57.48692, 24.38154
- 7** Zaķu (Zaķupe) kivi. Geoloogilise ja
geomorfoloogilise tähendusega looduslik
maamärk. GPS: 57.4931046, 24.4137722

- 5. Puhkemaja Jūras bura,**
T: +371 29 847 299,
GPS: 57.482935, 24.383728
- 6. Kāmping Jūrasdzeņi,**
T: +371 26 550 574;
GPS: 57.490860, 24.381409
- 7. Puhkemaja Miera osta,**
T: +371 29237379;
GPS: 57.494225, 24.383690
- 8. Kāmping Krimalnietki,**
T: +371 29403119,
GPS: 57.503059, 24.382439

Toitlustus

- 1. Minhauzēna Pasaule** (avatud suvel), T: +37129225554;
GPS: 57.405285, 24.424696
- 2. Sidrabīni,** T: +37129225554,
GPS: 57.466206, 24.436115
- 3. Jūrasbite** (avatud suvel),
GPS: 57.490837, 24.381323
- 4. Liedags -L,** T: +371 29777295
GPS: 57.4892063, 24.3898211 ;
- 5. Liepupes muīža,**
T: +371 27 802 801;
GPS: 57.463016, 24.471790
- 6. MEKE,** T: +37129113777
GPS: 57.436044, 24.429443
- 7. Nāc un ēd Birzgaļos,**
T: +371 26410633;
GPS: 57.43411, 24.45113

Poed

Duntes, Vārzas, Tūjas.
Skulte taluoodete turg (laupäeviti kell
8–13). T: +371 26525513,
GPS: 57.33029, 24.44213

Avalik transport

Regulaarne bussühendus Saulkrasti ja
Dunte vahel (u 13 korda päevas).

TEENUSED

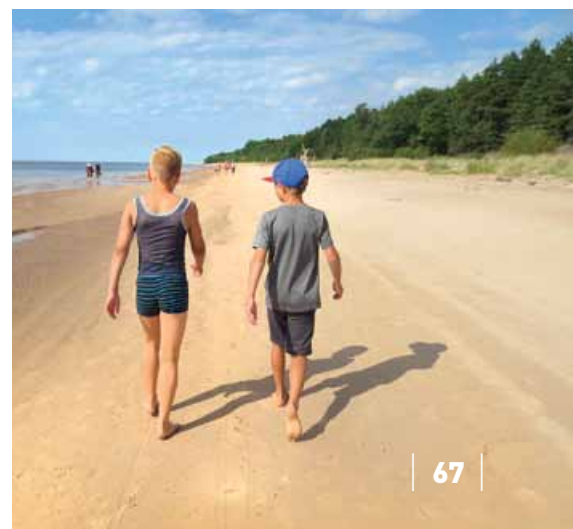

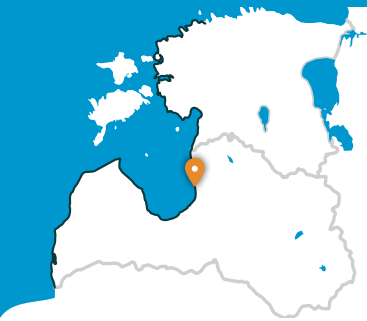
Majutus

- 1. Puhkemaja Ēvelbenķi,**
T: +371 26552626 (lāti ja vene keeles),
T: +371 29390877 (inglise keeles),
GPS: 57.3856089, 24.4312044
- 2. Puhkemajad Jūras māja ja
Duntes Urdziņas,** T: + 371 29234705;
GPS: 57.3985948, 24.4005470
- 3. Hotell MEKE,** T: +371 29113777
GPS: 57.441767, 24.427409
- 4. Hotell Liepupes muīža,**
T: +371 64020268,
GPS: 57.463016, 24.471790

TURISMIINFO

- Limbaži infopunkt:** Torņa iela 3, Limbaži,
www.visitlimbazi.lv;
T: +371 64070608, T: +371 28359057;
GPS: 57.5147608, 24.7141087
 - Salacgrīva infopunkt,** Salacgrīva,
Rīgas iela 10A, www.visitsalacgriva.lv,
T: +371 26463025, +371 64041254;
GPS: 57.751807, 24.355783
- Rakendus Vidzeme Coast –** saadaval
Google Play poest (Androidi
operatsioonisüsteemile).

Tūja – Svētciems

Vidzeme kivine rand

Ranniku matkaraja lõik Tūjast algab Zaķupīte jõe ületamisega. Kuni Ķurmragsi tuletornini jäävad teele valdavalt liivased, väiksemate kiviste lõikudega rannad. Hiljem jõuab rada Vidzeme kivisesse randa, kus maaninad vahelduvad väikeste abajatega, kuid kaldajoonelt kerkib ka kuni 4 m kõrgune liivakivipaljand. Meleki neeme järel liigutakse taas valdavalt liivarannal, mis on enne Svētupe jõe suudmeala tihedalt rohtukasvanud ja kaetud kõrkjatihnikuga. Rada on võimalik läbida ka ringiga mööda metsateed.

PRAKTIINE INFO

..... 24 km

⌚ 8–10 tundi

🚩 Tūjas, enne Zaķupīte jõesuuet, **P** kõrval

🚩 Svētciemsis, Svētupe jõe suudmealal, kámpingu Vējavas vastas (tasuline **P**)

📍 Tūja – Ķurmrags – Meleki – Vitrupe – Šķīsterciems – Lāņi – Svētciems

Kivine rannik, rohtukasvanud või kõrkjatihnikuga alad (enne Svētupe jõe), kruusatee, asfalt, metsateed, kohati adruvallid.

Raske

Zaķupīte jõe suudmest saab kuivemal ajal jalgsi üle kahlata. Tūjas võib minna ringiga Jūras ja Liedaga tänavate kaudu, sillani on 800 m. Üle Vitrupe jõe viib sild (500 m merest). Suurvee ajal võib ka Kurliņupe jõe veetase olla kõrge (sild 900 m merest). Enne Svētupe jõe suudmeala algab Reisa roostik.

Liivakivipaljandid on haprad ja poorsed, nende serval ja jalamil kõndimine ning urgudesse ja koobastesse ronimine võib olla ohtlik.

Vetikatega kaetud kivid on libedad. Paljud kivid on lahtised ja võivad paigast liikuda. Soovitame kanda matkamiseks sobivaid (kinniseid) jalatseid ning kasutada käimiskeppe.

Tūja ja Meleki vahel jookseb kõrgel rannikul katkendlik metsatee, mida võib kasutada tugeva tuule korral. Metsatee ühendab ka Šķīsterciemsi ja Svētciemi külasid (ettevaatust – hulkuvad koerad!).

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** O. Kiršteinsu iluaed. Rikkalik kuuskheina kollektsoon, läbimõeldud lillepeenrad, dekoratiivsed kivid, veekaskaad ja oja, mis vihmavalingute järel meenutab mägijõge. T: +371 26417757, GPS: 57.4971880, 24.3837290
- 2** Ķurmrags, Ķurmragsi tuletorn on Liivi lahe Vidzeme ranniku märkimisväärseim maanina. Praeguseks on tuletorn viltu vajunud, seisest üsna veepiiri lähedal. GPS: 57.5416615, 24.3624531
- 3** Vidzeme kivine rand. GPS: 57.545402, 24.364566
- 4** Veczemju liivakivikaljud. Vidzeme rannikul asuvad suursugused punasest liivakivist kaljud. GPS: 57.589653, 24.371023
- 5** Svētupe jõe silmukasvatus. Ainulaadne võimalus mitte ainult maitsta grillitud silmusid, vaid ka proovida neid ise püüda. T: +371 29417413; +371 29417933; GPS: 57.6867256, 24.3610242

TEENUSED

- Majutus**
- 1.** Kämping Jūrasdzeņi, T: +371 26550574; GPS: 57.490860, 24.381409
 - 2.** Miera osta, T: +371 29237379; GPS: 57.494225, 24.383690
 - 3.** Kämping Krimalnietki, T: +371 29403119; GPS: 57.503059, 24.382439
 - 4.** Külalistemaja Vecmuiža, T: +371 26477996, +371 29297338; GPS: 57.514862, 24.437326
 - 5.** Puhkemaja Klintskalni, T: +371 29268792, +371 2924265; GPS: 57.5164486, 24.3811542
 - 6.** Külalistemaja Mežupes, T: +371 29216888, +371 29167638; GPS: 57.566200, 24.422737
 - 7.** Kämping Klintis, T: +371 27852476; GPS: 57.579079, 24.366240

- 8.** Külalistemaja Bērziņi, T: +371 29425352; GPS: 57.5939287, 24.3747299
- 9.** Külalistemaja Karle, T: +371 25904598; GPS: 57.6215296, 24.3893096
- 10.** Turismitalu Korķi, T: +371 29239788; GPS: 57.6415064, 24.3786982
- 11.** Puhkekompleks Rakari, T: +371 26664447; GPS: 57.686905, 24.367075
- 12.** Puhkemaja Vējavas, T: +371 64071667, +371 26463252; GPS: 57.687485, 24.363771
- 13.** Puhkemajad Kosīši, T: +371 29 479 426; GPS: 57.6965895, 24.3524464
- 14.** Turismitalu Kraujas, T: +371 26520939; GPS: 57.71876, 24.34498

- Toitlustus**
- 1.** Kohvik Liedags L, T: +371 29777295; GPS: 57.4892063, 24.3898211
 - 2.** Pagariāri Tūjas beķereja, T: +371 29777295; GPS: 57.4891780, 24.3902711
 - 3.** Restoran Rankuļrags, T: +371 25701610; GPS: 57.5797093, 24.3692083
 - 4.** Kohvik Karle, T: +371 25904598; GPS: 57.6215296, 24.3893096
 - 5.** Restoran Rakari, T: +371 26664447; GPS: 57.686905, 24.366903

Poed
Tūjas ja Svētciešis.

Avalik transport
Bussiliiklus Tūja (Tūja ristmik – 3 km Tallinna maanteele) ja Svētciešis vahel (u 11 korda päevas). Buss Tūjast Svētciešis sõidab umbes korra päevas.

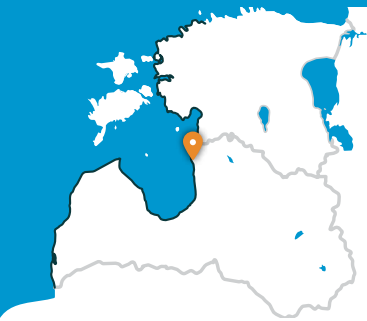

Puhkekohad
Vasas, GPS: 57.52004, 24.37881

TURISMIINFO

i Salacgrīva infopunkt, Salacgrīva, Rīgas iela 10A, www.visitsalacgriva.lv, T: +371 26463025, +371 64041254; GPS: 57.751807, 24.355783

Rakendus Vidzeme Coast – saadaval Google Play poest (Androidi operatsioonisüsteemile).

Svētciems – Ainaži

Silmude kuningriik

Ranniku matkarada kulgeb Svētciemsi – Salacgrīva lõigul mööda luitevallide vahel looklevat metsarada, sest rannariba on tihedalt rohtunud ja sisuliselt läbimatu.

Salacgrīvast Kuivižisse võib minna mööda liivaranda või metsateid. Ümber Kuiviži ja Vēverupe vaheliste rannaniitude saab mööda metsateed, mis asub A1 maanteest idas. Pärast Vēverupet naaseb matkarada rohtunud randa, lahkudes sealt Blusupīte jõesuudmes, et jõuda mööda Kāpu ja Valdemāra tänavaid Ainaži muulini. Selja taha on jäänud ligi 600 km Lätimaad ja avastamist ootab Eestimaa.

10

PRAKTILINE INFO

..... 26 km

⌚ 8–10 tundi

🚩 Svētciemsis, Svētupe jõe suudmealal, kämpingu Vējavas vastas (tasuline **P**)

🚩 Lāti – Eesti riigipiiril Valdemāra tänava lõpus, **P** kõrval

📍 Svētciems – Salacgrīva – Kuiviži – Ainaži

Kruus, liiv, roostiku ja kõrkjatega kaetud rannariba, metsateed, kohati adruvallid.

Raske

Rohtukasvanud ja võsastunud rannad ning rannaniidud. Rannaniitude läbitavus sõltub tuule suunast, tugevusest ja ilmastikuoludest. Ida suunast pikka aega puhuva tuule korral taandub meri kaugemale moodustades Kuiviži – Ainaži lõigul madalikud. Tugeva läänetuule korral võib aga rannaniidule jääv rada olla läbimatu.

Kuiviži ja Vēverupīte juures peab ületama maantee A1. Seda tehes tuleb olla tähelepanelik ja täita liiklusohutuse nõudeid. Ainaži muuli kivid võivad olla libedad ja paigalt nihkuda.

Soovitame kanda matkamiseks sobivaid (kinniseid) jalatseid ning kasutada käimiskeppe. Linnuvaatluseks on hea kaasa võtta binokkel.

Salacgrīva – Kuiviži lõigu võib läbida mööda metsateed või luidete vahel. Ebasoodsate ilmastikuoludega (torm, tugev tuul) võib Kuiviži – Ainaži lõigu läbida bussiga (sõiduplaanid: www.1188.lv).

TEENUSED

Majutus

- 1. Külalistemaja Roķi**, T: +371 29218952; GPS: 57.747280, 24.361153
- 2. Kämping Milleri**, T: +371 29120001, +371 29120023, +371 26121484; GPS: 57.778820, 24.354055
- 3. Hotell Kapteiņu osta**, T: +371 64024930; GPS: 57.7866054, 24.3512423
- 4. Hotell Pļavas**, T: +371 27555755; GPS: 57.842815, 24.350039
- 5. Puhkemaja Eco House Ainaži**, Rezervēšana tikai caur Booking.com. GPS: 57.857956, 24.352108
- 6. Hotell Helmi**, T: +371 20006864; GPS: 57.8643106, 24.3590406

Toitlustus

- 1. Kambūus Pie Laša kundzes**, T: +371 29122211; GPS: 57.751678, 24.355639, (suviti)
- 2. Trahter Zvejnieku sēta**, T: +371 28745886; GPS: 57.753201, 24.358225, (suviti)
- 3. Kohvik Pasēdnīca**, T: +371 64011202; GPS: 57.751106, 24.357506
- 4. Söökla Kuivižu enkurs**, T: +371 28662115, +371 29211022; GPS: 57.757606, 24.356162
- 5. Kebabirestoran KasTe**, T: +371 27270766; GPS: 57.755737, 24.362606
- 6. Restorāns Il Capitano**, T: +371 64024930; GPS: 57.787701, 24.349909
- 7. Restoran Pļavas**, T: +371 27555755; GPS: 57.842918, 24.349846
- 8. Kohvik Helmi**, T: +371 20006864; GPS: 57.8643106, 24.3590406, (suviti)
- 9. Šiki pasniegta reņģe jūrnieka ķēķī ehk šikilt meremehe köögis serveritud rāim**, (ettetellimisel), T: +371 26431634; GPS: 57.789385, 24.351059; **Supp vabas õhus** (ettetellimisel), T: +371 29101927

Poed

Salacgrīvas, Kuivižis, Ainažis.

Avalik transport

Bussiliiklus Svētciemsi ja Ainaži vahel (u 11 korda päevas).

TURISMIINFO

i Salacgrīva infopunkt, Salacgrīva, Rīgas iela 10A, www.visitsalacgriva.lv, T: +371 26463025; +371 64041254; GPS: 57.751807, 24.355783

i Ainaži infopunkt, Ainaži, Valdemāra iela 50A, www.visitsalacgriva.lv, T: +371 64043241; GPS: 57.861833, 24.356914
Rakendus Vidzeme Coast – saadaval Google Play poest (Androidi operatsioonisüsteemile).

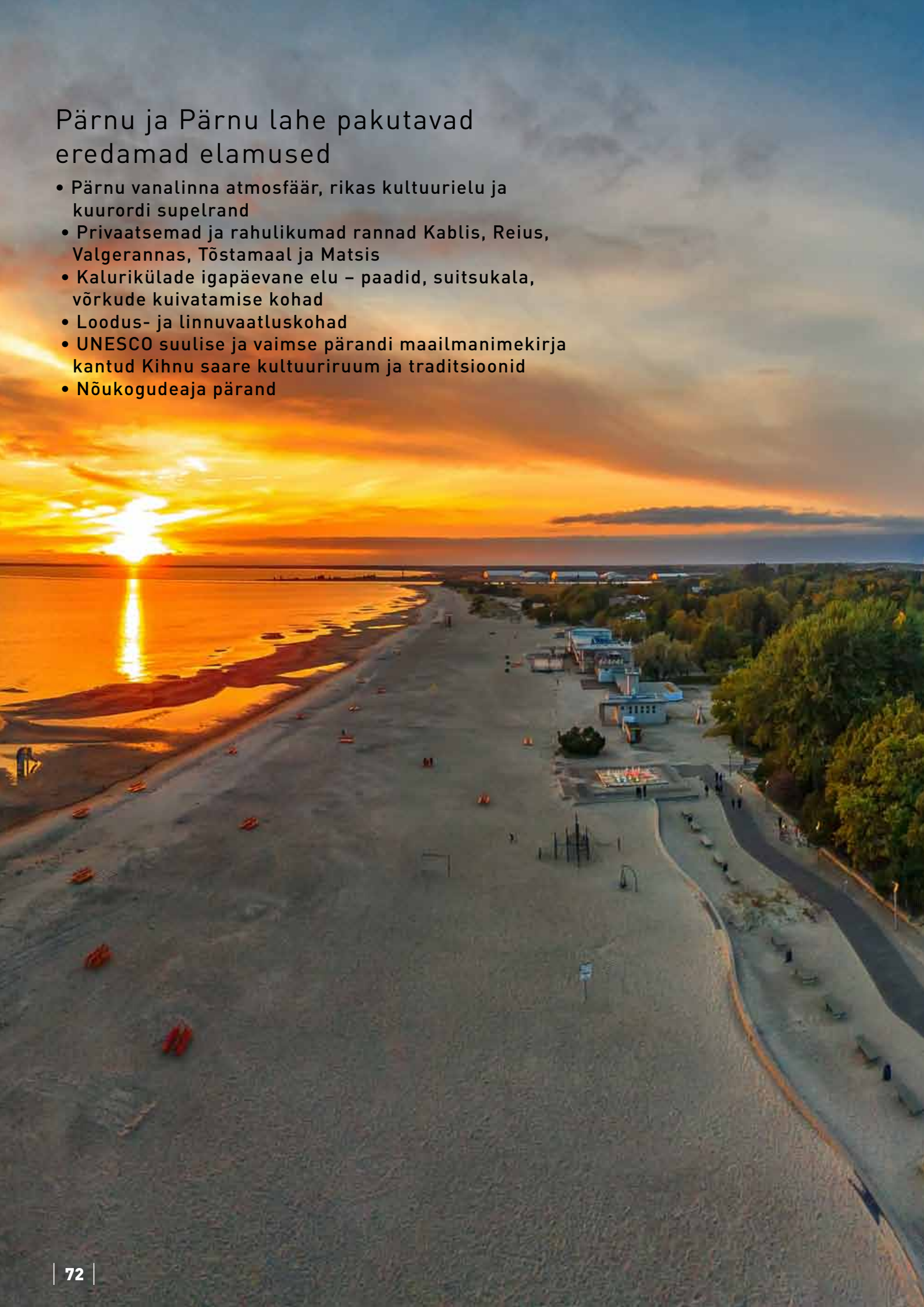
VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Krauju kivisaareke.** Krauju talu vastas asub u 200 m kaugusel mererannast kividest moodustunud "saar". GPS: 57.7183059, 24.3419097
- 2 Salacgrīva muuseum.** Salacgrīva linna ja piirkonna ajalugu. T: +371 64071981; GPS: 57.7514926, 24.3556983
- 3 Silmukasvatus.** Saab maitsta Salaca jõest püütud ja sütel küpsetatud silmu. T: +371 29268299; GPS: 57.7529468, 24.3747330
- 4 Salacgrīva promenaad ja Kuulsuse allee.** GPS: 57.755126, 24.360282
- 5 Salaca lossimägi.** Linna vanim paik, kus jalutades saab nautida panoraamvaateid Salaca jõe suudmealale. GPS: 57.7545567, 24.3632776
- 6 Krasta tänava promenaad.** Kohalike poolt armastatud, kaunite vaadetega promenaad. GPS: 57.753351, 24.359263
- 7 Pannoo Läti majakad.** Ruumiline savist kaart, kuhu on voolitud Läti majakad ja nende asukohad. GPS: 57.757606, 24.356162
- 8 Rānu pļavas – rannaniitude loodusrada.** Maailmisel rannikuvaated. GPS: 57.833107, 24.344416
- 9 Ainaži merekooli muuseum.** T: +371 64 043 349, GPS: 57.865170, 24.360252
- 10 Ainaži põhjamaul.** Läti – Eesti piiril asuv muul. GPS: 57.876171, 24.350639

Pärnu ja Pärnu lahe pakutavad eredamad elamused

- Pärnu vanalinna atmosfäär, rikas kultuurielu ja kuurordi supelrand
- Privaatsemad ja rahulikumad rannad Kablis, Reius, Valgerannas, Tõstamaal ja Matsis
- Kalurikülade igapäevane elu – paadid, suitsukala, võrkude kuivatamise kohad
- Loodus- ja linnuvaatluskohad
- UNESCO suulise ja vaimse pärandi maailmanimekirja kantud Kihnu saare kultuuriruum ja traditsioonid
- Nõukogudeaja pärand

EESTI PÄRNU JA KALURIKÜLAD

PÄRNU LAHE RANNIK IKLA – VIRTSU: 228 km

Päev **31-41**, 11 päeva

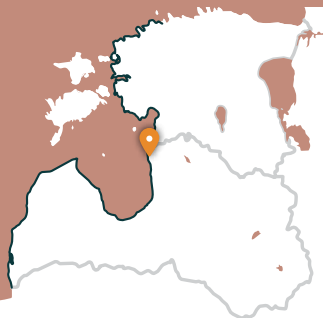
Eesti rannikul kasvab paljudes kohtades pilliroog ning leidub ohtralt luhahainamaid ja märgalaid, seetõttu kulgeb matkarada sageli mööda metsa- ja põlluteid. Suve teisel poolel on rannikuäärsetes metsades rikkalikult seeni ja marju. Pärnu lahe rannikul asuvad üksteise järel väikesed kalurikülad. Pärnu lähedal, kus lahte voolab Pärnu jõgi, on meri madal ja rannik liivane. Pärnu on hinnatud kuurortlinn, kus on palju kohvikuid ja restorane, spaasid ja hotelle, mängib elav muusika ning on kaunis vanalinn. Pärnust 7 km kaugusel asub Valgeranna – populaarne mereäärne puhkepiirkond, kus on ilusad rannametsad, lited ja liivarannad. Munalaiu sadamast pääseb laevaga Kihnu saarele, mille kultuuripärand on UNESCO kaitse all. Kohalikud elanikud kannavad siin rahvarõivaid ning saare naised eelistavad ringi sõita külgakorviga mootorrattal.

Pärnu muuli legend

Pärnu on romantiliste jalutuskäikude, armunute ja esimeste suudluste linn.

Muuliga seotud legend räägib, et noored armunud paarid peavad minema muuli lõppu ja kinnitama oma armastust suudlusega, et arm kunagi ei kustuks.

Ikla – Kabli

Ajaloolise supluspiirkonna radadel

Ranniku matkarada algab Eestis Iklast. Ikla – Treimani lõigul kulgeb teekond mööda vana Riia maanteed. Peale Treimani keerab rada mere poole ja kulgeb järgnevad 2,8 km mööda kitsaid, liivaseid, kiviseid ja kohati võsastunud luiteid. Olles teinud tiiru ümber Orajõe oja, naaseb rada parkla juures luidetele ja viib matkaja umbes 4 km jalutuskäigule kuni Lapanina hotellini. Seal tuleb minna tagasi vana Riia maanteele, mis viib Kablisse. Tee peale jäävad head võimalused linnuvaatluseks. Rannaäärsed alad kuni Pärnuni, linn kaasa arvatud, on ammu ajast armastatud piirkond vaba aja ja rannapuhkuse veetmiseks.

6

PRAKTILINE INFO

..... 16 km

 5–7 tundi

 Eesti – Läti piiril Iklas, vana Tallinn – Riia maantee ääres.

 Kabli keskuses Kabli rahvamaja vastas –

 Ikla – Metsapool – Treimani – Orajõe – Lapanina – Kabli

Asfalt (vana Tallinn – Riia maantee), liivased luited, kohati kivised või roostikuga kaetud rannaalad.

Lihtne

Mere ääres – niisked rohumaad ja roostikud, millest saab ümber mööda teid või radu. Ojad ja väiksemad jõed on kuival ajal ületatavad jalgsi või üle sildade.

Puhkuste perioodil on vanal Tallinn – Riia maanteel üsna tihe autoliiklus, seega tuleb tee ääres kõndides silmas

pidada ohutu liiklemise reegleid. Ranna ääres võivad kivid olla libedad.

Palume kanda matkamiseks sobivaid (kinniseid) jalatseid ning toetuseks kasutada kõnnikeppe. Linnuvaatluseks on hea kaasa võtta binokkel. Raja äärde jäävad RMK Lemme ja Krapu telkimisalad. Järgida tuleb RMK juhiseid.

Võimekamad matkajad võivad soovi korral selle lõigu ühendada järgmisega ning lõpetada matka Häädemeestel.

3

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Ikla. Läti-Eesti väike piiriküla**, mida läbib Rannametsa-Ikla (vana Pärnu-Riia) maantee. GPS: 57.87641, 24.38340
- 2 **Metsapoole kaitseala.** Rannikule iseloomulik rannamaastik, rannaniidud ja linnustik. GPS: 57.89780, 24.37402
- 3 **Treimani õigeusu kirik.** Väike ebatüüpiline rahvusromantiline puukirik aastast 1935. GPS: 57.91338, 24.38498
- 4 **Treimani muuseum.** Kaluriküläst pärit vanad tööriistad ja esemed. T: +372 51960043; GPS: 57.91917, 24.38579
- 5 **Treimani luteriusu kirik.** Lihtne kirik põlise rannatee ääres aastast 1867. GPS: 57.92076, 24.38786
- 6 **Lemme rand.** Kaunis liivarand, kus ujuda, vaadata merelinde ja nautida päikeseloojangut. GPS: 57.96331, 24.40159
- 7 **Mälestusmärk kohalikele purjekaehitajatele ja kaptenitele.** Mälestustahvlid ja prototüübi järgi ehitatud jaala Kaja meenutavad esimesi Eesti kaugsõidupurjekaid. GPS: 58.00068, 24.43564
- 8 **Kabli rand.** Sooja merevee, jalgteede, piknikupaikade ning mänguväljakuga rand. GPS: 58.01180, 24.44596
- 9 **Kabli linnuvaatlustorn.** Rannamaastik ja sügiseti torni kõrval hiigelsuur linnupüünis lindude uurimiseks ja rõngastamiseks. GPS: 58.01416, 24.44961
- 10 **Kabli looduse õpperada, 1,8 km.** Kahe vaatetorniga rada vahelduvate maastike ning lindude pesakastidega. GPS: 58.01883, 24.45060
- 11 **Kabli looduskeskus-infopunkt.** Info piirkonna loodusväärtuste ning puhkevõimaluste kohta. T: +372 53020833; GPS: 58.01922, 24.45044

TEENUSED

Majutus

1. **Ikla hostel**, T: +372 53092249; GPS: 57.878064, 24.382813
2. **Via Ikla hostel**, T: +372 5145696; GPS: 57.8752778, 24.3841667
3. **Treimani Puhkemaja**, T: +372 5021825; GPS: 57.916393, 24.383451
4. **Kalbuse külaliskorter**, T: +372 53439821; GPS: 57.9191667, 24.3877778

Toitlustus

1. **Via Ikla bistroo**, T: +372 5145696; GPS: 57.8763889, 24.3833333
2. **Dreimanni Kõrts**, T: +372 449619; GPS: 57.923389, 24.390115
3. **Lepanina Hotelli restoran Julie**, +372 4465024; GPS: 57.9916667, 24.4175000
4. **Kabli pagar-pood**, T: +372 56918733; GPS: 58.0072222, 24.4452778

5. Krapu külalistemaja ja kämpingud,

T: +372 5118698;
GPS: 57.9277778, 24.3933333

6. Merelaane Puhkemaja,

T: +372 5277368;
GPS: 57.9761111, 24.4100000

7. Lepanina Hotell, T: +372 4465024;

GPS: 57.9916667, 24.4175000

8. Mini Kämping, T: +372 5018507;

GPS: 57.9919444, 24.4236111

9. Tuisuliiva Puhkemaja,

T: +372 56638760;
GPS: 58.012269, 24.446143

Poed

Treimanis GPS: 57.92109, 24.38816 ja
Kablis GPS: 57.915897, 24.386751

Avalik transport

Bussiühendus Ikla-Kabli ca kaheksa korda päevas (bussiliin 74/79 Ikla-Pärnu).

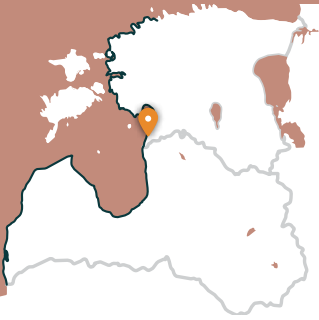
Puhkekohad

1. **RMK Krapu telkimisala**
GPS: 57.93884, 24.39102
2. **RMK Lemme telkimisplats**
GPS: 57.96521, 24.40596
3. **RMK Priivitsa lõkkekoht telkimisega**
GPS: 58.02046, 24.45156

TURISMIINFO

Pärnu Külastuskeskus, Pärnu, Uus 4,
www.visitparnu.com, T: +372 53304134;
GPS: 58.385303, 24.49909

Kabli – Häädemeeste

Linnud, luited ja metsad

Ranniku matkaraja lõik Kablist Häädemeeste lõunaosani tuleb läbida mööda vana Riia maanteed, sest teest mereni laiuvad roostunud ja abajatega rannaniidud. Antud lõik sobib eriti hästi linnuvaatluseks. Vahetult enne Häädemeestet keerab matkarada maanteelt kõrvale, lookleb Jaagupi hoiualal ja teeb lääne poolt alevikule tiiru peale, ronib kord kõrgele luitenõlvale ja laskub siis taas alla luidete vahelisse kõrgesse männikusse. Matkaraja ääres on head marja- ja seenemetsad.

8

PRAKTILINE INFO

..... 11 km

 4–6 tundi

 Kabli keskuses Kabli rahvamaja vastas

 Häädemeeste alevikus Metsa tänaval Tallinn – Riia maanteel (E67, tee nr 4)

 Kabli – Krundiküla – Häädemeeste

Asfalt (vana Tallinn–Riia maantee), metsarajad, kruusakattega teed.

Lihtne

Ojad ja jõed on ületatavad üle sildade.

Puhkuste perioodil on vanal Tallinna–Riia maanteel üsna tihe autoliiklus, seega tuleb tee ääres kõndides ja seda ületades silmas pidada ohutu liiklemise reegleid.

Palume kanda matkamiseks sobivaid (kinniseid) jalatseid ning toetuseks kasutada kõnnikeppe. Linnuvaatluseks on hea kaasa võtta binokkel.

Matkaraja läbimisel soovitame 1–2 tundi tutvuda Häädemeeste alevikuga. Võimekamad matkajad võivad soovi korral selle lõigu ühendada eelmisega ning alustada matka lklast.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Kabli küla.** Endine meremeeste küla ja laevaehituse paik, ilus rand ja linnujaam. GPS: 58.00100, 24.43651
- 2 **Jaagupi hoiuala.** Rada läbib metsastunud luidete ja vanade loodumetsade kui elupaikade kaitseks loodud hoiuala. GPS: 58.06902, 24.49522
- 3 **Häädemeeste alevik.** Purjelaevade ajaloolise ehituskohana, rannaniidu ja luidete, aga ka paranormaalsete nähtustega tuntust kogunud asula – väidetavalt on siin UFO-sid nähtud. GPS: 58.06757, 24.48886
- 4 **Häädemeeste õigeuskirik.** Uhke kolmekorruselise ikonostaasiga 1872. a valminud ainulaadse arhitektuuriga kirik. GPS: 58.07285, 24.48898
- 5 **Häädemeeste muuseum.** Tutvustab esemeid ja lugusid Häädemeeste laevaehitajatest ja meremeestest. T: +372 5051658; GPS: 58.07815, 24.49234
- 6 **Häädemeeste rannaniit.** Loomade karjatamisest tekkinud Lääne-Eestile iseloomulikud madalad mereäärsed rannaniidud. GPS: 58.09620, 24.49565
- 7 **Häädemeeste Mihkli kirik (Miikaeli kirik).** Maakivikirikut aastast 1874 ilmestavad punastest tellistest detailid ja kaks rida aknaid. GPS: 58.07968, 24.49912
- 8 **Häädemeeste liivaluited.** Maalilised vonklevad liivaluited, mida kutsutakse Vingerja mägedeks. GPS: 58.06979, 24.49672

TEENUSED

Majutus

1. **Rannakodu** (suvel), T: +372 56492074; GPS: 58.0233333, 24.4519444
2. **Kosmonautika Puhkekeskus**, T: +372 5034829; GPS: 58.0325000, 24.4563889
3. **Kollamaa Puhkemaja**, T: +372 56561373; GPS: 58.0841667, 24.4900000

Toitlustus

1. **Kosmonautika Puhkekeskus**, T: +372 5034829; GPS: 58.0325000, 24.4563889
2. **Kodukohvik "Astu tasa üle silla"**, T: +372 55920838; GPS: 58.07696, 24.49159
3. **Häädemeeste Trahter Magic**, T: +372 5527654; GPS: 58.078019, 24.498099

Poed

Kablis GPS: 58.007087, 24.445303 ja Häädemeestel GPS: 58.078482, 24.498446
Apteek Häädemeestel GPS: 58.0826, 24.5008

Avalik transport

Bussiühendus Kabli–Häädemeeste ca kaheksa korda päevas.

Puhkekohad

Romantilise Rannatee puhkekoht, Penu küla. GPS: 58.03526, 24.45771

TURISMIINFO

Pärnu Külastuskeskus, Pärnu, Uus 4, www.visitparnu.com, T: +372 53304134; GPS: 58.385303, 24.49909

Häädemeeste - Uulu

Läbi metsade ja rabade

Ranniku matkaraja Häädemeeste - Uulu lõik sobib vastupidavatele matkajatele, kes eelistavad rannaala asemel rännata metsarajal. Rada kulgeb läbi Luitemaa looduskaitseala suursuguste okaspuumetsade ja valge põdrasamblavaibaga kaetud sisemaaluidete. Suviti ja sügiseti leidub siin mitmeid kohti linnu- ja loomavaatluseks ning seente ja marjade korjamiseks. Rada lookleb mööda Maarjapeakse raba ning viib läbi metsade ja raiesmike mosaiigi Lepaküla ja Uulu küladeni.

1

PRAKTILINE INFO

..... 26 km

⌚ 8-10 tundi

🚩 Häädemeeste alevikus Metsa tänaval Tallinn - Riia maanteel (E67, tee nr 4)

🚩 Uulus Tallinn - Riia maanteel (E67, tee nr 4) **P**

📍 Hädemeeste - Papisilla - Sooküla - Võidu - Soometsa - Lepaküla - Uulu

Metsateed ja -rajad, mõnel lõigul kruusatee või liivane rohtukasvanud tee, suuremates asulates asfaltkattega tee.

Raske

Mere ääres on palju märgalasid, seetõttu kulgeb sellel lõigul rada pigem sisemaal. Jõgedest viivad üle sillad. Teeradadel võib olla langenud puid.

Häädemeeste juures on vaja ületada Tallinn - Pärnu maantee (E67, tee nr 4). Seda tehakse tuleb olla tähelepanelik ja täita liiklusohutuse nõudeid.

Rajalõigul Häädemeeste ja Uulu vahel ei ole ühtegi söögi-kohta ega kauplust enne Uulut.

Marsruudi võib läbida sellega paralleelselt kulgevat teed pidi. Häädemeeste ja Uulu vahel sõidavad mööda Tallinn - Pärnu maanteed ka liinibussid (vaata sõiduplaani www.peatus.ee).

Pärnu laht

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Luitemaa looduskaitseala.** Maastiku ilmekaim osa, suurimad väärtused on ulatuslikud ja linnurikkad rannaniidud, liivaluited, rabad ning luitemännikud. Baltimaade kõrgeimal luiteharjal olevast Rannametsa vaatetornist avaneb vaade ümbrusele. GPS: 58.10955, 24.54254
- 2 **Uulu rannamännikute ja Surju rannametsade kaitseala** on loodud kasvavate nõmme- ja palumetsade kaitseks. GPS: 58.27288, 24.57428
- 3 **Uulu küla.** Küläs asuvad mõisa kalmistu ja **EELK Elisabeti kiriku** abikirik. GPS: 58.27944, 24.57592
- 4 **Uulu mõisapark.** Kunagise mõisapargi rajad viivad üle ürgse merekalda paruni roosiaeda ja muulile – Uulu Pulvärki. GPS: 58.28000, 24.57666
- 5 **Uulu roosiaed (Uulu Pulvärk).** Uulu Pulvärk rajati 1881. a Uulu mõisahärra poolt keisri külaskäigu auks. Mälestuskivi ja roosiaed taastati 2012. a. GPS: 58.29534, 24.58202

TEENUSED

Majutus

1. Linnumaja Uulus, T: +372 56498593; GPS: 58.279604, 24.580786
2. White House Puhkemaja, T: +372 58050480; GPS: 58.280279, 24.581991
3. Viisnurga Puhkemajad, T: +372 55575831; GPS: 58.288185, 24.575823

Toitlustus

1. Uulu kohvik, T: +372 58052102; GPS: 58.282910, 24.575708

Poed

- Võistes GPS: 58.206825, 24.484951 ning Uulus GPS: 58.28290, 24.57549 ja GPS: 58.27900, 24.57822

Apteek Uulus GPS: 58.278956, 24.578365

Avalik transport

Bussühendus Häädemeeste–Uulu/Pärnu ca 12 korda päevas.

Puhkekohad

Töotusemäe lõkkekoht
GPS: 58.13445, 24.51000

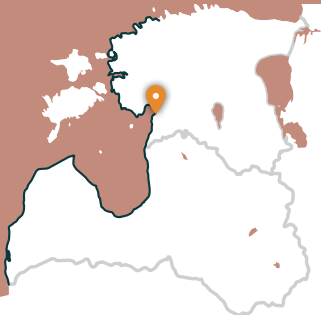
TURISMIINFO

Pärnu Külastuskeskus,

Pärnu, Uus 4,
www.visitparnu.com,
T: +372 53304134;
GPS: 58.385303, 24.49909

Uulu – Pärnu

Märgaladest mööda Pärnusse

Ranniku matkaraja Uulu – Pärnu lõik kulgeb alguses männimetsade vahel olevaid vanu mereäärseid teid pidi, kuid pärast Lottemaa teemaparki keerab mere poole jõudes Reiu randa. Edasi tuleb kõndida mööda võsastuvat luidet ning umbes 4 km pärast pöörata sisemaa suunas, läbida golfiväljaku äärne territoorium ja võtta suund Pärnu linnale. Raeküla linnaosas kulgeb matkarada piki märgala ja metsa piiri. Umbes 6 km pikkuse tiiru järel ümber märgalade jõuab rada Pärnu randa. Edasi viib teekond läbi Pärnu linna, Vallikäuru aasa, üle Pärnu ja Sauga jõgede ja lõpeb Vana-Pärnus.

PRAKTILINE INFO

..... 21 km

🕒 7–9 tundi

🚩 Uulus Tallinn – Riia maanteel (E67, tee nr 4) **P**

🚩 Vana-Pärnus, Papsaare teel

📍 Uulu – Reiu – Raeküla – Papiniidu – Pärnu – Vana-Pärnu

Sild üle Uulu kanali. Marsruudi peab läbima täpselt GPX-kaardil märgitud teekonna järgi, sest rannaäärseid märgalad on läbimatud.

Keskmine

Sild üle Uulu kanali. Marsruudi peab läbima täpselt GPX-kaardil märgitud teekonna järgi, sest rannaäärseid märgalad on läbimatud.

Uulu juures on vaja ületada Tallinn – Pärnu maantee (E67, tee nr 4). Seda tehes tuleb olla tähelepanelik ja täita liiklusohutuse nõudeid. Tähelepanelik tuleb olla ka kergliiklusteid ületades.

Pärnu linnaga tutvumiseks soovitame varuda terve päeva. Suvel on rannas palju puhkajaid.

Pärnust läbi minnes jääb tee peale vanalinn.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Lottemaa Leitudajateküla.** Suur kogupere teemapark laste lemmiktegelaste ja paljude atraktsioonidega.
T: +372 58855699;
GPS: 58.30236, 24.58968
- 2 **Reiu rand.** Linnalähedane madalaveeline Reiu rand on suvitajate meelispaik puhkamiseks ja pikniku pidamiseks.
GPS: 58.30525, 24.58818
- 3 **Pärnu Bay Golf Links.** Mitmekülgne golfikompleks 18-rajalise maalilise links-tüüpi väljaku, klubihoone ja restoraniga.
T: +372 5163819; GPS: 58.32670, 24.58414
- 4 **Raeküla litemännikud.** Mõlemal pool Via Balticat laiuvad männimetsad, kus on jooksu- ja suusarajad ning leidub rohkelt marju ja seeni.
GPS: 58.32261, 24.58945
- 5 **Pärnu rannaniidu vaatlustornid ja matkarada.** Kahest vaatetornist saab vaadelda nii linde kui pilliroogu nosivaid "linnalehmi", mere ääres on 600 m matkarada vaateplatvormiga.
GPS: 58.37197, 24.50906 &
GPS: 58.366037, 24.526217
- 6 **Pärnu rand ja promenaad.** Madala ja sooja veega lahe ääres liivarannal on mõnus puhata ja päikest nautida ning jalutada piki randa looklevat promenaadi.
GPS: 58.37187, 24.50729
- 7 **Pärnu rannapark.** Kuurortlinna eiseloomulik liigirohketee alleedega rannapark aastast 1882, populaarne jalutuskoht.
GPS: 58.37672, 24.49844
- 8 **Pärnu muul.** Katariina I käsul 1769. a rajatud 2 km pikkusel muulil on ilusa ilmaga tore jalutada.
GPS: 58.37708, 24.47868
- 9 **Vallikääru park.** Endise kindlustinna kaitseehitised on kujundatud promenaadi, sillakese ja purskkaevuga pargiks, pääs Pärnu vanalinna viib läbi 17. sajandist pärit Tallinna Värava.
GPS: 58.38470, 24.49314
- 10 **Pärnu Jahtklubi.** Suur jahisadam ja Jahtklubi hoone, kus toimub palju üritusi ning on tegevusi nii suurtele kui väikestele.
GPS: 58.38619, 24.48900

TEENUSED

Majutus

1. **Metsaääre majutus,** T: +372 56484333; GPS: 58.293675, 24.585482
2. **Reiumaa Motell,** T: +372 5105514; GPS: 58.312800, 24.608066
3. Pärnu linnas lai valik erineva hinna ja tasemega majutuskohti: www.visitparnu.com

Toitlustus

1. **Pagariäri Pärnamäed,** T: +372 53003960; GPS: 58.29585, 24.60821
2. **Golfirestoran Eagle,** T: +372 56159228; GPS: 58.327034, 24.584055

Poed

Reius ja Pärnu linnas.
Apteegid ja EMO Pärnu linnas.

Avalik transport

Bussiühendus Uulu–Pärnu ca 15 korda päevas.

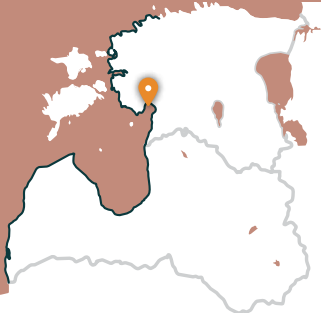
Puhkekohad

1. Reiu ranna puhkekoht
GPS: 58.30525, 24.58818
2. Pärnu ranna puhkekoht
GPS: 58.37487, 24.49625

TURISMIINFO

Pärnu Külastuskeskus, Pärnu, Uus 4,
www.visitparnu.com, T: +372 53304134;
GPS: 58.385303, 24.49909

Pärnu – Liu

Kaunimad vaated Pärnu lahele

Ranniku matkaraja Pärnu – Liu lõik lookleb läbi Pärnu läänepoolse eeslinna ja üle Audru jõe Valgeranna poole. Rada ääristab lõuna poolt mets ja valge liivarand, põhja poolt aga Valgeranna golfiväljak. Valgerannast edasi kulgeb rada Pärnu lahe põhjakülje poldrite vahel, Audru poldritelt avanevad kaunid vaated Pärnu lahele. Audru roostiku tagant keerab rada lõunasse ning kulgeb läbi rannakülade ja väikeste kalasadamate, kus saab jälgida kalurite argitoimetusi ja kui veab, siis maitsta ka suitsukala.

5

PRAKTILINE INFO

..... 22 km

 7–9 tundi

 Vana-Pärnus, Papsaare teel

 Liu külas

 Vana-Pärnu – Papsaare –
Valgeranna – Saulepa –
Kabriste – Marksa – Liu

Linnas ja alevites asfalt, mujal väikesed käänulised kruusa- ja asfaltteed

Keskmine

Valgerannast kuni Liu rannani laiuvad roostikud ja niisked rannaniidud, seetõttu kulgeb marsruut mööda teid.

Autoteedel ning väiksematel kitsastel ja käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid. Tähelepanelik tuleb olla ka kergliiklusteid ületades.

Valgeranna–Liu lõigul ei ole toitlustusasutusi, kuid on üks kauplus.

Pärnu laht

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** **White Beach Golf.** 18 rajaline golfiväljak sobib ideaalselt mängimiseks kõigile golfihuvilistele. T: +372 5104917; GPS: 58.39026, 24.37179
- 2** **Valgeranna Seikluspark.** Kuuest kõrgseiklusrajast koosnevas pargis saab puude otsas turnides meeldivalt aega veeta. T: +372 56222855; GPS: 58.38776, 24.37333
- 3** **Valgeranna vaateplatvorm.** 9 m kõrgune ümmargune vaatlustorn, mille tipust on hea jälgida loodust, ujujaid ja seikluspargis seiklejaid. GPS: 58.38663, 24.37240
- 4** **Valgeranna rand.** Looduskaunis liivane rand. GPS: 58.38617, 24.36925
- 5** **Audru polder.** 1938. a üleujutuste vältimiseks rajatud Eesti esimene polder on kevadeti ja sügiseti läbirändel olevate lindude peatuspaigaks. GPS: 58.38472, 24.32672
- 6** **Lindi sadam.** Kohalik väikesadam. GPS: 58.32899, 24.28941

TEENUSED

Majutus

- 1. Savi Majutus,** T: +372 56917141; GPS: 58.397517, 24.392519
- 2. Villa Andropoff,** T: +372 4443453; GPS: 58.386999, 24.390516
- 3. Doberani Rannamaja,** T: +372 55517303; GPS: 58.386411, 24.370535
- 4. Saulepa Rannamaja,** T: +372 5013489; GPS: 58.368333, 24.292778
- 5. Kipperit Turismitalu,** T: +372 56825562; GPS: 58.343056, 24.288889
- 6. Sarnakõrtsi talu,** T: +372 5179874; GPS: 58.330556, 24.289167
- 7. Ojako Puhke- ja koolituskeskus,** T: +372 5084585; GPS: 58.286944, 24.265278

Toitlustus

- 1. Villa Andropoff restoran,** T: +372 4443453; GPS: 58.387500, 24.390556
- 2. Doberani Rannamaja kohvik,** T: +372 55517303; GPS: 58.386411, 24.370535

3. White Beach Golf Restoran,

T: +372 4429930;
GPS: 58.390003, 24.371897

Poed

Lindi GPS: 58.32447, 24.25532 ja
GPS: 58.32637, 24.28767

Avalik transport

Bussiühendus Pärnu–Liu ca kuus korda päevas.

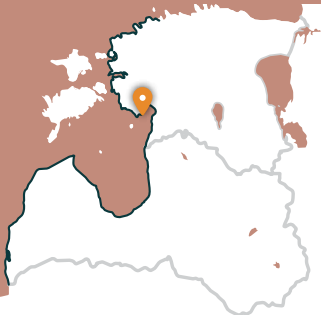
Puhkekohad

Valgeranna puhkekoht
GPS: 58.38699, 24.37930

TURISMIINFO

Pärnu Külastuskeskus, Pärnu, Uus 4,
www.visitparnu.com, T: +372 53304134;
GPS: 58.385303, 24.49909

Liu – Munalaid

Lahesopid, saared ja linnud

Ranniku matkaraja Liu – Munalaiu lõik kulgeb mööda teid ja jalgradu. Marsruut sobib linnuvaatluseks, sest mere ääres on niisked rannaniidud, roostikud, madalikud ja kinnikasvanud lahesopid. Pärast Liu sadamat vahetab rannatee keerulise ja raskesti läbitava rannajoone tõttu tihti suunda. Parimad paigad loodus- ja linnuvaatluseks on Kavaru külas, Peerni sadama piirkonnas ja Munalaiu sadamas. Viimasest avaneb hea vaade avarale Pärnu lahele, Kihnu väinale ja saartele – Sorgule, Manilaiule ja Kihnule, aga ka rannaniitudele koos seal olevate kariloomadega.

PRAKTILINE INFO

..... 21 km

 7-9 tundi

 Liu külas

 Munalaiu sadamas,
tasuline

 Liu – Kavaru – Pootsi –
Peerni – Lao – Munalaid

Asfalt- ja kruusateed

Keskmine

Puuduvad

Autoteedel ning väiksematel kitsastel ja käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid. Tähelepanelik tuleb olla autoteid ületades.

Matkalõigul on üks kauplus.

Munalaiu sadamast soovitame sõita Kihnu saarele, mille uudistamiseks kulub umbes kaks päeva. Soovitame külastada ka Munalaiu kõrval asuvat väikest Manilaidu (poolepäevane matk).

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Lindi looduskaitseala ja vaadetorn.**
Lindi liigirikkale looduskaitsealale ja järvekestega rabale saab pilgu heita maantee lähedalt vaadetornist.
GPS: 58.30300, 24.22977
- 2 **Liu sadam.** Kohalik väike sadam.
GPS: 58.27937, 24.26625
- 3 **Pootsi mõis.** 16. sajandist pärit mõisa uhkete sammastega peamaja ja teised mõisakompleksis säilinud hooned.
GPS: 58.26834, 24.12125
- 4 **Pootsi tuulik.** 19. sajandi keskel maakividest ehitatud hollandi tüüpi tuulik.
GPS: 58.26548, 24.12378
- 5 **Kavaru vaatlustorn.** Kaunis vaade rannaniidule ja merele.
GPS: 58.26979, 24.19501
- 6 **Munalaiu sadam.** Sadamast väljuvad parvlaevad Kihnu ja Manija saarele, sadamahoones on neid mugav oodata.
T: +372 53328095;
GPS: 58.22959, 24.11770

TEENUSED

- Majutus**
 1. Maria talu, T: +372 5236066;
GPS: 58.297619, 24.159824
 2. Pootsi Jahimaja, T: +372 53546644;
GPS: 58.276297, 24.125713
 3. Antsu talu, T: +372 58025213;
GPS: 58.244246, 24.119116
- Toitlustus**
 1. Maria talu restoran,
T: +372 5236066;
GPS: 58.297619, 24.159824
 2. Pitsakohvik Amps & Lonks (suvel),
T: +372 53546644;
GPS: 58.276297, 24.125713
- Poed**
Pootsis GPS: 58.26622, 24.12165
- Avalik transport**
Bussiühendus Liu-Munalaiu ca kaks korda päevas.
- Puhkekohad**
 1. Lindi puhkekoht
GPS: 58.30300, 24.22977
 2. Kavaru puhkekoht
GPS: 58.26975, 24.19256

TURISMIINFO

- Pärnu Külastuskeskus,**
Pärnu, Uus 4, www.visitparnu.com,
T: +372 53304134;
GPS: 58.385303, 24.49909

Munalaid – Tõstamaa

Karjamaad, metsad ja rannaniidud

Ranniku matkaraja Munalaiu – Tõstamaa rannaäärsel lõigul on palju märgalaid, seetõttu pääseb mere äärde vaid mõnest kohast. Munalaiu sadamast lookleb matkarada mööda teeperve läbi Lao küla kuni Tõstamaani. Esimene pääs merele on Selistest lõunas, teine on Värati sadama lähedal (teel Väratisse näeb maalilisi rannaniitusid koos kariloomadega) ja kolmas on Suti külas.

PRAKTILINE INFO

..... 16 km (põhimarsruut) Pääsud merele: Puti rand – 5 km, Tõstamaa – Värati – Tõstamaa – 5,2 km, Tõstamaa – Suti – Tõstamaa – 5,6 km

 5–7 tundi (põhimarsruut)

 Munalaiu sadamas, tasuline

 Tõstamaa keskuses, omavalitsuse hoone juures

 Munalaid – Lao – Kaapre – Seliste – Tõstamaa

 Asfalt- ja kruusateed

 Lihtne

 Lao kandis võib teele sattuda elektrikarjusega piiratud karjamaid.

 Autoteel liikudes ja seda ületades tuleb olla tähelepanelik ja järgida liiklusohutust.

 Munalaiu – Tõstamaa lõigul on üks tankla.

 Pootsi (Munalaiu) ja Tõstamaa vahel toimib liinibussiliiklus (vaata sõiduplaani www.peatus.ee, www.tpilet.ee).

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Seli õigeusu kirik.** 1864. a valminud õigeusu puukirik on ebatraditsiooniliselt askeetlik.
GPS: 58.29466, 24.07013
- 2 **Tõstamaa laidud Heinlaid ja Kivilaid.** Ilus vaade sealse elustiku kaitsmiseks kaitse alla võetud laidudele.
GPS: 58.28836, 24.04449
- 3 **Tõstamaa alevik.** Põneva ajaloo ja mitmete kultuurimälestistega asula.
GPS: 58.33455, 23.99673
- 4 **Tõstamaa Maarja luteri kirik.** 1768. a maakivist ehitatud kiriku sihvakas torn oli meremeestele tähtsaimaks maamärgiks.
GPS: 58.33256, 23.99564
- 5 **Tõstamaa mõis ja muuseum.** Keskajast pärit kaunilt restaureeritud ja värvika ajaloo mõis on piirkonna tuntumaid vaatamisväärsusi. T: +372 53468635; GPS: 58.34312, 23.99596
- 6 **Tõstamaa matkarada, 5 km.** Infotahvlitega matkarada aleviku vaatamisväärsustest.
GPS: 58.33290, 23.99659
- 7 **Tõstamaa maastikukaitseala.** Tutvustab rannamaastikku ja selle elustikku. GPS: 58.29786, 24.00164

TEENUSED

- Majutus**
1. **Jaaguranna Lillelaager B&B,** T: +372 55563639; GPS: 58.289147, 24.045911
 2. **Merelaiu Puhkeküla,** T: +372 5530850; GPS: 58.305000, 24.023611
 3. **Tõstamaa mõisa majutus,** T: +372 53468635; GPS: 58.343056, 23.996111
 4. **Sauli Äri kodumajutus,** T: +372 4496077; GPS: 58.33510, 23.99279

- Toitlustus**
1. **Tõstamaa tankla,** T: +372 4800810; GPS: 58.32917, 24.01476
 2. **Cotze Söögimaja,** T: +372 56887299; GPS: 58.335771, 23.991006
 3. **Sauli Äri,** T: +372 4496077; GPS: 58.33510, 23.99279

Poed
Tõstamaal GPS: 58.336093, 23.993171

Avalik transport
Bussiühendus Munalaiu–Tõstamaa ca 2 korda päevas.

- Puhkekohad**
1. **Putiranna puhkekoht**
GPS: 58.26491, 24.06456
 2. **Värati puhkekoht**
GPS: 58.30988, 23.99034

TURISMIINFO

Pärnu Külastuskeskus, Pärnu, Uus 4, www.visitparnu.com, T: +372 53304134; GPS: 58.385303, 24.49909

Tõstamaa – Matsi

Eesti maaelu idüll

Ranniku matkaraja Tõstamaa – Matsi lõigul näeb tõelist maaelu idüllit. Rannajoont liigendavad paljud madalad lahesopid ja poolsaared, mille vahel on rannaniidud, roostikud ja abajad, aga ka ligipääsmatud laiud. Liikudes mööda väikeseid külavaheteid, mida ääristavad sügiseti punetavad pihlakad, saab näha talumajasid ning karjamaid lehmade ja kitsedega. Taluhoovid vahelduvad kiviaedade, põldude ja kadakasaludega. Pääs mere äärde ja puhkekohad asuvad matkarajast lõuna pool, Kastna küla lähedal.

2

PRAKTIINE INFO

..... 25 km (sh 2,2 km edasi-tagasi Kastna külast lõunas asuvasse puhkekohta)

 8–10 tundi

 Tõstamaa keskuses, omavalitsuse hoone juures

 Matsi sadamas

 Tõstamaa – Kastna – Vaiste – Saulepi – Mereküla – Matsi sadam

 Asfalt- ja peamiselt kruusateed

 Keskmine

 Puuduvad

 Autoteedel ja väiksematel kitsastel ning käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid.

 Kogu lõigul, v.a Tõstamaal, ei ole toitlustusasutusi ega kauplusi.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Suti rand. Väike kohalike elanike lemmik-rand. GPS: 58.31954, 23.96422
- 2 Sepamaa rand. Avalik rand Kastna looduskaitsealal. GPS: 58.32910, 23.91772
- 3 Kastna kirik. Bütsantsi arhitektuuri matkivas stiilis apostliku-õigeusu kirik aastast 1904. GPS: 58.35201, 23.91689
- 4 Kastna kadastik. Kivisele rannavallile kasvanud kõrged kadakad moodustavad uhke kadakasalu pakkudes imelisi vaateid. GPS: 58.32171, 23.90216
- 5 Kastna vaatetorn. Kaunis vaade Kastna loodusele. GPS: 58.32222, 23.90209
- 6 Kastna mõisa asupaik. Mõisa kunagist asukohta näitavad hoonete varemed ja pargi võimsad puud, ainsana on säilinud kunagine pesuköök. GPS: 58.34233, 23.90161
- 7 Vaiste mõisa asupaik. Kunagisest rüütlimõisast on tänaseni säilinud endine aidahoone. GPS: 58.34587, 23.86598

TEENUSED

Majutus

1. Kastna puhkeküla, T: +372 5084529; GPS: 58.321667, 23.890965
2. Vaiste Rannahäärber, T: +372 5104292; GPS: 58.342222, 23.866944
3. Saare talu, T: +372 58070666; GPS: 58.366944, 23.828611
4. Matsiranna Puhkemaja Miina, T: +372 58857117; GPS: 58.369167, 23.746389
5. Varemuru Puhkekeskus, T: +372 5046183; GPS: 58.378093, 23.735073

Poed

Saulepis GPS: 58.37676, 23.79863

Avalik transport

Bussiühendus Matsi tee–Tõstamaa ca 5 korda päevas.

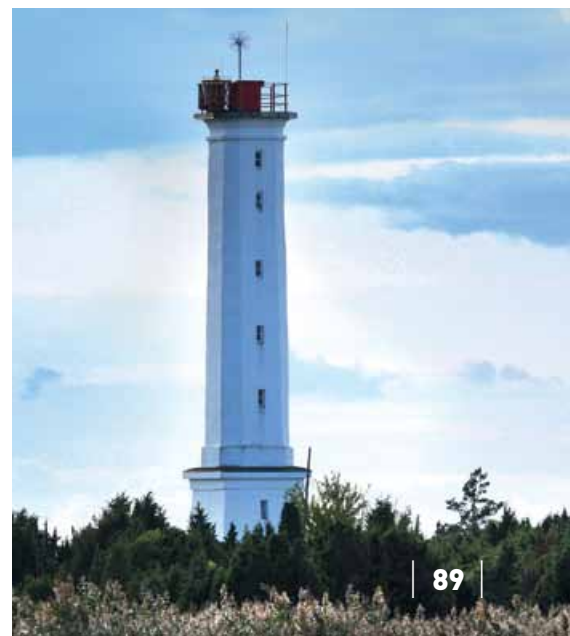
Puhkekohad

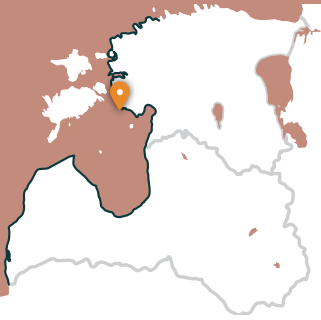
1. Sutiranna puhkekoht GPS: 58.31954, 23.96422
2. Sepamaa puhkekoht GPS: 58.32910, 23.91772
3. Vaiste puhkekoht GPS: 58.34380, 23.85729

TURISMIINFO

Pärnu Külastuskeskus, Pärnu, Uus 4, www.visitparnu.com, T: +372 53304134; GPS: 58.385303, 24.49909

Matsi – Varbla

Rannad ja metsad

Ranniku matkaraja Matsi – Varbla lõik teeb tiiru läbi Kulli küla ja kulgeb edasi 5 km mööda kohalikke metsade ja luidetega ääristatud teid. See piirkond on sügiseti marja- ja seenerohke. Olles teinud tiiru ümber Uue-Varbla mõisa, jõuab matkarada Varbla külla. Matkaraja lõigul asuv Matsi rand on kuni Haapsaluni üks vähestest liivarandadest.

PRAKTILINE INFO

- 15 km
- 5–7 tundi
- Matsi sadamas
- Varbla külakeskuses, **P**
- Matsi – Kulli – Rädi – Selja – Aruküla – Raheste – Varbla

 Asfalt- ja kruusateed. Lühikesel lõigul Matsi kandis kohati liivane, kivine ja rohtukasvanud luide.

 Lihtne

 Puuduvad

 Autoteedel ja väiksematel kitsastel ning käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid.

Kauplus asub Varblas. Raja äärde jääb RMK Matsiranna telkimisala. Järgida tuleb RMK juhiseid.

Kohalikud matkajuhid soovivad Matsi – Varbla lõigu läbida mere äärest. Varblast pääseb mitut teed pidi mere äärde (4–6 km), kus avaneb vaade Varbla laidudele. Lindude pesitsemise ajal 15. aprillist kuni 30. juunini on saarele minek keelatud. Mere ääres leidub ööbimiskohti.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Matsi sadam.** Valla tähtsaim endine kalasadam annab ettekujutuse eelmise sajandi keskpaiga kalasadamast. GPS: 58.36026, 23.74472
- 2 **Matsi rand.** Lauge ja liivase põhjaga looduslik rand pakub privaatsemat äraolemist. GPS: 58.36328, 23.74472
- 3 **Varbla hoiuala.** Rannaniitude, soostuvate ja soo-lehtmetsade kaitseala. GPS: 58.42241, 23.73752
- 4 **Varbla laidud.** Siit saab vaadelda kaitsealuseid laide, kus karjatatakse erinevaid loomi. GPS: 58.44462, 23.67965
- 5 **Uue-Varbla mõis ja park.** Originaalilähedaselt renoveeritud mõisa klassitsistlik puidust peahoone on püstitatud 18. sajandi lõpus. GPS: 58.41838, 23.76491

- 6 **Uue-Varbla muuseum ja mõisahoone.** Väljapanek kajastab valla ajalugu ning kohaliku eluolu möödunud sajandi alguses. T: +372 56685168; GPS: 58.41838, 23.76450
- 7 **Mälestuskivi maadleja Kristjan Palusalute,** kes tuli Berliinis aastal 1936 kahekordseks olümpiavõitjaks. GPS: 58.43052, 23.75311
- 8 **Kirjanik Karl Ristikivi mälestusmärk.** GPS: 58.42987, 23.75408
- 9 **Varbla kirik.** 1861. a valminud lihtsa valgeks krohvitud neogooti kiriku välisilmele vastandub rikkalik interjäär. GPS: 58.45557, 23.74930

TEENUSED

Majutus

1. **Surfhunt Majutus – Hundimaja,** T: +372 5655606; GPS: 58.419167, 23.698056
2. **Varbla Puhkeküla / Ranna Motell,** T: +372 5061879; GPS: 58.434534, 23.682510

Toitlustus

1. **Ranna Motelli baar,** T: +372 5061879; GPS: 58.434722, 23.681944

Poed

- Varblas GPS: 58.430421, 23.753804

Avalik transport

- Bussiühendus Varbla–Matsi tee ca 3 korda päevas.

Puhkekohad

1. **Matsi puhkekoht** GPS: 58.36016, 23.74544
2. **Matsiranna puhkekoht** GPS: 58.36328, 23.74472
3. **Matsiranna telkimisala** GPS: 58.37037, 23.73822

TURISMIINFO

- Pärnu Külastuskeskus,** Pärnu, Uus 4, www.visitparnu.com, T: +372 53304134; GPS: 58.385303, 24.49909

Varbla – Pivarootsi

Rannaalade mõisad

Ranniku matkaraja Varbla – Pivarootsi lõik kulgeb mööda rannaäärseid teid, kuid meri on nähtav vaid kahes kohas, sest rannajoont palistavad madalad lahesopid, laiud, niisked rannaniidud, roostikud, abajad, rabad ja pisikesed merest eraldunud järved. Varbla – Allika lähistel avanevad vaated haritud põllumaadele, Allika – Tamba lõik läheb läbi kaunitest metsadest. Tehes tiiru ümber Paatsalu ja Illuste mõisate, jätkub matkarada üle Nehatu looduskaitseala märgalade ja lookleb Muriste küla juures piki teed, mida ääristab muljetavaldav kiviaed. Enne Pivarootsi mõisa avaneb vaade avaratele karjamaadele ja lahele.

PRAKTIINE INFO

..... 21 km

🕒 7–9 tundi

🚩 Varbla külakeskuses, **P**

🚩 Pivarootsi külas

📍 Varbla – Helmküla – Tamba – Paatsalu – Hõbesalu – Pivarootsi

Peamiselt asfalt- ja kruusateed

Keskmine

Puuduvad

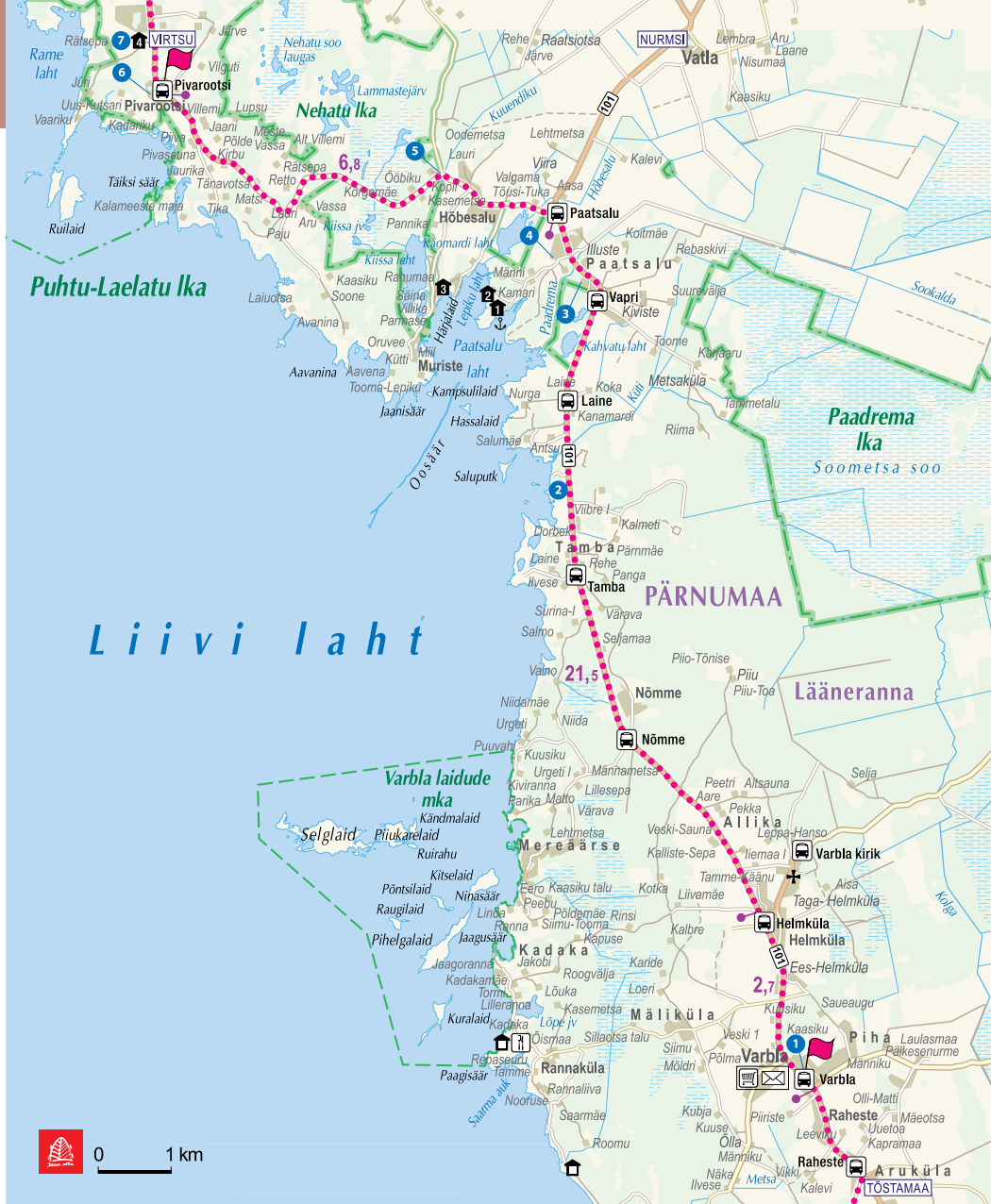
Autoteedel ning väiksematel kitsastel ja käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid.

Sellel teekonna lõigul asub kauplus Varblas.

Varbla ja Pivarootsi vahel toimib liinibussiliiklus (vaata sõiduplaani www.peatus.ee, www.tpilet.ee).

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Varbla küla** veeres kulgeb pikk ja looduslikult kaunis mereäär, kus on palju suvemajaju. GPS: 58.43025, 23.75269
- 2 **Tamba ümbruse kadastikud.** GPS: 58.50296, 23.69490
- 3 **Paatsalu mõis.** 18. saj ehitatud rüütlimõisa ümbruses on alles arvukalt maakivist kõrvalhooneid. GPS: 58.52861, 23.69920
- 4 **Illuste mõis, park.** Juugendsugemetega peahoone püstitati 1912. a, mõisa ümbritseb iidne park. GPS: 58.53162, 23.69217
- 5 **Nehatu looduskaitseala** loodi 1957. a Nehatu soo, merelahtede, roostike ning vee- ja rannikulinnustiku kaitseks, siin kasvab haruldase lääne-möödkrohu kogumikke. GPS: 58.54187, 23.66574
- 6 **Pivarootsi mõis.** 18.–19. sajandi vahetusel püstitatud peamajale lisaks on säilinud sammastega ait ja tall-töllakuur. GPS: 58.55160, 23.59707
- 7 **Pivarootsi tuulik.** 1869. a ehitatud paekivist hollandi-tüüpi tuuleveski on tegutsev majutuskoht. GPS: 58.55958, 23.59448

TEENUSED

- Majutus**
1. Paatsalu Puhkeskus, T: +372 5138000; GPS: 58.525000, 23.678889
 2. Rannamajad Pärnumaal, T: +372 5028040; GPS: 58.526944, 23.676944
 3. Roosi Puhkemaja, T: +372 5020634, GPS: 58.527793, 23.666452
 4. Pivarootsi tuuliku puhkemaja ja puhkeküla, T: +372 56222353; GPS: 58.559511, 23.594303

Poed
Varblas GPS: 58.430421, 23.753804

Avalik transport
Bussiühendus Varbla–Paatsalu ca üks kord päevas.

TURISMIINFO

Pärnu Külastuskeskus,
Pärnu, Uus 4, www.visitparnu.com, T: +372 53304134; GPS: 58.385303, 24.49909

Pivarootsi – Virtsu

Eesti saarte värav

Ranniku matkaraja Pivarootsi – Virtsu lõigul kulgeb rada umbes 3,7 km mööda kunagist Virtsu – Rapla kitsarööpmelise raudteetammi. Kirsiks tordil on Puhtulaiu poolsaar, mis kunagi oli saar, kuid on tänaseks maismaaga kokku kasvanud. Poolsaarel kasvab laialehine, huvitava taimestiku ja põlispuudega mets, kus on mitmeid mälestusmärke. Virtsu sadamast läheb praam Muhu saarele, mis on tammiga ühendatud Saaremaaga.

PRAKTILINE INFO

 16 km

 5–7 tundi

 Pivarootsi külas

 Virtsu sadamas, tasuline

 Pivarootsi – Rame –
Puhtulaid – Virtsu

Asfalt- ja kruusateed.

Lihtne

Puuduvad

Autoteedel ning väiksematel kitsastel ja käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid.

Toitlustusasutused ja kauplused on ainult Virtsus.

Virtsu sadamast saab praamiga Muhu saarele (Kuivastu sadamasse) ja sealt edasi mööda 3,5 km pikkust tammi Saaremaale. Praamiliikluse info: www.praamid.ee, www.veeteed.com. Mõlema saare avastamiseks tasub aega varuda vähemalt paar päeva ja liikuda näiteks bussiga (sõiduplaanid: www.peatus.ee, www.tpilet.ee).

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Laelatu puisniit** on olnud suvise heina- ning karjamaana kasutuses juba sajandeid, seal on Põhja-Euroopa liigirikkaim taimekoostlus.
GPS: 58.58591, 23.57726
- 2 **Vanaluubi puhkeplatsi vaateplatvorm.** Mereäärne puhkekoht vaatetorniga.
GPS: 58.57045, 23.55173
- 3 **Puhtu-Laelatu looduskaitseala** on tähtis rändlindude puhkekoht, territooriumil kasvab palju kaitsealuseid orhideesid.
GPS: 58.56577, 23.54690
- 4 **Puhtu matkarada.** 1,4 km kruusatee viib randa vaatetornini.
GPS: 58.56248, 23.55051
- 5 **Kirjanik Friedrich Schilleri mälestusmärk** Puhtus on üks esimesi kirjanikule püstitatud mälestussambaid maailmas.
GPS: 58.55598, 23.54849
- 6 **Loodusteadlase Erik Kumari mälestuskivi.**
GPS: 58.55365, 23.55112
- 7 **Puhtu linnuvaatlustorn** on ainulaadne paik arktiliste lindude kevadrände vaatlemiseks.
GPS: 58.55308, 23.54703

TEENUSED

- Majutus**
1. **Pivarootsi mõisa külalistemaja,**
T: +372 5092050;
GPS: 58.551807, 23.599206
 2. **Pivarootsi õppe- ja puhkekeskus,**
T: +372 5076021;
GPS: 58.538337, 23.611022

- Toitlustus**
1. **Kiirtoidukohvik Toidutanker,**
T: +372 57702602;
GPS: 58.57177 23.51622

- Poed**
Virtsus GPS: 58.572231, 23.515167

- Avalik transport**
Bussiühendus Pivarootsi-Lihula ca 2 korda päevas.

- Puhkekohad**
1. Puhtu puhkekoht
GPS: 58.57034, 23.55165
 2. Vanaluubi puhkeplats
GPS: 58.57045, 23.55173

TURISMIINFO

- Pärnu Külastuskeskus,**
Pärnu, Uus 4, www.visitparnu.com,
T: +372 53304134;
GPS: 58.385303, 24.49909

Matsalu rahvusparki ja Lääne-Eesti saarte pakutavad eredamad elamused

- Euroopa kõige liigirikkam linnuvaatluspiirkond
- Hulgaliselt loodusradasid
- Niidud, kus kasvavad orhideed
- Kadakasalud
- Lihula mõis ja linnuse varemed
- Kõpu majakas Hiiumaal – üks Euroopa vanemaid
- Saaremaa koos Kuressaare piiskopilinnuse, vanalinna, Kaali meteoriidikraatri, vanade kirikute ja Panga pangaga
- Etnograafiline Koguva küla Muhu saarel

EESTI MATSALU RAHVUSPARK JA LÄÄNE-EESTI SAARED

MATSALU LAHT, SAAREMAA,
MUHUMAA, HIIUMAA, VORMSI
VIRTU – ROHUKÜLA: **100** km

Päev **42-46**, 5 päeva

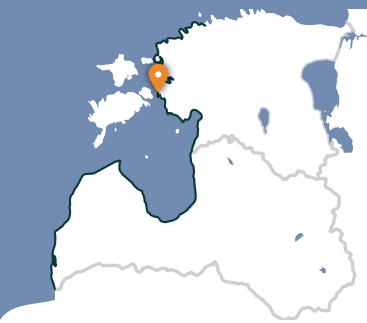
Matkarada läbib Matsalu rahvusparki, mis on üks Põhja-Euroopa suuremaid märgalasid. See hõlmab madalat Matsalu lahte, Kasari jõe alamjooksu, pillirootihnikuid, üle ujutatavaid Kasari jõe luhahainamaid, rannakarjamaid, puisniite ja umbes 50 meresaart. Matsalu rahvusparkis on loodusrajad ja 7 linnuvaatlustorni. Territooriumi ületab Valge mere ja Läänemere vaheline lindude rändetee. Siin võib näha ka hirvi, põtru, rebaseid ja teisi loomi. Matkarada kulgeb suures osas mööda kruusateid, lõikab üle suure maantee ja läbi Lihula linna. Virtsu ja Rohuküla sadamast saab praamiga Lääne-Eesti saartele – Muhu saarele, Saaremaale, Vormsile ja Hiiumaale.

Matsalu lugu

Siinsed maastikud jutustavad tähelepanelikule vaatlejale palju möödunud aegadest. Sellest, et inimene on siin olnud juba kaua, annavad tunnistust äkkega haritud põldude, vanade asulate ja matmiskohtade olemasolu. Ohvriks ja pühad puud räägivad iidsete elanike maailmapildist ja nende eluviisist, mis aitab meil mõista inimese ja looduse kooseksisteerimist.

Rahvusparki eesmärk on kaitsta vana kultuuripärandit, õpetada mõistma muistsete tegevuste tähendust, et oskaksime seda tänapäeva maailmas ära kasutada.

Virtsu – Kuke

Läbi orhideeväljade ja kadakasalude

Ranniku matkaraja Virtsu – Kuke lõik lookleb läbi Virtsu aleviku, kulgeb 3 km pärast aleviku lõppu mööda maanteed ning pöörab seejärel loodesse läbi tuulepargi ja kunagise nõukogude armee lennuvälja, kus suvel on rikkalikes õites kohalikud orhideed. Mõne aja pärast avaneb vaade Suurele väinale ja kaunile kadakasaludele. Enne Jõeoja oja kulgeb tee kilomeetri jagu piki iidset pankrannikut.

PRAKTIINE INFO

..... 14 km

 5–7 tundi

 Virtsu sadamas, tasuta

 Kuke külas

 Virtsu – Kurevere – Kuke

Asfalt- ja kruusateed.

Lihtne

Puudevad

3 km pikkusel lõigul Virtsust Kukevereni tuleb kõndida tiheda autoliiklusega maantee ääres (tee nr 10). Soovitame lõigu Virtsu sadamast kuni Sillukse peatuseni läbida

bussiga. Autoteedel ning väiksematel kitsastel ja käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid.

Toitlustusasutused ja kauplused on ainult Virtsus.

2,5 km enne Kuke küla eraldub kadakaväljade vahel üks tee, mida mööda saab minna mereni (minna on napp kilomeeter, vaatamisväärsus: pisike paljand).

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** **Virtsu sadam.** Suure sadamahoonega sadam, kust väljuvad liiniparvlaevad Saaremaale. T: +372 5056575; GPS: 58.57244, 23.51163
- 2** **Kirsi muuseum Virtsus – Oldtimer museum expo 1830–2000.** Vanasõidukite muuseum, kus näeb sõidukite arengulugu läbi 200 aasta. T: +372 5165188; GPS: 58.58675, 23.52959
- 3** **Virtsu Harrastusmuuseum.** Väljapanek jutustab Virtsu kandi ajaloo. T: +372 5151988; GPS: 58.57092, 23.52233
- 4** **Virtsu vasallilinnuse varemed.** 1460.a ehitatud mereäärne vasallilinnus oli rajatud laevaliikluse turvamiseks. GPS: 58.58884, 23.52435
- 5** **Virtsu ohvrikivi.** Keskajast pärit madalal kultusekivil on suur uuristatud lohk ohvriandide tarbeks. GPS: 58.59247, 23.54198

- 6** **Uisu pank.** Ligi 3,5 m kõrguselt astangult on mere tänapäevane geoloogiline tegevus hästi jälgitav. GPS: 58.65911, 23.50294

TEENUSED

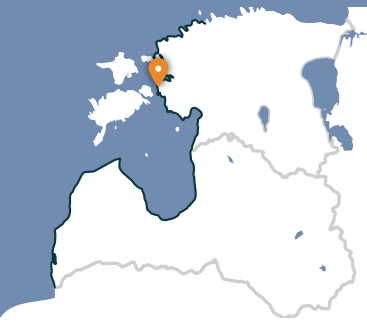
- Majutus**
1. **Kõrtsi talu puhkemaja,**
T: +372 53424313;
GPS: 58.663611, 23.518333
- Toitlustus**
1. **Kiirtoidukohvik Toidutanker,**
T: +372 57702602;
GPS: 58.57177 23.51622
- Poed**
Virtsus GPS: 58.572231, 23.515167

- Avalik transport**
Bussiühendus Virtsu–Lihula ca 10 korda päevas.
- Puhkekohad**
Uisu puhkekoht GPS: 58.64853, 23.51262

TURISMIINFO

i Pärnu Külastuskeskus, Pärnu, Uus 4, www.visitparnu.com, T: +372 53304134; GPS: 58.385303, 24.49909

Kuke – Meelva

Vaadeldes Balti jääpaisjärve saari

Ranniku matkaraja Kuke – Meelva lõik kulgeb mööda väikeseid, talude ja hooldatud põldudega ääristatud külavaheteid. Matsalu lahe lähedal on näha kariloomade püगतud rannaniite ja märgalasi, kunagi merest eraldunud lahesoppe, mis täna on kinnikasvamise ohus järved. Mõisaküla ja Salivere juures, kus algab Matsalu rahvuspark, on selgelt näha kõrgendikke, mis 10 000 aasta eest olid saared Balti jääpaisjärves.

PRAKTILINE INFO

..... 19 km

 6–8 tundi

 Kuke külas

 Meelva külas

 Kuke – Mõisaküla – Salevere – Ullaste – Metsküla – Meelva

 Asfalt- ja peamiselt kruusateed.

 Keskmine

 Puuduvad

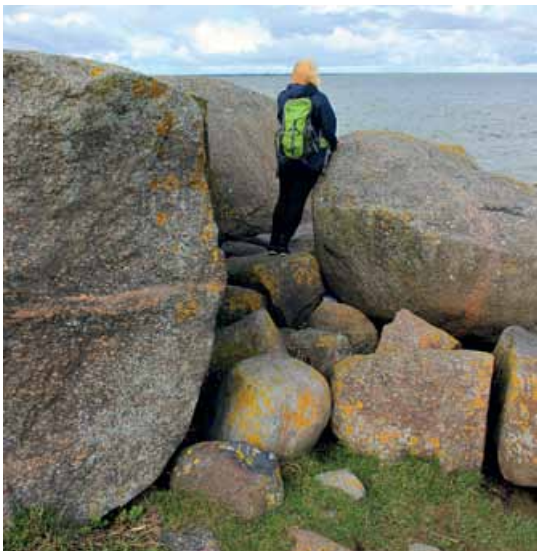
 Autoteedel ning väiksematel kitsastel ja käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid.

 Matkarada kulgeb läbi Matsalu rahvuspargi. Lindude rände ajal tuleb püüda rannikul ja niitudel puhkavaid linde võimalikult vähe häirida.

Sellel teekonna lõigul ei ole kauplusi. Meelva kandis ei ole ööbimiskohti, mistõttu tuleb ööbimiskohta järelevalve eelnevalt korraldada. Bussiühendus Lihulaga Keemu – Meelva – Saastna lõigul toimub kolm korda päevas (sõiduplaanid: www.peatus.ee, www.tpilet.ee).

Soovitame külastada ka Keemut (4,5 km Meelvast), kus on linnuvaatlustorn imelise vaatega Matsalu lahele.

TEENUSED

Majutus

1. Kodade puhkemaja, T: +372 5011890; GPS: 58.69247, 23.56271
2. Algallika külalistemaja, T: +372 55566088; GPS: 58.6847084, 23.496932
3. Ullaste Puhkemaja, T: +372 56649149; GPS: 58.696665, 23.588157

Toitlustus

1. Salevere Loovkoja pop-up kohvik (suvel ettetellimisel), T: +372 5011890; GPS: 58.68960, 23.58313

Avalik transport

Bussiühendus Virtsu–Lihula ca 10 korda päevas.

Puhkekohad

1. Salevere GPS: 58.69186, 23.58252
2. Metsküla GPS: 58.72468, 23.62306
3. Keemu GPS: 58.74553, 23.67414

TURISMIINFO

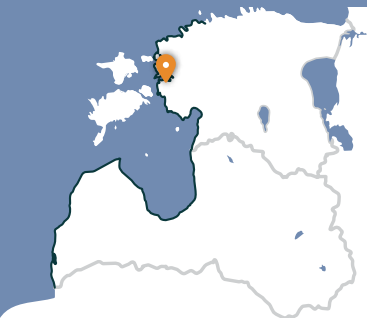

Pärnu Külastuskeskus, Pärnu, Uus 4, www.visitparnu.com, T: +372 53304134; GPS: 58.385303, 24.49909

VAATAMIST VÄÄRT!

1. Ranna Rantšo. Selles koduloomade pargis võib kohtuda eri liikidest loomade ja lindudega nagu hobuste, kanade ja kitsedega. GPS: 58.67546, 23.54414
2. Salevere Salumägi ja silmaallikas. Mandrijäa ja Läänemere kujundatud pinnavorm, mille jalamil asuva Silmaallika vett peetakse ravitoimeliseks eriti silmahai-guste puhul. GPS: 58.69150, 23.58186
3. Salevere Salumäe 1,5 km pikkuse matkaraja üks lõik kulgeb ligi 120 m kõrguse pangaastangu all, läheb Silmaallika juures trepina taas mäe harjale, järgib osaliselt muistset linnusevalli ning annab hea võimaluse Eestis haruldase ja liigirikka salumetsa vaatlemiseks. GPS: 58.69042, 23.58084
4. Salevere Salumäe Loovkoda. Loovkeskus Matsalu rahvusparki lõunaservas, galerii eesti tarbekunstiga, kohalike meenete pood ning kodukohvik. T: +372 5011890. GPS: 58.68960, 23.58313

Meelva – Penijõe

Henriku Liivimaa kroonika jälgedel

Ranniku matkaraja Meelva – Penijõe matkapäeva algus ja lõpp on Matsalu rahvusparkis, kuid suur osa teekonnast kulgeb pargist väljaspool. Rändajate tähelepanu köidavad hoolitsetud taludega külakesed ja külavaheteed ning hobusekoplid ja lambad. Rada läheb läbi Lihula, mis sai 1211. aastal Saare-Lääne piiskopkonna esimeseks pealinnaks. Seoses muistse vabadusvõitlusega on Lihulat märgitud Läti Henriku kroonikas. Linnusemäele rajatud piiskopilinnus hävis lõplikult Liivi sõjas.

PRAKTILINE INFO

..... 22 km

 7–9 tundi

 Meelva külas

 Penijõe mõisas, Matsalu rahvusparki külastuskeskuses,

 Meelva – Poanse – Järise – Tuudi – Alaküla – Lihula – Penijõe

Asfalt- ja kruusateed.

Keskmine

Puuduvad

Autoteedel ning väiksematel kitsastel ja käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid. Mitmel korral tuleb ületada Virtsu–Risti maantee (tee nr 10) – enne teeületust palume veenduda selle ohutuses.

Meelva kandis ei ole ööbimiskohti, mistõttu tuleb ööbimispaika jõudmine eelnevalt korraldada. Bussiühendus Lihulaga Keemu – Meelva – Saastna lõigul toimub kolm korda päevas. Bussiühendus Lihula ja Penijõe vahel toimub neli korda päevas. Sõiduplaanid: www.peatus.ee, www.tpilet.ee.

Tuudi ja Lihula vahel sõidab liinibuss. Soovitame Lihulaga tutvumiseks varuda vähemalt paar tundi.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** Lihula linn. 1211 linnaõigused saanud Lihula oli Lääne-Eesti üks peamisi keskusi ning kuna seda läbis nii Tallinna kui saarte suunast tulev Riia maantee, olulise tähtsusega kogu tollases Eestis. Vaata kindlasti linnusemüel asuvaid varemeid ning peatänava põnevaid puitmaju. GPS: 58.68852, 23.83491
- 2** Lihula Eliisabeti kirik. 1876. a ehitatud kirik, mille asukohal asus esimene kirik juba 13. sajandil. GPS: 58.69114, 23.83641
- 3** Lihula mõis ja muuseum. 13. sajandil piiskopi- ja ordumõisana rajatud Lihula mõisahoones asuv muuseum annab ülevaate piirkonna ajaloost. T: +372 4778191; GPS: 58.69322, 23.83843
- 4** Lihula linnuse varemed. Unikaalne 13. sajandi kaitserajatis Baltikumis – muinaseestlaste linnuse asemele Saare-Lääne piiskopkonna poolt rajatud kivilinnuse varemed. GPS: 58.69421, 23.83896
- 5** Penijõe matkarada. Matsalu rahvusparki roostike, kevadeti üleujutatud jõeluhtade, niitude ning sealse elustiku vaatlemiseks loodud 3,2–7 km matkarada. GPS: 58.71535, 23.81132
- 6** Penijõe linnuvaatlustorn. 8 m kõrgune torn pakub huvitavat vaadet üle 3000 hektarilisele Kasari jõe luhale. GPS: 58.72721, 23.80317
- 7** Penijõe mõis ja Matsalu rahvusparki külastuskeskus. 17. sajandi alguses rajatud ning 19. sajandil rekonstrueeritud mõisahoones asuv külastuskeskus annab hea ülevaate kogu rahvusparkist. T: +372 5138783; GPS: 58.71491, 23.81600

TEENUSED

- Majutus**
1. Kontor kodumajutus, T: +372 56465792; GPS: 58.68842, 23.83576

Toitlustus

1. Särtsu baar, T: +372 5046141; GPS: 58.68619, 23.83403
2. Lihula bussijaama kohvik, T: +372 56220341; GPS: 58.68821, 23.83446
3. Trahter Birgit, T: +372 5137609; GPS: 58.70001, 23.83150

Poed

- Tuudi GPS: 58.662381, 23.731824 ning Lihulas GPS: 58.68837, 23.834549 ja GPS: 58.686329, 23.834378
Apteek ja arsti kabinet Lihulas GPS: 58.688222, 23.835129

Avalik transport

Bussiühendus Meelva–Lihula ca 3 korda päevas.

Puhkekohad

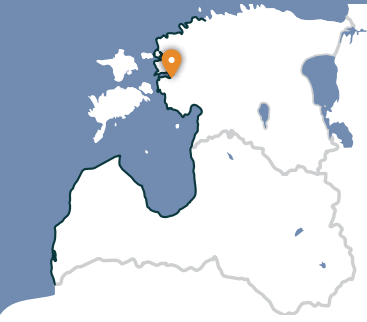
1. Penijõe puhkekoht GPS: 58.71314, 23.81465
2. Karusselja puhkekoht GPS: 58.72818, 23.82796

TURISMIINFO

Pärnu Külastuskeskus,
Pärnu, Uus 4, www.visitparnu.com,
T: +372 53304134;
GPS: 58.385303, 24.49909

Penijõe – Laiküla

Ümber Põhja-Euroopa suurima märgala

Ranniku matkaraja Penijõe – Laiküla lõik teeb tiiru ümber Kasari jõe delta. Kasari jõgi suubub Matsalu lahte, moodustades ühe Põhja-Euroopa suurimatest märgaladest. Laiadest roostikest, rannaniitudest, jõesängist ja madala lahe vetest koosnev ala on oluline puhke- ja pesitsuspaik rändlindudele. Suurem osa matkarajast kulgeb läbi avarate põldude ja väikeste külade. Kirbla kandis on näha kõrgendik – see on kunagise Balti jääpaisjärve saare põhjarannik.

Keskmine

Puuduvad

Autoteedel ning väiksematel kitsastel ja käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid. Virtsu–Risti maantee ületamine tunneli kaudu.

Bussiühendus Lihula ja Haapsalu vahel on mitu korda päevas. Haeskasse, järgmise matkapäeva alguspunkti, põikab buss kaks korda päevas. Võimalused on järgnevad:
a) kooskõlastada selle päeva matk, mis kulgeb piki maanteed nr 10, Lihula – Haeska – Haapsalu bussi sõiduplaaniga ja sõita bussiga Haeskasse (3 km lähimast ööbimiskohast);
b) sõita Lihula–Haapsalu bussiga Haeska ristmikuni (Laiküla–Haapsalu teel nr 31 peatus: Haeska teerist) ja edasi kõndida u 7 km jalgsi Matsalu lahe ääres asuvasse ööbimiskohta;
c) leppida transpordi osas kokku ööbimiskoha peremehega. Sõiduplaanid: www.peatus.ee, www.tpilet.ee.

Soovitame veeta pool päeva või vähemalt paar tundi Haeska linnuvaatlustorni lähedal ja tegeleda linnuvaatlusega.

PRAKTIINE INFO

..... 22 km

7–9 tundi

Penijõe mõisas, Matsalu rahvuspargi külastuskeskuses, **P**

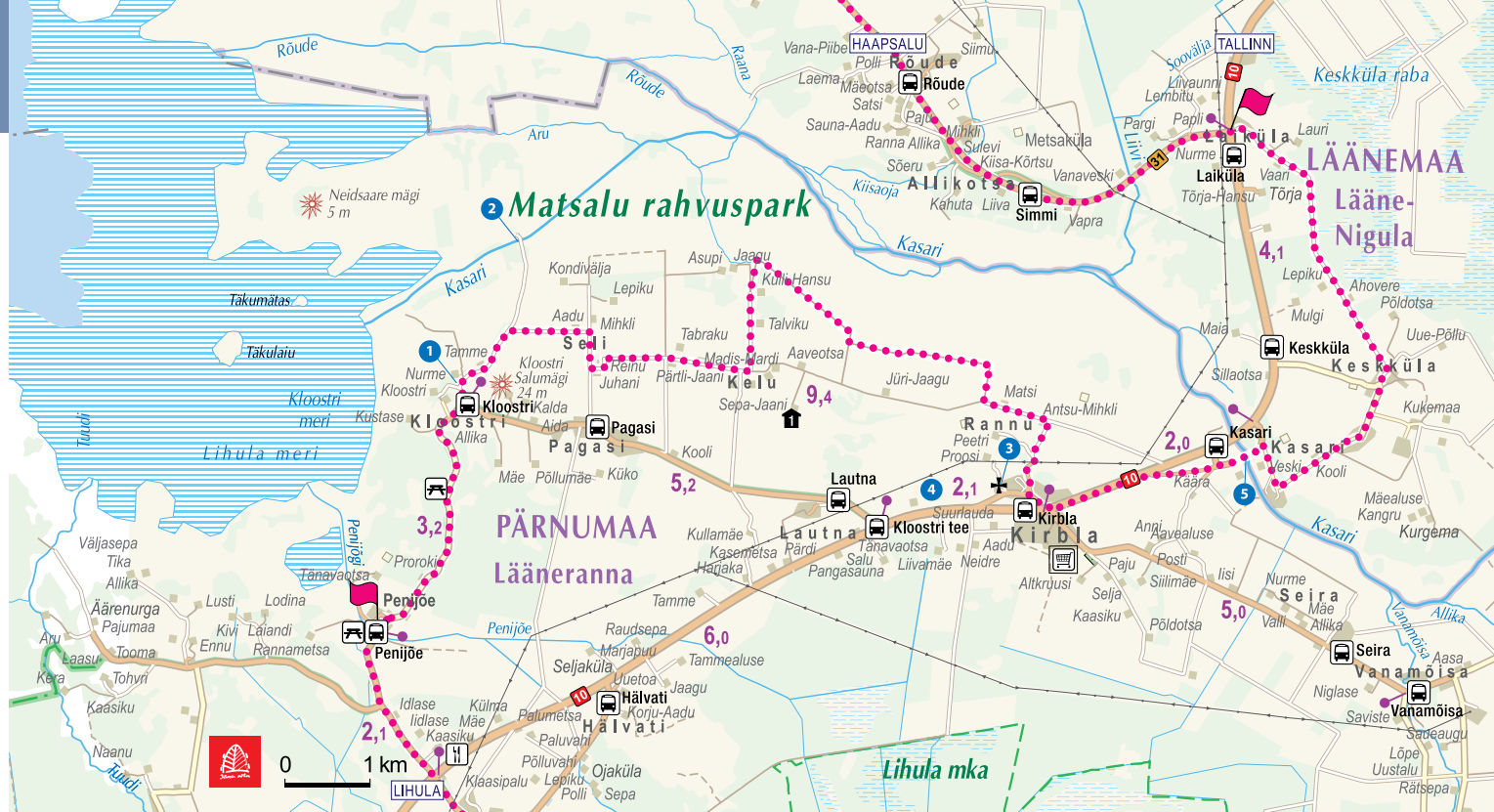
Laikülas, bussipeatuses Virtsu–Risti maanteel (tee nr 10)

Penijõe – Kloostri – Kelu – Kirbla – Kasari – Keskküla – Laiküla. Edasi tuleb bussi või muu transpordivahendiga sõita Haeskasse (umbes 24 km), kus on järgmise matkapäeva alguspunkt. Matkapäeva lõpus võib naasta Lihulasse ja seal ööbida või sõita kohe edasi Haeskasse.

Asfalt- ja kruusateed.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Kloostri mõisa varemed.** Keskajast pärit Lihula nunnakloostri majandusmõisa varemed. GPS: 58.73950, 23.83122
- 2 **Kloostri linnuvaatlustorn ja Kasari luht.** Kasari jõe vasakul kaldal asuvast vaatetornist on võimalik vaadelda jõeluhta, kus kevadise üleujutuse ajal peatub palju linde. GPS: 58.75424, 23.84404
- 3 **Kirbla kirik.** Lääne-Eesti hilisgooti stiilis 16. sajandist pärit Kirbla Nigula kirik on üks väiksemaid kirikuid. GPS: 58.72873, 23.94164
- 4 **Kirbla astang ja linnuteadlase professor Eerik Kumari mälestuskivi.** 33 m üle merepinna asuv mandrijää liikumise tagajärjel tekkinud kõrgendik ja Kirblast pärit akadeemiku Eerik Kumari mälestuskivi. GPS: 58.72846, 23.92791
- 5 **Kasari vana sild.** 1904. a. rajatud ning II maailmasõjas kannatada saanud munakividega kaetud sild oli pärast valmimist Euroopa ja Venemaa pikim raudbetoonsild, mille sambad on tahatud graniitplokkidest. GPS: 58.73186, 23.99208

3

5

TEENUSED

Majutus
1. Sepa-Jaani Puhkemaja, T: +372 521 5500;
GPS: 58.736666, 23.899444

Poed
Kirblas GPS: 58.726154, 23.9532

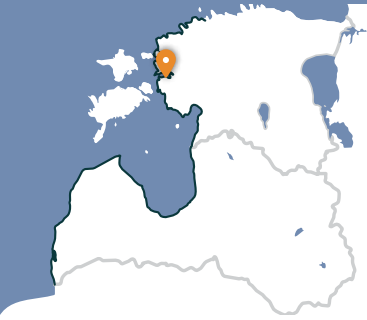
Avalik transport
Bussiühendus Hälvati–Laiküla ca 6 korda päevas.

TURISMIINFO

Pärnu Külastuskeskus, Pärnu, Uus 4,
www.visitparnu.com, T: +372 53304134;
GPS: 58.385303, 24.49909

1

Haeska – Puise

Linnu- ja loodusvaatlus Matsalu rahvusparkis

Ranniku matkaraja Haeska – Puise lõik on üks kaunimaid Matsalu rahvusparkis, kulgedes läbi lahe äärsete põllumaade ja rannaniitude, kus sügiseti kogunevad tuhanded rändavad sookurgede ja hanede parved. Haeska küla (rannaniidud, madalad lahesopid, väikelaiud, karjamaad) ja Puise nina (rannaniidud, karjamaad, madalikud) on suurepärased linnuvaatlustornidega paigad rändlindude vaatlemiseks. Maalilised laidudega pikitud merevaated avanevad Põgari – Sassi ja Puise nina kandis.

PRAKTILINE INFO

..... 23 km

 8–10 tundi

 Haeskas, linnuvaatlustorni kõrval **P**

 Puise ninas, **P**

 Haeska – Sinalepa – Tuuru – Põgari-Sassi – Puise – Puise nina.

Asfalt- ja kruusateed.

Keskmine

Puudevad

Autoteedel ning väiksematel kitsastel ja käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid.

Matkatee kulgeb läbi Matsalu rahvusparki. Lindude

rände ajal tuleb rannikul ja niitudel puhkavaid linde võimalikult vähe häirida. Sellel lõigul ei ole kauplusi (lähim asub Panga külas) ega toitlustusasutusi.

Tuurust saab läbi Koidu matkata Kiidevasse. Sealsest linnuvaatlustornist avaneb vaade matsalu lahe le teisel pool roostikke. Edasi suundu mööda Puise ninale (põhimarsruudile lisandub 3–4 km).

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Haeska linnuvaatlustorn.** Üheks rändlindude meelispeatuspaigaks kevadel, vaade ümbruse rannaniitudele ja lahele. Linnutorn ja puhkekoht asuvad eramaal, liikumine ning viibimine on lubatud päikesetõusust päikeseloojanguni. T: +372 5048950; GPS: 58.779446, 23.659244
- 2 **Haeska mõis.** Eravalduses olev mõisa hoone on valminud 1805. a, tegutsev majutusettevõte. T: +372 53471688; GPS: 58.787786, 23.662977
- 3 **K.G.A. von Kurselli hauakamber.** Sinalepa mõisniku poja Karl Gustav Adolf von Kurselli hauapaik, näha on vana raudristi ning ca 80 aastat vana tammepuust rist. GPS: 58.81477, 23.57014
- 4 **Pögari palvemaja.** Arvatavasti 1930. a ehitatud hoones toimus Eesti Vabariigi Valitsuse viimane istung enne nõukogude okupatsiooni 22.09.1944. GPS: 58.804112, 23.531795
- 5 **Kiideva küla.** Traditsiooniline kalaküla Matsalu lahe kaldal. Külas asub paadisadam ja linnuvaatlustorn. GPS: 58.771896, 23.548245
- 6 **Kiideva-Puisse matkarada, 2,6 km.** Kiideva ja Puisse külasid ühendav matkarada viib Kiideva poolsest alguspunktist läbi salumetsa ja taastatud puisniidu kuni Lõpre tammeni. GPS: 58.776860, 23.526074
- 7 **Ornitoloog Sven Onno mälestuskivi.** Linnuteadlane, kes uuris perioodil 1957–1963 Matsalu linnustikku. GPS: 58.76870, 23.45679

- 8 **Breti kivid.** 1915–1969 aastatel elas Breti, kes raius oma elu ja õnnetu armastuse kivisse, tee ääres on kivid, millele Breti raius enda jaoks olulisi sõnumeid. Breti "armastuse kivi" GPS: 58.79330, 23.48237 ja Breti "ema kivi" GPS: 58.82886, 23.58192
- 9 **Puisse nina ja Puisse raamatutoa vaateplatvorm.** Puisse neemel asuva vaateplatvormi all olevast väikesest raamatutoast saab raamatuid laenutada. GPS: 58.766130, 23.453670

TEENUSED

Majutus

1. **Tuulingu Puhkemaja,** T: +372 5048950; GPS: 58.779634, 23.6597702
2. **Haeska mõisa majutus,** T: +372 53285093; GPS: 58.787778, 23.663056
3. **Altmõisa külalistemaja,** T: +372 53008622; GPS: 58.815230, 23.5538864
4. **Puisse Nina külalistemaja,** T: +372 5117246; GPS: 58.764974, 23.452069

Toitlustus

1. **Altmõisa Kohvik,** T: +372 4724680; GPS: 58.815230, 23.553886
2. **Puisse Nina külalistemaja Kogre Kõrts,** T: +372 5117246; GPS: 58.764974, 23.452069

Poed

- Oongas GPS: 58.825761, 23.733429
Parila, GPS: 58.868352, 23.622272

Avalik transport

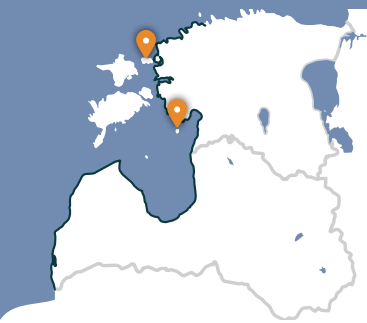
Bussiühendus Haeska – Parila üks kord päevas, (ca kolmel korral nädalas), Parila–Puisse ca kolm korda päevas.

TURISMIINFO

Haapsalu Turismiinfokeskus, Haapsalu, Karja 15, www.visithaapsalu.com, T: +372 4733248; GPS: 58.946638, 23.536323

Vormsi saar

Vormsit, Eesti suuruselt neljandat saart, on mõnus avastada nii jalgsi kui rattaga.

Vormsit, Eesti suuruselt neljandat saart, on mõnus avastada nii jalgsi kui rattaga. Saar sobib paaripäevaseks matkaks puutumatu looduse ning rahu ja vaikuse otsijaile, rannikuäärsed rohumaad, roostikud, metsad ja lahed pakuvad elupaiku haruldastele taime- ja linnuliikidele. Läbi **Rumpo poolsaare kulgeval ligi 7 km pikkusel matkarajal** (nr 2, GPS: 58.970218, 23.265418) näeb haruldasi samblikke ning saab jälgida rannikulinde.

Vormsi saare asustasid 13. sajandil rootslased ja just rannarootsi kultuuripärand, rootsipunased majad ja põnevad rootsipäraseid külanimed teevad Vormsist ühe omanäolisema saare Läänemeres. Kunagisest rannarootsi elulaadist annab hea ülevaate **Sviby talumuuseum** (nr 3, GPS: 58.985012, 23.301669) – fotode ja põgenenud rannarootslaste mälestuste järgi terviklikult taastatud rannarootsi talu. **Vormsi kalmistul** (nr 4, GPS: 58.999338, 23.232949) asuvas maailma suurimas rõngasristide kogus on säilinud üle 330 erineva välimusega

risti. Saare ajaloo ja kultuuri peamise mälestise, 14. sajandist pärit **Püha Olavi kiriku** (nr 4, GPS: 58.999338, 23.232949), eripäraks on torni puudumine. Suveperioodil avatud **Rälby tuulik** (nr 5, GPS: 59.011983, 23.283609) pakub kaasa ostmiseks kohalikku käsitööd.

Saxby lubjakivivallidega rannikul leidub sadu miljoneid aastaid tagasi troopilises madalmeres elanud olendite kivistisi ning kauneid vaateid merele ja saarele pakub seal asuv **Saxby tuletorn** (nr 6, GPS: 59.027647, 23.117274). Üks paeluvamaid kohti Vormsil on saare keskel kuusemetsas asuv Huitbergi paekülm ja 3 km pikkune **Huitbergi matkarada** (nr 7, GPS: 58.993161, 23.181986).

! Hea teada! Laenu ta jalgratas Sviby sadamas (nr 1, GPS: 58.972102, 23.313847), saare keskses Hullos on toidupood, mis väljastab ka sularaha. Info praamiühenduse kohta www.veeteed.com, osadel praamireisidel on Sviby sadamas vastas liinibuss.

Lisainfo saare vaatamisväärsuste, majutuse, toitlustuse, sündmuste ja transpordivõimaluste kohta www.vormsi.ee ja www.visithaapsalu.com.

TURISMIINFO

i Haapsalu Turismiinfokeskus, Haapsalu, Karja 15, www.visithaapsalu.com, T: +372 4733248; GPS: 58.946638, 23.536323.

Kihnu saar

Kihnu on Liivi lahe suurim saar ja suuruselt seitsmes Eesti saar.

5

Kihnu saar (pindalaga 16,9 km²) on 7 km pikk ja kuni 3,3 km lai. Kihnu on suurepärase koht ühe- või kahepäevaseks väljasõiduks, kas siis jalgsi matkamiseks või avastamiseks **rattaga**, mille saab saarelt mugavalt laenutada. **Kihnu sadamasse** (nr 1, GPS: 58.14095, 24.01846.) viivad praamid Munalaiu sadamast. Hea külma talvega on unustamatuks elamuseks saarele viiv jäätee.

Ligi 600 elanikuga kunagine hülgeküttide ja kalurite saar säilitab visalt oma identiteeti. UNESCO poolt tunnustatud Kihnu kultuuriruumi ainulaadseks omapäraks on kogukondlik elulaad, mitmekesised kultuuritraditsioonid, kihnu keel, muusika, rahvariided ja looduskeskkond. Kihnu naisi võib tänaseni kohata pikitriibulises seelikus ehk kõrdis küljkorviga mootorrattaga sõitmas.

Kihnu saare kultuuriliste ja looduslike vaatamisväärsuste avastamiseks on sobiv umbes 23 km pikkune ringmarsruut, mis viib läbi nelja küla – Sääre, Linaküla, Rootsiküla ja Lemsi. Aasta läbi saare keskses külalisi võõrustav **Kihnu muuseum** (nr 2, GPS: 58.13317, 23.98255) annab ülevaate saare ajaloost, sh kuulsa kohaliku kapteni Kihnu Jõnni elust. Muuseumi vastas väärivad tähelepanu **Kihnu kirik** (nr 3, GPS: 58.13314, 23.98331) ja **kalmistu**

(nr 4, GPS: 58.13818, 23.98761.). **Tuletorni** (nr 5, GPS: 58.09705, 23.97111) tipust saab suvel nautida kaunist vaadet kogu saarele, ümbritsevatele laidudele ja merele, mälestuskivi Kihnu Jõnni kodukohas (nr 6, GPS: 58.11535, 23.99403.) tutvustab saarelt pärit legendaarset "metskapteni".

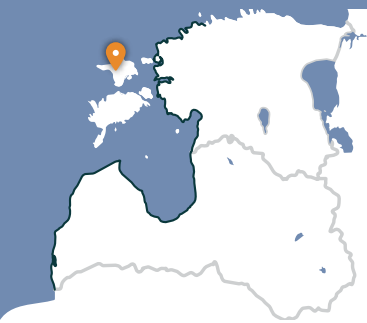
! Hea teada! Kihnus ei ole sularahaautomaati, enamikes kauplustes saab maksta kaardiga. Saarel ei ole ka aastaringset avatud söögikohta, septembrist maini on toitlustamine etetellimisel. Toidupoed asuvad Sääre külas.

Lisainfo saare vaatamisväärsuste, majutuse, toitlustuse, jalgrattalaenu ja sündmuste kohta leiab www.visitkihnu.ee Info praamiühenduse kohta www.praamid.ee

TURISMIINFO

i Pärnu Külustuskeskus, Pärnu, Uus 4, www.visitparnu.com, T: +372 53304134

Metsikult mõnus Hiiumaa

Mandrist veidi enam kui tunnise laevasõidu kaugusel asuval saarel liigub.

9

Aeg omasoodu ja rahulik elulaad on võrreldav mõnusa kohaliku huumoriga. 455 miljonit aastat tagasi meteoriidiplahvatuse tagajärjel tekkinud Hiiumaa on üks maailma vanimaid saari.

Suuruselt Eesti teisele saarele iseloomulik puutumata loodus on ideaalne matkajatele ja ratturitele. Hiiumaa on nagu üks suur spaa – palju päikest, rahustav merekohin, peenikeste klüburandade kruus masseerimas jalataldu ja soolane merevesi ravimas nii keha kui vaimu. Pikad liivased rannad annavad võimaluse aktiivseks puhkuseks, tuuline ja marune Ristna on aga surfarite paradisi. Romantilist jalutuskäiku pakub kitsenevalt merre looklev Sääre-tirp, Kassari kadakate vahelt leiab lambad mõnusalt muru nosimas.

Saare tõmbenumbriks on tuletornid. Kõpu on üks maailma kolmest vanimast katkematult töötanud majakast, Ristna ja Tahkuna on projekteeritud maailmakuulsa inseneri Gustave Eiffeli enese büroos. Tippu ronides saad nautida imelist vaadet kõige metsasemale maakonnale Eestis.

Hiiumaal on endiselt laevad ikka puust ning mehed rauast – seilamine lestalaevaga Lisette või halulaevaga Hiiu Ingel on väärt kogemus. Külmadel talvedel on võimalus praamide asemel sõita mööda Euroopa pikimat, 26 km pikkust mandri- ja saarevahelist jääteed. Saare keskus Kärda on üks Eesti rohelisemaid aedlinnu, siin võid puhata eemal linnakärast mõnes väikeses hubases mereäärse puhkekeskuses, proovida hiiu õlut ja suitsukala kohalikes söögikohtades.

21

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Heltermaa sadam ja käsitöömaja.**
GPS: 58.865265, 23.044056
- 2 **Pühalepa kirik.** Eesti vanim kivikirik.
GPS: 58.873366, 22.955399
- 3 **Suuremõisa loss.** Barokkstiilis mõisakompleks muuseumi, iluaia ja pargiga. GPS: 58.870307, 22.945178
- 4 **Suuresadama.** Vana kalasadam, aidahoone. GPS: 58.975067, 22.907693
- 5 **Soera talumuuseum, kivimimaja ja Sooääre metsarada.** 19. sajandi tüüpiline Hiiu talu majapidamine. GPS: 58.970485, 22.848455
- 6 **Hiiumaa muuseum Pikk Maja.** Tutvustab saare ja kalevivabriku arengulugu. GPS: 59.004216, 22.746357
- 7 **Kärđla-Tõrvanina matkarada, 5,5 km.** Rannaäärne laudtee ja lõkkekohtadega rada. GPS: 59.000969, 22.724968
- 8 **Mihkli talumuuseum.**
GPS: 59.020488, 22.605765
- 9 **Tahkuna tuletorn.**
GPS: 59.091776, 22.586116
- 10 **Hiiumaa militaarmuuseum.** Ekspositsioon mürskudest kuni rannakaitsesuurtükideni, militaarmatkad. GPS: 59.076685, 22.595170
- 11 **Luidja liivarand ja lepik.**
GPS: 58.932185, 22.386730

- 12 **Rebastemäe matkarada 1,5 km.** Treppide ja vaateplatvormidega ringrada. GPS: 58.918055, 22.240277
- 13 **Neljateeristi loodusrada 3 km.** Jääaegsete astangute ja soolapikestega rada. GPS: 58.92555, 22.22201
- 14 **Kõpu tuletorn.**
GPS: 58.915963, 22.199638
- 15 **Ristna looduskeskus ja merekaubamaja.** Randadest korjatud mereprügi näitus. GPS: 58.925214, 22.092901
- 16 **Ristna tuletorn ja surfiparadiis**
58.940130, 22.055050
- 17 **Vanajõe oru õpperada 1 km.**
GPS: 58.885387, 22.433248
- 18 **Sõru sadam ja merekeskus.** Kohaliku merekultuuri ekspositsioon ja praamiühendus Saaremaaga. GPS: 58.693851, 22.523951
- 19 **Orjaku õpperada 3 km.** Laudtee ja linnuvaatlustorniga rada. GPS: 58.800206, 22.759822
- 20 **Orjaku sadam ja Muuli matkarada.**
GPS: 58.788888, 22.772500
- 21 **Sääretirp 2 km.** Merre kaduv kiviklibune maanina. GPS: 58.770000, 22.815555
- 22 **Vaemla villavabrik.** Tegutsev villavabrik aastast 1860. GPS: 58.832229, 22.827791

TEENUSED

Poed

Toidupood leiad suurematest asulatest nagu Kärđla, Käina, Suuremõisa, Emmaste, Nurste, Kõrgessaare. Rändpood (asukoht reaalajas <https://app.ecofleet.com/seeme/>)

Avalik transport

Lennuühendus Kärđla-Tallinn www.saartelennuliinid.ee, praamiühendus mandrilt Rohuküla-Heltermaa www.praamid.ee ja Saaremaale Sõru-Triigi www.veeted.com
Regulaarne bussiühendus Tallinna ja Kärđla vahel kaks korda päevas ning kohalik bussiliiklus Hiiumaal www.peatus.ee või www.tpilet.ee
Kärđla bussijaam T: +372 4631188 (tööpäeviti 8–17)

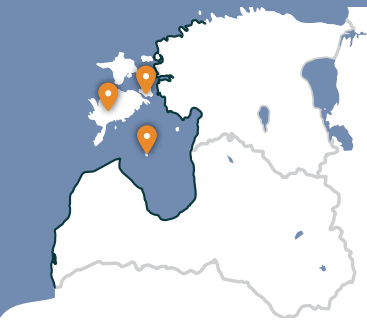
Puhkekohad

RMK telkimisalad ja metsaonnid www.loodusegakoos.ee

TURISMIINFO:

Hiiumaa Turismiinfokeskus, Kärđla, Hiiu 1, www.visithiiumaa.com, T: +372 4633322; GPS: 58.996666, 22.746667

Saaremaa, Muhu ja Ruhnu

Ümbritsetuna ligi tuhandest väikesaarest ja laiust on Eesti suurim saar Saaremaa oma nime auga ära teeninud.

Peale pooltunnist praamisõitu jõudes Muhu saarele tunded, kuidas siin aeg puhkab, loodus ja traditsioonid ei ole ajas palju muutunud. Muhu on tuntud oma kauni käsitöö poolest, erksad värvid ja lilltikandid on inspireeritud just saare suvisest õitsemisest, siin leidub üle 25 kaitsealuse orhideeliigi. Ligi 440 miljonit aastat tagasi kujunenud fossiiliderikka siluri klindi kulgemist saab jälgida paljandite ja pankadena ka Saaremaa põhjarannikul.

13

Muhu saart ja Saaremaad ühendav Väikese väina tamm on üks linnuvaatlejate meelispaiku, rände ajal lendab siit üle tuhandeid veelinde ja värvulisi. Elamusi pakub Saaremaa lääneosas asuv mereline Vilsandi rahvuspark. Soodsate veeolude korral saab siit jalgsi läbi mere Vilsandi saarele, suur võimalus on kohata "rahupoissi" ehk hüljest.

Kauni looduse kõrvalt tasub põigata ka mereäärsele kuurortlinna Kuressaarde. Siin tasub kohe paariks päevaks aeg maha võtta, nautida spaahoolitsusi ja jalutada hubases vanalinnas. Linnas on kuulsaimas vaatamisväärsuses, 14. sajandist pärinevas uhkes piiskopilinnuses, tegutseb täna Saaremaa Muuseum. Ajaloolise linnasüdame mõnusad kohvikud, kohalik toit, Saaremaa suitsukala ja koduõlu ning rikkalik valik spaahotelle või väikesi turismitalusid Saaremaal ootavad Sind.

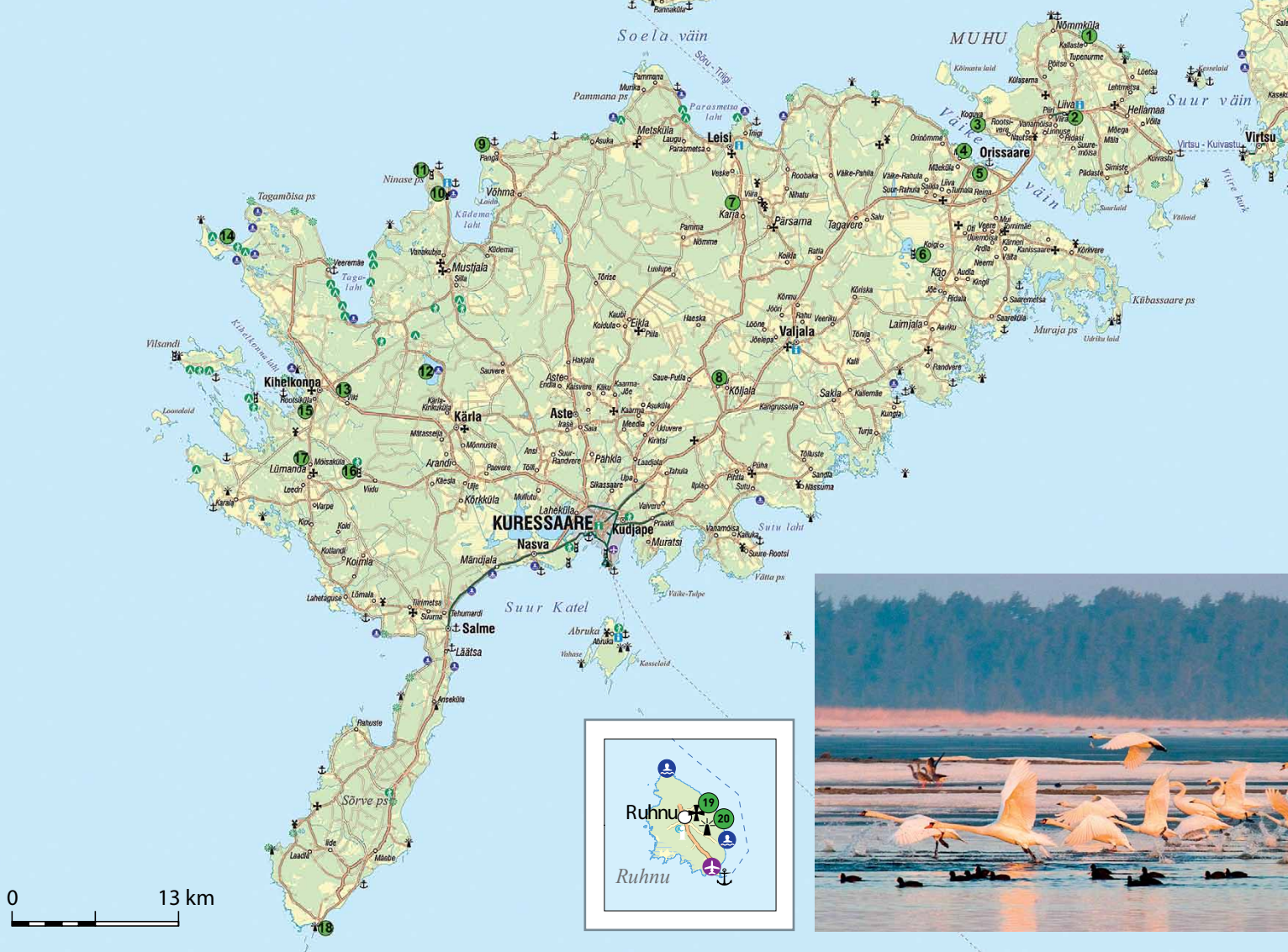
Kui linnasuminas tekib igatsus taas looduse ja laulvate liivade järele, siis Roomassaare sadamast paaritunnise sõidu kaugusel ootab Riia lahe pärl – Ruhnu saar.

18

8

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Üügu pank.** Muhu saare kauneim pank.
GPS: 58.6720, 23.2393
- 2 **Muhu Katariina kirik.** Eesti üks silmapaistvamaid varagooti ehitisi.
GPS: 58.6041, 23.2260
- 3 **Koguva kaluriküla.** Hästisäilinud ajalooline kaluriküla.
GPS: 58.5966, 23.0826
- 4 **Maasi ordulinnuse varemed.** Mereäärse linnuse varemed aastast 1345.
GPS: 58.575708, 23.037114
- 5 **Saaremaa sõjavara muuseum.** Ainulaadne ekspositsioon 20. sajandi sõdade ajaloost.
GPS: 58.5466, 23.0754
- 6 **Koigi raba õpperada,** 4,8 km.
GPS: 58.4861, 22.9896
- 7 **Angla tuulikumägi.** Neli Saaremaa pukkтуulikut, üks hollanditüüpi tuuleveski, pärandkultuurikeskuse töötöad.
GPS: 58.5254, 22.7002
- 8 **Kaali meteoriidikraatrite väli ja muuseum.** Hiidmeteoriidi langemisest tekkinud 110 m läbimõõduga peakraater Kaali järv ja kaheksa väikekraatrit.
GPS: 58.371706, 22.671977
- 9 **Panga pank.** Lääne-Eesti kõrgeim, 21 m kõrgune paene pank ja kaunimad päikeseloojangud.
GPS: 58.569869, 22.290383

- 10 **Ninase pukkтуulikud Eit ja Taat.** Saaremaa müütilised tegelased, Mustjala rahvarõivastes Piret ja Suur Töll.
GPS: 58.522777, 22.231388
- 11 **Ninase pank ja vaatlustorn.** Auguga õnnekivid, aastatuhandete vanused fossiilid, loodusvaated.
GPS: 58.543888, 22.204444
- 12 **Karujärv ja rand.** Saaremaa kauneim järv.
GPS: 58.378336, 22.229008
- 13 **Mihkli talumuuseum.** Säilinud hoonetekompleks ja tarbeesemete kogu.
GPS: 58.3498, 22.0804
- 14 **Kiipsaare tuletorn ja Harilaiu poolsaare matkarajad,** 6 või 11 km. Rannikuloodus ja põnev viltune tuletorn.
GPS: 58.495277, 21.841944
- 15 **Vilsandi rahvusparki keskus.**
GPS: 58.3329, 22.0215
- 16 **Viidumäe looduskaitseala ja õpperada,** 1,5 km. Haruldaste taimede kaitseks.
GPS: 58.2981, 22.0996
- 17 **Saaremaa Lubjapark.** 70–90 a vanad lubjaahjud ja õpperada.
GPS: 58.2934, 22.0214
- 18 **Sõrve külastuskeskus.** Ekspositsioon mereajaloost ja tuletornidest.
GPS: 57.909819, 22.055279
- 19 **Ruhnu Püha Magdaleena kirik.** Eesti vanim puithoone aastast 1643.
GPS: 57.8061, 23.2444

- 20 **Ruhnu tuletorn.** Insener Eiffeli poolt kavandatud ainulaadne tuletorn.
GPS: 57.801121, 23.260293

TEENUSED

Avalik transport

Lennuühendus Kuressaare-Tallinn www.saartelennuliinid.ee;
Praamiühendus mandrilt Virtsu-Kuivastu www.praamid.ee,
Hiiu maale (Triigi-Sõru) ja Ruhnu (Kuressaare-Ruhnu) www.veeted.com
Bussiliiklus www.tpilet.ee
Kohalik bussiliiklus www.bussipilet.ee või www.tpilet.ee
Kuressaare bussijaam +372 4531661.

Puhkekohad

RMK telkimisalad ja metsaonnid www.loodusegakoos.ee
Matkarajad, info <http://saaremaaturism.ee/et/saaremaa-randaja-teeconnad>
www.saartegeopark.ee

TURISMIINFO

Saaremaa Turismiinfokeskus,

Kuressaare, Tallinna 2,
www.visitsaaremaa.ee, T: +372 4533120;
GPS: 58.252777, 22.485555.

Haapsalu lahe ja Noarootsi poolsaare pakutavad eredamad elamused

- Haapsalu kuurortlinna arhitektuur ja piiskopilinnus
- Haapsalu rikas kultuurikalender
- Rannarootslaste kultuuripärand Noarootsi poolsaarel
- Hinnatud linnuvaatluspiirkond
- Nõva kaunid liivarannad
- Haapsalu kohvikud

EESTI HAAPSALU JA RANNAROOTSI KÜLAD

HAAPSALU LAHT JA NOAROOTSI
POOLSAAR, OSMUSSAAR
ROHUKÜLA – NÕVA: **136** km

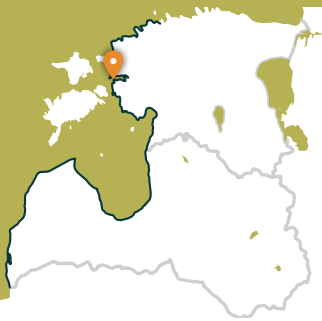
Päev **47-52**, **6** päeva

Veidi aega kulgeb matkarada mööda endist raudteetammi, mujal mööda külavahe- ja põlluteid. Haapsalus aga mööda kõnniteid ja promenaadi, mille äärest leiab mitmeid hubaseid kohvikud. Eesti vanim kuurortlinn on kuulus raviva meremuda poolest ning lõõgastavaid protseduure saab nautida ka tänasel päeval Haapsalu spaades. Vanalinna piiskopilinnus on kuulus Valge Daami legendi poolest. Edasi viib matkarada Noarootsi poolsaarele, mis veel hiljuti oli eraldiseisev saarestik, kuid nüüd tänu maakerkele tõusnud. Kuna aga maakoor on pärast viimast jääaega tõusnud, siis on sellest saanud maismaa. Siin võib näha ajaloolisi rannarootsi külasid, kus on teistsugune kultuurikeskkond ja maastik, samuti leidub kunagi merest eraldunud madalaid järvi.

Osmussaare legend

Soome lahe suudmes asuv Osmussaar on saanud oma nime viikingite jumala Odini auks, kes olevat saarele maetud. Osmussaarele pääseb laevaga Dirhami sadamast.

Tuuru – Rohuküla

Teine värav Lääne-Eesti saarestikku

Ranniku matkaraja Tuuru – Rohuküla lõiku iseloomustab maastiku vaheldusrikkus – pisikesed külad vahelduvad põllu- ja karjamaadega, talumajapidamiste ning lubjakivikarjääridega. Rannikul liikumist takistavad märgalad ja eramaad. Rada jõuab mereni Kivikülas ja Puskus, kus avanevad vaated Väinamerele ja selle saartele.

PRAKTIINE INFO

..... 19,5 km (põhimarsruut), Topu sadama puhkeala (5,2 km edasi-tagasi), Pusku sadama puhkeala (1,2 km edasi-tagasi).

 7–9 tundi (põhimarsruut, ilma loodusraja ja puhkealade külastuseta)

 Tuurus, Altmõisa külalistemajas, **P**

 Rohuküla sadamas, tasuline **P**

 Tuuru – Panga – Suure-Ahli – Sepaküla – Eigla – Rohuküla

Peamiselt asfalt- ja kruusateed.

Keskmine (sh matkad mere äärde).

Puuduvad

Autoteedel ning väiksematel kitsastel ja käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid. Enne Haapsalu–Rohuküla maantee (tee nr 9) ületamist palume veenduda selle ohutuses.

Marsruudi lõpulõik kulgeb 1,7 km ulatuses maantee nr 9 ääres, kus on praamide saabumise ja väljumise ajal tihe liiklus. Sellepärast soovitame selle lõigu läbida Haapsalu – Rohuküla vahelise bussiga (buss sõidab ca 11 korda päevas). Sõiduplaanid: www.peatus.ee, www.tpilet.ee. Bussipeatus asub Haapsalu–Rohuküla maanteel Eigla külas.

Rohuküla sadamast saab praamiga Hiiumaale (Heltermaa sadamasse) ja Vormsile. Praamide sõiduplaanid: www.praamid.ee, www.veeteed.com.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** Sinalepa Püha Nikolause apostliku õigeusu kiriku varemed. Kirik oli historistlikus stiilis, ristikujulise põhiplaaniga, kellatorniga ja kirikusaali kohal asuva leekkupliga.
GPS: 58.825883, 23.574207
- 2** Pusku sadam. Suplus- ja puhkekoht.
GPS: 58.898246, 23.455239
- 3** Rohuküla sadam. Väljuvad praamid Vormsile ja Hiiumaale.
GPS: 58.906333, 23.424741

TEENUSED

- Majutus**
 - 1.** Lauri-Antsu Turismitalu, T: +372 5093002; GPS: 58.851944, 23.521944
 - 2.** Mihkli külalistemaja, T: +372 5027488; GPS: 58.885619, 23.477321
 - 3.** Männiladva puhkemaja, T: +372 53478585; GPS: 58.877778, 23.467500
 - 4.** Tooraku Turismitalu, T: +372 5015511; GPS: 58.886667, 23.455278
 - 5.** Pusku Turismitalu, T: +372 56238506; GPS: 58.893417, 23.457437

- Toitlustus**
 - 1.** Rohuküla sadama kohvik, T: +372 55645929; GPS: 58.906305, 23.424560

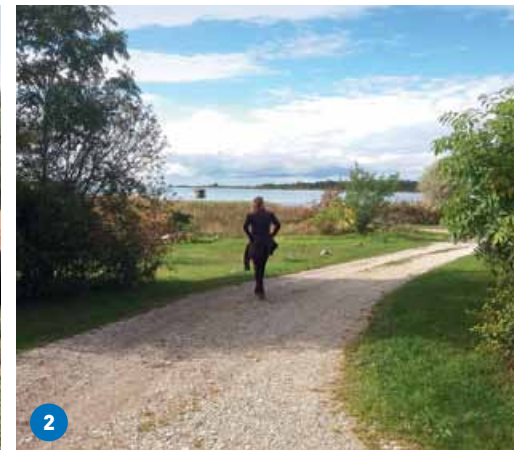
- Poed**
 - Parilas GPS: 58.868213, 23.622709

- Avalik transport**
 - Bussiühendus Tuuru–Haapsalu ca 3 korda päevas ja Haapsalu–Rohuküla ca 11 korda päevas.

- Puhkekohad**
 - Pusku sadam
GPS: 58.898246, 23.455239

TURISMIINFO

- i** Haapsalu Turismiinfokeskus, Haapsalu, Karja 15, www.visithaapsalu.com, T: +372 4733248; GPS: 58.946638, 23.536323

Rohuküla – Haapsalu – Uuemõisa

Armastatud Eesti suvituslinn Haapsalu

Ranniku matkaraja Rohuküla – Haapsalu – Uuemõisa lõik on mitmekülgne. Raja kolm esimest kilomeetrit kulgevad mööda endist Haapsalu – Rohuküla raudteetammi. Seejärel teeb rada tiiru ümber Haapsalu lahe ja Pullapää neeme, väisab rannaäärseid terviseradadega metsi ning liigub mööda promenaadi ja väikeseid tänavaid läbi Haapsalu linna ja lõpeb kaunis Uuemõisa pargis.

11

PRAKTLINE INFO

..... 22 km

🕒 7–9 tundi

🚩 Rohuküla sadamas, tasuline **P**

🚩 Uuemõisa kandis **P**

📍 Rohuküla – Pullapää – Haapsalu – Uuemõisa

Asfalt- ja kruusateed, endine raudtee tamm, metsateed, rohtukasvanud rannarajad.

Keskmine

Puudevad

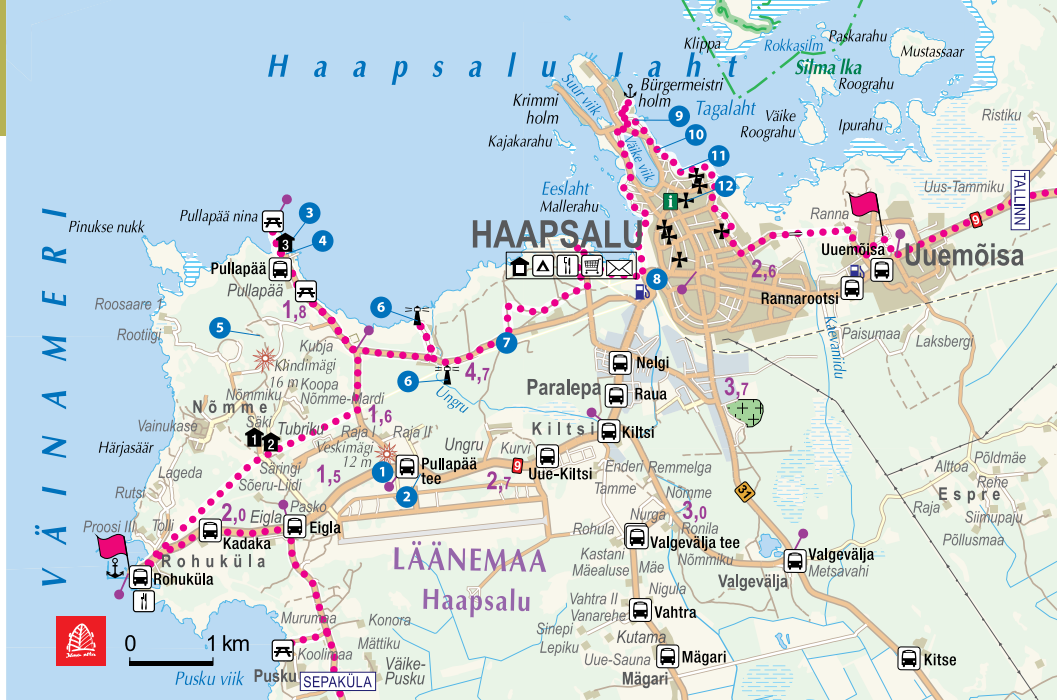
Autoteedel ning väiksematel kitsastel ja käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid. Linnas tuleb liikuda promenaadidel ja kõnniteedel.

Haapsalu ja Rohuküla vahel sõidab linnaliinibuss ca 11 korda päevas, tihe ühistranspordiliiklus on ka Haapsalu ja Uuemõisa vahel (sõiduplaanid: www.peatus.ee, www.tpilet.ee).

Teekonda võib 6–7 km võrra lühendada, jättes minemata Pullapää neemele ja jätkates matka mööda vanale raudteetammile rajatud Läänemaa Terviseteed kuni Haapsalu raudteejaamani. Linnaga tutvumiseks soovitame võtta terve päeva.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** Ungru lossi varemed. Eesti üks mõjuvaimaid neobarokseid hooneid ei saanudki kunagi valmis. GPS: 58.917458, 23.483490
- 2** Kiltsi lennuväli. Nõukogude Liidu armee poolt rajatud lennuväli. GPS: 58.916439, 23.508159. NB! Sisenemiseks lennuvälja territooriumile tuleb võtta luba aadressilt Lahe 17, Haapsalu, avatud E-R kl 8–17. GPS: 58.94819, 23.528694
- 3** Pullapää neem. Suplus- ja puhkekoht. GPS: 58.944452, 23.452455
- 4** Tsaar Aleksander III mälestusmärk. Tsaar käis perega sageli Pullapää rannas puhkamas. GPS: 58.941303, 23.454909
- 5** Pullapää pank. Mitusada meetrit pikk ja 3–4 m kõrge pank asub praegusest rannajoonest ca 1 km kaugusel sisemaal. GPS: 58.932222, 23.449722
- 6** Paralepa tuletornid. Üksteisest 802 m kaugusel asuvad alumine (GPS: 58.934007, 23.482814) ja ülemine (GPS: 58.927698, 23.489201) tuletorn.
- 7** Peetri kivi. Pärandkultuuri objekt ja koht, kus tsaar Peeter I peale oma külaskäiku Ungrusse 1715. a, oli riivanud tollarattaga suurt kivi. GPS: 58.932014, 23.501463

- 8** Haapsalu Raudteejaam. 20. sajandi alguses valminud uhke jaamahoone, muuseum ja väliekspositsioon. T: +372 4734574; GPS: 58.938285, 23.532339
- 9** Rannarootsi Muuseum. Tutvustab tuhandeaastast rannarootsi asustust ja ajalugu Eestis. T: +372 55623993; GPS: 58.955719, 23.528168
- 10** Tšaikovski pink. Mälestuspink heliloojale Pjotr Tšaikovskile, kes puhkas Haapsalus aastal 1867. GPS: 58.952628, 23.532773
- 11** Haapsalu promenaad ja kursaal. Kuurortlinna süda, ajalooline jalutustee mitmete monumentide ja vaatamisväärsustega. GPS: 58.950324, 23.537480
- 12** Haapsalu vanalinn, piiskopilinnus ja toomkirik. 13. sajandist pärinev linnus. T: +372 5184664; GPS: 58.947117, 23.539126

3. Pullapää puhkekeskus,
T: +372 53285093;
GPS: 58.877778, 23.467500
Haapsalu linnas on lai valik erineva hinna ja tasemega majutuskohi:
www.visithaapsalu.com

Toitlustus
Haapsalu linnas on lai valik erineva hinna ja tasemega toitlustuskohi:
www.visithaapsalu.com

Poed
Haapsalus

Avalik transport
Bussiühendus Rohuküla–Haapsalu ca 11 korda päevas.

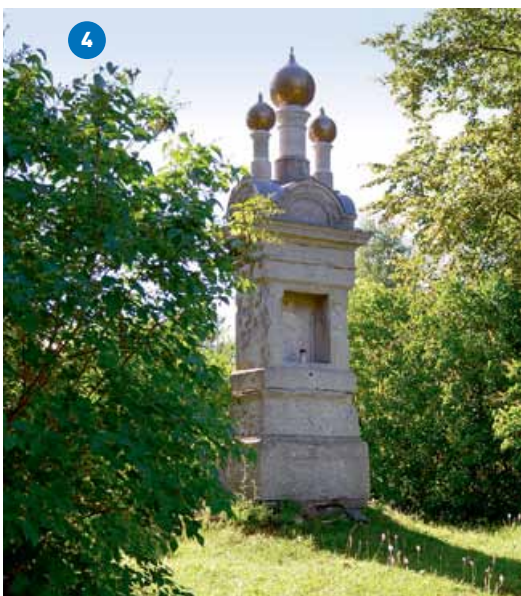
Puhkekohad
1. Pullapää neem
GPS: 58.94419, 23.45266
2. Pullapää GPS: 58.97647, 23.46427

TEENUSED

- Majutus**
1. Jaagurahu Puhkemaja, T: +372 53486445; GPS: 58.920446, 23.450785
2. Hapsal Spa Villad, T: +372 53486445; GPS: 58.920446, 23.450785

TURISMIINFO

Haapsalu Turismiinfokeskus,
Haapsalu, Karja 15,
www.visithaapsalu.com, T: +372 4733248;
GPS: 58.946638, 23.536323

Uuemõisa – Elbiku

Ümber Haapsalu lahe

Ranniku matkaraja Uuemõisa – Elbiku lõik kulgeb valdavalt mööda maantee serva. Inγκüla ja Aulepa vahel lookleb rada mööda väiksemaid kruusateid, mille ääres on talud ja kivised karjamaad.

5

1

PRAKTILINE INFO

••••• 36 km

Sõltub valitud liikumisviisist.

Uuemõisa kandis **P**

Elbikus

Uuemõisa – Linnamäe – Inγκüla – Sutlepa – Riguldi – Elbiku

Asfalt- ja kruusateed.

Sõltub valitud liikumisviisist.

Puuduvad

Sellel lõigul kulgeb matk valdavalt mööda maantee serva, seetõttu soovime kaaluda ka teisi liikumisvõimalusi (vt allpool).

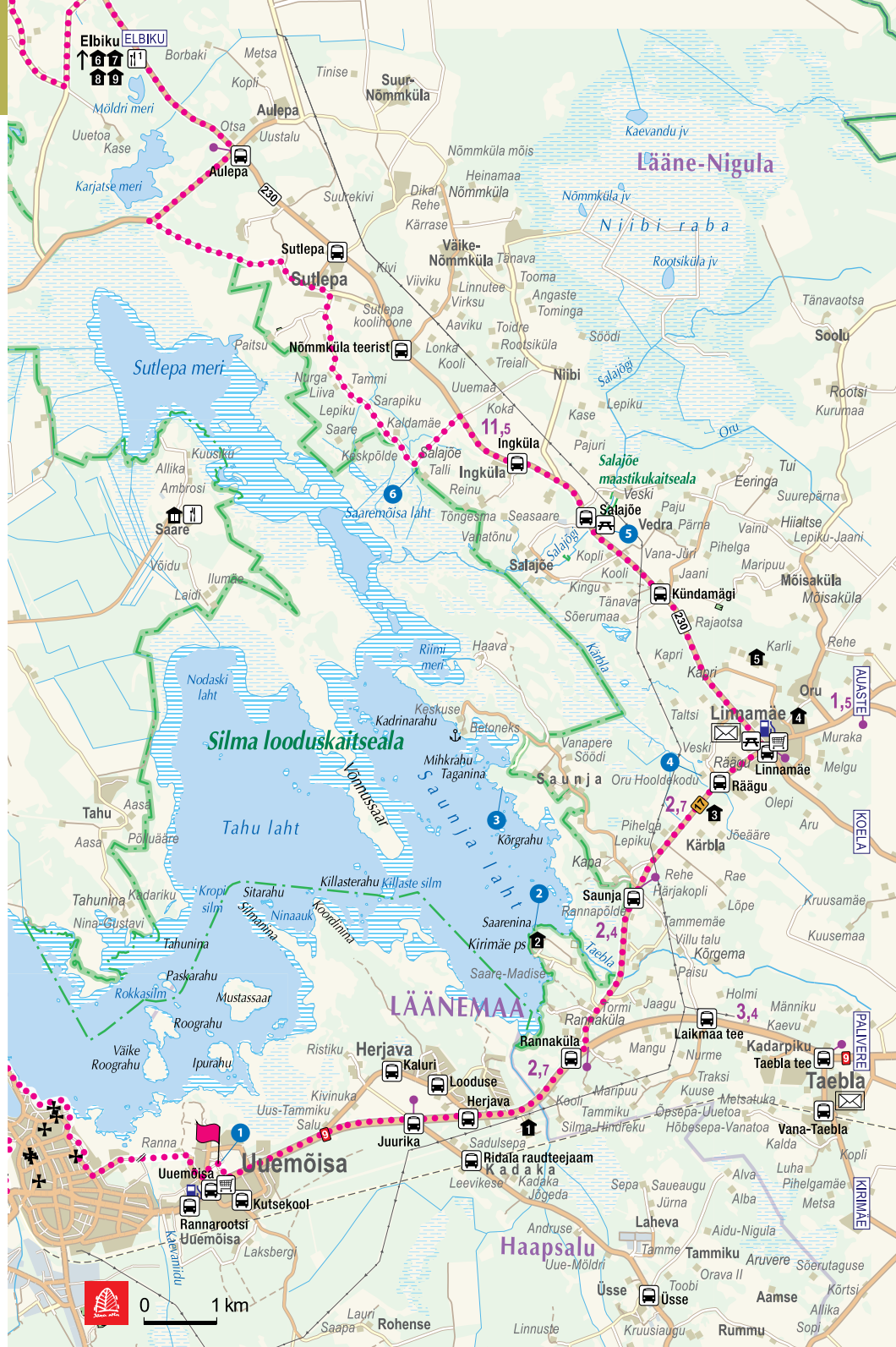

Haapsalu–Linnamäe ja Linnamäe–Elbiku liinil ning sealt edasi kuni Dirhamini sõidavad liinibussid (sõiduplaanid: www.peatus.ee, www.tpilet.ee). Soovime osa teekonnast läbida bussiga,

väljudes huvipakkavas paigas ja jätkates mõnda aega jalgsi ning lõpuks liigeldes taas bussiga. Selle lõigu võib jaotada ka kahele päevale, ööbimisega Linnamäe kandis (11 km Uuemõisast).

Haapsalust või Uuemõisast saab hommikul bussiga Österbysse ja sealt jala Riguldisse (vt järgmise päeva kava). Haapsalust Österby sadamasse saab ka veetaksoga (www.visithaapsalu.com), et jätkata sealt matka Riguldisse.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Uuemõisa mõis ja park.** Esmamainitud aastal 1539. 1920 paiku ehitati hoone ümber ning praegu asub hoones põhikool. GPS: 58.943291, 23.580720
- 2 **Kirimäe poolsaare linnuvaatlustorn.** Avaneb võrratu vaade Saunja lahele ja seda ümbritsevale rannaniidule. Kevad- ja sügisrände ajal võib näha tuhandeid veelinde lähel peatumas. GPS: 58.9724439, 23.6557368
- 3 **Silma looduskaitseala ja 1,2 km pikkune Saunja õpperada** on loodud madal mere, rannaniidude, jäänukjärvede ja roostike elustiku kaitseks. Õpperada lookleb noore männimetsa all ja kadastikes ning jõub välja lahe ääres asuva Saunja vaatetorni. GPS: 58.989838, 23.647804
- 4 **Räägu mõis.** Puidust härrastemaja (1835), säilinud on aidad, mootorveski ja mõned kõrvalhooned. Mõisa pargis asub II Maailmasõjas hukkunute ühishaud mälestuskiviga. Praegu asub hoones Oru Hooldekodu. GPS: 58.991282, 23.695508
- 5 **Salajõe karstiala.** Läänemaa suurima karstiala neeldumisala on umbes 600 m pikk ja 100 m lai, kus Haapsalu lahte suubuvast Salajõest ca 1,5 km voolab maa all. GPS: 59.021992, 23.669740
- 6 **Salajõe mõisa varemed.** Hoonest on säilinud enamik müüre ja soklikorruse võlvid. GPS: 59.029146, 23.627331

TEENUSED

Majutus

1. Käbi Külalistemaja, T: +372 5064421; GPS: 58.947500, 23.654444
2. Neti Puhkemaja, T: +372 5270607; GPS: 58.970278, 23.656111
3. UusKalda Spordi- ja Puhkeküla, T: +372 53979793; GPS: 58.985278, 23.698611
4. Metlini Jahimaja, T: +372 5050599; GPS: 58.997922, 23.718462
5. Kiige turismitalu, T: +372 5094207; GPS: 59.005000, 23.708333
6. Nuckö Salong Puhkemaja, T: +372 5136996; GPS: 59.156419, 23.530443

Toitlustus

1. Roosta Puhkeküla Restoran, T: +372 5256699; GPS: 59.157340, 23.529414

Poed

- Uuemõisas GPS: 58.940355, 23.582675, Linnamäel GPS: 58.994787, 23.711057 ja Pürksis GPS: 59.005643, 23.524154

Avalik transport

Bussiühendus Haapsalu–Elbiku ca üks kord päevas.

Puhkekohad

1. Linnamäe GPS: 58.994850, 23.710610
2. Salajõe GPS: 59.021992, 23.669740

TURISMIINFO

Haapsalu Turismiinfokeskus,

Haapsalu, Karja 15, www.visithaapsalu.com, T: +372 4733248; GPS: 58.946638, 23.536323

Österby – Riguldi

Noarootsi – rootsipärane poolsaar

Ranniku matkaraja Österby – Riguldi lõik viib erilisele Noarootsi poolsaarele, mis on ajalooliselt asustatud rannarootslaste poolt. Noarootsi poolsaar on ka Eesti üks parimaid linnuvaatluspiirkondi. Teekond läheb läbi Österby, Pürksi, Hosby ja Hara külade. Poolsaare põhjaosas teeb rada tiiru ümber Vööla mere, mis on merelahest tekkinud järv. Madala Hara lahe ääres on kauneid roostikke, kadakavälju ja karjamaid.

9

2

PRAKTILINE INFO

..... 23 km

🕒 8–10 tundi

🚩 Österby sadamas, **P**

🚩 Riguldi mõisas

📍 Österby – Pürksi – Hosby – Kudani – Hara – Riguldi

🌳 Asfalt- ja kruusateed.

●● Keskmine

🚧 Puuduvad

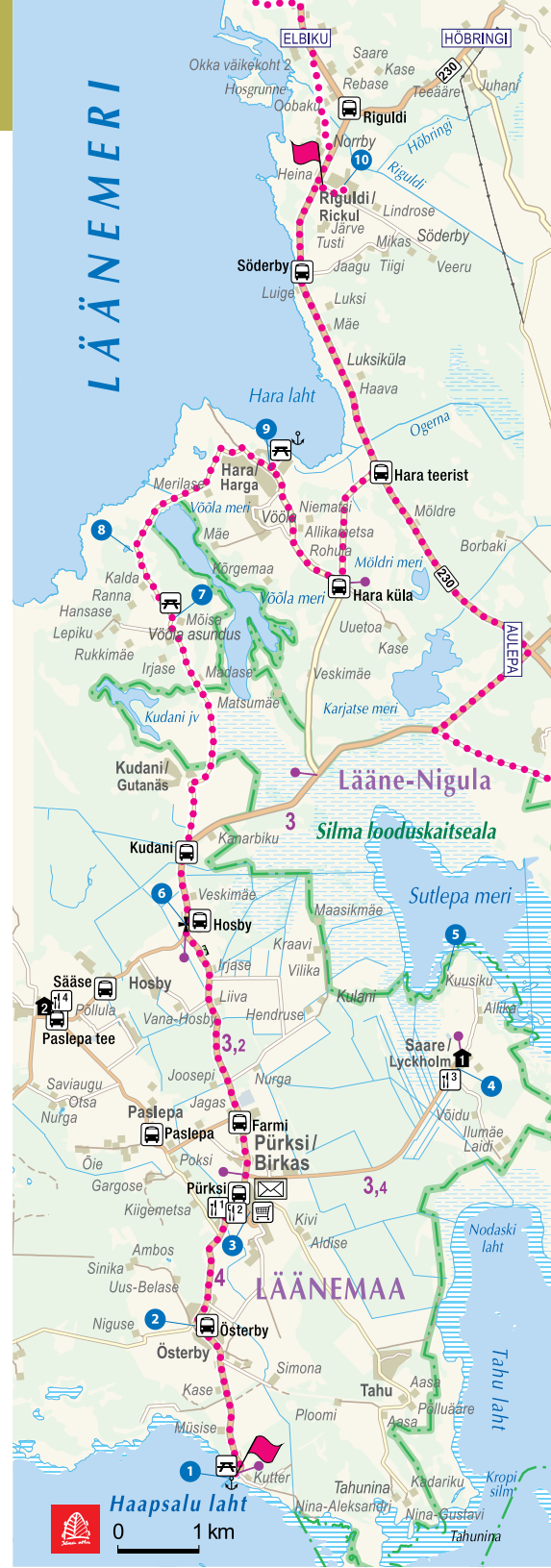
⚠️ Autoteedel ning väiksematel kitsastel ja käänulistel külavaheteedel tuleb liigeldes olla ettevaatlik ning järgida ohutusnõudeid.

ⓘ Haapsalu ja Österby vahel sõidab liinibuss (sõiduplaanid: www.peatus.ee, www.tpilet.ee). Haapsalust Österby sadamasse saab ka veetaksoga (www.visithaapsalu.com).

Kauplus ja toitlustusasutus on ainult Pürksi külas. Riguldis ööbimisvõimalused puuduvad, seetõttu võivad võimekamad matkajad kõndida Elbiku külla (veel 5 km), ülejäänud võivad Riguldist Elbikusse sõita bussiga.

Selle lõigu võib jagada ka kaheks, liikudes esimesel päeval Saare külla (Lyckholmi) ja pühendada aega linnuvaatlusele (rajad, torn, märgalad) ning Saare mõisa külastamisele (öömaja, söögikoht).

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** Österby sadam ja sadamamuul. 265 m pikkuselt muulilt avaneb vaade Haapsalule, Vormsile ja Hobulaiule. Supluskoht. GPS: 58.976775, 23.519993
- 2** Österby pritsikuur. Hoonet kasutasid vabatahtlikud tuletõrjujad tuletõrjevahendite hoidmiseks. GPS: 58.993321, 23.511867
- 3** Pürksi mõis ja park. 19. sajandil ehitatud mõis. GPS: 59.005961, 23.523241
- 4** Saare mõis ja Lyckholmi muuseum Muuseum annab ülevaate Noarootsi ajaloost, peaarh on Eesti Vabariigi aastatel 1918–40. T: +372 56988440; GPS: 59.022155, 23.567661
- 5** Saare õpperada, 1 km. Silma looduskaitseala piiril kahe vaatetorniga rada roostike ja lindude jälgimiseks. GPS: 59.032917, 23.565691
- 6** Noarootsi kirik, pastoraat ja kalmistu. Hilisgooti stiilis kirik on ehitatud 1500. a paiku, suvekuudel on pastoraadis avatud turismiinfo. GPS: 59.037810, 23.509396
- 7** Vööla mõisakooli asukoht ja park. Ilus park infotahvlite ja puhkekohaga. GPS: 59.071178, 23.50646
- 8** Kudani Järvekivi. Rändrahn. GPS: 59.07908, 23.49725
- 9** Hara küla. Mereäärne küla, mis oli algsest asustatud rootsikeelse elanikkonna poolt. GPS: 59.088317, 23.526542
- 10** Riguldi mõis. Ühekorruseline klassitsistlik puidust peahoone 19. sajandi algusest. GPS: 59.119884, 23.542133

TEENUSED

- Majutus**
 - 1. Saare mõisa külalistemaja,** T: +372 56988440; GPS: 59.022222, 23.567500
 - 2. Teeristi Villa,** T: +372 5531097; GPS: 59.028301, 23.477137
- Toitlustus**
 - 1. Noarootsi kõrts,** T: +372 5200913; GPS: 59.006667, 23.518889
 - 2. Kohvik Birkas,** T: +372 56917697; GPS: 59.006652, 23.521275
 - 3. Saare mõisa Kohvituba,** T: +372 56988440; GPS: 59.022222, 23.567500
 - 4. Teeristi Kohvik,** T: +372 5531097; GPS: 59.028301, 23.477137
- Poed**
 - Pürksis** GPS: 59.005643, 23.524154
- Avalik transport**
 - Bussiühendus Österby–Hara teerist ca üks kord päevas.
- Puhkekohad**
 - 1. Österby sadam** GPS: 58.976775, 23.519993
 - 2. Vööla mõisakooli park** GPS: 59.071178, 23.50646
 - 3. Hara sadam** GPS: 59.0901, 23.52854

TURISMIINFO

- i** Haapsalu Turismiinfokeskus, Haapsalu, Karja 15, www.visithaapsalu.com, T: +372 4733248; GPS: 58.946638, 23.536323

Riguldi – Dirhami

Meteoriidijälgedega paik

Ranniku matkaraja Riguldi – Dirhami lõigust enamus kulgeb mööda liivaranda. Randa võib olla uhitud vetikaid ja kohati on luited kaetud tiheda taimestikuga. Rooslepa küla lähedal võib meres silmata bretšasid ehk kivimeid, mis on moodustunud meteoriidiplahvatuse tagajärjel. Teekonna lõpus saab jalgu puhata kohvikus, mille terrassilt avaneb kena vaade merele ja sadamale.

PRAKTILINE INFO

..... 13 km

 5–7 tundi

 Riguldi mõisas

 Dirhami sadamas, **P**

 Riguldi – Elbiku – Rooslepa – Dirhami sadam

 Asfalt- ja kruusateed ning teerajad, vahelduv luitepinnas:

liivane, kohati kruusane ja kivine (sh teeäärsed suured rahnud), paiguti võsastunud. Kohati on randa uhitud vetikaid ja adru.

 Keskmine

 Riguldi–Norrby küla piiril tuleb ületada elektrikarjusega karjamaa. Aedikul on sisse- ja väljapääs, mida saavad matkajad ise avada.

 Teepervel liikudes tuleb arvestada ohutusnõuetega.

Kauplus asub Dirhami sadamas. Lähimad poed asuvad veel Pürksis ja Nõval.

Elbiku ja Dirhami vahel kulgevad rannaaluses metsas ka metsateed ja –rajad, mida saab ebasoodsate ilmastikuolude korral samuti kasutada. Võimekamad matkajad võivad selle lõigu ühendada järgmisega ja lõpetada rännaku Nõva sadamas.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Roosta rand.** Liivarand, populaarne ujumiskoht, mitmeid aktiivse puhkuse võimalusi.
GPS: 59.156204, 23.515123
- 2 **Rooslepa kabel ja kalmistu** on pärit 17. sajandist. Asub umbes 1 km sisemaal.
GPS: 59.169792, 23.526735
- 3 **Rooslepa rand ja bretšad.** Rannas asuvad kivid pärinevad Neugrundi meteoriidikraatrist, mis on läheduses meres ja tekkis miljoneid aastaid tagasi.
GPS: 59.184466, 23.487109
- 4 **Dirhami sadam ja rand.** Suvekuudel atraktiivne jahisadam, mis toimib talvel tegusa kala- ja kaubasadamana (kuna siin ei teki püsivat jääkatet).
GPS: 59.210116, 23.498706
- 5 **Osmussaar.** Saar on põnev rannarootslaste- ja militaarjaloo ning looduskeskkonna poolest. Osmussaar sobib hästi matkamiseks ja seal asub ka 9 km pikkune RMK matkarada. Väljumised toimuvad Dirhami sadamast.
GPS: 59.279953, 23.420745

TEENUSED

Majutus

1. **Roosta Puhkeküla**, T: +372 5256699;
GPS: 59.158303, 23.519754
2. **Villa Hanson külalistemaja**,
T: +372 5043139;
GPS: 59.160512, 23.531441
3. **Dirhami Külalistemaja**,
T: +372 56825901;
GPS: 59.207953, 23.496923
4. **Villa Dirhami**, T: +372 5277065;
GPS: 59.215925, 23.513991

Toitlustus

1. **Roosta Puhkeküla Restoran**,
T: +372 5256699;
GPS: 59.157340, 23.529414
2. **Dirhami Kalakohvik**,
T: +372 5128800;
GPS: 59.209501, 23.497353

Poed

Dirhamis GPS: 59.206213, 23.495147

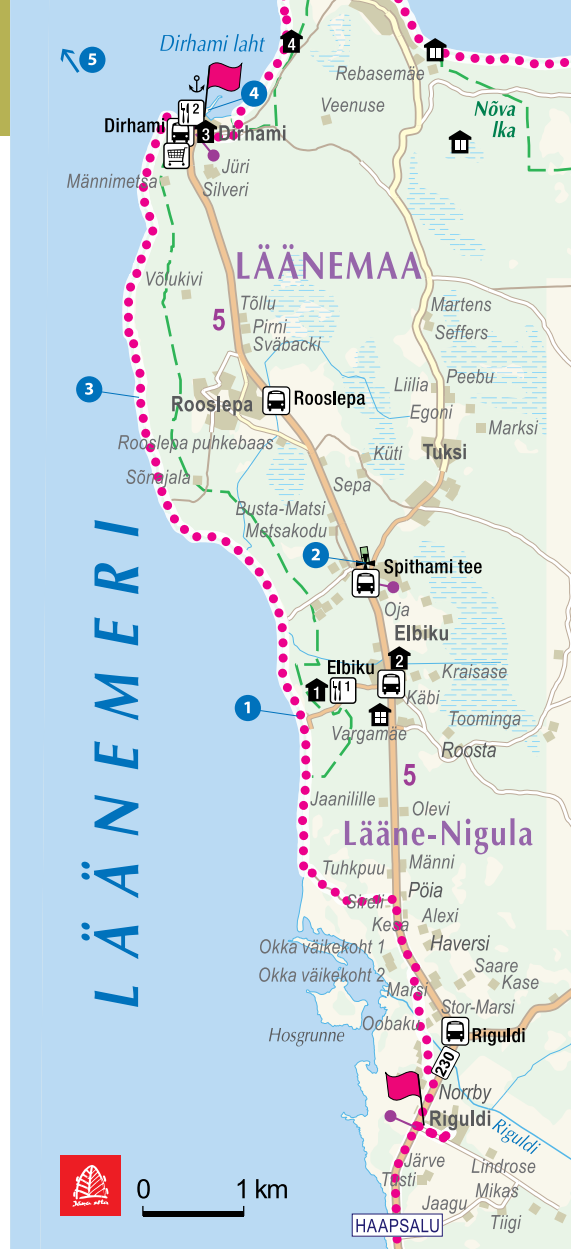
Avalik transport

Bussiühendus Riguldi-Dirhami ca üks kord päevas.
Ülevedu Osmussaarele Osmussaare reisid. www.osmussaarereisid.ee

TURISMIINFO

Haapsalu Turismiinfokeskus,
Haapsalu, Karja 15,
www.visithaapsalu.com,
T: +372 4733248;
GPS: 58.946638, 23.536323

Dirhami – Nõva

Põhjamaiselt karge loodus

Ranniku matkaraja Dirhami – Nõva mitmekesise maastikuga lõigul saab näha Eesti põhjarannikule omast loodust. Teekond kulgeb peaaegu kogu pikkuses mere ääres, mööda kauneid liivarandasid ja kividega kaetud maaninasid. Põõsaspea neemel paljanduvad dolomiidikihid (see on suurepärane paik linnuvaatluseks). Matkarada kulgeb Nõva looduskaitsealal, kus on erakordsed valged ja hallid luited. Siinseid randu armastavad nii puhkajad kui ka kalamehed ja lohesurfariid.

PRAKTILINE INFO

..... 16 km

⌚ 5–7 tundi

🚩 Dirhami sadamas, **P**

🚩 Nõva sadamas (Rannakülas), **P**

📍 Dirhami – Spithami – Nõva sadam (Rannaküla)

Lühike lõik asfalt- ja kruusateid, metsarajad, väga muutlik luitepinnas: liivane, kohati kruusane ja kivine (eri suuruses kivid), lühike lõik dolomiidipaljandit. Kohati on randa uhitud vetikaid ja adru.

Keskmine

Tilluke Uuejõe oja, millest kuival ajal saab jalgsi läbi sumada. 0,6 km jõesuudmest on ka sild.

Teepervel liikudes tuleb arvestada ohutusnõuetega.

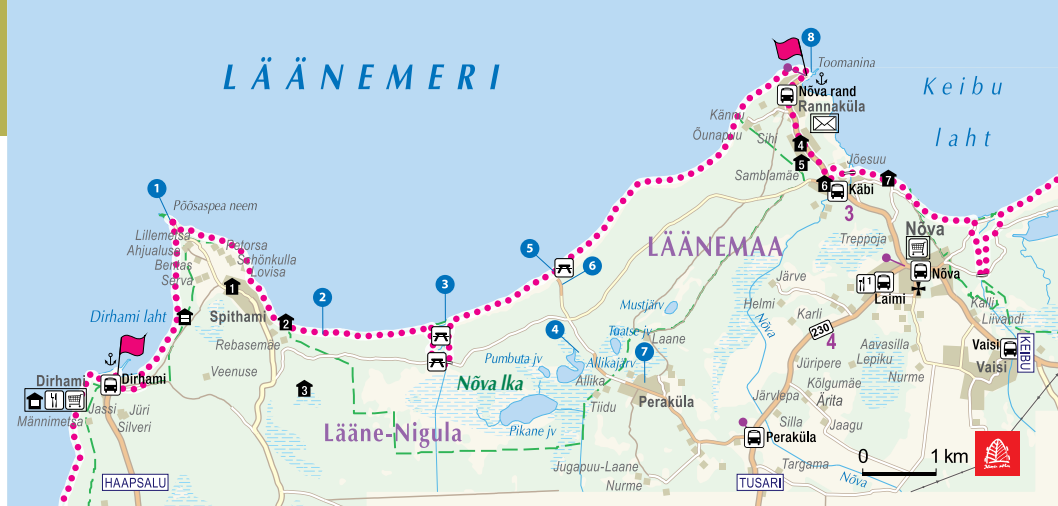
Söögikohad asuvad Dirhami sadamas ja Nõval. Lähim pood asub Nõva külas, 3,5 km kaugusel Nõva sadamast. Raja äärde jääb RMK Peraküla telkimisala. Järgida tuleb RMK juhiseid.

Dirhami ja Nõva vahel kulgevad rannaaluses metsas ka metsateed ja –rajad, mida saab ebasoodsate ilmastikuolude korral kasutada. Võimekamad matkajad võivad selle lõigu ühendada eelmisega, alustades matka Riguldi mõisast või Elbikult.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Pöösaspea neem.** Eesti mandriosa loodepoolseim neem ulatub kitsa kivise seljakuna kaugemale merre, hea linnuvaat-luspaik. GPS: 59.228468, 23.510327
- 2 **Mälestusmärk eestlastest luurajatele.** Mälestusmärk neljale eesti luurajale, kes hukkusid Noarootsis tulevahetuses Nõukogude piirivalvuritega. GPS: 59.214624, 23.547079
- 3 **Uuejõe org ja liivaluited.** Uuejõe suue kuhjatakse tormidega sageli liivavalle täis, see põhjustab jõe rändava suudme. GPS: 59.216309, 23.576284
- 4 **Liivanõmme õpperada, 7,5 km.** Sobiv metsa-, looduse- ja pärandkultuuri huvilistele. GPS: 59.212579, 23.608150
- 5 **Peraküla liivarand.** GPS: 59.222522, 23.602062
- 6 **Liivase ranna-Peraküla õpperada, 4,4 km.** Infotahvlitega rada läbib erinevaid maastikutüüpe ja vääriselupaiku. GPS: 59.220852, 23.603856
- 7 **Nõva RMK puhke- ja maastikukaitseala ning külastuskeskus.** Teave ümbruskonna vaatamisväärsustest ja loodusest, nõuandeid matkamarsruutide koostamisel, näitused ja erinevad tegevused. GPS: 59.208927, 23.623905
- 8 **Nõva sadam ja Toomanina bretša.** Suurim Eesti mandriosal leiduv Neugrundi meteoriidkraatrist pärinev bretša rahn. GPS: 59.247051, 23.663366

TEENUSED

Majutus

1. Villa Spithami, T: +372 55688144; GPS: 59.219722, 23.525278
2. Metskapteni Puhkemaja, T: +372 5072231; GPS: 59.215283, 23.538115
3. Spithami Puhkemajad, T: +372 53466264; GPS: 59.207222, 23.542778
4. Madise Puhkemaja, T: +372 56644771; GPS: 59.237588, 23.660892
5. Samblamaa puhkemajad, T: +372 5026873; GPS: 59.235278, 23.661111
6. Rooski Turismitalu, T: +372 5182718; GPS: 59.232500, 23.666667
7. Ranniku Puhkemaja, T: +372 5038136; GPS: 59.233628, 23.681635

Toitlustus

1. Nõva Mõisa Kohvik, T: +372 5100755; GPS: 59.221406, 23.679520

Poed

Nõval GPS: 59.221514, 23.679604

Avalik transport

Bussiühendus Dirhami-Nõva ca 1 kord päevas.

Puhkekohad

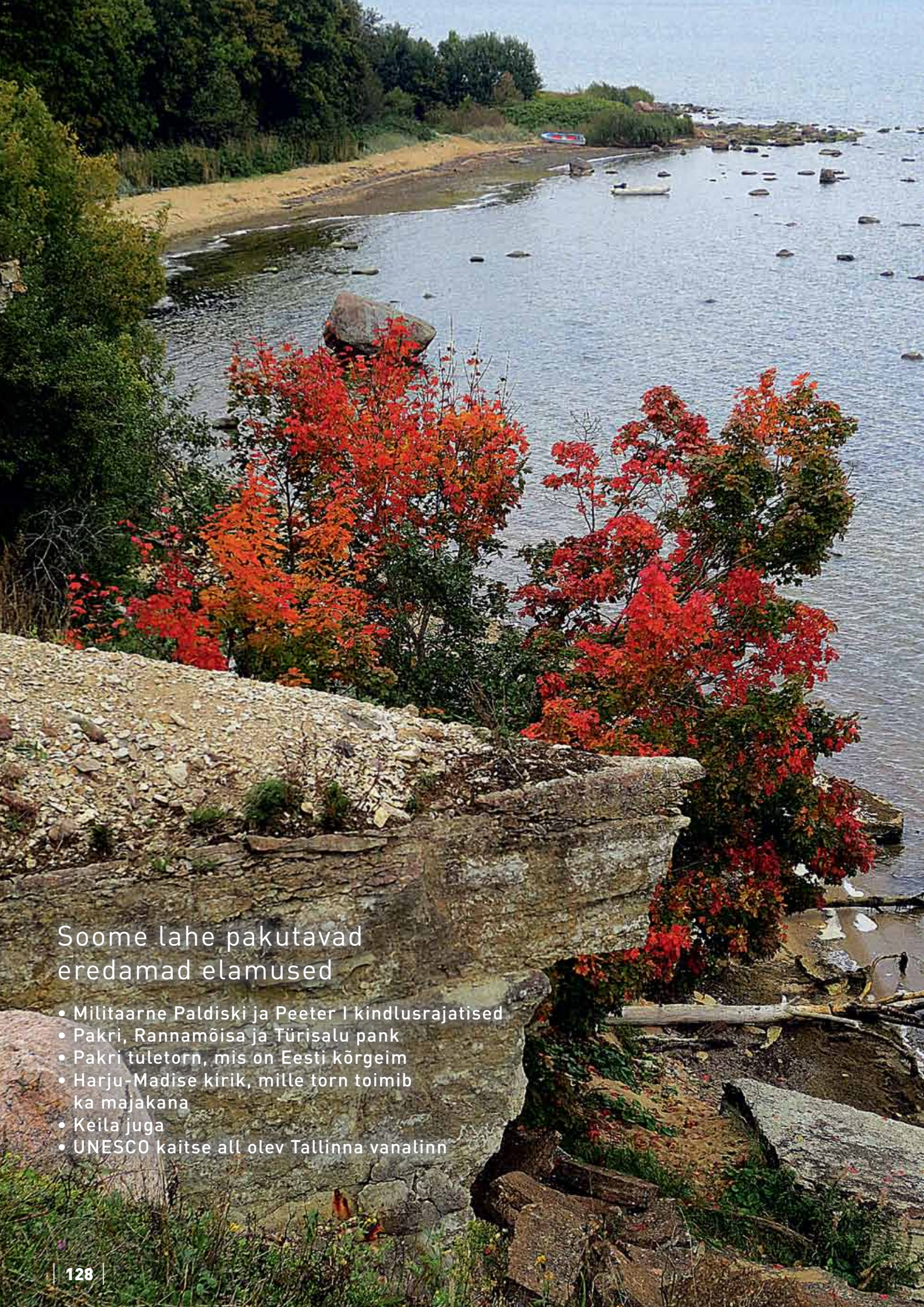
1. RMK Uuejõe lõkkekoht
GPS: 59.21136, 23.57586
2. RMK Uuejõe sauna lõkkekoht
GPS: 59.21354 23.57502
3. RMK Peraküla telkimisala
GPS: 59.221830, 23.602976

TURISMIINFO

Haapsalu TIK, Haapsalu, Karja 15,
www.visithaapsalu.com, T: +372 4733248;
GPS: 58.946638, 23.536323

Soome lahe pakutavad eredamad elamused

- Militaarne Paldiski ja Peeter I kindlusrajatised
- Pakri, Rannamõisa ja Türisalu pank
- Pakri tuletorn, mis on Eesti kõrgeim
- Harju-Madise kirik, mille torn toimib ka majakana
- Keila juga
- UNESCO kaitse all olev Tallinna vanalinn

EESTI LOODE-EESTI PANKRANNIK JA JOAD

**SOOME LAHE RANNIK
NÕVA – TALLINN: 158 km**

Päev 53-60, 8 päeva

Matkaraja kõige mitmekesisem lõik Eestis, kus on tunda looduse põhjamaisust. Siin võib näha maakive, liivaseid randu, rohtu kasvanud rannaniite ja bretšarahne, mis on tekkinud ammuse meteoriidiplahvatuse tagajärjel. Siin asub Pakri pank – Läänemere ranniku kõige muljetavaldavam pank, mis on 24 meetri kõrgune, sellel omakorda Eesti kõrgeim, 52 meetrine tuletorn. Matkarada kulgeb ranna lähedal, kohati mööda metsa- ja põlluteid. Maastikul võib näha mõisaid, kirikuid, tuletorne ja Pakri tuuleparki. Silmailu pakuvad kaunis Keila juga ja salapärased Pakri saared. Tallinna ümbruses on säilinud palju militaarpärandi jäänuseid – kaldajoone kindlustusi ja rannakaitsepatareisid. Paldiski oli nõukogude ajal suletud linn, kus oli eriti salajane sõjaväeline objekt – spetsiaalne tuumaallveelaeva reaktor. Matkarada lõppeb Tallinnas, mille keskaegne vanalinn on UNESCO maailmapärandi nimistus.

Keila-Joa mõisa lugu

Keila-Joa uusgooti stiilis mõisaansambel on ehitatud 1833. aastal Hans von Stackenschneideri projekti alusel. Kompleks on tollaegse Venemaa üks olulisemaid historitsismi esindajaid. Mõis on rajatud eriti kaunisse kohta, kus orus voolab karestikuline jõgi, laiub 6 meetri kõrgune juga ja avanevad vaated üle ümbritseva maastiku.

Just Keila-Joa mõisas esitas Vene impeeriumi hümn "Jumal, keisrit kaitse Sa!" autor Aleksei Lvov seda esimest korda tsaar Nikolai I-le.

Nõva – Vihterpalu

Mööda Soome lahe kallast

Ranniku matkaraja Nõva – Vihterpalu lõigul asuvast Rannakülast läheb rada kaarega ümber märgala ja Nõva jõe Keibu lahe randa, mis on alguses võsastunud, aga läheb üle kauniks liivaluitek. Keibu oja juurest keerab rada sisemaale ja kulgeb RMK Peraküla – Aegviidu – Ähijärve matkateel. Rada lookleb läbi Keibu küla, jõudes Alliklepa juures mere äärde, kus on kaunid kadakasalud. Edasi saab matkata mere ja kahe järve (kunagiste merelahtede) vahel kulgeval rajal. Merepõhjas on näha dolomiidipaljandikku. Kuni Vintse külani läheb matkatee mööda väikest mereäärset rada, kuni keerab Vihterpalu poole (teelt paistavad Pakri saared).

2

PRAKTILINE INFO

..... 23 km

 8–10 tundi

 Nõva sadamas
(Rannakülas), **P**

 Vihterpalus, mõisa juures

 Nõva sadam (Rannaküla) –
Keibu – Alliklepa – Vintse –
Vihterpalu

Väga muutlik luitempinaas: liivane, kohati kõrrelisi täis kasvanud, kivine, lühike lõik dolomiidisel alusel, dolomiidikivine. Lühikesed asfaldi- ja kruusalõigud läbi külade ja metsade. Metsarajad. Kohati on randa uhutud vetikaid ja adru.

Keskmine

Üle Nõva jõe on rippisild. Teistest teele jäävatest jõgedest ja ojadest – Veski jõgi (sild 1 km jõesuudmest) ja Lepaoja (sild luidete taga) –

saab kuival ajal jalgsi läbi sumbata.

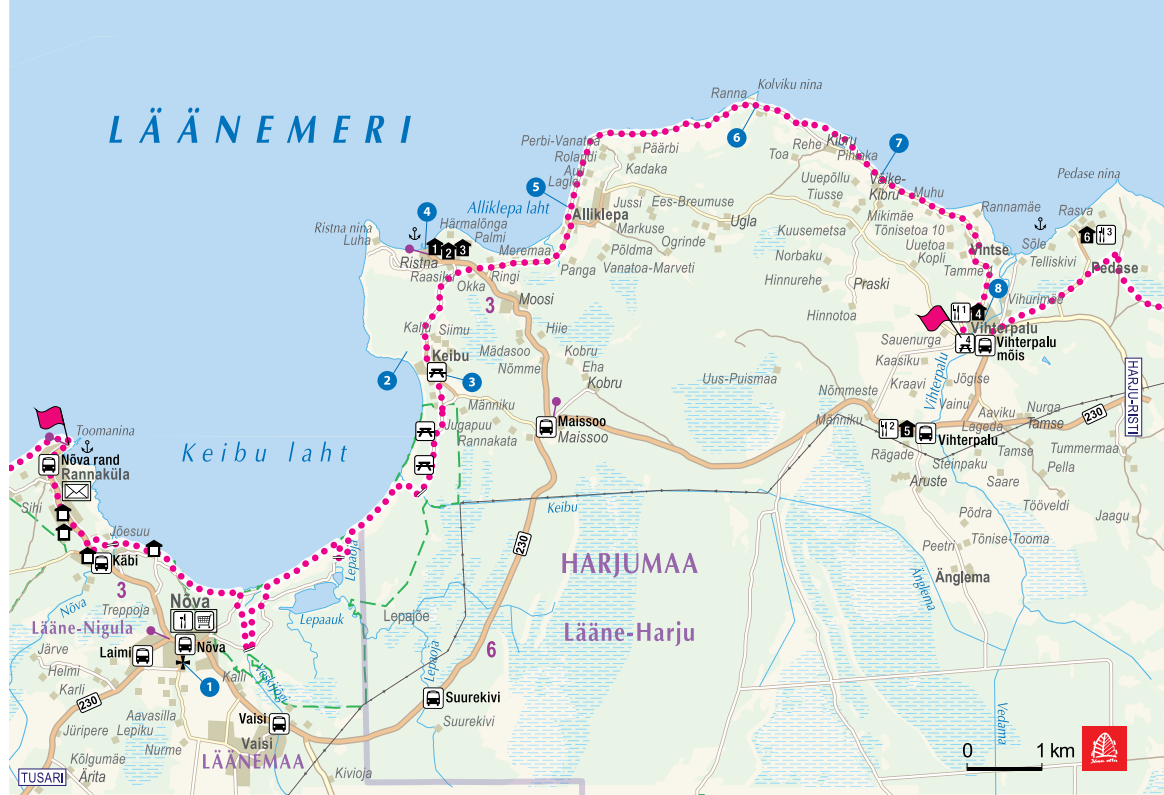
Autoteede ääres peab liikuma ettevaatlikult!

Lähim kauplus asub Vihterpalust 10 km kaugusel (Harju-Risti). Toitlustust on võimalik ette tellida Puuna Öömajast.

Alliklepa ja Vihterpalu vahel on tihe metsaradade võrgustik, mida võib kasutada ebasoodsate ilmastikuolude korral.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** Nõva kirik. Üks vähestest säilinud puukirikutest, ühtlasi ka üks väiksemaid kirikuid Eestis. T: +372 5218467; GPS: 59.220616, 23.688919
- 2** Keibu-Ristna hoiuala. Kivi- ja liivarandade ning rohunditerikaste kuusikute kaitseks. GPS: 59.257990, 23.741326
- 3** Keibu küla. Kaunilt heakorrastatud küla pakub südantsoojendavaid vaateid. GPS: 59.255537, 23.747945
- 4** Ristna sadam. Arendusjärgus väikesadam, kus toimub suvel palju põnevate tegevust. T: +372 5059038; GPS: 59.270411, 23.745441
- 5** Alliklepa rand. Rahulik ja vaikne rand, sobilik privaatsuse nautijatele. GPS: 59.275437, 23.778876
- 6** Kolviku nina. Head eeldused edukaks linnuvaatluseks. GPS: 59.287659, 23.822969
- 7** Vintse küla. Ajalooline rannaküla, kus ka täna on aktiivne elu. GPS: 59.274733, 23.868403
- 8** Vihterpalu mõis. Täielikult renoveeritud mõisahooned on luksuslik konverentsi- ja majutuspaik. T: + 372 6541570; GPS: 59.262050, 23.875476

TEENUSED

Majutus

- 1.** Ristna Terraced House külaliskorter, T: +372 5203573; GPS: 59.269442, 23.747720
- 2.** Merekivi Puhkemaja, T: +372 53486445; GPS: 59.269178, 23.750371
- 3.** Meretuule Puhkemaja, T: +372 5204499; GPS: 59.268970, 23.751477
- 4.** Vihterpalu Mõisa Hotell, T: +372 5169766; GPS: 59.261994, 23.875513
- 5.** Puuna Öömaja, T: +372 5050163; GPS: 59.248456, 23.860802
- 6.** Pedase Puhkekeskus & Hotell, T: +372 5046183; GPS: 59.271711, 23.899367

Toitlustus

- Toitlustuskohad vaid ettetellimisel:
- 1.** Vihterpalu Mõisa Hotell, T: +372 5169766; GPS: 59.261994, 23.875513
 - 2.** Puuna Öömaja, T: +372 5050163; GPS: 59.248456, 23.860802
 - 3.** Pedase Puhkekeskus & Hotell, T: +372 5046183; GPS: 59.271711, 23.899367

Poed

Nõval GPS: 59.221514, 23.679604

Avalik transport

Bussiühendus (liin nr 146) Nõva–Vihterpalu tööpäeviti 2 korda päevas.

Puhkekohad

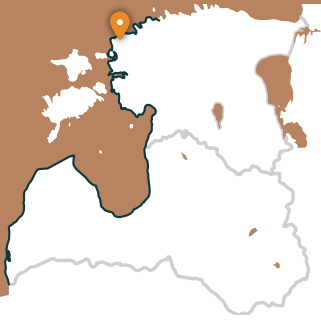
- 1.** RMK Keibu lõkkekoht I
GPS: 59.248297, 23.745768
- 2.** RMK Keibu lõkkekoht II
GPS: 59.244283, 23.745732
- 3.** Keibu küla bussipeatus laua ja pinkidega GPS: 59.255407, 23.748403
- 4.** RMK Vihterpalu lõkkekoht
GPS: 59.259141, 23.872185

TURISMIINFO

i www.visitharju.ee
Haapsalu TIK, Haapsalu, Karja 15,
www.visithaapsalu.com, T: +372 4733248;
GPS: 58.946638, 23.536323

i Padise kastell ja käsitööpood
[avatud suvel], www.padisekastell.ee,
T: +372 5265499;
GPS: 59.226408, 24.143301

Vihterpalu – Padise

Seitse sajandit püsinud kirik ja klooster

Ranniku matkaraja Vihterpalu – Padise lõik keerab sisemaa poole, sest Kurkse väina lõunakaldal on palju märgalasid. Suurem osa sellest rajalõigust kulgeb läbi vähese asustusega metsamassiive (mööda RMK Peraküla – Aegviidu – Ähijärve matkateed), põigates vahel mõnda külasse või lagendikule.

PRAKTILINE INFO

..... 25 km

🕒 8–10 tundi

🚩 Vihterpalus, mõisa juures

🚩 Padise keskuses, **P**

📍 Vihterpalu – Harju-Risti – Määra – Padise

Peamiselt metsateed.
Lühikesed asfaldi- ja kruusalõigud.

Keskmine

Puuduvad

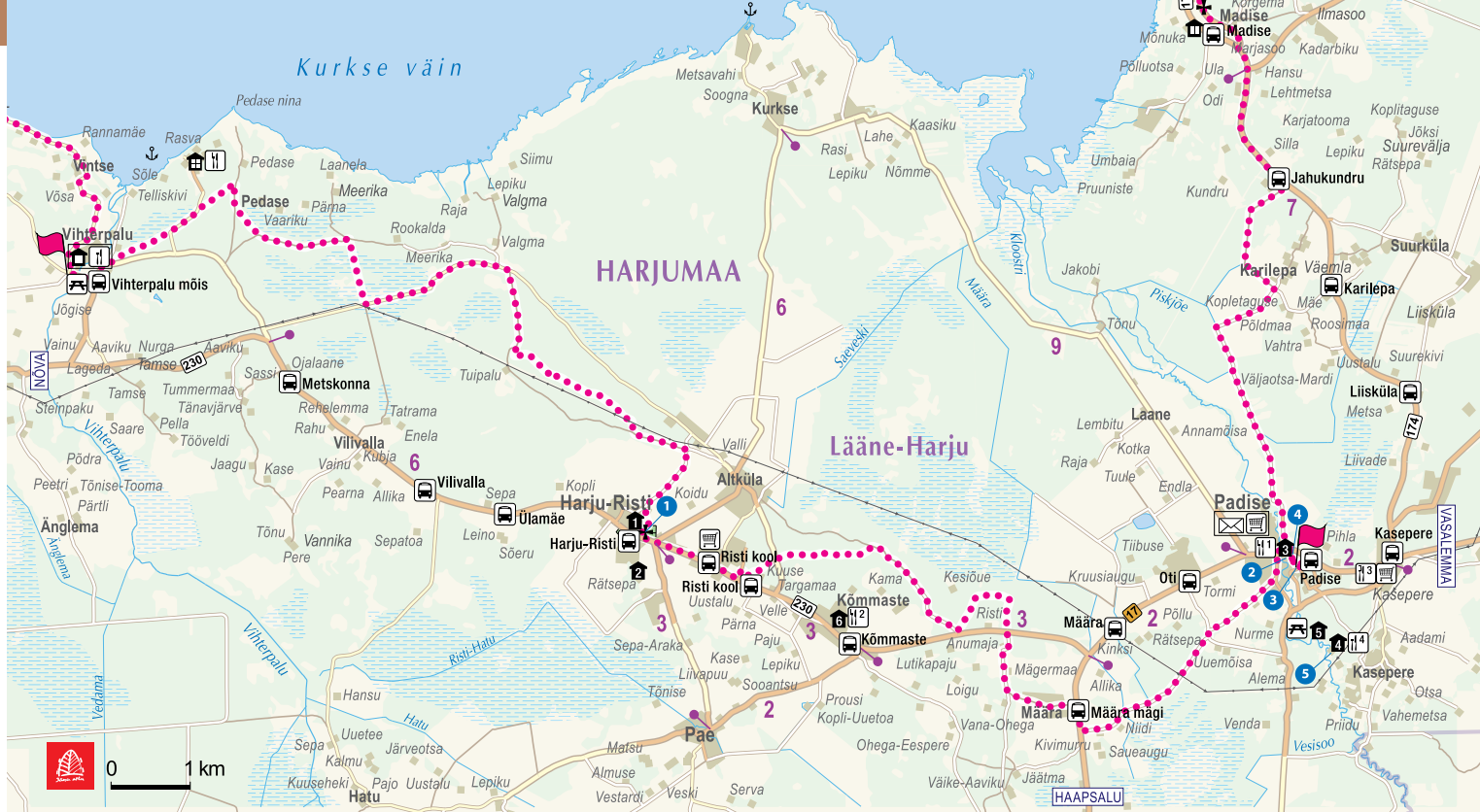
Autoteid ületades tuleb olla ettevaatlik! Teepervel liikudes tuleb järgida liiklusohutuse nõudeid. Enne Määra küla võib kohata hulkuvaid koeri.

Sellel rajalõigul, v.a Harju-Ristil ja Padisel, ei pakuta mingeid teenuseid.

Marsruudi võib jaotada kahele päevale, ööbides näiteks Harju-Risti kiriku juures, umbes pooltel teel. Vihterpalu ja Padise vahel sõidab buss.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** Harju-Risti kirik. 700 aasta vanune, Eesti vanima kirikukellaga ja massiivsete müüridega kirik, mille tornist avaneb vaade ümbruskonnale. T: +372 55649256; GPS: 59.230672, 23.999083
- 2** Padise klooster. Hästi säilinud keskajegse kloostri kirikusaal on tänu heale akustikale ja erilisele aurale hinnatud kontserdipaik. T: +372 5265499; GPS: 59.227611, 24.140779
- 3** Padise kastell, infopunkt. Endisest karjakastelli hoonest on saanud stiilne peokeskus, mis suvel toimib ka käsitööpoe ja turismiinfopunktina. T: +372 56610956; GPS: 59.226408, 24.143301
- 4** Padise mõis. Algsete omanike von Rammide käe all taastatud hoones on hubane hotell 20 toaga ning maitseelamus pakkuv à la carte restoran. T: +372 608 7877; GPS: 59.228002, 24.142244
- 5** Kallaste talu loomapark. Kameruni kitsed, jänesed, kodukanad ning muud loomad. T: +372 5076138; GPS: 59.216804, 24.151117

TEENUSED

Majutus

- 1. Risti kogudusemaja**, T: +372 55649256; GPS: 59.230126, 23.998774
- 2. Rätsepa turismitalu**, T: +372 5299849; GPS: 59.225457, 23.997438
- 3. Padise Mõis**, T: +372 6087877; GPS: 59.228056, 24.142222
- 4. Kallaste Turismitalu**, T: +372 5076138; GPS: 59.216944, 24.151111
- 5. Külaliskorter Johannes Padise metsas**, T: +372 55513013; GPS: 59.218495, 24.148018
- 6. Koogi turismitalu**, T: +372 5169801; GPS: 59.219831, 24.042234

Toitlustus

- 1. Padise Mõisa Restoran**, T: +372 6087877; GPS: 59.228056, 24.142222
- 2. Koogi muuseum-kohvik ja käsitöötuba**, T: +372 5169801; GPS: 59.219831, 24.042234
- 3. Teeristi kohvik**, T: +372 6087854; GPS: 59.226818, 24.163017
- 4. Kallaste turismitalu (ettetellimisel)**, T: +372 5076138; GPS: 59.216783, 24.151026

Poed

Harju-Risti GPS: 59.226225, 24.143869,
Padise GPS: 59.226219, 24.143830,
Kasepere GPS: 59.227094, 24.163257

Avalik transport

Bussiühendus (liin nr 146) Vihterpalu–Padise tööpäeviti 4 korda päevas, Harju-Risti–Padise 11 korda päevas.

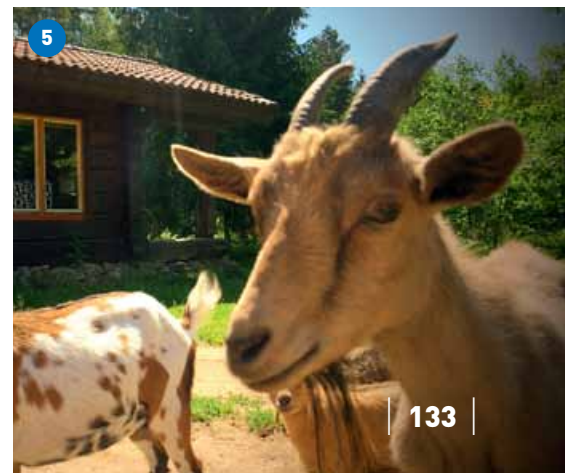
Puhkekohad

- 1. RMK Vihterpalu lõkkekoht**
GPS: 59.259141, 23.872185
- 2. RMK Padise lõkkekoht**
GPS: 59.218820, 24.142516

TURISMIINFO

www.visitharju.ee
Padise kastell ja käsitööpood
(avatud suvel), FB Padise Käsitööpood,
T: +372 5265499;
GPS: 59.226408, 24.143301

Padise – Paldiski

Paldiski – salapärane, kunagi suletud linn

Ranniku matkaraja Padise – Paldiski lõik kulgeb Padiselt Karilepani mööda pisemaid kruusateid, aga edasi Madiseni juba piki maanteed. Madise kabelimäelt, ammuselt merekaldalt, avaneb suurepärase vaade Paldiski lahele ja Pakri saartele. Madiselt Paldiskisse kulgeb teekond maanteepervel kuni Lõunasadamani, jõudes sadamaterritooriumi serva mööda Paldiski lõunaosas paiknevasse raudteejaama. Paldiski oli nõukogude ajal suletud linn, kus asusid sõjasadam ja Pakri poolsaarel tuumareaktoril töötav tuumaallveelaevade koolitusbaas.

4

PRAKTILINE INFO

..... 18 km

 6–8 tundi

 Padise keskuses, **P**

 Paldiski raudteejaamas, **P**

 Padise – Madise – Paldiski

Asfalt- ja kruusateed.

Keskmine

Puudevad

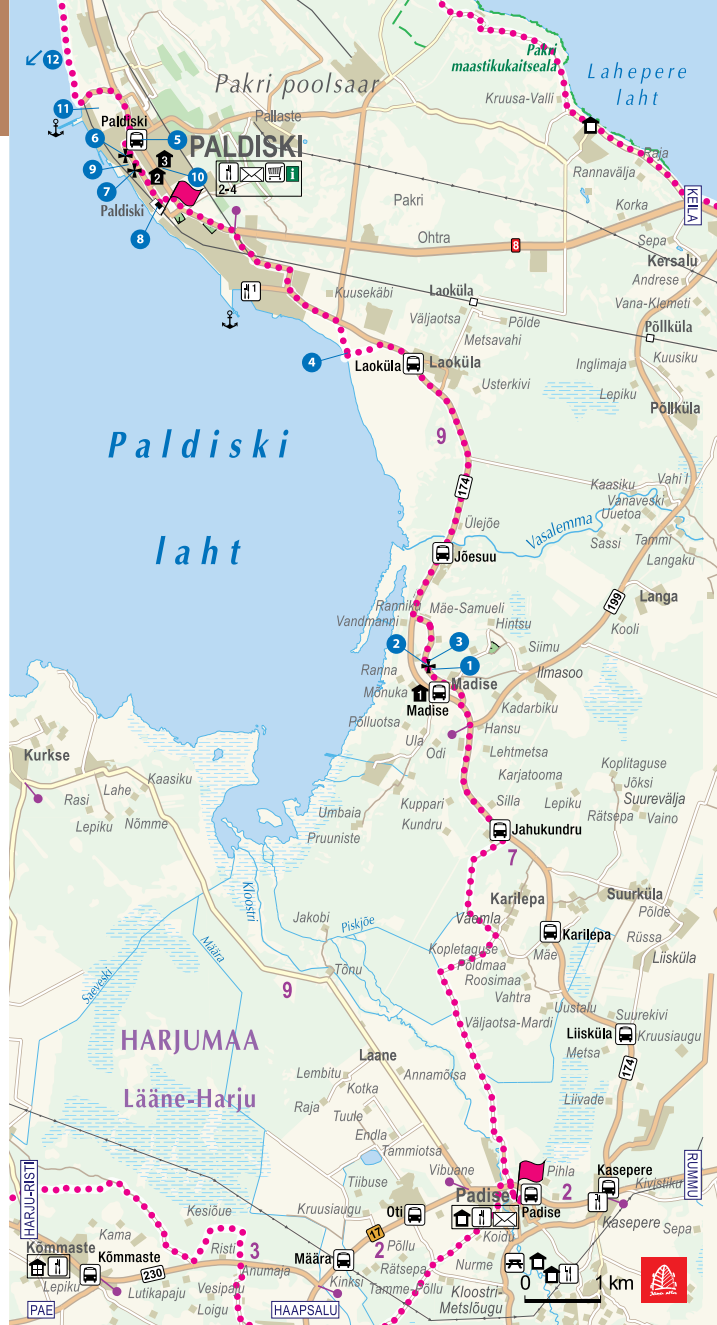
Karilepa–Paldiski lõik kulgeb tiheda liiklusega maantee ääres, soovitame selle läbida bussiga (sõiduplaanid: www.peatus.ee, www.tpilet.ee).

Teenuseid pakutakse lõigu algus- ja lõpp-punktides.

Madiselt võib suunduda ka Põllküla jaama (7 km), kust saab Tallinna–Paldiski rongiga sõita Paldiskisse (rongide sõiduplaanid: elron.ee, rongiliiklus üle kümne korra päevas).

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Madise juga.** Harju-Madise kirikuaiast voolav 2,2 m kõrge juga. GPS: 59.289667, 24.123138
- 2 **Harju-Madise Mattiase kiriku** torn on ühtlasi majakas. T: +372 5118090; GPS: 59.290083, 24.122826
- 3 **Eesti haridustegelase Bengt Gottfried Forseliuse sünnikoht** ja mälestuskivi. GPS: 59.290765, 24.122515
- 4 **Laoküla rand.** Kohalike armastatud supluskohast on näha Paldiski Lõunasadam ja Väike-Pakri saare rannik. GPS: 59.327348, 24.104332
- 5 **Paldiski linn.** Tsaar Peeter I ajal tuntuks saanud ja nõukogude perioodil suletud tuumalinnast on saanud atraktiivne rohelise energia linn. GPS: 59.352698, 24.056356
- 6 **Paldiski Nikolai kirik.** T: +372 5118090; GPS: 59.350685, 24.052470
- 7 **Paldiski Georgi õigeusu kirik.** Baroki sugemetega klassitsistlik kivikirik. T: +372 564 86625; GPS: 59.349023, 24.054548
- 8 **Paldiski raudteejaama peahoone** on kaunistatud romantilise puitpitsiga. GPS: 59.344737, 24.060110
- 9 **Tavern Peetri Toll.** Tsaari-Venemaa tollikontori hoones asuva taverni teisel korrusel asuvas **Paldiski Koduloomuuseumis** on eksponeeritud unikaalne näitus ajaloolistest külmrelvadest. T: +372 53423425; GPS: 59.350207, 24.053197
- 10 **Amandus Adamsoni Ateljeemuuseum.** Skulptori suveateljees asuv isikumuseum. T: +372 6742013; GPS: 59.349273, 24.061391
- 11 **Peeter Suure merekindluse bastion ehk Muula mäed.** Kõrgesse paekaldasse raiutud viie bastioniga kindlus. GPS: 59.356436, 24.046487

- 12 **Väike Pakri ja Suur Pakri saared.** Paldiski linna lähedal asuvad saared on tänu huvitavale looduskooslusele kaitse all. Regulaarühendus puudub, suvel paadisõidud ettetellimisel Kurkse sadamast. T: +372 56974118; GPS: 59.324016, 24.005408 ja GPS: 59.338157, 23.909706

TEENUSED

- Majutus**
 - 1. **Koidu puhkemaja,** T: +372 5013201; GPS: 59.286575, 24.123131
 - 2. **Pakri hostel,** T: +372 58140153; GPS: 59.347525, 24.060081
 - 3. **Adamsoni Külalistemaja,** T: +372 55693033; GPS: 59.348880, 24.062486

- Toitlustus**
 - 1. **Lõunasadama kohvik,** T: +372 56455355; GPS: 59.334658, 24.081786
 - 2. **Paldiski Peetri Pizza,** T: +372 6742095; GPS: 59.350072, 24.057964
 - 3. **Tavern Peetri Toll,** T: +372 53423425; GPS: 59.350206, 24.053211
 - 4. **Paldiski Pubi,** T: +372 5810 6770; GPS: 59.350322, 24.058854

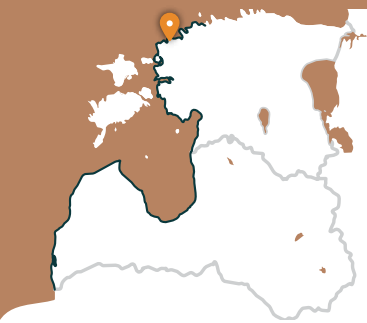
Poed ja apteegid
Paldiski linnas.

Avalik transport
Bussiühendus (liin nr 136) Padise–Paldiski tööpäeviti üks kord päevas.

TURISMIINFO

i www.visitharju.ee
Tavern Peetri Toll, Mere 10, Paldiski, www.peetritoll.ee, T: +372 53423425; GPS: 59.350207, 24.053197

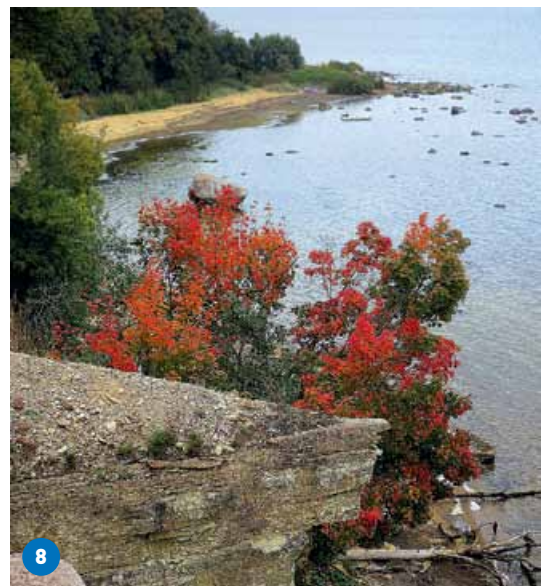

Paldiski – Kersalu

Pankrannik, tuletorn ja militaarne pärand

Ranniku matkaraja Paldiski – Kersalu lõik viib ümber Pakri poolsaare, mille pankrannikult avanevad Eesti loodeserva kauneimad vaated. Rada viib läbi Paldiski keskuse ja keerab Peeter I merekindluse varemete juurest Pakri tuletorni poole, kulgedes mööda muljetavaldavat Pakri pankrannikut. Kersaluni jõudmiseks tuleb ronida pankrannikust üles ja alla, kus rannarada lookleb liiva-kivisegusel rannal ja männimetsas. Pakri pankrannik on põnev nii talviti, kui siin moodustuvad võimsad jääpurikad, kui ka sügisel, värviliste lehtede aegu.

PRAKTIINE INFO

..... 16 km

 5–7 tundi

 Paldiski raudteejaamas, **P**

 Kersalu külas

 Paldiski – Pakri tuletorn – Kersalu

 Asfalt- ja kruusateed, metsa- ja põlluvaheteed ning rajad, lühike lõik kivide ja munakividega liivaluidet.

 Keskmine

 Puuduvad

 Pakri pankranniku servale ja jalamile minek on keelatud, kuna lained uuristavad jätkuvalt pinnast ja varitseb varinguoht. Pankrannik koosneb üsna pehmetest settekivimitest (lubjakivi, dolomiit, liivakivi jt), mille plaadid või kamakad kõlguvad tihti hoopis tühjuse kohal. Rannikul võib kohata rästikuid.

 Kauplused ja toitlustusasutused asuvad Paldiskis, suvel ka Pakri tuletorni juures. Palume kanda matkamiseks sobivaid

(kinniseid, niiskuskindlaid) jalatseid ning toetuseks kasutada kõndimiskeppe.

Paldiski ja Pakri tuletorni vahel (u 4,5 km raudteejaamast) on trepp, mida mööda pääseb Pakri pankranniku jalamile. Siin tasub ette võtta väike edasi-tagasi matk, püüdes parimaid kaadreid, aga olge ettevaatlikud! Võimekamad matkajad võivad selle lõigu ühendada järgmise päeva marsruudiga, lõpetades Laulasmaal.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Uuga paekallas ja Uuga juga.** Uuga paekallas on 5 km pikk ja 20 m kõrge. GPS: 59.376583, 24.036028
- 2 **Pakri vana tuletorn.** Peeter I käsul püstitatud tuletorn oli 15 m kõrgune, variseva pangaserva tõttu püstitati hiljem uus. GPS: 59.387205, 24.036126
- 3 **Pakri tuletorn.** Hingematvaid vaateid pakkuv Eesti kõrgeim (52 m) tuletorn. T: +372 555 76087; GPS: 59.387466, 24.037715
- 4 **Pakri pank ja Pakri juga.** Pankranniku kõrgeim lõik ulatub Pakri neemel 25 meetrini, panga idaossa jääb 5,8 m kõrgune Pakri juga. GPS: 59.389285, 24.038025
- 5 **Pakri maastikukaitseala.** Tähtsamate maastike alla kuuluvad Pakri saared ja pangamets, mis asub Pakri poolsaare idarannikul. GPS: 59.387902, 24.048929
- 6 **Leetse rand.** Vaikne ja rahulik rand koos telkimisalaga. GPS: 59.372725, 24.120269
- 7 **Leetse Saunakivi.** 3,5 m kõrgune kandiline kivi. GPS: 59.368946, 24.134451
- 8 **Lahe pank.** GPS: 59.361666, 24.154516
- 9 **Vanaaseme (Kersalu) juga.** Eriti ilus kevadise suurvee ajal ja talvel, kui juga jäätub. GPS: 59.348996, 24.178713

TEENUSED

Majutus
1. Seaside summer house, T: +372 5021902; GPS: 59.353450, 24.160794

Toitlustus
1. Kohvik Pakri Parun, T: +372 55538880; GPS: 59.387207, 24.036331

Avalik transport

Avalik transport puudub, buss nr 145 Paldiski-Kersalu 8 korda päevas.

Puhkekohad

5 lõkkekohta RMK Leetse telkimisalal GPS: 59.372503, 24.120422

TURISMIINFO

- i** www.visitharju.ee
Kohvik Pakri Parun, Majaka tee 43, www.pakri.eu, T: +372 55538880 ja
- i** **Pakri tuletorn**, Majaka tee 45, www.pakrituletorn.ee, T: +372 55576087; GPS: 59.387527, 24.037712

Kersalu – Laulasmaa

Rannad ja ujumiskohad

Ranniku matkaraja Kersalu – Laulasmaa lõik viib jalutuskäigule läbi ranna ja väikeste rannakülade. Kersalu juures laskub rada kivisele rannale, kus puude varjus kõrgub mitme meetri kõrgune pankrannik. Kloogaranna lähistel ilmuvad teele liivadüünidega supelrannad, mis lausa kutsuvad aega maha võtma. Kloogarannas keerab rada küla poole, teeb sisemaal umbes 3 km pikkuse tiiru ja naaseb siis mereranda.

PRAKTILINE INFO

..... 12 km 4–6 tundi

 Kersalu külas

 Laulasmaal, koolimaja vastas

 Kersalu – Kloogaranna – Laulasmaa

 Lühike lõik kivide, munakivide ja dolomiidiplaatidega kaetud rannikut, liivased rannad, metsarajad, asfaltkattega kõnnitee.

 Lihtne

 Klooga jõgi on kuival ajal läbitav jalgsi kahlates (luidetes on purre), üle Treppoja viivad sillad.

 Pankranniku servale ja jalamile minek on keelatud, kuna lained uuristavad jätkuvalt pinnast ja varitseb varinguoht. Pankrannik koosneb üsna pehmetest settekivimitest (lubjakivi, dolomiit, liivakivi jt), mille plaadid või kamakad kõlguvad tihti hoopis tühjuse kohal. Kahel korral tuleb ettevaatlikult ületada Kloogaranna–Laulasmaa tee (nr 390).

 Kauplused ja söögikohad asuvad Kloogarannas ja Laulasmaal. Palume kanda matkamiseks sobivaid (kinniseid, niiskuskindlaid) jalatseid ning toetuseks kasutada kõndimiskeppe.

Kloogaranna ja Laulasmaa vahelise lõigu võib läbida ka liivarannal matkates. Võimekamad matkajad võivad selle lõigu ühendada eelmise matkapäevaga, alustades Paldiskist või Pakri tuletorni juurest.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 **Kloogaranna rand.** Kuulsale kilomeetrite pikkusele liivarannale toob elektrirong Tallinnast. Rongi peatus asub rannast vaid 50 m kaugusel.
GPS: 59.349252, 24.247322
- 2 **Treppoja joastik ja astangud.** Paeplatoolt laskuvad veekaskaadid on põnevad vaadelda igal aastaajal.
GPS: 59.350168, 24.265310
- 3 **Kõltsu mõis.** Suurepäraselt renoveeritud eksklusiivne puitmõis on romantiline pulma- ja peopaik. T: +372 514 6625; GPS: 59.359963, 24.255377
- 4 **Laulasmaa rand ja maastikukaitseala.** Kauni männimetsaga ümbritsetud valge liivaga rand on populaarne ujumis- ja päevitamiskoht.
GPS: 59.362150, 24.247545

TEENUSED

Majutus

1. **Laulasmaa Puhkekeskus,**
T: +372 5028180;
GPS: 59.374738, 24.236693
2. **Hestia Hotel Laulasmaa Spa,**
T: +372 6870800;
GPS: 59.375088, 24.237479
3. **Kloogaranna noortelaager,**
T: +372 53051023;
GPS: 59.350845, 24.255309

Toitlustus

1. **Hestia Hotel Laulasmaa Spa restoran,**
T: +372 6870870;
GPS: 59.375088, 24.237479
2. **Ott&Matilda kohvik,** T: +372 6701916;
GPS: 59.374896, 24.241531
3. **Baar Recset,** T: +372 6715633;
GPS: 59.377841, 24.239096

4. **Günther Kohvik,** T: +372 6011777;
GPS: 59.378102, 24.238776

Poed

- Treppoja GPS: 59.345039, 24.268863
Laulasmaa GPS: 59.378787, 24.238631
Apteek Laulasmaal
GPS: 59.378700, 24.238483

Avalik transport

- Bussiühendus Kloogaranna–Laulasmaa tööpäeviti 4, nädalavahetustel 2 korda päevas.

TURISMIINFO

- www.visitharju.ee
Hestia Hotel Laulasmaa Spa,
Puhkekodu tee, Laulasmaa küla,
www.laulasmaa.ee, T: +372 6870800;
GPS: 59.375048, 24.237072

Laulasmaa – Vääna-Jõesuu

Eesti kauneim juga

Ranniku matkaraja Laulasmaa – Vääna-Jõesuu lõik on maaliline ja mitmekülgne ning sobib vastupidavatele matkajatele. Siin kohtab nii kiviseid kui ka liivarandu, häid ujumiskohti ja ilusaid rannikuäärseid männimetsi, teele jäävad ka Türisalu pank ja kivirahnud. Laiad Keila parkmetsa rajad viivad Keila joani. Lohusalus saab tutvuda näitusega rannakalurite elust.

PRAKTIINE INFO

..... 19 km

⌚ 6–8 tundi

🚩 Laulasmaal, **P** koolimaja vastas

🚩 Vääna-Jõesuu rannapromenaadil, 0,5 km merest – **P**

📍 Laulasmaa – Lohusalu – Keila-Joa – Türisalu – Vääna-Jõesuu

Liivased ja kivised rannaalad, metsa- ja rannarajad, asfaltteed, pargiteed, laiad liivarannad. Kohati pehme liiv, milles on raske liikuda.

Keskmine

Üle Keila jõe (Keila-Joa pargis u 1,5 km jõesuudmest) ja Vääna jõe (jõesuudmes) viivad sillad.

Türisalu pankranniku servale ja jalamise minek on keelatud, kuna lained uuristavad jätkuvalt pinnast ja varitseb varinguoht. Pankrannik koosneb üsna pehmetest settekivimitest (lubjakivi,

dolomiit, liivakivi jt), mille plaadid või kamakad kõlguvad tihti hoopis tühjuse kohal. Lohusalus tuleb läbida lühike tänavalõik.

Linnuvaatluseks on hea kaasa võtta binokkel. Vääna-Jõesuus ööbimisvõimalusi ei ole, aga bussiühendus Tallinna, Laulasmaa ja Kloogarannaga, kus leiab öömaja, on väga hea (sõiduplaanid: www.peatus.ee, www.tpilet.ee). Palume kanda matkamiseks sobivaid (kinniseid, niiskuskindlaid) jalatseid ning toetuseks kasutada kõndimiskeppe.

SOOME LAHT

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** Kase Antsu võrgukuur- muuseumituba. Kajastab kalurielu nõukogude ajal ning 21. sajandi alguses. T: +372 56 688 006; GPS: 59.396481, 24.203752
- 2** Kribu-Krabu suveniiride pood. T: +372 56688006; GPS: 59.396421, 24.203922
- 3** Lohusalu laht ja sadam. Terviklikku sadamateenust pakkuv väikesadam. Suvehooajal töötab sadamas publi ja toimuvad tantsuõhtud. T: +372 6771640; GPS: 59.401764, 24.203890
- 4** Lohusalu liivarand ja suplemiskoht. GPS: 59.398366, 24.206002
- 5** Keila juga. 6 m kõrgune ja 60–70 m laiune Eesti kolmas juga. GPS: 59.395544, 24.294507
- 6** Keila-Joa hüdroelektrijaam. Vanimad ülestäheldused pärinevad 1555. aastast, 1928 hakkas jaam elektrit tootma ja teeb seda tänaseni. GPS: 59.397396, 24.290892
- 7** Keila-Joa park ja RMK Keila-Joa pargi matkarada, 3 km. Ringikujuline loodusrada kulgeb mööda Keila jõe kallast läbides romantilist parki, kus on mitmeid treppe ja rippillad. GPS: 59.394638, 24.295679
- 8** Keila-Joa mõisa kabel (19. saj) ja kalmistu. GPS: 59.396605, 24.280139
- 9** Keila-Joa mõis. Keila-Joa lossis Schloss Fall töötab butiikhotell, restoran ja muuseum, korraldatakse kontserte. T: +372 56288287; GPS: 59.397500, 24.302500
- 10** Türisalu maastikukaitseala. GPS: 59.418862, 24.317864
- 11** Türisalu pank ja vaateplatvorm. Põhja-Eesti paekalda üks mõjusamaid ja paremini vaadeldavaid loodusobjekte, kõrgub kuni 31 m kõrgusel. GPS: 59.422020, 24.329746
- 12** Vääna-Jõesuu rand. Puhtaveeline liivarand on armastatud puhkekoht. Läänetuule tekitatud murdlained sobivad hästi surfamiseks. GPS: 59.435342, 24.350297

TEENUSED

Majutus

- 1. Lohusalu Apartment**, T: +372 56688006; GPS: 59.396389, 24.203889
- 2. Kase talu kámpingumajad**, T: +372 56688006; GPS: 59.396392, 24.203891
- 3. Sambla talu puhkemaja**, T: +372 5521209; GPS: 59.388027, 24.224399
- 4. Keila-Joa Loss Schloss Fall**, T: +372 56288287; GPS: 59.397500, 24.302500
- 5. Türisalu Puhkebaas**, T: +372 58359988; GPS: 59.409544, 24.306446

Toitlustus

- 1. Keila-Joa Loss Schloss Fall Restoran Cher Ami**, T: +372 5024023; GPS: 59.397500, 24.302500
- 2. Joaveski baar** (suvel või ettetellimisel), T: +372 6088302; GPS: 59.395439, 24.296169
- 3. Lohusalu sadama publi** (suvel), T: +372 5108726; GPS: 59.402090, 24.203039

Poed

Keila-Joal GPS: 59.394274, 24.299414

Avalik transport

Regulaarne bussiühendus Laulasmaa-Vääna-Jõesuu.

Puhkekohad

RMK Meremõisa telkimisala, GPS: 59.399123, 24.251123

TURISMIINFO

www.visitharju.ee
Hestia Hotel Laulasmaa Spa, Puhkekodu tee, Laulasmaa küla, www.laulasmaa.ee, T: +372 6870800; GPS: 59.375048, 24.237072

Vääna-Jõesuu – Tabasalu

Legendidest varjutatud Suurupi poolsaar

Ranniku matkaraja Vääna-Jõesuu – Tabasalu lõik on üks keerulisemaid ning sobib vaid kogunud matkajatele. Rada teeb tiiru Suurupi poolsaarel, mille paksud metsad peidavad rikkalikku erinevate ajastute militaarpärandit. Rada lookleb piki võsastunud ja kivist kallast, läbi kaasiku, mööda endistest pioneerilaagritest, liivakivipankade kaitstud lahesoppidest ja teravatest maaninadest. Kohati on meres näha dolomiidipaljandit, teisel kerkivad veest saartena suured kivirahnud. Teekonna lõpus kõrgub rannas üks uhkemaid Eesti paljandeid, Rannamõisa pank, millelt avaneb hunnitu vaade Kakumäe lahele ja poolsaarele ning Tallinna vanalinna tornidele.

Rannamõisa pankranniku servale ja jalamile minek on keelatud, kuna lained uuristavad jätkuvalt pinnast ja varitseb varinguoht. Pankrannik koosneb üsna pehmetest settekivimitest (liivakivi, Rannamõisa panga läänekalda ülaosas lubjakivi ja dolomiit), mille plaadid või kamakad kõlguvad tihti hoopis tühjuse kohal. On oht varingute ja maalihete tekkeks. Ka sissetallatud rada võib pärast tormi olla merre uhutud. Liivakivisse uuristatud grotid ei ole turvalised. Sõjalisi kaitserajatisi peab vaatama ainult väljastpoolt.

Tabasalu ööbimisvõimalusi ei paku, kuid sealt on regulaarne ühistranspordiliiklus Tallinna, Keila-Joa, Laulasmaa ja Kloogarannaga, kust leiab kindlasti öömaja (sõiduplaanid: www.peatus.ee, www.tpilet.ee). Palume kanda matkamiseks sobivaid (kinniseid, niiskuskindlaid) jalatseid ning toetuseks kasutada kõndimiskeppe.

Ajal, mil meri on taandunud, võib Rannamõisa löigu kuni trepini läbida ka pankranniku alt, aga peab olema äärmiselt ettevaatlik.

PRAKTILINE INFO

..... 20 km

 7–9 tundi

 Vääna-Jõesuu rannapromenaadil, 0,5 km merest – **P**

 Tabasalus, Keskpäeva teel

 Vääna-Jõesuu – Suurupi – Ilmandu – Rannamõisa – Tabasalu.

Kivisillutis promenaadil, asustatud aladel asfalt- ja kruusateed, metsateed, rajad, rohtunud rannad (roostikud), aasad, mitmekesised luitealad, mis on kaetud liiva, kruusa ja kividega, dolomiidiliivakivi aluskiht, merest väljauhutud vetikad ja adru.

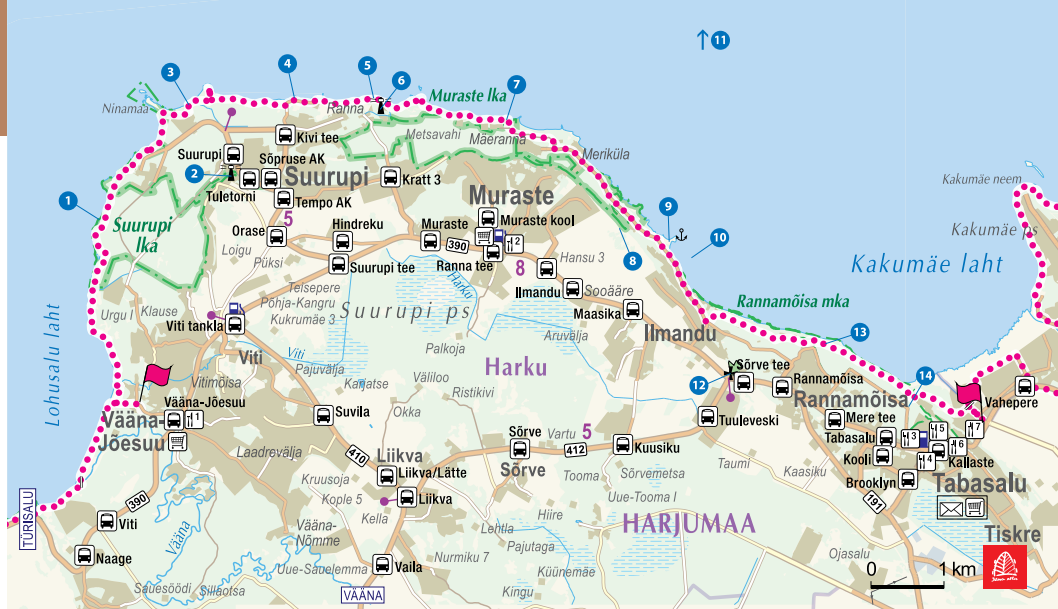
Keskmine

Väikesed ojad, mis on kuival ajal läbitavad jalgsi.

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1 Suurupi looduskaitsealal asuvad Eestis ainulaadsed kambriumi liivakivi paljandid. GPS: 59.458289, 24.348330
- 2 Suurupi ülemine tuletorn. GPS: 59.463614, 24.380245
- 3 Suurupi rand. GPS: 59.472919, 24.393019
- 4 Suurupi Vabadussammas, pühendatud EV 100. sünnipäevale. GPS: 59.473147, 24.395345
- 5 Suurupi pank. GPS: 59.47308, 24.414631
- 6 Suurupi alumine tuletorn on UNESCO maailmapärandi nimekirja kuuluv Eesti vanim puitmajakas. GPS: 59.471676, 24.416266.
- 7 Muraste looduskaitsealal pesitseb palju linnuliike. GPS: 59.470247, 24.446803.
- 8 Muraste paeplats. GPS: 59.456853, 24.473911
- 9 Tilgu sadam. GPS: 59.455125, 24.485928
- 10 Tilgu koopad ja kivikül. GPS: 59.453157, 24.491285
- 11 Naissaar. Tallinnast kümnekonna km kaugusel asuva saarega on regulaarne laevuühendus mai lõpust septembri keskpaigani. Transport saarele: www.monica.ee/soidugraafik-naissaarele ja sunlines.eu
- 12 Rannamõisa kirik. Väike, stiilne uusgooti jumalakoda, T: +372 56904417; GPS: 59.438725, 24.501024
- 13 Rannamõisa pank. Maksimaalne kõrgus on 35 m. GPS: 59.442489, 24.52351

- 14 Rannamõisa maastikukaitseala; RMK Tabasalu loodusõpperada. Kõrge veetasemega võib pangaaluse rajaosa läbimine olla raske. Varinguocht. GPS: 59.43466, 24.543406

TEENUSED

Sellel lõigul majutusettevõtteid ei ole.

 Toitlustus

- 1. Greenhouse Café
GPS: 59.433473; 24.367366
- 2. Mummi Trahter, T: +372 5041758;
GPS: 59.454542, 24.445597
- 3. Pizzapoisid pizza restaurant,
T: +372 6601160;
GPS: 59.430069, 24.544273
- 4. BabyBack Ribs & BBQ Tabasalus,
T: +372 6005562;
GPS: 59.428219, 24.547495
- 5. Pererestoran Seller, T: +372 6096792;
GPS: 59.430000, 24.550556
- 6. Kohvik Imelihtne, T: +372 6320026;
GPS: 59.429567, 24.553097
- 7. Lucca Restoran, T: +372 655 5923;
GPS: 59.432500, 24.561583

 Poed

Vääna-Jõesuus
GPS: 59.432927, 24.367032,
Murastes GPS: 59.454902, 24.443984,
Tabasalus GPS: 59.429969, 24.544038 ja
GPS: 59.429428, 24.552206

 Avalik transport

Regulaarne bussiliiklus Vääna-Jõesuu-
Tabasalu/Tallinn.

TURISMIINFO

 www.visitharju.ee
Tallinna TIK, Tallinn, Niguliste 2,
www.visittallinn.ee,
T: +372 64577777;
GPS: 59.436493 24.744488

Tabasalu – Tallinna sadam

Tallinna vanalinn – UNESCO maailmapärandi hulka arvatud paik

Ranniku matkaraja Tabasalu – Tallinna sadama lõigul, Tabasalu juures, ületab rada Tallinna linna piiri ning jõuab läbi Tiskre ja Vismeistri elurajoonide Kakumäe randa, kus teeb metsas tiiru peale pankrannikuga ümbritsetud Kakumäe poolsaarele. Siit avaneb vaade üle Kopli lahe Tallinna sadamale. Õismäe elamurajooni lähedal kulgeb mere ääres suurepärase rannapromenaad. Rada viib kaarega ümber Eesti vabaõhumuuseumi, piki promenaadi Stroomi randa ja sealt edasi läbi Pelguranna mööda kõnniteid Eesti meremuuseumini Lennusadamas. Kulgedes rannapromenaadil Tallinna sadamani, jõuab matkarada lõpp-punktini. Eestimaal on seljataha jäänud ligi 620 km.

Kakumäe poolsaare pankranniku servale minek on keelatud, kuna lained uuristavad jätkuvalt pinnast ja varitseb varinguht. Pankranniku moodustavad suhteliselt pehmed settekivimid (liivakivi). On oht varingute ja maalihete tekkeks. Sõjalisi kaitserajatisi peab vaatama ainult väljastpoolt. Ka sissetallatud rada võib pärast tormi olla merre uhitud. Kergliiklusteede ületamisel peab olema ettevaatlik!

Tabasalu ööbimisvõimalusi ei paku, kuid sealt on regulaarne ühistranspordiliiklus Tallinna, Keila-Joa, Laulasmaa ja Kloogarannaga, kust leiab kindlasti öömaja. Palume kanda matkamiseks sobivaid (kinniseid, niiskuskindlaid) jalatseid ning toetuseks kasutada kõndimiskeppe. Tabasalu ja Tallinna kesklinna vahel on regulaarne bussiliiklus (sõiduplaanid: soiduplaan.tallinn.ee, vt "Harju maakond").

Marsruuti võib lühendada, kõndides otse läbi Kakumäe poolsaare või jagades lõigu kaheks osaks.

PRAKTILINE INFO

 25 km

 8–10 tundi

 Tabasalus, Keskpäeva teel

 Tallinna sadamas,

 Tabasalu – Kakumäe neem – Põhja Tallinn – Tallinna sadam

Asfaltkattega kõnniteed, liivased või kivised rannad, metsateed ja rannarajad, kergliiklusteed, rannapromenaadid, laudteed.

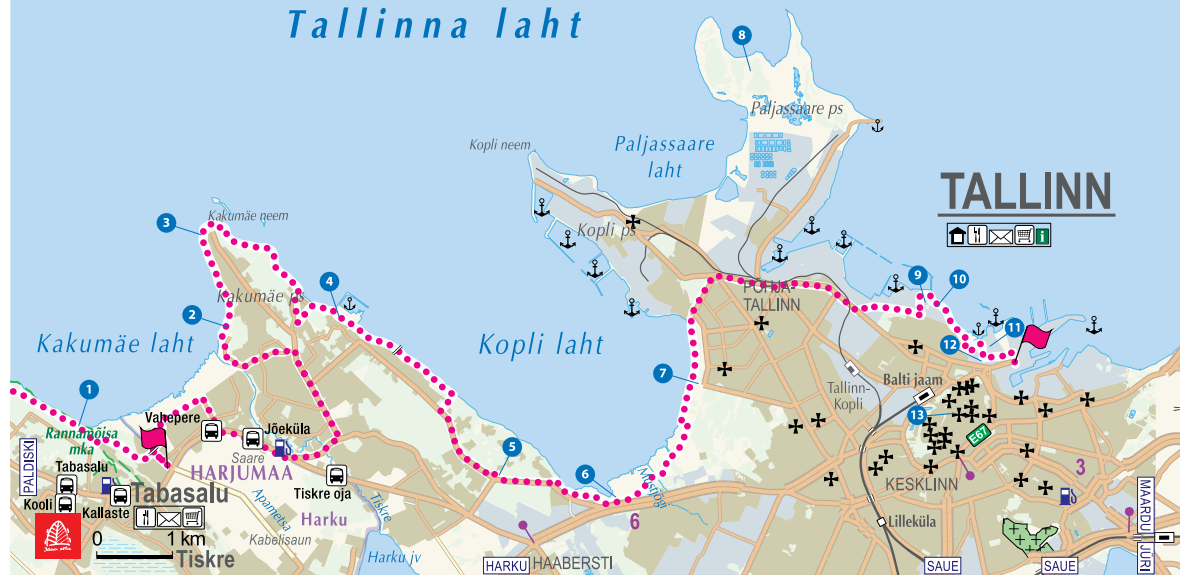
Keskmine

Üle jõgede ja ojade viivad sillad. Suletud eramurajoonidest ja eramaadest aitavad mööda GPX-juhisi või kaart.

Tallinna laht

VAATAMIST VÄÄRT!

- 1** **Piknikukoht Harku terviserajal.** Mõnus puhkekoht matkajaile. GPS: 59.437716, 24.540549
- 2** **Kakumäe rand.** Liivane supelrand, rannavalve. GPS: 59.449379, 24.575345
- 3** **Mustkivi rändrahn Kakumäel.** GPS: 59.460303, 24.569607
- 4** **Haven Kakumäe jahisadam.** Baltimaade kaasaegseima infrastruktuuriga sadam. T: +372 6777700; GPS: 59.450361, 24.601589
- 5** **Eesti Vabaõhumuseum.** Aastaringelt avatud Eesti maa-arhitektuuri ja külaelututvustav muuseum. T: +372 6549100; GPS: 59.431431, 24.638212
- 6** **Rocca al Mare promenaad.** Ühendab Kakumäed ja Stroomi randa, pikkus 2,5 km. GPS: 59.428729, 24.665677
- 7** **Stroomi rand.** Peresõbralik liivane supelrand, suplushooajal rannavalve. GPS: 59.442103, 24.685238

- 8** **Paljassaare poolsaar.** Üle-Euroopalise tähtsusega linnuala. GPS: 59.479133, 24.698205
- 9** **Lennusadam (Eesti Meremuseum).** Euroopa põnevaim meremuseum. T: +372 6200550; GPS: 59.451424, 24.738400
- 10** **Patarei merekindlus.** Euroopa ehituspärandisse kuuluv klassitsistlik kaitserajatis, vaadeldav vaid väljastpoolt. GPS: 59.450908, 24.740913
- 11** **Tallinna Linnahall.** Hoonekompleks valmis Moskva 1980. a suveolümpiamängudeks, vaadeldav vaid väljastpoolt. GPS: 59.446142, 24.753179
- 12** **Kultuurikatel.** Multifunktsionaalne sündmuskeskus, kus toimuvad erinevad kontserdid, näitused, konverentsid ja töötod. GPS: 59.444416, 24.751307
- 13** **Tallinna Vanalinn.** UNESCO maailmapärandi nimekirja kuuluv unikaalne ja terviklik vanalinn. GPS: 59.438263, 24.745027

TEENUSED

Majutus, toitlustus, poed
Tallinnas on lai valik majutusettevõtteid, söögikohti ja poode, vaata www.visittallinn.ee

Avalik transport
<https://transport.tallinn.ee>

TURISMIINFO

www.visitharju.ee
Tallinn TIK, Tallinn, Niguliste 2,
www.visittallinn.ee, T: +372 6457777;
GPS: 59.436493 24.744488

KASULIKUD SOOVITUSED

RAHA JA DOKUMENDID

- Reisimisel on soovitatav kaasa võtta sularaha (euro), sest mitte igas kohas ei saa kaardiga maksta ning alati ei pruugi sularahaautoomaati läheduses asuda.
- Piiri ületamisel ja selle lähedal peab kaasas olema kehtiv isikut tõendav reisidokument.

KAASAVÕETAVAD ESEMED

- Kivisemaid ja kaljusemaid etappe on mõistlik läbida kinniste kingadega ning kohtades, kus rannik on võsastunud, tuleks kanda veekindlaid jalatseid. Ka niiskus- ja tuulekindlad riided tulevad kasuks.
- Soovitatav on kaasa võtta miniaptee.
- Telefoni laadimiseks kulub ära ka süsteemiväline aku, sest on mitu pikemat etappi, mille jooksul telefoni laadimine ei ole võimalik.

TELGID JA LÖKKEKOHAD

- Telke püstitada ja lõket võib teha järgmistes kohtades:
Lätis:
 - kaitsealadel 🌳, st rahvusparkides, loodusparkides ja looduskaitsealadel, ainult selleks ettenähtud avalikult kasutatavates puhkekohtades
 - väljaspool kaitsealasid rannal (territooriumil mere äärest kuni esimese luiteni, st kohani, kus algab maismaa taimestik), kui see ei ole keelatud kohaliku omavalitsuse määrustega.Nende reeglitega võib tutvuda lähedal asuvas **i**.
- **Eestis:** ainult selleks ettenähtud kohtades. Rannal on telkmine ja lõkke tegemine keelatud.
- Kui lõkkekohas ei ole puitu, siis tuleb selleks korjata kuivi ja mahakukkunud oksa. Lõket ei tohi jätta järelevalveta. Lõkkekohast lahkudes tuleb veenduda, et tuli on kustunud.
- Hästi varustatud lõkkekohtades võib kasutada kaasaskantavat grilli.
- Eestis ja Lätis on lõkke tegemine keelatud luitevööndis ning suurema tuleohuga perioodidel. Teavet tuleohu kohta Lätis leiab veebilehelt: www.lvgrmc.lv, Eestis – www.emhi.ee. Veenduge, et metsa minek ei ole tuleohu tõttu (Lätis – www.vmd.gov.lv) keelatud.
- Tulekahju puhul tuleb Lätis helistada 112 või vastavasse metskonda (vaata www.vmd.gov.lv), Eestis – 1524 või lähimasse Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) infopunkti Eestis www.rmkk.ee.

TURVALISUS JA KOMMUNIKATSIOON

- Kui teil tekkis Ranniku Matkaraja kohta küsimusi, pöörduge kohaliku **i** poole.
- Teatud paikades ei pruugi olla mobiililevi.
- Enamikus majutus- ja toitlustuskohtades pakutakse Wifi ühendust.
- Kaljud ja pangad koosnevad ebastabiilsetest settekivimitest – nende lähedal võib toimuda varinguid ja maalihkeid.
- Tugeva tuulega tuleks vältida otseselt mere poolt uhitavat pankrannikut läheneda kohtadele, kus lained uhuvad panku; neist tuleb sel juhul kaarega mööda minna.
- Kuumal ajal võtke kaasa putukatõrjevahend.
- Läänemere vetes ei leidu inimestele mürgiseid ja ohtlikke taime- või loomaliike (sh millimallikaid). Rästik on Balti riikides ainus mürgmaoliik, mis tavaliselt omavõltselt kedagi ei ründa. Nad elavad muru ja põõsastega ülekasvanud raiesmikes ja metsaservadel, rabades ja hõredates männimetsades, kus kasvavad kanarbikud ja marjapõõsad. Rästikut võib kohata teerajal peesitamas ning mõnedel pankranniku lõikudel rohkem kevadel ja sügisel, kus nad talvituvad.
- Rannast eemal võib leiduda puuke.
- Rannast võib leida nn "fosforit" – nõukogude keemiarelvade jääke, mis näevad välja nagu merevaik ja on väga ohtlikud. Sellest tuleb teatada politseile: ☎️ 110 või 112.
- Vanad sõjaväeobjektid, mis ei ole üldsusele avatud, võivad olla ohtlikud.

KESKKONNASÕBRALIK MATKAMINE

- Lätis ja Eestis on kraanivett juua täiesti ohutu. Kasutage taaskasutatavat pudelit.
- Püüdke osta tooteid väiksemates pakendites ning viige oma jäätmed lähimasse prügikasti.
- Kui võtate kaasa koera, siis veenduge, et lemmikloom ei segaks pesitsevaid ja puhkavaid linde, metsloomi ja et ta ei teeks kevadel hülgepoegadele liiga. Osades randades (eelkõige linnas asuvates) võib koerte ujutamine olla keelatud. Erikaitsealal peab koera alati rihma otsas hoidma.
- Erikaitsealal peab järgima sisekorraeeskirju ning Eestis ka nn igapäheõigust: www.loodusegakoos.ee/rules-of-conduct/freedom-to-roam

Reisijuhis esitatud teave ja GPX-failide sisu vastab 2017.–2018. aastal valitsevatele nõuetele. Pea GPX-failide kasutamisel meeles, et metsades, linnades ja asulates, pankadel jm võib ette tulla ranniku matkaraja marsruudi kõrvalekaldeid (vigu).

Ranniku matkaraja reisijuht on valminud Eesti-Läti programmi Euroopa Regionaalarengu Fondi projekti "Läänemere ranniku matkarada Lätis ja Eestis" raames. Projekti eesmärk on luua mööda Läänemere rannikut kulgev matkarada Läti edelapiirist Tallinnani Eestis. Matkaraja kogupikkus on 1200 km ning see on pikim matkarada Balti riikides. Matkarada on kavandatud loodus-, kultuurikeskkonna- ja kohaliku majanduse sõbraliku kestva turismitootena.

Projekti elluvijad on 8 partnerorganisatsiooni. Eestist on partnerid MTÜ Lääne-Eesti Turism ja MTÜ Eesti Maaturism. Lätist on partneriteks Kurzeme, Vidzeme, Saulkrasti, Salacgriva ja Carnikava omavalitsused. Projekti juhtpartneriks on Läti Maaturismi ühendus "Lauku Celotajs".

WWW.COASTALHIKING.EU

PROJEKTI PARTNERID

Lauku Celotajs
www.celotajs.lv

VIDZEMES TÜRISMA
ASOCIĀCIJA
ASINĀS 1997

CARNIKAVAS NOVADS

E·E·S·T·I
MAATURISM
ESTONIAN
RURAL TOURISM

KURZEMES
PLĀNOŠANAS
REĢIONS

Saulkrasti

SALACGRĪVAS NOVADS

WEST-ESTONIA
TOURISM

Interreg
Estonia-Latvia
European Regional Development Fund

EUROPEAN UNION

Trükis esindab autori seisukohti ja Eesti – Läti programm ei vastuta käesolevas trükises esitatud teabe võimaliku kasutamise eest.

RANNIKU
MATKARADA

Ranniku matkarada on Lätis tuntud kui Jürtaka ehk mereäärne rada, mis kulgeb nii mööda liivast kui ka kivisemat rannaäärt, mööda mereäärseid metsasid ja kalurikülasid. Linna jõudes muutub matkarada tundmatuseni, Eestisse jõudes saab temast Ranniku matkarada, mis jätkab oma kulgemist põigates mere äärest nii metsa kui kadakaväljade ja mereäärsete niitude vahele.

Matkarada ulatub Läti ja Leedu piirist Tallinnani ja pakub Sulle võimalust koos kajakate, päikese ja tuulega mere ääres mõnusalt aega veeta. Rada viib Sind ka ööbimiskohtade juurde, kus nautida sooja toitu ja pehmet voodit. Alusta matkamist ja tule rajale kus iganes soovid ja lõpeta, kui jaks otsa saab, et siis varsti taas uue hooga tagasi tulla.

Tere tulemast Ranniku matkarajale! Me ootame Sind!

ÜLDINE TEAVE RIIGI KOHTA:

www.puhkaeestis.ee – Eesti riigi ametlik turismiinfoportaal

www.latvia.travel – Läti riigi ametlik turismiinfoportaal

www.maaturism.ee – Eesti Maaturismi Ühing

www.celotajs.lv – Läti Maaturismi Ühing

WWW.COASTALHIKING.EU

ISBN 9789934881657

90000 >

9 789934 881657